evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST
B R N O
PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Rozvojové dokumenty strategie pro Brno

Koncepce rekreačního využití příměstských lesů Města Brna

A – TEXTOVÁ ČÁST

B – TABULKOVÁ ČÁST

C – VÝKRESOVÁ ČÁST

LHProjekt a.s.

Urbanismus Architektura Design Studio spol.s r.o.

LESPROJEKT BRNO, a.s.

Říjen 2011

Obsah:

A – TEXTOVÁ ČÁST

B – TABULKOVÁ ČÁST

C – VÝKRESOVÁ ČÁST

C – 1. Výkresy analytická část

C – 1.1. Mapa vymezení brněnských rekreačních lesů

C – 1.2. Mapa lesních komplexů a segmentů

C – 1.3.1. Mapa limitů území s vlivem na RP – ZCHÚ, NATURA, LOMY, PHO

C – 1.3.2. Mapa limitů území s vlivem na RP – kategorie lesů

C – 1.3.3. Mapa limitů území s vlivem na RP – honitby

C – 1.4. Mapa rekreačního potenciálu příměstských lesů

C – 1.5. Pobytová rekreace – rekreační oblasti a chatové lokality

C – 1.6. Lesy zatížené pohybem koní

C – 1.7. Rozbor rekreačních aktivit – legenda
C – 1.7.1. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Vranovské lesy
C – 1.7.2. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Soběšické lesy
C – 1.7.3. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Bílovické lesy
C – 1.7.4. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Střelické lesy
C – 1.7.5. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Kohoutovické lesy
C – 1.7.6. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Podkomorské lesy
C – 1.7.7. Rozbor rekreačních aktivit – komplex Rozdrojovické lesy a Baba

C – 2. Výkresy návrhová část

C – 2.1. Návrh koncepce rekreačního využití příměstských lesů m.Brna, pohybové aktivity 1:25000

Koncepce rekreačního využití příměstských lesů Města Brna

A – TEXTOVÁ ČÁST

LHProjekt a.s.

Urbanismus Architektura Design Studio spol.s r.o.

LESPROJEKT BRNO, a.s.

říjen 2011

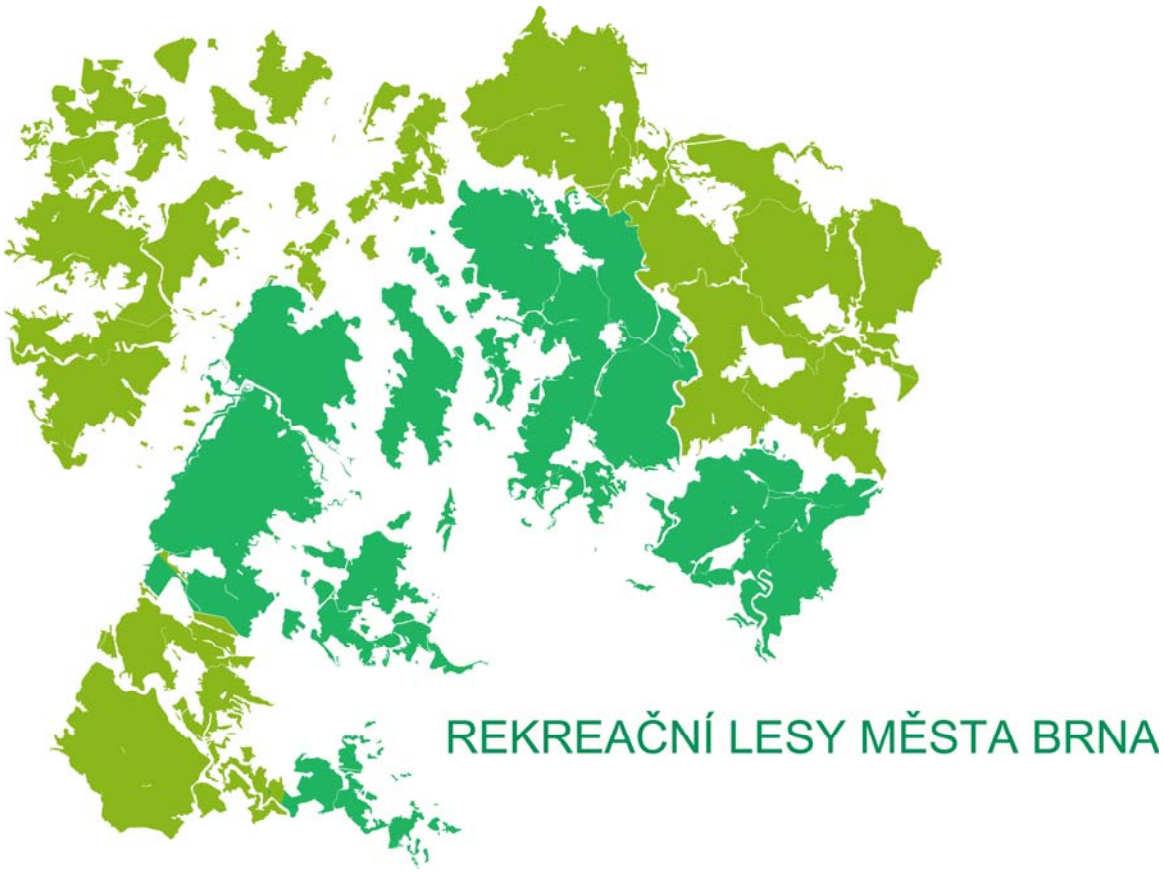

Rozvojové dokumenty strategie pro Brno

„Koncepce rekreačního využití příměstských lesů Města Brna“

Objednatel : Statutární město Brno, Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno
Kancelář primátora města Brna, Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno

Zpracovatel : LHProjekt a.s., Kroftova 46, 616 00 Brno
Ing.Aleš Sekanina
Ing.Zdena Musilová
Ing.Martin Vítkovič

Spolupráce : UAD Studio spol.s r.o., Mošnova 3 , 615 00 Brno
Ing.arch.Miloš Kabela

LESPROJEKT BRNO, a.s., Jezuitská 13, 602 00 Brno
Ing.Roman Pospíšil

Dokument „Koncepce rekreačního využití příměstských lesů“

je realizován v rámci projektu „Rozvojové dokumenty Strategie pro Brno“ (registrační číslo projektu CZ.1.04/4.1.01/53. 00084), který je spolufinancován z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, oblasti podpory 4.1.

Obsah:

1. ZADÁNÍ A CÍLE 5
1.1. Zadání 5
1.2. Cíl 5
2. VÝCHODISKA DOKUMENTU A FÁZE ZPRACOVÁNÍ 5
2.1. Východiska dokumentu 5
2.2. Fáze zpracování 8
3. PODKLADY 9
4. KLÍČOVÍ PARTNEŘI 11
5. ANALYTICKÁ ČÁST KONCEPCE 12
5.1. Vymezení lesních porostů plnících úlohu příměstských lesů 12
5.1.1. Vymezení hranic území příměstských rekreačních lesů 12
5.1.2. Vymezení komplexů lesů a lesních segmentů 15
5.1.3. Lesní hospodářské celky a vlastníci v zájmovém území 17
5.2. Charakteristiky lesů 19
5.2.1. Základní charakteristiky lesů ČR 19
5.2.2. Přírodní lesní oblasti 20
5.2.3. Charakteristiky lesů zájmového území 28
5.2.5. Lesní vegetační stupně 33
5.2.6. Rámcové zásady hospodaření OPRL 34
5.3. Lesy veřejného zájmu 37
5.3.1. Lesy České republiky 37
5.3.2. Lesy města Brna 40
5.3.3. Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny 43
5.4. Sledované jevy 47
5.5. Požadavky a náměty klíčových vlastníků lesů 49
5.6. Požadavky a náměty orgánů samosprávy a státní správy 50
6. ANALÝZA REKREAČNÍHO POTENCIÁLU ZAUJATÝCH LESNÍCH POROSTŮ Z HLEDISKA DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI, ATRAKTIVITY A PROVÁZANOSTI NA VELKÁ SÍDLIŠTĚ, Z HLEDISKA ZDRAVOTNĚ HYGIENICKÝCH FUNKCÍ, Z HLEDISKA SPORTOVNÍCH A TURISTICKÝCH AKTIVIT A Z HLEDISKA INDIVIDUÁLNÍ REKREACE V CHATÁCH, POSOUZENÍ STAVU A DŮSLEDKŮ CHATOVÉ REKREACE 61
6.1. Vymezení základních podkladů 61
6.2. Analýza zájmového území z hlediska limitů území a jejich vztahu k RP 61
6.2.1. Kategorizace lesů 62
6.2.2. Zvláště chráněná území 67
6.2.3. NATURA 2000 71
6.2.4. Přírodní parky 76
6.2.5. Honitby - myslivost 76
6.2.6. Území povrchové těžby nerostů a hornin 82
6.2.7. Pásma hygienické ochrany 1. stupně a 2. stupně vnitřní 86
6.3. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů dle dopravní dostupnosti 87

6.3.1. Dopravní dostupnost v lesních komplexech a segmentech ... 87
6.3.2. Dopravní dostupnost k lesním komplexům a segmentům ... 88
6.3.3. Vyhodnocení území a prostupnosti lesů dle svažitosti terénu ... 89

6.4. Analýza a zhodnocení RP komplexů lesů dle atraktivity a provázanost na velká sídliště ... 90

6.5. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů z hlediska zdravotně hygienických funkcí a sportovních a turistických aktivit ... 91

6.5.1. Zhodnocení z hlediska zdravotně hygienických funkcí ... 91
6.5.2. Zhodnocení z hlediska sportovních a turistických aktivit ... 91

6.6. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů dle chatové rekreace – pobyt v lese ... 93

7. VYHODNOCENÍ SÍTĚ VYCHÁZKOVÝCH CEST A TURISTICKÝCH TRAS, CYKLOSTEZEK A TRAS PRO JÍZDU NA KONÍCH V PŘÍMĚSTSKÝCH LESÍCH, NÁVAZNOST VEŘEJNÉ DOPRAVY NA VSTUP DO PŘÍMĚSTSKÉHO LESA A MOŽNOSTI PARKOVÁNÍ MOTORIZOVANÝCH NÁVŠTĚVNÍKŮ LESA ... 95

7.1. Vymezení základních podkladů ... 95

7.2. Pohyb návštěvníků lesa ... 95

7.2.1. Pěší turistika ... 96
7.2.2. Naučné stezky Brno a okolí ... 97
7.2.3. Cyklistická doprava v Brně ... 102
7.2.4. Hipoturistika ... 103

7.3. Návaznost veřejné dopravy na vstup do lesa a možnosti parkování ... 110

8. SWOT ANALÝZA ... 111

9. SOUHRN ANALÝZY ... 113

10. NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE ... 114

10.1. Zásady koncepce rekreačního využití příměstských lesů ... 114

10.2. Požadavky veřejnosti k lesu a rekreačním funkcím lesa ... 114

10.3. Návrh řešení hlavních problémů rekreačního využití příměstských lesů) ... 118

10.4. Požadavky klíčových partnerů a jejich zapracování do návrhu koncepce ... 120

10.5. Návrh základny pro trvalou spolupráci klíčových partnerů při realizaci koncepce ... 122

11. AKČNÍ PLÁN ... 123

11.1. Akční plán pro nejbližší období ... 123

11.2. Akční plán střednědobý ... 124

11.3. Akční plán dlouhodobý ... 124

1. ZADÁNÍ A CÍLE

1.1. Zadání

Statutární město Brno zadalo zpracování rozvojových dokumentů pro založení a zefektivnění spolupráce s hlavními aktéry v klíčových oblastech rozvoje města Brna, pilířů Strategie pro Brno, mezi které patří oblast rozvoje příměstských lesů. Rozvojové dokumenty jsou zaměřeny do oblastí, které v rámci Strategie pro Brno dosud koncepčně zpracovány nebyly. Jedná se o posílení koncepčního přístupu ve strategickém plánování města.

1.2. Cíl

Cílem je koncepční definice brněnských příměstských rekreačních lesů včetně návrhů na popularizaci jejich významu, na vytvoření veřejných rekreačních zařízení a úpravu příslušných lokalit, které budou sloužit veřejnosti k příjemnějšímu trávení volného času v přírodě, ale i usměrnění návštěvníků lesa, jejich výchově a informovanosti. Zohledněny budou zejména principy, které povedou k šetrnému a udržitelnému využívání příměstských lesů pro odpočinek a rekreaci.

2. VÝCHODISKA DOKUMENTU A FÁZE ZPRACOVÁNÍ

2.1. Východiska dokumentu

Potřeba vyhotovení koncepce vyplývá z požadavků a nedostatků identifikovaných anketou veřejnosti z roku 2009 na téma využití příměstských lesů, z připomínek a podnětů vlastníků lesů a z požadavků dotčených orgánů veřejné správy. Zlepšení rekreačního zázemí a občanské vybavenosti při šetrném hospodaření v lesích sousedících s městem je snahou jak města, tak i všech velkých vlastníků lesů.

Vztah k lesům je upraven jednak dokumenty mezinárodního významu, k jejichž plnění se ČR zavázala, a dále dokumenty a legislativou národní. K základním dokumentům mezinárodního významu patří zejména dokumenty přijaté na Konferencí OSN o životním prostředí a rozvoji v Rio de Janeiro v roce 1992, dále závěry Mezivládního panelu o lesích (IPF), ustanoveného v roce 1995, schválené rozhodnutím Ekonomické a sociální rady OSN č. 1995/226, a dále rezoluce 3. ministerské konference o ochraně evropských lesů v Lisabonu (1998). Rada Evropské unie ve své rezoluci „O lesnické strategii pro EU“ (1998) zdůraznila potřebu existence účinných lesnických programu jednotlivých členských zemí.

Jejich význam byl potvrzen i závěry 6. zasedání Konference smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (Haag 2002), kde lesy představovaly klíčové téma jednání. Podstatnou částí strategie EU je trvale udržitelné lesní hospodářství tak, jak je definováno 2. ministerskou konferencí o ochraně evropských lesů, a přijetí principu multifunkční role lesů. Lesnická strategie EU přejímá také celoevropská kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích, přijaté na 3. ministerské konferenci o ochraně evropských lesů v Lisabonu (1998), které byly dále rozpracovány Deklarací vídeňského summitu pro život lesů (2003) a Varšavskou deklarací (2007).

Zásady trvale udržitelného hospodaření v lesích tvoří hlavní rámec státní lesnické politiky. Trvale udržitelným hospodařením v lesích se rozumí podle rezoluce H 1 Ministerské konference na ochranu lesa v Evropě správa a využívání lesní půdy takovým způsobem a v takovém rozsahu, které zachovávají jejich biodiverzitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu, vitalitu a schopnost plnit v současnosti i budoucnosti odpovídající ekologické, ekonomické a sociální funkce na místní národní a globální úrovni a které tím nepoškozují ostatní ekosystémy. Následujících šest kriterií upřesňuje tato obecná chápání trvale udržitelného hospodaření v lesích.

Celoevropská kritéria a indikátory trvale udržitelného hospodaření v lesích:

- udržení a přiměřené zvyšování lesních zdrojů a jejich příspěvku ke globálnímu koloběhu uhlíku,
- zachování zdraví a životaschopnosti lesních ekosystémů,
- zachování a podpora produkčních funkcí lesů pro produkci dřeva a ostatních produktů,
- zachování, ochrana a vhodné rozšíření biologické rozmanitosti lesních ekosystémů,
- udržování a vhodné zvyšování ochranných funkcí v lesním hospodářství, zejména k půdě a vodě
- zachování dalších společensko-hospodářských funkcí a podmínek.

Základním právním předpisem, jímž je v České republice upraveno hospodaření v lesích, je zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonu (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Oblast ochrany lesních ekosystémů je upravena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Koncepční záměry formulující postavení lesa a lesního hospodářství v environmentální politice ČR jsou uvedeny také ve Státním programu ochrany přírody a krajiny z roku 1999 a ve Státní politice životního prostředí ČR, jejíž aktualizaci schválila vláda svým usnesením č. 38 ze dne 10. ledna 2001. Na úrovni kraje pak byla tato problematika podrobně rozpracována v Koncepci ochrany přírody Jihomoravského kraje přijaté v roce 2005 a platné do roku 2015.

Národní lesnický program přinesl také nové podněty k výraznějšímu promítnutí významu dřeva – ekologicky důležité a obnovitelné suroviny, kterou lesní hospodářství produkuje – v Koncepci průmyslové politiky ČR z července 2001 a ke konkretizaci uplatnění dřeva v rámci průběžně aktualizovaného Státního programu na úsporu energie a obnovitelných zdrojů energie. Z uvedeného vyplývá, že ve vztahu k lesům je nutné respektovat potřeby odvětvového rozvoje lesního hospodářství, tedy důležitost lesa jako obnovitelného zdroje ekologicky příznivé dřevní suroviny a význam využití a zpracování dřeva pro ekonomiku, ale také významné místo lesů v životním prostředí, jejich mimoprodukční funkce, především lázeňské, příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí, sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce, pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně, v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod, se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinotvornou, potřebné pro zachování biologické různorodosti, v uznaných oborách a v samostatných bažantnicích, na území národních parků a národních přírodních rezervací, v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách

Základním principem ve vztahu k lesům je tedy obhospodařování lesů trvale udržitelným způsobem, při omezování administrativních zásahů na nevyhnutelné minimum, při motivačním působení lesnické politiky na podporu veřejných zájmů a při zvyšování odpovědnosti vlastníků lesů za svůj majetek.

Na základě výše uvedeného je možné formulovat následující priority:

- obhospodařování lesů podle zásad trvale udržitelného hospodaření,
- rozvoj produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa,
- udržení a rozvoj biologické rozmanitosti lesních ekosystémů,
- zabezpečení produkce a využití surového dříví,
- péče o lesy ve zvláště chráněných územích,
- ochrana lesních ekosystému proti škodlivým faktorům.

Lesy jsou na naprosté většině území našeho státu klimaxovým stadiem vývoje vegetace. To znamená, že kdysi pokrývaly téměř všechna stanoviště v krajině. V průběhu zkulturňování krajiny lidskou společností byly lesy postupně zatlačeny na pozemky nevhodné nebo nejméně vhodné pro

zemědělskou výrobu . Tím byly v krajině vyčleněny pozemky určené k zemědělské výrobě a **pozemky určené k plnění funkcí lesa.** Tyto dvě skupiny pak v historii fungovaly jako spojité nádoby. Při potřebě další zemědělské půdy se odlesňovaly nejlepší lesní stanoviště, a naopak při poklesu zájmu o zemědělskou půdu se nejhorší zemědělské pozemky zalesňovaly. Na konci 19. století byla lesnatost v naší zemi cca 24 %, v současnosti je okolo 34 % a dále roste. To znamená, že za posledních 100 let se u nás zvětšila rozloha lesa o celou desetinu území státu.

Nároky společnosti na plnění funkcí lesa se v historii výrazně měnily. Například ve středověku měly lesy velký význam vojensko – strategický, kdy pohraniční komplexy lesů chránily stát před vpády cizích vojsk. Lesy byly také prakticky jediným zdrojem tepelné energie. Zde šlo nejen o otop pro zimní období, ale také o energetickou surovinu pro výrobu kovů, skla, vápna a vypalování hliněných výrobků. Velký význam měla také myslivost pro reprezentaci šlechty.

Později s rozvojem využití syntetických materiálů a zdrojů fosilních paliv došlo v požadavcích společnosti na plnění funkcí lesa k významnému posunu. V souvislosti s funkcemi lesa se začaly vylišovat a formulovat produkční a mimoprodukční funkce lesa. Se změnami společnosti se do popředí zájmu společnosti dostávaly stále více funkce mimoprodukční, jako vodoochranná, půdoochranná, zdravotně rekreační, krajinotvorná, ekologicky stabilizační a další. Význam mimoprodukčních funkcí nepochybně poroste i v budoucnosti, ale nové pojetí a význam dostává také funkce produkční, tedy využití dřeva jako přírodního obnovitelného materiálu ve výrobcích, i energetické využití lesní biomasy. Využití lesa jako obnovitelného zdroje surovin a energie je prospěšné pro stav našeho životního prostředí, protože snižuje využívání fosilních zdrojů a tím mimo jiné přispívá ke zpomalení znečišťování atmosféry. Produkce a využití dřeva na rozdíl od fosilních zdrojů uzavírá koloběh oxidu uhličitého v přírodě.

Základní pravidla pro hospodaření v lesích řeší zákon 289/96 Sb. tak, aby při zachování práv vlastníka bylo optimalizováno plnění funkcí lesa pro celou společnost.

Právní úprava požadavků na plnění **produkční funkce** je nezbytná, protože při zhruba stoletém obmýtí, tedy „výrobní době“, je finanční zhodnocení největší investice, tedy založení kvalitního porostu, odsunuto přibližně o sto let. Proto je třeba stanovit taková pravidla, aby vlastník byl zavázán i zainteresován k tomu, aby vložil nemalé prostředky a práci do založení lesa, který budou ekonomicky realizovat až příští generace. Povinnost zalesnit holinu, zajistit kulturu vytváří předpoklad pro plnění produkční funkce v budoucnosti.

Mimo vložené lidské práce rozhodují o hodnotě budoucího lesního porostu také přírodní podmínky stanoviště určeného k plnění funkcí lesa. Česká lesnická typologie shromažďuje informace o přírodních podmínkách stanovišť na úrovni, která nemá ve světě obdoby. V rámci hospodářských souborů se pak pro určité přírodní podmínky stanovuje optimální druhové složení porostů, vycházející z přirozené druhové skladby a optimálního způsobu hospodaření. To optimalizuje vztah mezi požadavkem na vysokou, ekonomicky výhodnou produkci a současně vysokou ekologickou stabilitu lesa. Mimo tyto doporučené zásady je ekologická stabilita zajišťována ze zákona ještě povinným podílem melioračních a zpevňujících dřevin. Ekologicky stabilní les je současně z dlouhodobého hlediska také ekonomicky výhodný, protože vysoká ekologická stabilita snižuje četná rizika pro produkční funkci, např. kalamity v monokulturách apod.

Šetření přírodních podmínek a tvorba hospodářských souborů, jako výstupy OPRL jsou doporučením pro vlastníky lesa a jsou podkladem pro vyhotovení LHP a LHO. Tak přispívají k optimálnímu využití přírodních podmínek na pozemcích určených k plnění funkcí lesa pro zlepšování produkční funkce našich lesů.

Plnění **mimoprodukčních funkcí** se řídí jednak přírodními podmínkami, stavem lesů a umístěním v krajině (funkční potenciál) a dále poptávkou společnosti (deklarace funkcí).

Lesní zákon řeší případné střety zájmů vlastníka a společnosti při překryvu produkční a mimoprodukční funkce vyhlášením příslušného porostu kategorií lesa ochranného, nebo zvláštního určení. V případě lesů zvláštního určení, kde potřeba plnění funkcí byla společností deklarována vyhlášením státním orgánem (PHO, rezervace, biocentra), je orgánem státní správy lesů tato funkce deklarována podruhé, při vyhlášení kategorie. Plnění produkční funkce je řízeno hospodařením v rámci hospodářských jednotek (oddělení, porosty, skupiny). Tyto jednotky jsou ohraničeny hranicemi, které byly vylišeny pro účel hospodaření. Naproti tomu mimoprodukční funkce jsou většinou plněny

v hranicích určitých přírodních podmínek např. půdoochranné lesy na strmých svazích, desukční na zamokřených stanovištích, vodoochranné do určité vzdálenosti proti svahu od zdroje, atd. Navíc se často různé funkce vzájemně velmi složitě překrývají. Častým příkladem je tak překryv ochranných lesů s rezervacemi, biocentry a zónami CHKO. Vyhlášením kategorií v hospodářských hranicích lesa se skutečné hranice funkcí upravují, aby se tak mohly promítnout do hospodaření v lese.

Dokument *„Koncepce rekreačního využití příměstských lesů Města Brna“* vychází ze zpracovaného *„Programu rozvoje lesního hospodářství Jihomoravského kraje“* (PRLHJMK), zpracovaného v 02 2009. Tím současně vychází z Národního lesnického programu CR do roku 2013, ze závazných mezinárodních i národních programových a koncepčních dokumentů upravujících hospodaření v lesích a rovněž tím navazuje na předchozí krajské koncepční materiály, zejména na Program rozvoje Jihomoravského kraje. Uvedené dokumenty jsou v souladu s Národním lesnickým programem koncipovány pro období do roku 2013 s tím, že dlouhodobá programová opatření budou realizována i po tomto období.

2.2. Fáze zpracování

ANALYTICKÁ ČÁST

1. Vymezení lesních porostů plnících úlohu příměstských lesů bez ohledu na správní hranici města.
2. Analýza rekreačního potenciálu zaujatých lesních porostů z hlediska dopravní dostupnosti, atraktivity a provázanosti na velká sídliště, z hlediska zdravotně hygienických funkcí, z hlediska sportovních a turistických aktivit a z hlediska individuální rekreace v chatách. Dojde k posouzení stavu a důsledků chatové rekreace.
3. Analýza vyhodnotí síť vycházkových cest a turistických tras, cyklostezek a tras pro jízdu na koních v příměstských lesích, návaznost veřejné dopravy na vstup do příměstského lesa a možnosti parkování motorizovaných návštěvníků lesa.
4. SWOT analýza
5. Dílčí analytická zpráva

NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Formulace koncepce pro rekreační využití příměstských lesů včetně jednotlivých řešení
2. Koncepce bude definovat vztah a požadavky veřejnosti k lesu a funkcím lesa.
3. Z územně plánovacího hlediska navrhne řešení pro další období. Vyhodnotí zejména synergie a střety s ochranou lesa a hospodařením v lese, s ochranou vod, ochranou přírody, výkonem práva myslivosti a odpadovým hospodářstvím, ale i volnočasových aktivit navzájem, např. pěší turistiky s cykloturistikou a hipoturistikou.
4. Na navrhovaných řešeních se budou moci podílet všichni klíčoví partneři, zejména vlastníci lesů. Součástí koncepce by měl být i návrh na ekonomické zajištění realizace navržených opatření. Tato řešení budou dlouhodobě udržitelná i s ohledem na částečné financování z veřejných rozpočtů.
5. Tiskové zpracování části Koncepce pro rekreační využití příměstských lesů do závěrečné zprávy (brožura, 100 ks ČJ, formát A4, rozsah max. 30 stran) s respektováním jednotného vizuálního stylu města a pravidel pro publicitu OP LZZ.
6. Vytvoření platformy pro trvalou spolupráci klíčových partnerů v oblasti rekreačního využití příměstských lesů.

3. PODKLADY

Zhotovitel při zpracování respektoval následující dokumenty:

- Strategie pro Brno a Oborové koncepce
- Manuál jednotného vizuálního stylu statutárního města Brna
- Program rozvoje lesního hospodářství Jihomoravského kraje, 02 2009
- Rozhodnutí o kategorizaci lesů vydaná KÚ JmK
- Oblastní plány rozvoje lesů pro dotčené lesní oblasti
- Rámcové směrnice hospodaření v příměstských lesích a dalších lesích zvláštního určení
- Program 2000, zajištění veřejného zájmu, u podniku Lesy České republiky
- Výsledky ankety KPMB Kanceláře strategie města „Využití příměstských lesů“
- Studie „Problematika jízdy na koních na území města Brna“
- Generel cyklistické dopravy ve městě Brně
- Generel pěší dopravy na území města Brna
- Urbanisticko architektonická studie pro úpravu lesního areálu ul. Práčata
- Generel rekreačních lesů ŠLP Křtiny 1975

Dále byly pro zpracování tohoto dokumentu využity:

- Sborník ze semináře „Vliv vysokých rekreačních aktivit na lesy“, 17.9.2009, Štěchovice, ČLS ISBN 978-80-02-02158-2, vydal Lesnická práce, s.r.o.
- OPRL, PLO, zpracoval ÚHÚL Brandýs nad Labem, 2002, ISBN 80-86386-24-4, příloha LP č.9/2002.
- CULEK, Martin. Biogeografické členění České republiky. Praha : ENIGMA, 1996. 347 s.
- Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. − In: Hejný S. et Slavík B. (eds.), Květena České socialistické republiky. Vol. 1: 103−121, 2.vydání - reprint z r.1988, Academia, Praha1997.
- Zlatník A. (1978): Lesnická fytocenologie. Praha : Státní zemědělské nakladatelství. 495 s.
- PLÍVA, K. (1971): Typologický systém ÚHUL. Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem, 90 s.
- ZLATNÍK, A. (1956): Nástin lesnické typologie na biogeocenologickém základě a rozlišení československých lesů podle skupin lesních typů. Pěstění lesů III. Státní zemědělské Praha. s. 317-401.
- Problematika péče o lesy v okolí hl. m. Prahy s ohledem na jejich funkční využívání, výtah ze závěrečné zprávy projektu VaV 640/07/0 řešeného v rámci programu Krajina a sídla budoucnosti - SL v letech 2003 až 2005, Karel Matějka - IDS (2005-2006)
- Územní plán Města Brna 1994, Schváleno Radou a Zastupitelstvem města vydáno vyhláškou č.16 / 1994,
- Obecně závazná vyhláška statutárního města Brna č. 2/2004 o závazných částech Územního plánu města Brna, ve znění obecně závazných vyhlášek statutárního města Brna č. 1/2005, č. 5/2005, č. 10/2005, č. 12/2005, č. 35/2005, č. 7/2006, č. 9/2006, č. 12/2006, č. 22/2006, č. 26/2006 a opatření obecné povahy č. 1/2007, č. 1/2008, č. 1/2009, č. 3/2009, č. 4/2009, č. 5/2010, č. 6/2010, č. 7/2010 a č. 1/2011
- Sborník referátů: „Rekreační jezdectví – hrozby a příležitosti pro LH“, ČLS, o.s. a ÚTOK LDF MZLU v Brně, ČLS ISBN 978-80-02-02188-9, 11. 11. 2009, Školící středisko Prášily
- Krajinná ekologie urbánního a suburbánního Brna, Disertační práce, Peter Mackovčin, MU Brno, PF, 2006

- Přírodní terénní stezky – (trails, treky, singltreky) – bajkové přírodní areály, Zpracoval: Alexandr Kárász - ředitel, TEO plus s.r.o. Litoměřice, RNDr.Renata Šedová, OHGS s.r.o., Ústí nad Orlicí, Červen 2011, uvedeno na http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Evropska-uzemni-spoluprace/OP-Nadnarodni-spoluprace/Zajemci-o-ucast-v-projektech/4th-call---Prirodni-terenni-stezky---(-traily--tre
- Studie Vyhlídky na Brno (2008), která vychází ze stejnojmenného projektu, popisující vyhlídková místa v Brně, autor Karel Hudec, fotografie Milan Peňáz, v tištěné podobě Ekologická poradna Veronica.
- Ochrana přírody a krajiny – aktualizace 2010, ÚAP – RURÚ Brno
- Macků, J a kol. (2004), Studie „Vyhodnocení lesů na území města Brna“ , OÚPR MMB
- Macků J. a kol., 1999: Metodika zpracování OPRL, ÚHÚL Brandýs nad Labem, 60 str.
- Vyskot I., a kol., 2003: Kvantifikace a hodnocení funkcí lesů ČR, MŽP ČR, 186 str.
- Studie: „Mapování naučných stezek v městě Brně“, pro OŽP MMB provedlo o.s. Rezekvítek.
- internetová mapa na internetové adrese www.veronica.cz/ekomapa - zobrazuje mj. studánky, památné stromy, chráněná území,i naučné stezky, trasy cyklostezek Brna a okolí.
- Sborník referátů: Mimoprodukční funkce lesa – Cyklistika v lesních majetcích, ČLS – ISBN 978-80-02-02034-9, 5. 6. 2008, Jablonec nad Nisou – Mšeno
- Dokument MMB „ZPF a PUPFL“, zpracovaný v rámci Integrovaného operačního programu EU, evropského fondu pro regionální rozvoj
- Internet stránky http://evvojaroska.websnadno.cz/ – environmentální výchova – dokumenty ve formátu PDF: Přehled naučných stezek v Jihomoravském kraji, Naučné stezky okresu Brno-město, Naučné stezky okresu Brno-venkov, Naučné stezky okresu Blansko, Těžba nerostných surovin v JM kraji, Mgr. Vítek Urban
- http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2102&akce=&ssHledat= – údaje o soustavě NATURA 2000, seznamy EVL a ptačích oblastí
- Krajinná rekreologie, Rekreační funkce lesů I, ÚTOK LDF MZLU v Brně
- Rekreační potenciál krajiny, Ústav tvorby a ochrany krajiny LDF MZLU v Brně
- Zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon a prováděcí předpisy
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a prováděcí předpisy
- Vyhláška č. 83/1996 Sb., o zpracování OPRL a o vymezení hospodářských souborů,
- Hospodářská doporučení podle hospodářských souborů a podsouborů
- Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny a prováděcí předpisy
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti a prováděcí předpisy
- Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon) a prováděcí předpisy
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) a prováděcí předpisy
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) a prováděcí předpisy
- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, a prováděcí předpisy, především vyhláška č.104/1997 Sb., k zákonu o pozemních komunikacích, která mj. blíže vymezuje znaky pro rozdělení místních komunikací do jednotlivých tříd
- ČSN 73 6101 *Projektování silnic a dálnic,* *ČSN* 73 6110 - *Projektování místních komunikací,* *ČSN* 73 6108 - *Lesní dopravní síť*
- Data OPRL a LHP klíčových partnerů
- ŠPIČÁKOVÁ, H.: Návrh hipoturistických tras na území obce Hvozdec a Veverské Knínice, DP, 2007, MENDELU, FLD, ÚTOK

4. KLÍČOVÍ PARTNEŘI

Klíčoví partneři:

- Statutární město Brno,
- Lesy České republiky, s.p.
- Mendelova univerzita v Brně-Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny,
- Lesy města Brna, a.s.,
- Správa lesů Belcredi v Brně-Líšni,
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,
- Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta

Spolupracující organizační složky klíčových partnerů:

- Statutární město Brno
  Kancelář primátora města Brna (KPMB), Dominikánské náměstí 1, 601 67 Brno,
  Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství, Kounicova 67, 601 67 Brno,
- Lesy České republiky, s.p., Krajské ředitelství Brno, Jezuitská 13, 602 00 Brno,
  organizační složky – územně příslušné lesní správy:
  lesní správy Černá Hora, Náměšť nad Oslavou, Bučovice
- Lesy města Brna, a.s., Křížkovského 247, 664 34 Kuřim
- Správa lesů Belcredi v Brně-Líšni
  Brno, Pohankova 8, PSČ 628 00
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,
  pobočka Brno, Vrázova 1, 616 00 Brno-Žabovřesky
- Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta
  Zemědělská 3, 613 00 Brno
  organizační složky: Ústav tvorby a ochrany krajiny
- Školní lesní podnik Mendlovy univerzity Masarykův les Křtiny

Jedním z důležitých nástrojů pro zpracování dokumentu Koncepce pro rekreační využití příměstských lesů je vytvoření a pravidelná jednání pracovní skupiny zástupců klíčových partnerů a zadavatele. Z této spolupráce v průběhu 7-mi měsíců, kdy se uskutečnilo 6 jednání, je možné vytvořit určitou stálou platformu pro pokračování spolupráce i po ukončení zpracování Koncepce.

Na zpracování se podíleli také zástupci objednatele – zadavatele dokumentu *Koncepce rekreačního využití příměstských lesů Města Brna*, kterým je Statutární město Brno – Kancelář primátora města Brna, tedy koordinátor oborových koncepcí a koordinátoři projektu a odborný koordinátor, kteří se účastnili všech jednání s klíčovými partnery, dále organizovali jednání se zhotovitelem, s dalšími odbory MMB, s ÚMČ, upřesňovali a specifikovali zadání dokumentu a jednotlivé požadavky zadavatele, sledovali a připomínkovali zpracování výstupů dokumentu.

5. ANALYTICKÁ ČÁST KONCEPCE

Rekreační využívání lesa je velmi široké téma. Pro zpracování návrhové části tohoto koncepčního dokumentu bylo shromážděno široké spektrum informací o poměrně velkém počtu sledovaných jevů. Následná analýza, verifikace a zpracování bylo pak vyhodnocením mnoha prvků ve vzájemných vztazích. Podklady pro analýzu tvořily mnohdy dokumenty, jejichž zpracování je časově, personálně a odborně velmi náročné – např. LHP a LHO, ÚP, OPRL. Převážně bylo nutné zpracovávat velmi rozsáhlé soubory grafických a numerických dat a účelově z nich vybírat a interpretovat pouze vybrané dílčí části, ať již po obsahové stránce, nebo dle geografické lokalizace. Proto je nutné uvést, že rozhodně nebylo a není v silách zpracovatelů tohoto dokumentu v rámci zadání a poskytnutého časového a finančního rámce ověřovat vždy a v celém rozsahu korektnost těchto dat. Data tedy byla použita tzv. „tak jak jsou“ a bylo nutno se spolehnout na prověření hodnověrnosti obsahu – mnoho z uvedených podkladů jsou díla podléhající zákonným procesům schvalování, případně jsou zpracována odborníky s profesní garancí – autorizace, licence. Proto je třeba zdůraznit, že autoři považují použitá data za hodnověrná a případné drobné nepřesnosti obsažené v podkladech nemají podstatný vliv na kvalitu dokumentu. Současně je nutné chápat funkci koncepčního dokumentu, který má analyzovat a pojmenovat hlavní rysy, základní stav, podstatné trendy a dle nich navrhnout koncepční směry na delší časové období, tedy nejméně jedno desetiletí a více.

5.1. Vymezení lesních porostů plnících úlohu příměstských lesů

Předmětem zájmu Koncepce rekreačního využití příměstských lesů jsou pozemky určené k plnění funkcí lesa (dále PUPFL) různých vlastníku dle KN, kterými jsou:

- pozemky s lesními porosty a plochy, na nichž byly lesní porosty odstraněny za účelem obnovy, lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m a pozemky, na nichž byly lesní porosty dočasně odstraněny na základě rozhodnutí orgánu státní správy lesů podle § 13 odst. 1 tohoto zákona (dále jen "lesní pozemky"),
- zpevněné lesní cesty, drobné vodní plochy, ostatní plochy, pozemky nad horní hranicí dřevinné vegetace (hole), s výjimkou pozemků zastavěných a jejich příjezdních komunikací, a lesní pastviny a políčka pro zvěř, pokud nejsou součástí zemědělského půdního fondu a jestliže s lesem souvisejí nebo slouží lesnímu hospodářství (dále jen "jiné pozemky"). U těchto pozemků může orgán státní správy lesů nařídit označení jejich příslušnosti k pozemkům určeným k plnění funkcí lesa.

5.1.1. Vymezení hranic území příměstských rekreačních lesů

Při pohledu na mapu Brna a okolí zaujme především rozložení převahy lesů v okolí města směrem SZ, S a SV.

- Směrem SZ – směr Brněnská přehrada, Veverská Bítýška, Přírodní park Podkomorské lesy = hřeben Bobravské vrchoviny protáhlý směrem S – J, za tímto hřebenem směrem na Z prochází Boskovická brázda, která tvoří předěl mezi Českomoravskou vrchovinou a vymezuje tak přirozený perimetr, kam až sahají Z směrem příměstské rekreační lesy.
- Směrem S – zde se město Brno postupně rozrůstá od jižního okraje Drahanské vrchoviny dále na S, pásmo lesů začíná prakticky na okraji zastavěné části města, podél staré císařské silnice tvořící výraznou osu města Brna směrem S – J se rozkládají lesy Přírodního parku Baba (začínají u medláneckého letiště a končí u města Kuřim), dále lesy směrem na Babí lom (velmi atraktivní lokalita se skalním hřebenem slepencových skal táhnoucím se směrem S - J s rozhlednou na J okraji), od lesních komplexů směrem na Šebrov a Blansko jsou odděleny silnicí Lipůvka – Blansko.

- Směrem SV – tímto směrem se nachází pro město Brno již tradičně a historicky atraktivní oblast údolí řeky Svitavy s obcemi Adamov a Bílovice nad Svitavou, hluboce zaříznuté údolí řeky Svitavy tvoří předěl od lesních komplexů Moravského krasu.
- Směrem V – Mariánské údolí s tokem Říčkou pokračující dále až k Muchově boudě, směr Ochoz.
- Směrem JZ – v kvadrantu vymezeném silnicí na Rajhrad a Vídeň ve směru S – J a dálnicí na Prahu ve směru Z – V se nachází pouze údolí říčky Bobravy v trase obcí Želešice, Střelice, Omice, Tetčice, s oblastí Střelického lesa a Přírodního parku Bobrava, vzhledem k bariéře, kterou zde vyjmenované hlavní komunikace představují a současně při malé rozloze lesů ve srovnání se SZ, S a SV okrajem Brna, je oblast méně atraktivní z hlediska rekreačního využití příměstských lesů – v podstatě jedinou atraktivitou je tu skutečně říčka Bobrava.
- Směrem JV – v kvadrantu vymezeném silnicí na Rajhrad a Vídeň ve směru S – J a dálnicí na Olomouc ve směru Z – V se až po okraj Ždánického lesa v podstatě lesy nenacházejí, oblast je především zemědělsky využívaná a nejméně atraktivní z hlediska rekreačního využití příměstských lesů.

Linie hranice území brněnských příměstských rekreačních lesů přesahuje správní hranici města. Hranice je vymezena na podkladu lesnických map a rastru mapy SMO, je vedena pokud možno geograficky výrazným a snadno identifikovatelným liniovým prvkem – silnicí, místní komunikací, zpevněnou lesní cestou, lesní cestou, okrajem lesa, vodním tokem. Pokud podél vodního toku vede komunikace vně sledovaného území, je hranice vedena po této komunikaci, jinak po linii břehu vodního toku nebo po hranici lesa podél vodního toku. Pro vymezení hranice příměstských rekreačních lesů byl dále uvažován okruh východisek a cílů turisticky značených pěších tras, které představují zastávky veřejné hromadné dopravy. Jedná se o rekreační pěší trasy v radiálním směru – ve směru z města nebo do města, jejichž východisko, či cíl se nachází na území města. Pro vymezení linie hranice území brněnských příměstských rekreačních lesů je určující definice lesa příměstského a lesa rekreačního.

Les příměstský - *les v bezprostřední blízkosti města či sídelní aglomerace. Termín příměstský nevyjadřuje žádnou funkci lesa ani funkční kategorii, a může být proto chápán pouze jako charakteristika vyjadřující polohu lesa v krajině. Jeho funkční poslání může být různé - může převládat funkce rekreační, ale často také funkce bioklimatická (zmírňování rychlosti větru či teplotních extrémů, zvyšování vzdušné vlhkosti apod.) nebo hygienická (zadržování prachu, mikroorganismů, hluku, regenerace a ionizace vzduchu atd.).*

Pro účely zpracování dokumentu byl použit pojem takto :

Brněnské příměstské rekreační lesy – červená linie na mapě: příměstský vyjadřuje a splňuje definici polohy lesa v krajině vůči městu (zde městu Brnu), pojem rekreační vyjadřuje převládající funkci lesa.

Les rekreační - *les zvláštního určení, který slouží soustředěné rekreaci občanů v blízkosti větších měst (pro každodenní rekreaci) nebo v rekreačních oblastech (pro víkendovou či dlouhodobou rekreaci). Charakteristickými znaky rekreačního lesa jsou určité porostní úpravy (volba dřevin, struktura porostů, zvýšení mýtního věku, estetická úprava porostů), omezení některých hospodářských činností (těžká mechanizace, aplikace pesticidů, hnojení) a rekreační vybavení (parkoviště, sportoviště, procházkové cesty, přístřešky, stolky, lavičky atd.). Velikost rekreačního lesa a jeho vybavenost se řídí očekávaným počtem návštěvníků.*

Pro účely zpracování dokumentu byl použit pojem takto :

Brněnské rekreační lesy – širší linie na mapě: bylo nutno vyjádřit, že tyto lesy jsou chápány jako rekreační pro město Brno, ale svojí polohou nesplňují definici příměstský, proto byl použit termín rekreační s uvedením města (Brna), ke kterému je vztažen, od terminologie pojmu se odchyluje pouze v tom, že vyjadřuje funkci bez ohledu na kategorizaci lesa.

Popis průběhu vymezené linie hranice území brněnských příměstských rekreačních lesů:

- Začátek hranice území vedené okruhem kolem města Brna začíná u soutoku Svratky a Bobravy přesně v místě napojení na správní hranici města Brna.
- Hranice vede od uvedeného začátku k soutoku Svratky a Bobravy a dále směrem na Z po toku Bobravy a podél toku mostkem pod silnicí na Vídeň E461 – č.52.
- Dále vede místy po lesní cestě na P.B. Bobravy po cyklostezce Brněnská a místy po P.B. toku Bobravy.
- V místě křížení silnice Ostopovice – Ořechov s tokem Bobravy u Anenského mlýna hranice pokračuje po P.B. toku Bobravy až po mostek u Spáleného mlýna.
- U mostku se hranice stáčí, přechází po mostku tok Bobravy na L.B., pokračuje S směrem po nezpevněné lesní cestě na kraj Střelického lesa, dále po polní cestě podél aleje stromů k asfaltové místní komunikaci vedoucí od hipostatku k obci Střelice.
- Dále hranice prochází obcí Střelice S – J směrem po ulicích „K myslivně, Bezručova, U kostela, Brněnská“ a dále směrem k obci Troubsko.
- Obcí Troubsko prochází hranice směrem k dálnici po ulicích „Vyšehrad, Zámecká, U Lednice“ směrem k obci Popůvky, prochází obcí Popůvky po ulicích „Školní, Náves“, prochází pod dálnicí a za ní ulicí „Chaloupky“ až na silnici č.602 – ulici „Jihlavská“, na křižovatce ulic pokračuje Z směrem vlevo po ulici „Jihlavská“ po silnici č.602 na Kývalku.
- Hranice před Kývalkou na křižovatce silnic odbočuje doprava SZ směrem po silnici – cyklotrase č.5005 k Autodromu Brno a dále až na křižovatku se silnicí na Ostrovačice.
- Na křižovatce silnic hranice vede na Z po silnici – ulici „Žebětínská“ do Ostrovačic a před nimi prochází pod dálnicí.
- Hranice prochází po silnici do zastavěného území obce Ostrovačice, zde se silnice – ulice „Žebětínská“ napojuje na silnici č. 602, vede zastavěným územím obce Ostrovačice po silnici č.602 – „Náměstí Viléma Mrštíka“, na křižovatce silnic č. 602 a č. 386 – ulic „Veveří – Říčanská“ dále pokračuje po silnici č. 386 – ulici „Říčanská“, prochází opět pod dálnicí a vede směrem na S Boskovickou brázdou na Veverskou Bítýšku.
- Na křižovatce silnic se silnicí č. 386 u Veverských Knínic hranice pokračuje dále stejným směrem po silnici č. 386 Boskovickou brázdou na Veverskou Bítýšku.
- Na křižovatce silnic u Nových Dvorů hranice vede stále po silnici č. 386 – cyklotrase č.1 směrem na Veverskou Bítýšku.
- Hranice prochází zastavěným územím Veverské Bítýšky ulicí „9.května“, až do centra na „náměstí Na městečku“.
- Na náměstí v centru Veverské Bítýšky z místa rozcestníku značených turistických cest a cyklostezek hranice pokračuje dále S směrem po ulici „Tišnovská“ a mostem přes řeku Svratku v místě soutoku s Bílým potokem.
- Za mostem se hranice stáčí na druhé odbočce doprava V směrem a vede délce cca 1,2 km ulicí „Pod Horkou“ v trase cyklostezky č. 5231 nazvané „Po stopách zrušených železničních tratí“, a poté se napojuje na okraji obce Chudčice na silnici č.386.
- Hranice dále vede po silnici č.386 obcí Chudčice, stáčí se na V a vede v souběhu s trasou cyklostezky č. 5231 směrem na Moravské Knínice, prochází obcí Moravské Knínice po ulicích „Horní branka, Kuřimská“ a dále silnicí č. 386 – ulicí „Knínická“ na obec Kuřim.
- Hranice prochází po komunikaci zastavěným územím obce Kuřim po ulicích „Knínická, Křížkovského“ až po křižovatku se silnicí č. 385 – ulicí „Tišnovská“.
- Na křižovatce silnic hranice pokračuje doleva Kuřimí po silnici č. 386 – ulici „Tišnovská až po křižovatku se silnicí č.386 – ulici „Legionářská“.
- Hranice dále vede po silnici č.386 – ulicemi „Legionářská“, Blanenská“ směrem SV na Lipůvku.
- Na křižovatce silnic pokračuje hranice po silnici E461 – č.43 doleva směrem na S na Lipůvku.

- Před Lipůvkou na kruhovém objezdu odbočuje hranice doprava na V směrem na Šebrov a Svatou Kateřinu po silnici č. 379.
- V místě křížení silnice č.379 s řekou Svitavou za obcí Svatá Kateřina hranice přechází po Kateřinském mostě na levý břeh Svitavy, odbočuje ze silnice a pokračuje po místní komunikaci – lesní cestě „Svitavská“ v majetku ŠLP podél řeky po směru jejího toku.
- Po zpevněné místní komunikaci – lesní cestě „Svitavská“ v majetku ŠLP – cyklotrase č.5 Jantarová stezka pokračuje hranice podél řeky stále na jejím L.B. směrem na Adamov.
- V Adamově lesní cesta přechází v místní komunikaci – ulici „Hradní“, v místě jejího napojení na silnici č. 374 – ulici „Nádražní“ hranice odbočuje vpravo a mostem přechází řeku Svitavu na P.B., hranice pokračuje dále po silnici č.374 – ulici „Nádražní“ střídavě na L.B. a P.B. řeky Svitavy až po zastavěné území obce Bílovice nad Svitavou.
- Hranice území prochází zastavěným územím obce Bílovice nad Svitavou po L.B. řeky Svitavy – ulici Fügnerovo nábřeží, na křižovatce silnic se stáčí po silnici č. 383 – ulici „Havlíčkova“ směrem na Řícmanice, prochází obcí Řícmanice stále po silnici č. 383 – ulicích „Komenského, Husova“ směrem k obci Kanice.
- Hranice vede dále bez odbočení stále po silnici č. 383 zastavěným územím obce Kanice až na křižovatku tvaru T se silnicí č. 373.
- Hranice se na křižovatce tvaru T napojuje na silnici č.373 a pokračuje doprava na Ochoz u Brna.
- V zastavěném území obce Ochoz u Brna vede silnice č. 373 až na křižovatku se silnicí č.383, na kterou odbočuje doleva a dále vede do středu obce.
- Hranice prochází středem obce Ochoz u Brna a vede dále po silnici č. 383 směrem na obec Hostěnice.
- Hranice prochází v trase silnice č. 383 V směrem na Hostěnice, v místě křížení silnice č. 383 s tokem Říčky se hranice stáčí na J a před zastavěným územím obce Hostěnice odbočuje na místní komunikaci směrem na Z.
- Hranice zde obchází území lomu Mokrá a vede zpevněnými lesními cestami částečně značenými jako turistická cesta směrem k Mokerské myslivně.
- Hranice se u Mokerské myslivny stáčí po silnici – cyklostezce č. 5134 do obce Mokrá – Horákov, pokračuje středem obce směrem k J a na křižovatce silnic – cyklostezek č. 5134 a č. 5133 odbočuje po silnici – cyklostezce č. 5133 směrem na Z k Horákovské myslivně.
- U Horákovské myslivny hranice pokračuje po silnici – cyklostezce č.5133 v souběhu s červeně značenou turistickou cestou a stále po silnici vede až do údolí Říčky, kde se napojuje na zpevněnou cestu podél toku Říčky na jejím L.B., zde se také napojuje na správní hranici Města Brna.
- Hranice dále vede podél toku Říčky na jejím L.B. po zpevněné lesní cestě – správní hranici Města Brna směrem k Líšni až po mostek přes Říčku na ulici „Podolská“ na začátku „Mariánského údolí“.
- Hranice nepřechází přes mostek do Líšně, ale vede dále po L.B. toku Říčky – správní hranici města Brna, po které se stáčí na J a JZ, dále již hranice prochází územím bez lesa, a to obcí Podolí, okolo Slatiny, směrem na J na Dvorska, u kterých se stáčí na Z a prochází polními tratěmi až k začátku vymezené hranice – soutoku Svitavy a Bobravy.

5.1.2. Vymezení komplexů lesů a lesních segmentů

Toto území bylo rozděleno do jednotlivých lesních komplexů, pojmenovaných 6x podle obce nebo městské části, ležící přibližně ve středu tohoto komplexu, ale také 2x podle území přírodního parku. K těmto komplexům byly přičleněny drobné segmenty lesa roztroušené v městské zástavbě.

Komplexy lesů a lesních segmentů:

1. Komplex: Vranovské lesy
   Segmenty: Opálenka, Březina, Strážná

2. Komplex: Soběšické lesy
   Segmenty: Západ'

3. Komplex: Bílovické lesy
   Segmenty: Bílá hora¨

4. Komplex: Střelické lesy
   Segmenty: Černovický hájek

5. Komplex: Kohoutovické lesy
   Segmenty: Chochola

6. Komplex: Podkomorské lesy
   Segmenty: Hradní stráň

7. Komplex: Rozdrojovické lesy
   Segmenty: Panská horka

8. Komplex: Baba
   Segmenty: Palackého vrch, Záruba, Horka, Šiberná

Územní klíny – člení komplexy lesů v krajině:

- Boskovická brázda – směr S – J přes obce Ostrovačice, Hvozdec, Veverká Bítýška, Moravské Knínice
- Území směr S – J přes obce Kuřim, Jinačovice, Rozdrojovice, Kníničky, Bystrc, Žebětín, Troubsko, Střelice
- Území směr Z – V přes obce Popůvky, Troubsko, Ostopovice, Moravany, Modřice
- Území směr S – J přes obce Lipůvka, Česká, Ivanovice, Řečkovice, Medlánky
- Území směr Z – V přes obce Lipůvka, Svinošice, Šebrov – Kateřina
- Území směr Z – V přes MČ Soběšice, Obřany, obec Bílovice nad Svitavou, Řícmanice, Kanice, Ochoz u Brna, Hostěnice
- Území směr S – J přes obce Hostěnice, Mokrá – Horákov, Podolí, Tuřany

Územní klíny tvoří převážně sníženiny a plochá údolí, kterými vedou silnice a komunikace, a které jsou přirozenými prostupy a trasami územím, jsou převážně bezlesým územím se střídáním zastavěných území obcí s volnou krajinou zemědělských ploch, travních porostů, trvalých sadů a ostatních ploch. Trasy významných vodních toků – Svratky, Svitavy, Ponávky, Říčky, Bobravy – těmito klíny nevedou. Zastavěná území obcí jsou také často nástupními místy do lesů za účelem rekreace.

Územní bariéry – jsou přírodními nebo umělými zábranami průchodu územím:

- Údolí Svratky, Svitavy
- Vodní nádrže v údolí Říčky a Brněnská přehrada
- Dálnice Olomouc – Brno – Praha
- Automotodrom Brno
- Území povrchových lomů Želešice, Líšeň, Vranov, Mokrá = za hranicí příměstských lesů

5.1.3. Lesní hospodářské celky a vlastníci v zájmovém území

	kód IDC	LHP/LHO - název LHC	Vlastník / pořizovatel LHP a LHO
1	602002	LHP Račice (LS Bučovice)	ČR / LČR, s.p.
2	602802	LHO ZO Bučovice (Bučovice)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Šlapanice
3	607001	LHP Tišnov (LS Černá Hora)	ČR / LČR, s.p.
4	607405	LHP Moravské Knínice	Obec Moravské Knínice
5	607406	LHP Kuřim	Město Kuřim
6	607409	LHP Lesy města Brna	Statutární město Brno
7	607701	LHP LD Jinačovice	Lesní družstvo Jinačovice
8	607703	LHP Jehnice	Rinchenbach Kamil a Oto (Avenagro)
9	607801	LHO ZO Tišnov	Vlastníci lesa do 50 ha / OÚ Brno-venkov
10	609000	LHP Náměšť nad Oslavou (LS Náměšť nad Oslavou)	ČR / LČR, s.p.
11	609410	LHP Obecní lesy Želešice	Obec Želešice
12	609501	LHP Lesy Benediktinského opatství Rajhrad	Benediktinské opatství Rajhrad
13	609702	LHP Lesy Horský	Horský Jan a Martin
14	609803	LHO ZO Rosice (Náměšť)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Rosice
15	609805	LHO ZO Šlapanice (Náměšť)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Šlapanice
16	612801	LHO ZO Rájec (Rájec)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Blansko
17	616818	LHO ZO Šlapanice II. (Židlochovice)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Šlapanice
18	618000	LHP ŠLP Masarykův les Křtiny	Mendelova univerzita v Brně
19	618301	LHP Belcredi – Líšeň	Belcredi Ludvík a Karel (Pila Belcredi-Líšeň)
20	618802	LHO ZO Bílovice nad Svitavou (ŠLP)	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP Šlapanice
21	619701	LHP Singulární lesy Starý Lískovec	Vlastníci singulár. lesa Starý Lískovec
22	619702	LHP Singulární lesy Rozdrojovice	Vlastníci singulár. lesa Rozdrojovice
23	619801	LHO ZO Brno	Vlastníci lesa do 50 ha / ORP MMB

Poznámka: LHP = lesní hospodářský plán, LHO = lesní hospodářské osnovy, ZO = zařizovací obvod.

Zde je uveden výčet všech lesních hospodářských celků (LHC) v rámci vymezeného území **brněnských příměstských rekreačních lesů**. Pro tyto LHC jsou vyhotoveny díla hospodářské úpravy lesů (HÚL), tedy LHP pro vlastníky lesů nad 50 ha a LHO pro vlastníky lesů do 50 ha. Pořizovateli LHP jsou vlastníci lesů, ke každému lesnímu majetku nad 50 ha = LHC lze dohledat vlastníka, a ten je uveden v tabulce výše. Lesní majetky vlastníků do 50 ha mají zpracovány LHO, jejichž pořizovatelem je stát a jejich zpracování zadává orgán státní správy lesů příslušného úřadu obce s rozšířenou působností (ORP) v rámci jejího správního obvodu ve smyslu vyhlášky MV č.388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. LHC reprezentující souhrn lesních majetků vlastníků do 50 ha pro které jsou zpracovány LHO v rámci zařizovacího obvodu (ZO) jak bylo uvedeno výše současně reprezentuje souhrn mnoha vlastníků (např. LHO ZO Brno více než 1500). Jejich seznam je k dispozici u zástupců státní správy lesů příslušného úřadu státní správy ORP.

Při zpracování tohoto dokumentu byly analyzovány sledované jevy a fakta související s rekreačním využíváním příměstských lesů. V návrhové části tohoto dokumentu, který je zpracováván jako koncepční, jsou navrhována zásadní a dlouhodobá doporučení – organizační, legislativní, podpora žádoucích trendů a směrů, motivační opatření a stimuly, využívání technických postupů legislativně definovaných atd. Konkrétní realizační projekty a jejich realizace pak mohou být následně předmětem návrhů, které na tento dokument navazují nebo z něj vychází. Proto tento dokument neobsahuje žádná konkrétní opatření nebo návrhy a jejich specifikace a kvantifikace, které by jakémukoliv vlastníku lesa v území brněnských rekreačních lesů cokoliv nařizovaly nebo navrhovaly bez jeho vědomí a souhlasu. Proto je nutné výslovně uvést, že vlastnická práva jsou v tomto dokumentu respektována a zachovávána. Dokument tedy hovoří o všech lesích zájmového území brněnských rekreačních lesů bez rozdílu vlastnictví.

Lesy veřejného zájmu jsou zde uvedeny vzhledem k jejich specifickému postavení ve vztahu k zajišťování veřejného zájmu v lesích. Klíčoví partneři představující zástupce vlastníků lesa byly voleni s přihlédnutím k velikosti a významu jejich lesů v zájmovém území brněnských rekreačních lesů. Jejich přizvání ke tvorbě dokumentu a spolupráce na pravidelných jednání bylo jedním z důležitých nástrojů pro zpracování dokumentu.

Katastr	Rozloha lesních pozemků [ha]	Rozloha les. pozemků [%] z celkové rozlohy k.ú.	ÚMČ - dotazník
Kníničky	803,1341	73,50	ÚMČ Brno-Kníničky
Soběšice	431,1357	71,14	ÚMČ Brno-sever
Bystrc	1852,0282	67,98	ÚMČ Brno-Bystrc
Ořešín	202,3064	66,02	ÚMČ Brno-Ořešín
Jundrov	254,7143	61,40	ÚMČ Brno-Jundrov
Útěchov u Brna	61,5749	52,26	ÚMČ Brno-Útěchov
Sadová	139,1903	49,35	ÚMČ Brno-Královo Pole
Žebětín	650,3019	47,82	ÚMČ Brno-Žebětín
Řečkovice	271,2856	40,62	ÚMČ Brno-Řečkovice a Mokrá Hora
Pisárky	168,4357	36,08	ÚMČ Brno-Kohoutovice a Jundrov
Jehnice	143,9689	35,35	ÚMČ Brno-Jehnice
Kohoutovice	84,0095	35,29	ÚMČ Brno-Kohoutovice
Obřany	179,8906	34,10	ÚMČ Brno-Maloměřice a Obřany
Líšeň	475,6885	30,28	ÚMČ Brno-Líšeň
Medlánky	103,0045	29,32	ÚMČ Brno-Medlánky
Bosonohy	190,4996	26,65	ÚMČ Brno-Bosonohy
Mokrá Hora	19,8219	22,42	ÚMČ Brno-Řečkovice a Mokrá Hora
Komín	131,689	17,33	ÚMČ Brno-Komín
Ivanovice	27,9047	11,41	ÚMČ Brno-Ivanovice
Lesná	22,0396	8,56	ÚMČ Brno-sever
Královo Pole	42,2634	7,69	ÚMČ Brno-Královo Pole
Žabovřesky	33,2712	7,65	ÚMČ Brno-Žabovřesky
Maloměřice	21,9423	5,40	ÚMČ Brno-Maloměřice a Obřany
Brněnské Ivanovice	12,662	3,04	0
Nový Lískovec	4,1949	2,54	ÚMČ Brno-Nový Lískovec
Židenice	15,4479	2,40	0
Chrlice	13,444	1,42	0
Štýřice	2,3539	0,71	0
Starý Lískovec	1,9732	0,60	0
Tuřany	4,1703	0,43	0
Husovice	0,5675	0,43	ÚMČ Brno-sever
Bohunice	0,4963	0,16	0
Dolní Heršpice	0,3238	0,10	0
Přízřenice	0,2203	0,06	0
Černovice	0,1468	0,02	0
Černá Pole	0	0,00	0
Dvorska	0	0,00	0
Holásky	0	0,00	0
Horní Heršpice	0	0,00	0
Komárov	0	0,00	0
Město Brno	0	0,00	0
Ponava	0	0,00	0
Slatina	0	0,00	0
Staré Brno	0	0,00	0
Stránice	0	0,00	0
Trnitá	0	0,00	0
Veveří	0	0,00	0
Zábrdovice	0	0,00	0
celkem ha	**6366,1017**		

Celková rozloha území příměstských rekreačních lesů:	**37 722 ha**
Rozloha lesních pozemků příměstských rekreačních lesů:	**13 754 ha**
Celková výměra území Města Brna podle ČSÚ k 31.12.2007	**23 019 ha**
Rozloha lesních pozemků v rámci správního území města Brna:	**6 366 ha**
Rozloha lesních pozemků kategorie lesů příměstských a dalších lesů se zvýšenou rekreační funkcí:	**2 679 ha**
Průměrná lesnatost území příměstských rekreačních lesů:	**36 %**

Rozloha jednotlivých druhů krajinného pokryvu na katastrálním území města Brna k 31. 12.2007:
(vytvořeno podle ČSÚ, vybrané statistické údaje za město Brno)

Druh pozemku	Výměra [ha]
Orná půda	5306
Vinice	18
Zahrady	2074
Ovocné sady	224
Trvalé travní porosty	313
Zemědělská půda	7935
Lesní půda	6369
Vodní plochy	445
Zastavěné plochy	2091
Ostatní plochy	6179

5.2. Charakteristiky lesů

5.2.1. Základní charakteristiky lesů ČR

Lesy na našem území patří k opadavým lesům mírného pásu (TDBF; TEMPERATE DECIDUOUS BROAD-LEAVED FOREST). Mnoho terestrických ekosystémů Země je možné rozdělit na jednotky podle fyziognomie, která spočívá ve vnějším vzhledu a struktuře dominantní vegetace, tj. jedná se o formační typy (savany, opadavé lesy, jehličnaté lesy, atd.). Čeledi, rody i druhy rostlin se mohou od sebe v různých oblastech lišit, ale fyziognomie daného formačního typu je stále stejná.

Geografické vymezení oblastí opadavých lesů mírného pásu v Evropě:

- oblast tvoří západní a střední Evropa – od Atlantického pobřeží směrem na východ (s výjimkou Portugalska a Španělska), oblast je přerušena oblastmi jehličnatých lesů východních Pyrenejí, Alp a Karpat. Oblast pokrývá většinu jižní Evropy a vybíhá v úzkém proužku skrz východní Evropu na jih k pohoří Ural.

Pro vymezení areálu TDBF má zásadní vliv klima. TDBF patří do typu klimatu C: teplé, mírně deštivé klima s průměrnou teplotou nejchladnějšího měsíce +18 až –3°C (tento rozdíl je dán především vzdáleností od oceánu), zatímco nejteplejší měsíc má průměrnou teplotu přesahující +10°C. Srážky jsou obvykle rozloženy rovnoměrně po celý rok. Jsou přinejmenším ve všech sezónách vyšší než limit daný typem klimatu B pro suché klima. Roční úhrn srážek se pohybuje v rozsahu 500 – 1500 mm. Mezi jednotlivými formacemi TDBF na třech kontinentech jsou určité klimatické rozdíly. Vliv klimatu, geologického podloží a bioty pak formuje typy půd. V oblasti TDBF převažují hnědozemě: kambisoly, u kterých převládá proces hnědnutí, oxidací a hydratací se uvolňuje Fe s rozptylem v B horizontu půdy, fluvisoly, u kterých převládá proces ilimerizace, malé minerální částice mechanicky migrují z A do B horizontu a způsobují obohacení o jílové částice. Hydrický režim v půdě je udický – většinu let není půda suchá po dobu více než 90 dní v roce, ustický – většinu let je půda suchá v některé či více částech profilu po dobu více než 90 dní v roce. Rozmístění opadavých lesů ve střední Evropě ve vztahu ke kyselosti půdy a vlhkostním podmínkám.

Skladba vegetace a její vývoj:

Během konce třetihor a v průběhu čtvrtohor došlo ke změnám Arkto-terciérní flóry = jednotné květeny, která překrývala severní polokouli v třetihorách, vysídlení stanovišť jednotlivých rostlinných druhů v důsledku klimatických změn a jejich stěhování, tím také k útlumu a celkovému úbytku rostlinných čeledí, při tomto pohybu docházelo v důsledku snížení konkurence druhů k územnímu šíření nových druhů nebo stávajících druhů konkurenčně posílených na nová teritoria, při styku druhu s nižší vitalitou s konkurenčně silnějším druhem docházelo k redukci biotopu slabšího druhu na několik reliktních oblastí (např. Aesculus hippocastenum v JV Evropě). Po skončení posledního glaciálu se druhy flóry s postupnou změnou klimatu – oteplováním měly tendenci vracet na zaledněná území, avšak vlivem přirozených bariér, především Alp s osou Z – V, zůstala vegetace opadavých lesů mírného pásu ve střední Evropě ve výrazném druhovém útlumu (viz. počet druhů jehličnanů do 10, na americkém kontinentu s osou hlavního pohoří S – J řádově 10x více). Výsledkem tohoto procesu, způsobeného ve čtvrtohorách střídáním ledových a meziledových období, je vegetace opadavých lesů mírného pásu, kde korunový zápoj tvoří 30 čeledí s 65 rody a vegetace vytváří tzv. patrovitost.

Sezonalita:

Žádný jiný ekosystém Země nevykazuje tak rozdílné sezónní aspekty (zima → jarní aspekt → houstnoucí korunový zápoj). Sezónní rozdíly vykazuje kvetení – některé stromy a keře kvetou před vyrašením listí, většina stromů kvete během stadia tvorby listů, pouze některé druhy kvetou až v letním období, sezonalita se projevuje také v dynamice tvorby kořenů, a především střídání období fotosyntetických orgánů listnatých dřevin = listí, kdy se střídá období vegetační – rašení, růst a období klidu –opadu listů a příprava na další vegetační období. Listový opad je významným půdotvorným prvkem, tvoří 1,8 – 3,6 t.ha-1.rok-1. K největším producentům opadu patří rody Castanea, Fagus, Quercus a naopak k nejmenším producentům rody Alnus, Betula, Populus, Salix. Zajímavostí zůstává, že evoluce opadavosti severních temperátních lesů není zcela jasná a především není zcela a v souvislostech dokázáno, že opadavost je reakcí na chladné klima.

5.2.2. Přírodní lesní oblasti

Opadavé lesy na našem území jsou členěny geograficky do oblastí v zásadě třemi různými způsoby:

- biogeografického členění dle Culek et all. – hledisko „Biogeografické“: specifikuje autochtonní druhy jednotlivých bioregionů (podle Culka a kol., 1996), bere v úvahu jak biotické i abiotické vlastnosti prostředí, tak i specifické chorologické rysy oblasti (cf. Löw a kol. 1995), (CULEK, Martin. Biogeografické členění České republiky. Praha : ENIGMA, 1996. 347 s.)

- členění dle vyhlášky č. 83 / 1996 Sb., o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů, která stanoví přírodní lesní oblasti vymezené v příloze č. 1, hledisko „Lesnické“: Návrh podle principů české lesnické typologie: devět (resp. deset) lesních vegetačních stupňů, které se dále diferencují podle trofických a hydrických podmínek na lesní typy (Plíva 1984), příp. skupiny typů geobiocénů (Zlatník 1976). Každému typu odpovídá určitá druhová skladba (Plíva K. (1984): Typologická klasifikace lesa ČSR. - ÚHÚL, Brandýs nad Labem, Zlatník A. (1976): Lesnická fytocenologie. – Praha).

- regionálně fytogeografického členění – dle členění vypracovaného fytogeografickou komisí Československé botanické společnosti (Skalický et all.) a uvedeného v Květeně ČR, hledisko „Botanické“: druhové složení společenstev navržené na základě map rekonstruované vegetace (např. Neuhäuslová 1998) a dále upřesněné podle areálu přirozeného rozšíření jednotlivých druhů v rámci regionálně-fytogeografického členění (Skalický 1988), jak je zpracováváno pro Květenu ČR (Academia), (Neuhäuslová Z. a kol. (1998): Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha).

Biogeografické členění:

Biogeografické členění ČR neboli biogeografická diferenciace ČR je rozčlenění území České republiky z hlediska biogeografie (z hlediska rozmístění bioty v prostoru). Biogeografické členění území zajišťuje vymezení prostorů, jejichž posláním je zajistit vývoj ekologicky stabilních přírodních a přirozených společenstev, a je též nezbytným podkladem pro udržení a obnovu rozmanitosti flóry a fauny. V souvislosti s napojením ČR do programu Evropské unie, který je orientován na tvorbu tzv. Evropské ekologické sítě (EECONET), a projektováním územních systémů ekologické stability (ÚSES) byly v ČR vymezeny biogeografické jednotky na regionální úrovni. Ty byly zasazeny do již zavedeného, ale málo podrobného biogeografického členění. Cílem je vystihnout souvislé a relativně homogenní celky, které se do různé míry liší složením bioty. Individuální členění vyzdvihuje jedinečné, neopakovatelné vlastnosti území.

- biogeografická provincie - provincie zpravidla odpovídají biogeografickým zónám v EECONET; v ČR jsou vymezeny 2:

1. provincie středoevropských listnatých lesů
2. panonská provincie

- biogeografická podprovincie (subprovincie) - v ČR jsou vymezeny 4:

1. hercynská podprovincie
2. polonská podprovincie
3. západokarpatská podprovincie
4. severopanonská podprovincie

- biogeografický region (bioregion) - v ČR jich je vymezeno 91 (71 v hercynské, 4 v polonské, 11 v západokarpatské, 5 v severopanonské podprovincii)

Hierarchie biogeografického členění České republiky

Hierarchie biogeografického členění České republiky, od biomu (používaného v celosvětovém měřítku) až po bioregiony (vymezené pouze pro potřeby ČR). Aktualizovaný seznam bioregionů vychází z publikace *CULEK, Martin, a kol. Biogeografické členění České republiky II. díl*.

biom	biogeografická provincie	biogeografická podprovincie	biogeografický region (bioregion)
geobiom opadavých listnatých lesů	provincie středoevropských listnatých lesů	hercynská podprovincie	Mostecký (1.1) • Řipský (1.2) • Úštěcký (1.3) • Benátský (1.4) • Českobrodský (1.5) • Mladoboleslavský (1.6) • Polabský (1.7) • Pardubický (1.8) • Cidlinský (1.9) • Třebechovický (1.10) • Prostějovský (1.11) • Litovelský (1.12) • Doupovský (1.13) • Milešovský (1.14) • Verneřický (1.15) • Rakovnicko-Žlutický (1.16) • Džbánský (1.17) • Karlštejnský (1.18) • Křivoklátský (1.19) • Slapský (1.20) • Bechyňský (1.21) • Posázavský (1.22) • Jevišovický (1.23) • Brněnský (1.24) • Macošský (1.25) • Chebsko-Sokolovský (1.26) • Tachovský (1.27) • Plzeňský (1.28) • Blatenský (1.29) • Českobudějovický (1.30) • Třeboňský (1.31) • Děčínský (1.32) • Kokořínský (1.33) • Ralský (1.34) • Hruboskalský (1.35) • Železnobrodský (1.36) • Podkrkonošský (1.37) • Broumovský (1.38) • Svitavský (1.39) • Branžovský (1.40) • Plánický (1.41) • Sušický (1.42) • Českokrumlovský (1.43) • Brdský (1.44) • Votický (1.45) • Pelhřimovský (1.46) • Novobystřický (1.47) • Havlíčkobrodský (1.48) • Železnohorský (1.49) • Velkomeziříčský (1.50) • Sýkořský (1.51) • Drahanský (1.52) • Šumperský (1.53) • Nízkojesenický (1.54) • Krnovský (1.55) • Žitavský (1.56) • Šluknovský (1.57) • Ašský (1.58) • Krušnohorský (1.59) • Hornoslavkovský (1.60) • Českoleský (1.61) • Šumavský (1.62) • Novohradský (1.63) • Javořický (1.64) • Žďárský (1.65) • Lužickohorský (1.66) • Jizerskohorský (1.67) • Krkonošský (1.68) • Orlickohorský (1.69) • Jesenický (1.70) • Chrudimský (1.71)
		polonská podprovincie	Vidnavský (2.1) • Opavský (2.2) • Ostravský (2.3) • Pooderský (2.4)
		západokarpatská podprovincie	Ždánicko-Litenčický (3.1) • Chřibský (3.2) • Hlucký (3.3) • Hranický (3.4) • Podbeskydský (3.5) • Bělokarpatský (3.6) • Zlínský (3.7) • Hostýnský (3.8) • Vsetínský (3.9) • Beskydský (3.10) • Kojetínský (3.11)
	panonská provincie	severopanonská podprovincie	Lechovický (4.1) • Mikulovský (4.2) • Hustopečský (4.3) • Hodonínský (4.4) • Dyjsko-moravský (4.5)

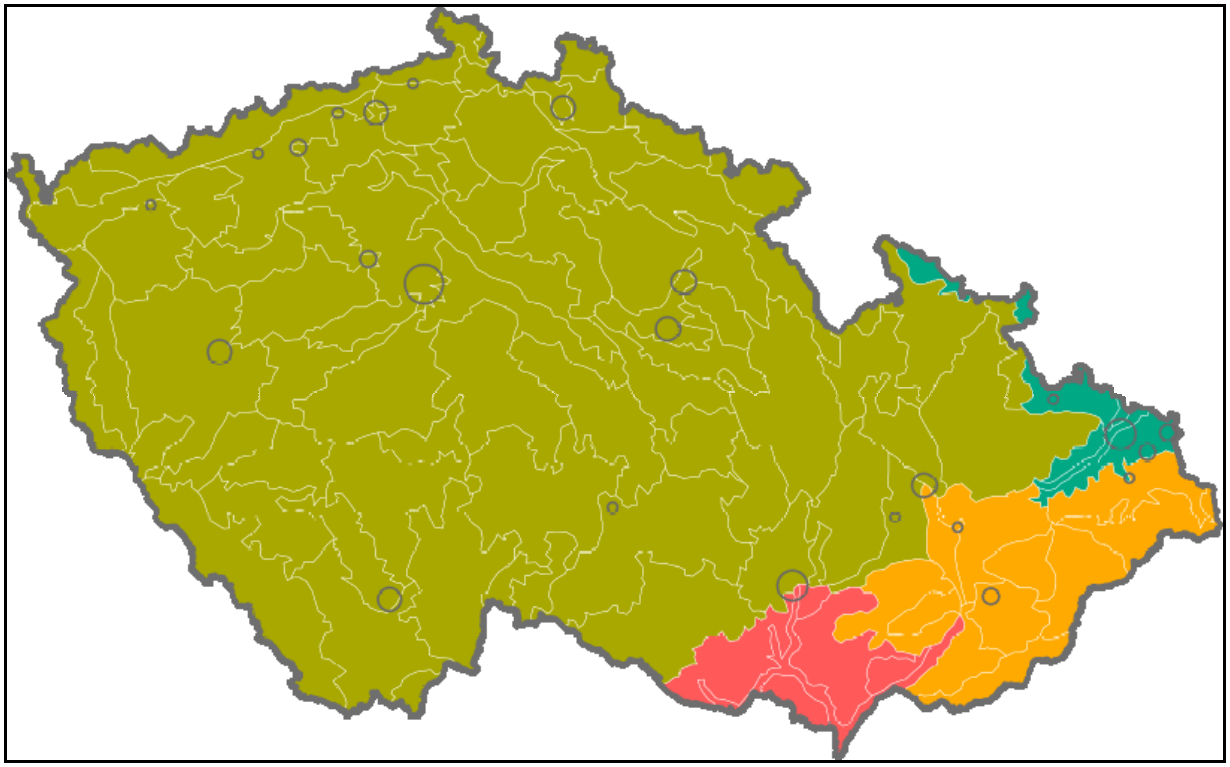

Biogeografické členění ČR (individuální):

- provincie středoevropských listnatých lesů / Province of the Middle-European deciduous forests

hercynská podprovincie / Hercynian subprovince

polonská podprovincie / Polonian subprovince

západokarpatská podprovincie / Carpathian subprovince

- panonská provincie / Pannonian province

severopanonská podprovincie / Pannonian subprovince

Přírodní lesní oblasti – PLO

Vlastní vymezení oblastí je výsledkem typologické rajonizace, tedy vyhodnoceného podrobného typologického průzkumu českých krajů. Typologická rajonizace se opírá o vymezení růstových podmínek v rámci typologické jednotky. Podle složení a rozšíření lesních společenstev, která určují i způsob hospodaření a produkční možnosti, se zpřesnilo vymezení obvodů zejména tam, kde se geomorfologické, geologické, klimatické a fytogeografické podklady rozcházely nebo nebyly pro tento účel použitelné. Vzhledem k praktickému zaměření, které rajonizace má, mohly být oblasti označeny jako přírodní lesní oblasti (dále jen PLO). K jejich charakteristice se používají jednak údaje podkladových prací, jednak převládajících a pro oblast typických lesních společenstev a jejich prostředí. Biogeografické rajónování přírodní lesních oblastí je využitelné v lesním hospodářství i v příbuzných oborech (vodohospodářství, krajinné plánování apod.). Při plánování hospodářských opatření v lese upřesňují tyto obvody obecnější zásady, vypracované pro rámcové typologické jednotky, které tvoří ve svéráznějších oblastech varianty. Přírodní lesní oblasti jsou též podkladem plánování hospodářské a pěstební činnosti a rovněž i rámcem podrobného vyhodnocení růstových podmínek z typologických jednotek. Charakteristika přírodních lesních oblastí obsahuje geomorfologické, geologické a klimatické poměry, dále uvádí vývoj celé krajiny podle historických pramenů, charakterictiky bioty – flóry a fauny.

Základní rozdělení vychází z fytogeografického členění ČR (Dostál 1960) na oblast hercynskou, panonskou a karpatskou. Přitom panonská oblast proniká do obou ostatních ve velmi teplých a nížinných polohách, takže regionální rozdělení vychází ze dvou základních oblastí:

- Hercynská oblast – je oblastí středoevropské lesní květeny (Hercynicum) a dělí se na podoblast vlastní (horskou) hercynskou (Eu-hercynicum), sudetskou (Sudeticum) a přechodnou podoblast hercynskou (Subhercynicum). Ty se ještě mohou dělit na obvody, uvedené u příslušných lesních oblastí, kde jsou odlišeny výběžky teplomilné květeny panonské, tedy středo- a jiho- východoevropské (Eu-pannonicum, Subpannonicum). Bez těchto výběžků má hercynská oblast poměrně drsné, nepříliš vlhké podnebí a ráz květeny je vcelku jednotvárný. Význačná je účast západoevropských prvků. Sudetská podoblast je floristicky bohatší (horské druhy). Geomorfologicky se oblast hercynská – sudetská shoduje s Českou vysočinou (výjimkou teplejší části Předhoří Českomoravské vrchoviny), náleží tedy k oblasti vzniklé variským vrásněním v mladších prvohorách. Ve variském základu převládají krystalické a paleozoické horniny, prostoupené plutony. Mladší pokryvy tvoří hlavně permokarbon, křídové a neogenní sedimenty a vulkanity. Střední část si uchovala původní nízkou polohu, okrajové části byly v neogenu zdviženy. Nejvyšším bodem je Sněžka (1602 m n. m.) a nejnižší místo leží u Hřenska (115 m n. m.). Pokud jde o lesní společenstva, je pro tuto oblast charakteristická převaha chudších (řada A) nad živnými (řada B), dále je význačné rozšíření jedlin na těžkých oglejených půdách, které v karpatské oblasti nejsou tak časté, a také reliktních a rašelinných smrčin, jež v Karpatech prakticky chybějí. Význačná jsou i některá společenstva borů (jedlový, smrkový, vlhký). Celkově se na rozšíření společenstev uplatňuje výrazněji podloží a povaha půdy.
- Karpatská oblast (západokarpatská – Carpaticum occidentale) zasahuje do českých krajů několika obvody, přitom úvaly a některé pahorkatiny patří opět k panonské květeně. Karpatská květena má hojné zastoupení vysokohorských prvků, mnohem méně mediterránních a pontických. Charakteristická je absence některých druhů rozšířených v západních částech hercynské oblasti, naopak význačné společné druhy má se Sudetami. Je tu i velký počet endemitů. Karpaty jsou mladým pásemným pohořím, v němž převládají druhohorní a třetihorní horniny s rozsáhlými oblastmi neovulkanismu. Do českých zemí zasahuje jen malá část Západních Karpat, která se dělí na tři pásma. První je pás plochého reliéfu na neogenní výplni vněkarpatských sníženin. Druhý je pás pahorkatin, vrchovin a hornatin vnějších Karpat, tvořených hlavně sedimenty s typickým střídáním málo odolných (slíny, jílovce) a odolných hornin (hrubozrnné pískovce, slepence, vápence). Třetí je sníženina Dolnomoravského úvalu, která je součástí vnitrokarpatských sníženin a je vyplněna neogenními usazeninami. Nejvyšším bodem Karpat v českých zemích je Lysá hora (1324 m n. m.) a nejnižší části leží na soutoku řeky Moravy s Dyjí (150 m n. m.). Převládají bohatá lesní společenstva (řada B) nad

chudými. Rozsáhlý je tu bezjedlový obvod (v hercynské oblasti jen Polabí), a také rozhraní baltického a středomořského klimatu je výraznější než v hercynské oblasti.

Seznam 41 přírodních lesních oblastí – PLO:

1. Krušné hory, 2. Podkrušnohorské pánve, 3. Karlovarská vrchovina, 4. Doupovské hory, 5. České středohoří, 6. Západočeská pahorkatina, 7. Brdská vrchovina, 8. Křivoklátsko a Český kras, 9. Rakovnicko-kladenská pahorkatina, 10. Středočeská pahorkatina, 11. Český les, 12. Předhoří Šumavy a Novohradských hor, 13. Šumava, 14. Novohradské hory, 15. Jihočeské pánve, 16. Českomoravská vrchovina, 17. Polabí, 18. Severočeská pískovcová plošina a Český ráj, 19. Lužická pískovcová vrchovina, 20. Lužická pahorkatina, 21. Jizerské hory a Ještěd, 22. Krkonoše, 23. Podkrkonoší, 24. Sudetské mezihoří, 25. Orlické hory, 26. Předhoří Orlických hor, 27. Hrubý Jeseník, 28. Předhoří Hrubého Jeseníku, 29. Nízký Jeseník, 30. Drahanská vrchovina, 31. Českomoravské mezihoří, 32. Slezská nížina, 33. Předhoří Českomoravské vrchoviny, 34. Hornomoravský úval, 35. Jihomoravské úvaly, 36. Středomoravské Karpaty, 37. Kelečská pahorkatina, 38. Bílé Karpaty a Vizovické vrchy, 39. Podbeskydská pahorkatina, 40. Moravskoslezské Beskydy, 41. Hostýnsko-vsetínské vrchy a Javorníky

Mapa přírodních lesních oblastí

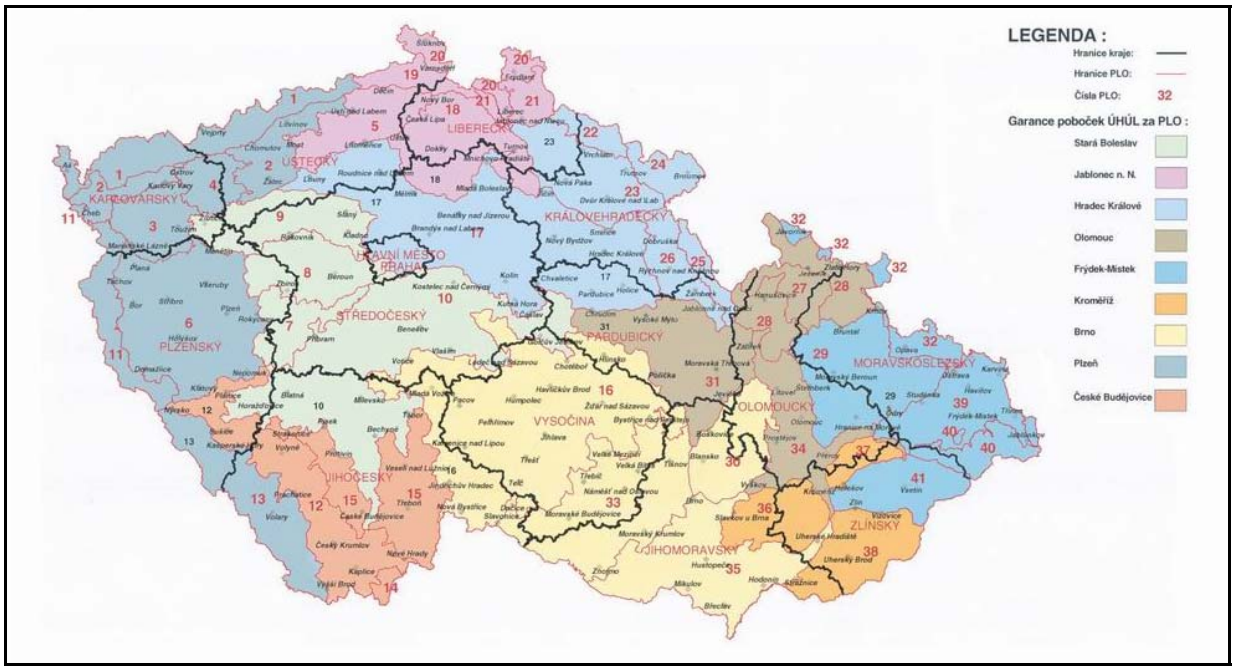

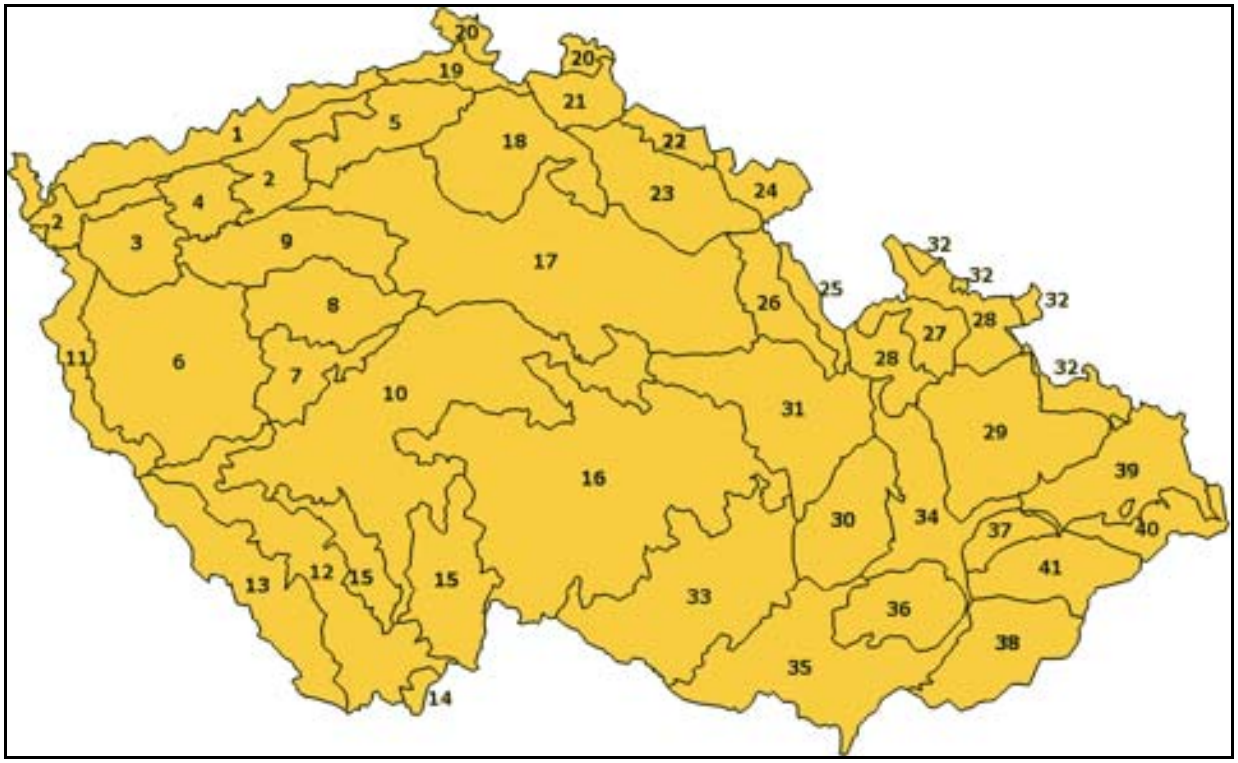

Regionálně fytogeografické členění

Skalický V. (1988): Regionálně fytogeografické členění. − In: Hejný S. et Slavík B. (eds.), Květena České socialistické republiky. Vol. 1: 103−121, 2.vydání - reprint z r.1988, Academia, Praha1997.

Celé území ČR náleží do:

- mírného pásma květenné říše Holoarktis,
- květenné oblasti středoevropského opadavého listnatého lesa mírného pásma Evropy dále členěné podle stupně oceanity,
- provincie středoevropské květenné oblasti,
- fytogeografické oblasti – orografie, klima a dlouhodobé účinky lidské činnosti podmínily existenci hlavních fytogeografických oblastí – území termofytika, mezofytika a oreofytika. Jde o nové názvy tří hlavních fytogeografických oblastí na území ČR – v jiné literatuře uváděné jako hercynikum, karpatikum, panonikum,
- fytogeografické podoblasti – obvody,
- fytogeografické okresy

Území České republiky se z fytogeografického (botanického) hlediska člení do 3 fytogeografických oblastí, které zahrnují 6 fytogeografických obvodů, 99 fytogeografických okresů:

- Termofytikum - je osídlováno převážně teplomilnými druhy rostlin. Zahrnuje výškový vegetační stupeň planární (nížinný) a kolinní (pahorkatinný). Tvoří 2 souvislé podoblasti: České termofytikum (15 okresů) vytváří pás od Doupovské pahorkatiny v Poohří až po východní Polabí. Panonské termofytikum (6 okresů) zahrnuje oblasti jižní Moravy a Moravských úvalů.
- Mezofytikum - tvoří přechod mezi teplomilnou a chladnomilnou květenou a zabírá největší část území. Zahrnuje stupeň suprakolinní (kopcovinný) a submontánní (podhorský, vrchovinný). Českomoravské mezofytikum tvoří 63 okresů a Karpatské mezofytikum 9 okresů. Obě podoblasti na sebe plynule navazují.

- Oreofytikum - jsou horské oblasti s převažující chladnomilnou květenou. Zahrnuje stupně montánní (hornatinný), supramontánní (středohorský, oreální, smrkový) a subalpínský (klečový). České oreofytikum zahrnuje 14 okresů, které tvoří izolované, nejvýše položené oblasti hor Českého masivu. Karpatské oreofytikum je tvořeno 1 okresem (Moravskoslezské Beskydy).

V botanice, a tedy i ve fytogeografickém členění ČR, se používá jiné pojetí výškové vegetační stupňovitosti, které je odlišné od pojetí geobiocenologického nebo typologického. Výškové vegetační stupně používané v botanice a fytogeografii:

- Planární - roviny především ve 150-210 m n. m.
- Kolinní - teplé pahorkatiny přibližně 135-500 m n. m.
- Suprakolinní - pahorkatiny a vrchoviny ve 200-550 m n. m.
- Submontánní - podhorský - úpatní svahy našich hor, vrchoviny ve 450-800 m n. m.
- Montánní - hornatiny přibližně 750-1100 m n. m.
- Supramontánní - cca 1000-1370 m n. m.
- Alpínský - 1200-1600 m n. m.

Mapa fytogeografického členění České republiky

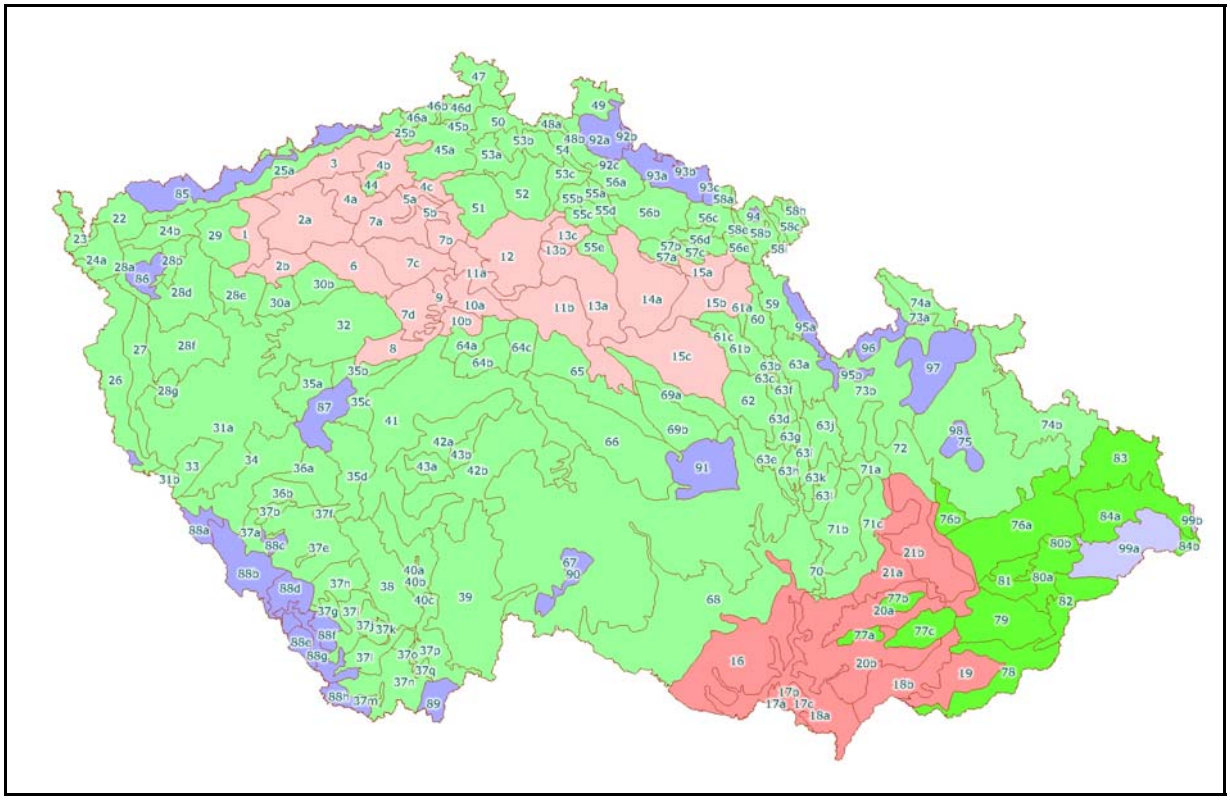

Fytogeografické členění ČR
České Oreofytikum
České Termofytikum
Českomoravské Mezofytikum
Karpatské Mezofytikum
Karpatské Oreofytikum
Panonské Termofytikum

Tento širší teoretický popis má posloužit k vysvětlení souvislostí a východisek pro popis lesů na daném území a jejich zhodnocení. S pomocí fyto – nebo bio – geografického popisu můžeme získat charakteristiku růstových podmínek daného území, ze kterého je možné odvodit přirozenou dřevinnou skladbu území, pomocí lesnické typologie také bylinný pokryv, a na základě údajů o současném stavu je možné vyhodnotit stupeň zachované přirozenosti či antropogenního ovlivnění území, je možné navrhovat projekty rekultivací, rekonstrukcí porostů, různé biotechnické projekty, revitalizace, projekty péče o břehové porosty a zeleň rostoucí mimo les, navrhovat ÚSES, management péče o ZCHÚ, plány péče, aj.

5.2.3. Charakteristiky lesů zájmového území

Pokud k popisu charakteristiky daného zájmového území vymezených příměstských rekreačních lesů města Brna použijeme členění dle PLO a dle biogeografické členění, pak odvodíme, že na daném území jsou zastoupeny následující PLO a bioregiony:

- **PLO 30 - Drahanská vrchovina**

  Biogeografické členění:
  Provincie: středoevropských listnatých lesů,
  Podprovincie: Hercynské,
  Bioregion: Macošský 1.25
  Brněnský 1.24

- **PLO 33 - Předhoří Českomoravské vrchoviny**

  Biogeografické členění:
  Provincie: středoevropských listnatých lesů,
  Podprovincie: Hercynská
  Bioregion: Brněnský 1.24

- **PLO 35 - Jihomoravské úvaly**

  Biogeografické členění:
  Provincie: středoevropských listnatých lesů
  Podprovincie: severopanonská
  Bioregion: Lechovický 4.1

Protože popis charakteristik klimatu a bioty je u obou systémů shodný, a vzhledem k tomu, že podrobnější členění biogeografické (91 regionů – 41 PLO) tvoří geograficky podmnožinu členění dle PLO, je použit popis charakteristik dle biogeografických regionů, a ke každému z nich je možné dle výše uvedeného přiřadit příslušnou PLO.

Charakteristiky území příměstských rekreačních lesů města Brna dle bioregionů:

- **<u>Brněnský bioregion 1.24: PLO 33 - Předhoří Českomoravské vrchoviny</u>**

se nachází mezi V okrajem Českomoravské vrchoviny a Z okrajem Drahanské vrchoviny, představuje okrajovou vrchovinu na východním okraji Hercynika, na které je již patrný vliv panonský a karpatský, podstatně nižší je vliv Alp, zabírá geomorfologické celky Bobravskou vrchovinu, střední část Boskovické brázdy a západní okraj Drahanské vrchoviny, region má protáhlý tvar ve směru S – J s plochou 812 km2.

Reliéf je tvořen systémem hrástí a prolomů s úklonem S – J, prolomy mají plochá dna krytá návějemi, napříč hrástěmi se vyvinula hluboká skalnatá průlomová údolí, v případě řeky Svitavy hluboká až 300m, v průměru 150m, střídají se oblasti ploché vrchoviny přecházející v členité vrchoviny s hlubokými údolími, nejnižším místem je koryto Svitavy s výškou 200 m n.m, nejvyšším místem je hora Bukovec u Hořic (Blansko) s výškou 596 m n.m., výrazným je skalnatý hřeben Babího lomu převyšující okolní zarovnaný terén o 20 – 60 m. Údolí Svitavy je hluboké až 300 m, Svratky cca 100 až 200 m, v údolí těchto řek se vyvinul údolní fenomén, kdy biota spolu s pestrým geologickým podložím silně zvyšuje celkovou biodiverzitu.

Hydrografie oblasti – významné vodní toky

4-15-01	Svratka po Svitavu
4-15-02	Svitava (malá část)
4-15-03	Svratka od Svitavy po Jihlavu
4-15-01-132	Bílý potok
4-15-01-142	Kuřimka
4-15-03-002	Bobrava

Poměry klimatické

Pro vyjádření klimatických poměrů je použita Quittova klasifikace, která rozlišuje 23 jednotek ve třech oblastech – T = teplá, MT = mírně teplá, CH = chladná definovaných kombinacemi 14 klimatologických charakteristik – např. počet letních, mrazových a ledových dní, průměrná teplota jaro, léto, podzim, zima, atd. Brno a okolí spadá převážně do teplé oblasti T 2, místy mírně teplé MT 10 až MT 7, tomu odpovídají příslušné klimatické charakteristiky.

Podle klimatického členění dle Quitta *(Klimatické oblasti ČR, Studia geografica č 16,1971*) je v jihozápadní části oblasti podnebí mírně teplé, dle Quitta je řazena do oblasti MT 11, vyšší část území do MT 9, nejvyšší do MT 5, nejteplejší jihovýchodní okraj náleží do teplé oblasti T 2. V oblasti se projevuje srážkový stín Českomoravské vrchoviny, který graduje směrem k východu. Současně v souhlase s klesající výškou od severu k jihu klesají srážky a výrazně rostou teploty. V této poloze se nacházejí geomorfologické celky Bobravská vrchovina a střední část Boskovické brázdy. Podnebí je zde vlivem toho poměrně mírné a suché dle Quitta MT 11, okraje oblasti směrem k jihomoravským úvalům patří již do teplé oblasti T 2 a hřbety kopců do mírně teplé oblasti MT 7, údolí Svratky v poměrně teplé MT 9 až MT 11. Srážky a teplota: Tišnov 8,0 ^{o}C, 579 mm, Veverská Bítýška 559 mm, Kuřim 576 mm, Brno 8,4 mm, Brno - Bohunice 537 mm, ale 610 mm, prům. teplota 7 – 10 ^{o}C, nejvyšší polohy mají průměrnou teplotu pod 7 ^{o}C. Podnebí je značně modifikováno členitým reliéfem – hojné jsou teplotní inverze a extrémně suché jsou teplé polohy na jižních svazích. V celém území se tedy projevuje zřejmý gradient.

Poměry geologické

Bioregion je tvořen soustavou granodioritových hřbetů a prolomů brněnského masivu, tj. hlavně amfibolickými granodiority, místy i diority a diabasy. Mezi řekou Svratkou a Boskovickou brázdou převládají ortoruly, místy vystupují fylity. V tektonicky podmíněných sníženinách se objevují pruhy neogenních sedimentů. Z pokryvů dominují zvláště kamenité až balvanité svahoviny.

Ostrovy devonských vápenců se táhnou v pruhu od Čebína a Malhostovic. Výplň Boskovické brázdy tvoří zejména permské červené pískovce a jílovce. Do oblasti zasahují tektonicky podmíněné zálivy marinního vápnitého terciéru vyplněny vápnitými jíly (tégly), kromě toho zde vystupuje i terciér ve štěrkopískovém vývoji zastoupený štěrkopísky a pískovci, okrajově se vyskytují v údolích větších řek fragmenty neogenních sedimentů a kvartérních štěrkopísků.

Poměry pedologické

Z pokryvů se uplatňují spraše, tvořící místy desítky metrů mocné závěje. Menší plochy tvoří říční štěrkopísky. Velmi rozšířené jsou písčitohlinité svahoviny. Půdy jsou zastoupeny střídáním hnědozemí až hnědozemních černozemí na spraších ve sníženinách, na svazích typické kambizemě a fluvizemě. Nejvíce zastoupeným půdním typem v přírodní lesní oblasti je kambizem (85 %), nacházející se od 1. až do 5. lesního vegetačního stupně na silikátovém podloží. Podle trofnosti,

ovlivnění vodou a na přechodu k jiným půdním typům se vyskytují subtypy, z nichž nejvíce zastoupeným je kambizem typická oligomezotrofní (44 %). Na hadcích jsou zastoupeny kambizemě hadcové (hořečnaté) (1 %), převážně typické hadcové a dále typické vyluhované hadcové a litické hadcové. Na spraších a hlinitých stanovištích převažuje luvizem typická (9 %) s dalšími subtypy a dále je zde zastoupena hnědozem (1 %) s různými subtypy, a to především hnědozem typická. Na půdách s vysokým obsahem skeletu se vyskytuje ranker typický (2 %) a částečně i litozem na mělkých kamenitých půdách. Na vápencích se nalézají rendziny (1 %), většinou rendziny typické a dále typické vyluhované a kambické. Okrajově jsou zastoupeny regozemě typické na nezpevněných substrátech a pararendziny typické na zvětralinách vápenato-silikátových hornin. Nepatrně jsou zastoupeny podzoly. K méně zastoupeným půdním typům patří pseudogleje (1%) na plošinách periodicky ovlivňovaných srážkovou vodou, fluvizemě (1%) v okolí vodních toků a glejové půdy v terénních pokleslinách se stálým zamokřením půdního profilu.

Biota

Bioregion leží na rozhraní termofytika a mezofytika. Nižší polohy odpovídají potenciální vegetaci dubohabřin, řídce i teplomilným doubravám, ve vyšších polohách dubohabřiny přecházejí v bučiny, konkávní partie hřbetů pak představují suťové javořiny, v údolních nivách olšiny až jaseniny. Na extrémních xerotermních stanovištích se objevují travní a bylinné formace kostřav, louky jsou vesměs mezofilní, křoviny jsou zastoupeny svazy Prunion spinosae a Prunion fruticosae. Bioregion má dosti zachovalou biotu – přirozené lesní porosty zabírají značnou část plochy údolí Svitavy, ale i na ostatních plochách lesů se zachovaly hojné fragmenty přirozených lesů. Bezlesí je tvořeno převážně ornou půdou, v údolí a na svazích se mohou vyskytovat řídčeji travnatá lada, rybníky téměř chybějí.

Plochy lesů představují cca 40 % plochy bioregionu, orná 34 %, travní plochy 4 %, vodní plochy 1 %. V území převažuje 3. vegetační stupeň dubovo – bukový s významným zastoupením také 2. vegetačního stupně bukovo – dubového, v údolí řek se nachází pestrá stanovištní mozaika s dynamickým střídáním segmentů od teplomilných až po podhorské. Z hlediska trofnosti převládá řada B – mezotrofní, z hlediska hydrických řad převládá n – hydricky normální. Zastoupení druhů lesních dřevin: 58,3 % jehličnatých, z toho 31 % SM, 41,7 % listnatých, z toho 21,2 % DB (pro porovnání: v některých bioregionech tvoří jehličnaté např. 88,6 %). Fauna odpovídá přechodu mezi třemi podprovinciemi – Panonské, Hercynské a Karpatské, zastoupení druhů je silně ovlivněno blízkostí brněnské aglomerace.

Některá zvláště chráněná území a přírodní parky PLO 33

PP Střelický les, Návrh PP Mahenova stráň, PR Kamenný vrch, PP Údolí kohoutovického potoka, PR Bosonožský hájek, PP Augšperský potok, PP pekárna, PP Žebětínský rybník, PR Jelení žlíbek, PP Skalky u přehrady, PP Netopýrky, PP Medlánecké kopce, PP Medlánecká skalka, PP Mniší hora, PR Krnovec, PR Slunná, PP Kůlny, PP Junácká louka, PP Na skalách, PR Břenčák,

Přírodní parky: Baba na okrese Brno město a venkov, Bobrava na okrese Brno venkov, Podkomorské lesy na okrese Brno město a venkov.

- **Macošský bioregion 1.25: PLO 30 - Drahanská vrchovina**

tvoří úzký pruh vápencového území ve středu jižní Moravy, zabírá geomorfologický podcelek Moravský kras, plocha bioregionu je přibližně 100 km2 a má výrazně protáhlý tvar ve směru S – J, region je tvořen vápencovými plošinami s hluboce prořezanými skalními žleby, převažuje 4. vegetační stupeň bukový, v hlubokých žlebech s vegetační inverzí pak 5. vegetační stupeň jedlo – bukový, v biotě se projevují okrajově vlivy panonské podprovincie, výraznější jsou však vlivy podprovincie karpatské, v současnosti převažují lesy s přirozenou skladbou – dřínové doubravy, dubohabřiny, bučiny a suťové lesy. Nadmořská výška s nejnižším bodem u Muchovy boudy v údolí Říčky 265 m n.m. až 590 m n.m. u Šošůvky, typická výška je mezi 300 až 500 m n.m.

Hydrografie oblasti

Území náleží do povodí řeky Moravy. Západní hranice je odvodňována místními potoky ústícími do řeky Svratky, která se nachází mimo území. Na západní části se zařezává řeka Svitava s přítoky. Krasová oblast na levém břehu je charakteristická alochtonními toky, které se na jeho okraji propadají (Rudické propadání, Rasovna, pod Hřebenáčem, u Sloupu aj.) a krasové území protékají pod zemí do vyvěraček. Střední a východní část PLO 30 je charakteristická potoky, které stékají z plošiny dolů do menších říček, jako je např. Jevíčka a Třebůvka na severu, Blata, Šumice, Romže na východě, Malá Haná, Velká Haná, Říčky na jihu, které ale už leží mimo PLO 30.

Povodí – významné vodní toky

4-15-01	Svratka po Svitavu
4-15-02	Svitava
4-15-03	Svratka od Svitavy po Jihlavu

Poměry klimatické

Podle klimatického členění dle Quitta *(Klimatické oblasti ČR, Studia geografica č 16,1971*):leží nižší východní a jižní okraje oblasti v relativně teplé mírně teplé oblasti MT 11, zaříznutá údolí v oblastech MT 10, MT 9, MT 5. Vrcholové části leží v MT 2 a chladné oblasti CH 7. Klima má tedy výrazný gradient od okrajů ke středu – vykazuje výrazný gradient z okolí Brna, které je teplé a poměrně suché (Brno 8,6 °C, 547 mm). Severovýchodní část již má průměrné teploty asi 6,6 °C, srážky až 660 mm. Místní klima vykazuje ostré rozdíly na malých vzdálenostech – chladné inverzní dno kaňonů kontrastuje s teplými a suchými horními hranami. Jižní okraj má velmi teplé podnebí umocněné jižní orientací svahů (Hády). Při jihovýchodním okraji klesají srážky až na 550 mm (mírný srážkový stín Drahanské vrchoviny) a průměrná teplota dosahuje až 8 °C. Podnebí je tedy poměrně teplé a mírně suché, což způsobuje poloha v mírném srážkovém stínu Českomoravské vrchoviny: Veverská Bítýška 559 mm; Kuřim 576 mm; Brno 8,4 °C; Brno-Bohunice 537 mm. Vranov u Brna leží na mírně návětrném svahu Drahanské vrchoviny, srážky zde dosahují 610 mm, v Olomučanech 620 mm. Nejvyšší teploty mají průměrnou teplotu pod 7 °C. Podnebí je značně modifikováno členitým terénem – hojné jsou teplotní inverze a naopak extrémně suché teplé polohy na jižních svazích.

Pro údolní polohy jsou typické teplotní a následně i vegetační inverze. Podle Quitta leží oblast Moravského krasu v klimatických oblastech od nejteplejší MT 11 na jihu, přes MT 10, MT 9, MT 5, po nejchladnější MT 3 na severu, okraje směrem k úvalům patří do teplé oblasti T 2, hřbety do mírně teplé oblasti MT 7.

Poměry geologické

Moravský kras je tvořen převážně z čistých devonských vápenců, jen zcela podružně sem zasahuje granodiorit brněnského masivu nebo bazální devon v podobě nevápnitých slepenců a jílovců. Významné jsou staré pokryvy ve střední části krasu (Rudice, Olomučany). Jde o výplně hlubokých krasových depresí pozůstávající ze zvětralin jurského a křídového stáří (jíly, písky, valouny). Do jižní části zasahují spraše, které severněji přecházejí do sprašových hlín. Významná jsou vápencová suťová pole.

Adamovská vrchovina je budována především brněnským masivem, tj. hlavně amfibolickými granodiority, místy i diority a diabasy. Devonské křemité slepence a jílovce výrazně vystupují i v zóně Babího lomu. Do podoblasti zasahuje i marinní vápnitý tercier (vápnité jíly, písky), z pokryvů se uplatňují spraše.

Poměry pedologické

Nižší plošiny a horní části okrajových svahů pokrývají typické kambizemě, často oglejené. Na okrajových svazích jsou zpravidla vyvinuty kambizemě typické, na ostrovech sprašových hlín a spraší na východním okraji oblasti hnědozemě typické a fluvizemě typické. Na vápencích se nalézají rendziny, většinou kambické s odvápněnou jemnozemí a tam, kde povrch vápenců není zakryt pokryvy, se nachází ve fragmentech také typické reliktní krasové půdy - terra fusca a terra rossa. Na skalnatých stanovištích se vyskytují různé subtypy litozemí a rankerů. K méně zastoupeným půdním typům patří podzoly na kyselých stanovištích, gleje a fluvizemě v okolí vodních toků .

Biota

Přirozená vegetace je tvořena převážně dubohabřinami hercynskými i karpatskými, dále se střídají teplomilné doubravy, bučiny, suťové lesy s javorem.

Moravský kras je území s plně rozvinutým krasovým fenoménem se specifickým složením flóry a fauny, od Pálavy nebo Českého krasu se liší tím, že je chladnější a vlhčí, v biotě se projevují vlivy panonika a Karpat, v současné době převládají lesy s dřevinnou skladbou převážně blízkou přirozené se zastoupením dřínových doubrav, dubohabřin, bučin a suťových lesů.

Některá zvláště chráněná území PLO 30

CHKO Moravský kras, PP Kavky, PP Velká Klajdovka, PP Obřanská stráň, NPR Hádecká planinka, PR U Brněnky, PR Zadní Hády, PR Velký Hornek, PP U staré vápenice, NPP Jeskyně pekárna, PR Údolí Říčky, PP Soběšické rybníčky, PR Malužín, PP Babí doly, PR Coufavá, PP Březina, PR Holé vrchy, PR Babí lom, PR Jelení skok.

- **Lechovický bioregion 4.1: PLO 35 - Jihomoravské úvaly**

Region leží ve středu jižní Moravy a zasahuje až do Rakouska, zabírá geomorfologický celek Dyjsko – Svratecký úval, plocha 1085 km2, reliéf je z velké části jednotvárný rovinný, místy, zvláště při okraji vrchovin přechází do pahorkatiny. Významným prvkem jsou dlouhá, poměrně přímá, široká a mělká údolí tranzitních toků. Charakteristickým prvkem jsou malá suchá údolíčka - úpady. Dle výškové členitosti má reliéf charakter ploché pahorkatiny, v plochých sníženinách až roviny. Nadmořská výška je 190 - 280 m. V PLO se vyskytují říční nivy Moravy a jejich přítoků. Dle výškové členitosti má niva charakter roviny. Nejnižším bodem je soutok Dyje a Moravy - 148 m, nejvyšším niva Svitavy v Brně - 200 m.

Hydrografie oblasti

Severní část bioregionu – PLO 35 je odvodňována největším přítokem Dyje - Svratkou. Jejími nejvýznamnějšími přítoky jsou na pravé straně řeka Jihlava a Bobrava s přítoky, na levé straně krátká část Svitavy, Litava - Cezava a další místní potoky.

Povodí – významné vodní toky

4-15-03 Svratka od Svitavy po Jihlavu

Poměry klimatické

Podle klimatického členění dle Quitta *(Klimatické oblasti ČR, Studia geografica č 16,1971*) leží téměř celý bioregion v teplé oblasti T 4, která je v ČR nejteplejší. Pouze vyšší okraje leží v T 2.

T4 – velmi dlouhé léto, velmi teplé a velmi suché, přechodné období je velmi krátké, s teplým jarem a podzimem, zima je krátká, mírně teplá a suchá až velmi suchá s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

T2 – dlouhé léto, teplé a suché, velmi krátké přechodné období s teplým až mírně teplým jarem i podzimem, krátkou, mírně teplou, suchou až velmi suchou zimou, s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky.

Podnebí výrazně teplé a nejsušší na Moravě, neboť se zde uplatňuje srážkový stín Českomoravské vrchoviny: srážky od 495 do 550 mm, teploty 9,0 ^{o}C až 9,3 ^{o}C . Vzhledem k plochému reliéfu je celá oblast vystavena převážně západnímu proudění. Významné jsou též jihovýchodní větry, přinášející v zimě déšť a v létě sucho nebo bouřky. Skutečně inverzních poloh je málo. Klima říčních niv je charakteristické slabými přízemními teplotními inverzemi, celkově se však podnebí blíží podnebí Podunajských nížin.

Poměry geologické

Region je tvořen převážně štěrkopískovými terasami a pokryvy spraší, netypická jsou okrajová území přechodu k okolním vrchovinám tvořená ostrůvky krystalinika a kulmu – granodiorit brněnského masivu a kulmské sedimenty, východně od Brna jurskými vápenci, místy se významně uplatňují mladé sedimenty nivní.

Poměry pedologické

Půdy jsou převážně černozemní na spraších, blíže k okolním vrchovinám na kyselejších substrátech typické fluvizemě. V údolní nivě Jihlavy a Svratky převažují fluvizemě. Na hlinitých náplavech jsou to fluvizemě kambické až typické, na vlhčích stanovištích s příměsí jílu jsou to fluvizemě pseudoglejové až glejové, na hrůdech převažují fluvizemě arenické a na štěrkových terasách až fluvizemě psefitické. V půdních depresích a mrtvých ramenech jsou gleje typické – mullové, zbahnělé a humózní, místy až rašelinové v přechodu do organozemě saprické.

Na chudých píscích převládají arenické kambizemě oligotrofní až mezotrofní, podzolovaná, místy i regozem arenická, na vlhčích stanovištích kambizem arenická oglejená a na vodou ovlivněných stanovištích až pseudoglej typický až kambický a podzolový, na slatinných stanovištích glej arenický. Na vysýchavých stanovištích se štěrkopísky se nachází kambizem psefitická. Na píscích s příměsí spraše je přechod až do hnědozemě arenické až fluvické. Na sprašových překryvech v celé oblasti se nacházejí fluvizemě typické až hnědozemě typické a fluvické, ve sníženinách se objevují černozemě arenické a fluvické na přechodu do hnědozemí a pararendzin. Na výchozech vápnitých substrátů se vyskytují maloplošně pararendziny, a to typické, kambické, pelické a pseudoglejové. Tam kde vystupují starší horniny, se nacházejí kambizemě typické mezotrofní.

Biota

Biota odpovídá termofytiku, zastoupeny jsou převážně teplomilné panonské dubohabřiny, místy na exponovaných suchých a teplých stanovištích šípákové doubravy, na kyselých stanovištích acidofilní doubravy, podél toků olšiny a jaseniny, na bezlesí travní společenstva s řadou mezních prvků okrajů biogeografických areálů, řada druhů zde dosahuje severozápadní hranice rozšíření v Panonii, tvoří tak kontrast vůči sousednímu regionu 1.24 Brněnskému včetně menšího zastoupení hercynských hájů a absencí primární i náhradní vegetace v aluviích vodních toků. Původní vegetace je často nahrazena akátem. Území je silně ovlivněno osídlením kontinuálním až od neolitu, takže rozsáhlé oblasti jsou souvisle dlouhodobě odlesněny, s rozsáhlými poli, sady a vinicemi, ostrůvky lesní a nelesní vegetace zůstaly zachovány na tvrdých podkladech skalek, návrší a strání.

Některá zvláště chráněná území PLO 35

NPP Stránská skála, PP Bílá hora, PP Rájecká tůň, NPP Červený kopec, PR Černovický hájek, PP Holásecká jezera.

Souhrn:

Z výše uvedeného vyplývá, že město Brno se svým okolím má v rámci ČR naprosto unikátní polohu na hranici tří biogeografických oblastí – Panonské, Hercynské a Karpatské. To přináší velkou pestrost reliéfů, rostlinných a živočišných druhů, půdních, geologických a klimatických podmínek. To vše tvoří ráz krajiny, která je v důsledku uvedeného pestrá, členitá, zajímavá a atraktivní, což vytváří velký potenciál ve smyslu rekreačního využívání lesů.

5.2.5. Lesní vegetační stupně

Lesní vegetační stupeň je formalizovaná lesnická jednotka používaná zejména v lesnické typologii v systému ÚHÚL, pro potřeby hospodářské úpravy lesů, pěstování lesů a dalších lesnických činností, z pěstování pak zejména pro lesní semenářství (přenos lesního osiva apod.). Typologický klasifikační systém stanovištního průzkumu lesů, používaný v rámci hospodářské úpravy lesů (ÚHUL – Ústav pro hospodářskou úpravu lesů – Lesprojekt Brandýs n. L.) byl publikován v letech 1971, 1976 a doplněn v roce 1984 (Plíva 1971, 1976, 1984). Lesní vegetační stupně vyjadřující vztah mezi klimatem a biocenózou (vegetačními společenstvy), reprezentovanými tzv. klimaxovými dřevinami. Popisují tak ve zjednodušené podobě vegetační stupňovitost a poskytují rámcovou představu o vertikálním (výškovém = nadmořská výška) rozšíření hlavních dřevin. Lesní vegetační stupně spolu s definovanými edafickými = půdními nebo ekologickými řadami (edafické řady: extrémní, kyselá, živná, obohacená oglejená a podmáčená, každá řada se ještě rozpadá na podrobnější jednotky - tzv. půdní kategorie) slouží k základní typologické klasifikaci lesů pomocí vymezení lesních typů (následně sdružovaných do větších kategorií tzv. souborů lesních typů).

V rámci ČR je vymezeno 9, resp. 10 lesních vegetačních stupňů = LVS, jež jsou nazvány podle jednotlivých klimaxových dřevin a jejich kombinací: borovice, dubu (zimního), buku, jedle, smrku a kleče.

Přehled lesních vegetačních stupňů v pojetí lesnické typologie:

- 1. lesní vegetační stupeň – dubový (do 350 m n. m.; 8,31 %)
- 2. lesní vegetační stupeň – bukovo-dubový (350 – 400 m n. m.,
- 3. lesní vegetační stupeň – dubovo-bukový (400 – 550 m n. m.; 18,41 %)
- 4. lesní vegetační stupeň – bukový (550 – 600 m n. m.; 5,69 %)
- 5. lesní vegetační stupeň – jedlo-bukový (600 – 700 m n. m.; 30,04 %)
- 6. lesní vegetační stupeň – smrko-bukový (700 – 900 m n. m.; 11,95 %)
- 7. lesní vegetační stupeň – bukovo-smrkový (900 – 1050 m n. m.; 5,00 %)
- 8. lesní vegetační stupeň – smrkový (1050 – 1350 m n. m.; 1,69 %)
- 9. lesní vegetační stupeň – klečový (nad 1350 m n. m.; 0,29 %)
- 0. lesní vegetační stupeň – bory, nejde v pravém smyslu slova o vegetační stupeň, protože bory jsou spíše vázány na extrémní stanoviště, tedy edaficky podmíněná – do značné míry bez ohledu na vertikální stupňovitost, také proto jsou označeny číslem nula) 3,73 %

Další systémy vegetačních a geografických stupňů:

- vegetační stupně podle Zlatníka – v pojetí geobiocenologické typologie, těchto stupňů je 11 pro celou Evropu a v ČR je jich zastoupeno pouze 8, jsou nazvané podle zastoupení čili dominance významných stromových nebo keřových druhů, nikoliv tedy podle jejich optima výskytu ve vegetačních stupních, Zlatník (1970) pojetí lesního typu rozšířil na celou krajinu, vegetační stupně jsou pak členěny v pojetí geobiocenologickém, se systémem lesnické typologie se shodují, rozdílem je pouze fakt, že lesní vegetační stupně jsou vymezeny pouze pro lesní plochy.
- výškové geografické stupně – těchto stupňů je ve střední Evropě 8, vyjadřují stupňovitost podle tzv. geografických výškových stupňů, tyto stupně nejsou vegetačními stupni.

Vegetační inverze – zvrat vegetačních stupňů:

Vegetační stupňovitost je určována souborem faktorů ve vzájemném působení: teplota, srážky a vlhkost, sluneční záření, složení půdy, jiné příčiny – např. změny mikroklimatu, expozice, extremity druhové konkurence, aj. Ty pak mohou způsobit vegetační inverzi, která je typická např. v hlubokých a úzkých žlebech Moravského krasu, kde osluněné horní hrany žlebů patří ke 3. LVS a hluboká stinná dna žlebů ke 4. LVS. Vegetační inverzi doprovází výskyt vegetace typický pro příslušný LVS, takže pak v nižší nadmořské výšce nalézáme druhy typické pro vyšší a naopak.

Azonální společenstva – edaficky podmíněná společenstva:

Tato společenstva jsou podmíněna především edafickými podmínkami často specifickými a vliv nadmořské výšky je do značné míry eliminován – rašelinné lesy (bory, březiny, smrčiny), mokřadní a lužní lesy (olšiny, měkký luh – vrba, topol, tvrdý luh – dub, jasan, jilm), suťové lesy (javořiny s habrem, lípou, jasanem, ve vyšších polohách bukem, vzácně jilmem a tisem), skalnaté bory a bory na písku.

5.2.6. Rámcové zásady hospodaření OPRL

Oblastní plány rozvoje lesů (OPRL) stanoví pro přírodní lesní oblasti (dále PLO) vymezené v příloze č. 1, rámcové zásady hospodaření. Jsou podkladem pro oblastně diferencované uplatňování státní lesnické politiky a rámcovým doporučením pro zpracování lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov.

Vymezení hospodářských souborů

Při zpracování oblastních plánů se v rámci přírodních lesních oblastí vymezují hospodářské soubory (dále jen "HS"), jako jednotky diferenciace hospodaření v lesích. Při vymezení HS se vychází:

a) z rámcového vymezení cílových hospodářských souborů, charakterizovaných přírodními podmínkami (lesními typy a jejich soubory) uvedeného v příloze č. 4 vyhlášky č.83/1996 Sb., zpřesněného dle přírodních podmínek přírodní lesní oblasti,
b) z funkčního zaměření lesa na základě veřejných zájmů, deklarovaných prostřednictvím kategorizace lesů (§ 3 zákona o lesích),
c) ze stavu lesních porostů definovaného porostními typy v oblasti, pro kterou se plán zpracovává. Základní porostní typy jsou uvedeny v příloze č. 3 vyhlášky č.83/1996 Sb.

Typologický systém

Podle vyhlášky č.83/1996 Sb. se pro typologické mapování využívá přehled souborů lesních typů České republiky podle přílohy č.2 této vyhlášky. Je to **typologický systém ÚHÚL (1971)**.

Základní jednotkou diferenciace růstových podmínek je **lesní typ** (LT). Lesní typ je definován (ZLATNÍK 1956) jako soubor přirozených a změněných biocenóz a jejich vývojových stadií včetně prostředí, t.j. geobiocenóz vývojově k sobě patřících. Je to jednotka s úzkým ekologickým rozpětím pro růst dřevin. Lesní typ je charakterizován význačnou kombinací druhů příslušné fytocenózy, půdními vlastnostmi, výskytem v terénu a potenciální bonitou dřevin. Jako jednotka jediného systému je lesní typ charakterizován svou typickou variantou. V jednotlivých lesních oblastech je lesní typ reprezentován příslušnou geografickou variantou. Mapovací jednotkou je tato geografická varianta lesního typu, popřípadě jeho degradační stadium.

Vyšší typologickou jednotkou je **soubor lesních typů** (SLT), který spojuje lesní typy podle ekologické příbuznosti vyjádřené hospodářsky významnými vlastnostmi stanoviště.

Po 2. světové válce dochází k prvním snahám o diferencované hospodaření na základě stanovištního průzkumu a jeho typizace. Rámcem je stanovena přírodní lesní oblast (dříve také vzrůstová oblast) a jednotkou stanovištní nebo lesní typ. O začátku úplného nebo systematického mapování pro potřeby diferenciace hospodaření se dá hovořit od roku 1956, kdy byly publikovány 2 systematiky mapování (Zlatník – geobiocenologické pojetí skupiny lesních typů a Mezera-Mráz-Samek- stanovištní pojetí lesních typů). Jednotný systém mapování, částečně kombinující obě pojetí lesního typu pak pro ČR platí od r. 1970 (Plíva, Průša).

Na základě typologických jednotek existovaly postupně různé nadstavbové soubory pro odlišení hospodaření. Podle přírodních podmínek se rozlišoval postupně: obhospodařovací typ – hospodářský soubor lesních typů – cílové hospodářství – cílový hospodářský soubor (nyní). Přidáním porostního typu (převládající dřevina) se pak rozlišoval porostní typ – provozní soubor – hospodářský soubor (nyní). Na tyto hospodářské jednotky se potom začaly vyhotovovat rámcové směrnice hospodaření, které vymezovaly cíle a způsoby hospodaření a hlavně tzv. základní rozhodnutí (hospodářský tvar, hospodářský způsob, obmýtí, obnovní doba) a cílovou druhovou skladbu (dříve provozní cíl, výhledový cíl, dosažitelný cíl), která se od prvopočátku diferencovaného hospodaření stanovovala zprvu jen na jednotlivé lesní typy a postupně pak na hospodářské soubory. Rámcem pro provozní hospodaření pak byly lesní hospodářské celky. V současných platných právních normách byla zachována podoba hospodářského souboru a dřívější složky základního rozhodnutí spolu s cílovou druhovou skladbou jsou součástí tzv. základních hospodářských doporučení.

Při zpracování OPRL se v rámci PLO vymezují hospodářské soubory (HS), jako jednotky diferenciace hospodaření v lesích. Při vymezení HS se vychází:

a/ z rámcového vymezení cílových hospodářských souborů, charakterizovaných přírodními podmínkami - lesními typy a jejich soubory - SLT (příloha č. 4 vyhlášky Mze č. 83/1996 Sb.);

b/ z funkčního zaměření lesa na základě veřejných zájmů, deklarovaných prostřednictvím kategorizace lesů (oddíl 2 zákona č. 289/1995 Sb.);

c/ ze stavu lesních porostů definovaného porostními typy v oblasti, pro kterou se plán zpracovává (příloha č. 3 vyhlášky Mze č. 83/1996 Sb.);

V číselném označení souborů je dvojčíslím označeno cílové hospodářství (udáním výškové polohy a ekologické řady), dalšími čísly je označen porostní typ, případně další charakteristiky. U lesů zvláštního určení se v označení cílového hospodářství druhá lichá číslice mění na nejbližší nižší číslici sudou:

PŘÍRODNÍ LESNÍ OBLAST : 30 - DRAHANSKÁ VRCHOVINA

Zastoupení cílových hospodářských souborů PLO 30

CÍLOVÝ HOSPOD.. SOUBOR	01	13	19	21	23	25	27	29	31	35
Plocha ha	1483,1	64,5	1025,6	3368,4	5101,1	2797,8	46,4	383,3	1412,2	1436,7
Zastou-pení %	1,8	+	1,2	4,0	6,0	3,3	+	0,5	1,7	1,7

CÍLOVÝ HOSPOD.. SOUBOR	41	43	45	47	51	53	55	57	59
Plocha ha	10442,2	8906,4	37281,8	668,2	719,2	2954,2	3647,0	2483,4	240,0
Zastou-pení %	12,4	10,5	44,2	0,8	0,9	3,5	4,3	2,9	0,3

PŘÍRODNÍ LESNÍ OBLAST : 33 - PŘEDHOŘÍ ČESKOMORAVSKÉ VRCHOVINY

Zastoupení cílových hospodářských souborů PLO 33

CÍLOVÝ HOSPOD.. SOUBOR	01	13	19	21	23	25	27	29	31	35	39
Plocha ha	3844	527	282	8 145	20 272	12 618	70	184	658	84	4
Zastou-pení %	3,6	0,4	0,2	7,4	18,5	11,2	+	0,1	0,6	+	+

CÍLOVÝ HOSPOD.. SOUBOR	41	43	45	47	51	53	55	57	59
Plocha ha	5 366	11 312	42 045	2 406	219	458	943	835	84
Zastou-pení %	5,1	10,3	38,0	2,2	0,2	0,4	0,9	0,8	0,1

ZPŘÍRODNÍ LESNÍ OBLAST : 35 - JIHOMORAVSKÉ ÚVALY

Zastoupení cílových hospodářských souborů PLO 35

Cílový HS		23b	19a	25a	1b	29a	21	25b	13c
Dřeviny	ha	14156,1	13658,0	7964,1	469,2	406,9	303,2	227,6	172,6
Holiny		116,2	376,6	50,7	2,5	31,5	4,0	3,6	0,0
Celkem		14272,2	14034,6	8014,8	471,7	438,4	307,2	231,1	172,6
Zastoupení	%	37,3	36,7	21,0	1,2	1,2	0,8	0,6	0,5

Cílový HS		23a	45	1f	27a	29b	1g	19b	13a	43a
Dřeviny	ha	93,0	57,5	55,0	42,0	18,6	5,7	2,7	2,2	1,8
Holiny		4,8	0,6	0,0	0,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkem		97,8	58,1	55,0	42,6	20,0	5,7	2,7	2,2	1,8
Zastoupení	%	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

5.3. Lesy veřejného zájmu

Za tyto lesy je možné označit lesy ve vlastnictví státu, ve vlastnictví obcí a lesy veřejných škol sloužící výuce, vědě a výzkumu.

V zájmovém území jsou to lesy spravované podnikem Lesy české republiky, s.p., Lesy města Brna, a.s. a Školní lesní podnik Mendlovy univerzity Masarykův les Křtiny.

5.3.1. Lesy České republiky

Název podniku: Lesy České republiky, s. p. (LČR)
Sídlo podniku: Hradec Králové, Přemyslova 1106, PSČ 501 68
IČ: 42196451 DIČ: CZ42196451
Zakladatel: Ministerstvo zemědělství České republiky, Praha 1, Těšnov 17
LČR jsou zapsány do OR u KS Hradec Králové, oddíl A XII, vložka 540 od dne 1. 1. 1992.

Hlavní předmět podnikání:

- výkon práva hospodaření k lesům, jež jsou ve vlastnictví státu, k nimž mají LČR právo hospodaření,
- výkon práva hospodaření k ostatnímu movitému a nemovitému majetku, který je ve vlastnictví státu a jenž byl svěřen k plnění jeho úkolů a k podnikatelské činnosti s majetkem státu vlastním jménem a na vlastní odpovědnost,
- výkon veškerých vlastnických práv k majetku, ke kterému mají LČR právo hospodaření, s podmínkou souhlasu zakladatele při právních úkonech s určeným majetkem a souhlasu dozorčí rady v rozsahu daném zakladatelem v jednacím řádu dozorčí rady u ostatního majetku,
- činnost odborného lesního hospodáře,
- výkon ochranné služby v lesích.

Ostatní předmět podnikání (nejvýznamnější činnosti):

- provádění činností zabezpečujících optimální plnění všech funkcí lesů prostřednictvím vybraných podnikatelských subjektů, případně ve vlastní režii,
- lesnicko technické meliorace, hrazení bystřin a správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl,
- myslivost v obhospodařovaných honitbách a rybářství v obhospodařovaných rybářských revírech,
- koncepční i operativní činnost směřující k trvalému zlepšování stavu lesů,
- práce spojené se zajištěním uchování genových zdrojů lesních dřevin,
- vydavatelská a nakladatelská činnost.

Lesy České republiky, státní podnik (LČR) byly založeny dne 1.1.1992 Ministerstvem zemědělství České republiky. Hlavní náplní činnosti podniku je obhospodařování více než 1,3 mil. ha lesního majetku ve vlastnictví státu (téměř 86 % rozlohy všech státních lesů) a péče o více než 39 tisíc km určených vodních toků a bystřin (výrazný nárůst km spravovaných vodních toků oproti předešlým letem je od 1.1.2011 způsoben převodem správcovství od Zemědělské vodohospodářské správy v rámci její transformace). Roční těžby se pohybují průměrně kolem 7 mil.m3 dřeva, což představuje zhruba 72 % běžného přírůstu.

Podnik sídlí v Hradci Králové a jeho organizační struktura má tři stupně. První stupeň tvoří ředitelství, druhý 13 regionálních pracovišť - krajských ředitelství (KŘ), pět lesních závodů (LZ), jeden semenářský závod (SZ) a šest správ toků (ST). Třetí stupeň organizační struktury se skládá ze 77 lesních správ (LS).

Základem lesnické strategie podniku je trvale udržitelné hospodaření v lesích založené na maximálním využívání tvořivých sil přírody, které zajistí nepřetržité a vyvážené plnění produkčních funkcí svěřených lesů. Cílem podniku je vytváření stabilních, kvalitních, druhově, prostorově a věkově skupinovitě smíšených lesů. Lesy České republiky vydaly v roce 1997 „Program trvale udržitelného hospodaření v lesích“, který představuje návod pro obhospodařování jednotlivých lesních částí diferencovaně podle stanovištních podmínek a v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje.

LČR také zajišťují významnou službu pro vlastníky drobných soukromých lesů, a to výkon ze zákona určené funkce odborného lesního hospodáře na jejich majetcích. Jako jediný subjekt v ČR zavedly LČR vnitřní kvalifikaci pro odborné lesní hospodáře. Lesy České republiky, s. p., vykonávají funkci odborného lesního hospodáře (dále jen "OLH") nejen v lesích ve vlastnictví státu, které spravují, ale také v lesích jiných vlastníků. Lesy České republiky, s.p. jsou držitelem Licence odborného lesního hospodáře č.j. 77942/06/ŽP/Pěn/80286 ze dne 1.9.2006. Výkon funkce odborného lesního hospodáře pro tyto vlastníky má dvě základní formy:

- První je stanovena platným lesním zákonem a spočívá v zabezpečování odborné úrovně hospodaření v lesích, pro které se zpracovávají lesní hospodářské osnovy, pokud orgán státní správy lesů nerozhodl o pověření jiné právnické nebo fyzické osoby touto funkcí nebo pokud si vlastníci uvedených lesů nevybrali vlastního odborného lesního hospodáře. Náklady na tuto činnost hradí stát.
- Druhá forma spočívá ve výkonu funkce OLH pro vlastníky lesů za úhradu na základě smlouvy o výkonu činnosti OLH. Zájem o odborné služby Lesů České republiky, s. p., je především ze strany vlastníků s více než 50 ha lesa, zejména těch, jejichž lesy navazují na les státní. Přehled o výměrách, na nichž Lesy České republiky, s. p., vykonávaly funkci OLH v předchozích letech, je v tabulce.

Odpovědným pracovníkem k zabezpečení řádného výkonu funkce OLH je lesní správce a ředitel lesního závodu, kteří postupují vybrané pravomoci tzv. výkonným OLH (revírníkům, polesným), zodpovědným za stav lesa v konkrétních porostech. Lesy České republiky, s.p., spravují státní majetek mimořádných hodnot i významu pro celou společnost. Součástí péče o státní lesní majetek je i snaha o vysokou odbornost a kvalifikaci personálu, kterému je nakládání s tímto majetkem svěřeno. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), v platném znění (dále jen „lesní zákon“), neukládá povinnost zkoušek pro odborné lesní hospodáře. V rámci Lesů České republiky, s. p. (dále jen „LČR”), je nad rámec lesního zákona stanovena autorizace – zkouška způsobilosti pro praktický výkon funkce odborného lesního hospodáře (dále jen „OLH”). Účelem zkoušky je prověření znalostí a praktických dovedností potřebných k výkonu funkce OLH.

Ekonomickou prioritou LČR je vyrovnané finanční hospodaření, financování lesnických činností z vlastních zdrojů a nezávislost na státním rozpočtu. Státní lesní majetek spravovaný LČR přináší stabilně zisk a naplňováním veřejných funkcí lesů slouží celé společnosti. Po celou dobu své existence fungují LČR jako stabilizovaná firma, o čemž svědčí pravidelné umístění v první polovině žebříčku CZECH TOP 100. CRA Rating Agency, a.s., udělila v roce 2004 LČR dlouhodobý CRA Rating na úrovni A+ / czAaa. To představuje nejvyšší možné ohodnocení podnikatelského subjektu dosažitelné v České republice.

Značné finanční prostředky LČR investují do obnovy imisemi poškozených lesů v pohraničních oblastech, do obnovy a údržby lesních cest, které dnes neslouží pouze pro obhospodařování lesa, ale i pro pěší turistiku a cykloturistiku.

LČR jsou největším správcem chráněných území a nejdůležitějším partnerem orgánů ochrany přírody v České republice. Snahou LČR je respektovat režim stanovený pro obhospodařování lesů v chráněných územích.

V roce 2007 LČR opakovaně získaly osvědčení o účasti v certifikaci lesů podle systému PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) , který nezávislým auditem dokládá, že podnik se o svěřené lesy stará na základě principů trvalé udržitelnosti a obhospodařuje je k přírodě šetrným způsobem.

Program 2000 – Zajištění cílů veřejného zájmu u LČR

Lesy České republiky, s. p. (dále jen LČR) jako správce státního lesního majetku mají zájem na příkladném zajišťování veřejného zájmu v lesích. Podle Základních principů státní lesnické politiky je předpokladem zajišťování veřejných zájmů v lesích zachování samotné existence lesa jako nositele těchto funkcí zajištěním jeho stability a ovlivňováním změn druhové skladby dřevin tak, aby lesy byly schopny plnit své funkce i přes současnou antropogenní zátěž i v dalším tisíciletí. K zajištění vlastní existence lesa a zlepšení jeho stavu slouží u LČR zásady trvale udržitelného hospodaření přijaté v dokumentu Program trvale udržitelného hospodaření v lesích - výchova a obnova lesa (Hradec Králové 1997). Pro naplnění Programového prohlášení vlády ČR, ve kterém se mimo jiné praví, že „Vláda ČR považuje lesy za významné celospolečenské vlastnictví s jejich nejen hospodářským, ale i ekologickým a sociálním rozměrem. Lesní hospodářství (LH) bude orientovat na trvalý rozvoj produkčních a mimoprodukčních funkcí lesa“, se jevilo potřebným vypracovat program aktivit pro zajištění cílů veřejného zájmu v lesích ve správě LČR – PROGRAM 2000 – zajištění cílů veřejného zájmu u LČR. Záměrem tohoto programu je účinně přispět k naplňování ustanovení § 3, odst. 2, zákona č. 77/1997 Sb. a k realizaci doporučení mezinárodních smluv a konvencí, k nimž se ČR zavázala.

Realizaci Programu 2000 podnik zabezpečuje z vlastních finančních prostředků, tj. z vytvořeného zisku. Ročně do něj vloží kolem 30 mil. Kč. V rámci jeho realizace je prováděno budování turistických odpočinkových míst v lesích, naučných stezek, údržba vybraných turisticky exponovaných chodníků a cest, vybavení lesů informačními tabulemi, obnova a údržba studánek a pramenů, opravy a údržba regionálně a historicky významných objektů a staveb, pomníčků a pamětních desek, péče o památné stromy a aleje, ochrana a podpora ohrožených druhů organismů a mnoho dalších aktivit. V letech 2000 - 2010 bylo do realizace tohoto programu vloženo **340 mil. Kč**.

Kapitola 6. Rekreační funkce lesů, obsahuje zásady pro zajištění cílů veřejného zájmu v oblasti rekreace v lesích. V kapitole se uvádí:

„Rekreační funkce je jednou z obyvatelstvem nejčastěji využívaných funkcí lesů, přestože se o ní nehovoří tak často jako třeba o funkci vodoochranné. Lidé ji přijímají zcela automaticky. LČR si uvědomují, že právě tento automatický přístup je jedním z nejobtížněji zvládnutelných a že význam této funkce do budoucna ještě výrazně poroste. Nezbývá, než neustále mít na vědomí, že návštěvník lesa si do něj přichází hlavně odpočinout, načerpat novou energii a uklidnit se. A protože o lese má svoje vlastní představy, chce své názory uplatnit v diskusi o způsobech hospodaření v lese, které se mohou lišit od jeho představ. Musí s ním být vedena nepřetržitá komunikace a způsoby hospodaření osvětlovány trpělivě tak dlouho, až argumentaci přijme.“

Kapitola obsahuje návrh expertní studie na typizaci lesů z hlediska jejich rekreační využitelnosti:

- I. - lesy zvláštního určení (LZU)
- I.A - lesy v I. zónách CHKO, v NPR a PR a PP (podle plánů péče)
- I.B - lesy lázeňské
- I.C - lesy příměstské a se zvýšenou rekreační funkcí
- I.C 1 - lesy I. pásma rekreačních zón sídel
- I.C 2 - lesy II. pásma rekreačních zón sídel
- I.C 3 - chatové oblasti
- I.C 4 - území koncentrované (střediskové) sezónní rekreace
- I.C 5 - území mimořádných přírodních a společenských kvalit
- II. lesy hospodářské
- II.A - lesy hospodářské II. pásma rekreačních zón sídel
- II.B - lesy hospodářské III. pásma rekreačních zón sídel
- II.B 1 - navazující na zóny koncentrované sezónní rekreace
- II.B 2 - zóny mimořádných přírodních a společenských kvalit
- II.C - lesy hospodářské, běžně rekreačně využívané

Dále jsou návrhy členěny do následujících kapitol:

6.1 Rekreační úpravy porostního prostředí
6.1.1 Uvolňování průchodnosti a průhlednosti lesů
6.1.2 Údržba a budování cílených výhledů v lesích
6.1.3 Uvolňování drobných odpočinkových ploch v okruhu významných porostních prvků
6.1.4 Vytváření a údržba estetických palouků a zákoutí v lesích
6.1.5 Dočasné rekreační využití manipulačních lesních ploch
6.1.6 Obnova, budování a údržba turistických rozhleden v lesích

6.2 Rekreační úpravy lesní cestní sítě
6.2.1 Obnova a údržba stezek, pěšin a chodníků pro pěší turistiku
6.2.2 Tvorba lyžařských běžeckých tras a tras orientačních běhů
6.2.3 Obnova a údržba lesních cest pro cykloturistiku
6.2.4 Vyčlenění samostatných stezek, příp. cest pro jízdu na koních

6.3 Péče o účelové stavby a objekty
6.3.1 Ochrana kulturních památek v lesích a péče o ně
6.3.2 Péče o regionálně významné drobné stavby a objekty
6.3.2.1 Zajištění údržby a obnovy lesnických pomníčků, pamětních desek a jejich okolí
6.3.2.2 Fortifikace – historické stavby obranného charakteru v majetku LČR
6.3.2.3 Zajištění údržby, případně obnovy jiných objektů a zařízení
6.3.3 Vytváření lesních tábořišť a zabezpečených ohnišť
6.3.4 Drobné odpočinkové a účelové stavby a zařízení
6.3.5 Budování malých parkovišť a odstavných ploch na přístupech do lesů
6.4 Rekreační terénní vzdělávací a informační systém
6.4.1 Budování a údržba informačních a odborných poutačů
6.4.2 Budování a údržba rozcestníků a orientačních značení
6.4.3 Budování a údržba naučných stezek

5.3.2. Lesy města Brna

Název podniku: Lesy města Brna, a.s. (LMB)
Sídlo podniku: Kuřim, Křížkovského 247, PSČ 664 34
IČ: 60713356 DIČ: CZ60713356
Zakladatel: jediným akcionářem je statutární město Brno, které je vlastníkem 1 kusu volně neobchodovatelné kmenové akcie na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 166 000 000,- Kč. Akciová společnost má šestičlenné představenstvo a šestičlennou dozorčí radu.
LMB jsou zapsané v OR u KS v Brně, oddíl B, vložka 4713.

Hlavní oblasti činnosti

- Odborná správa a rozvoj lesního majetku statutárního města Brna a některých okolních obcí
- Plnění veřejně prospěšných služeb v rekreačních a revitalizovaných oblastech statutárního města Brna
- Pěstební činnost, těžba, zpracování, výkup a obchod surovým dřívím
- Dřevařská výroba, prodej řeziva, dřevěných palisád, výrobků zahradního a parkového programu, impregnace dřeva
- Produkce a distribuce biopaliva - energetické štěpky
- Výroba a prodej palivového a krbového dříví
- Lesní a okrasné školkařství
- Služby v lesnictví

- Specializovaná nákladní autodoprava
- Poskytování služeb pro zemědělství a zahradnictví, údržba veřejné zeleně
- Myslivost v režijních honitbách a oboře pro spárkatou zvěř „Holedná"
- Péče o lesy v pramenné oblasti u obcí Banín a Březová nad Svitavou, kde se nacházejí zdroje pitné vody pro Brno a okolí
- Správa drobných vodních toků na území statutárního města Brna
- Lesní pedagogika

Společnost byla založena za účelem správy a rozvoje majetku statutárního města Brna, podnikání s ním, plnění veřejně prospěšných služeb a má zejména obecně prospěšné poslání. Tento účel spočívá v udržování a zlepšování stavu městských lesů, v trvalém zajištění vyrovnanosti lesní produkce se zaměřením na přírodě blízké hospodaření, v trvalém zajišťování rozvoje obnovitelných produktů lesa a jiných užitků z hospodaření pro současné i budoucí generace.

Historie Lesů města Brna se datuje od 13. století, kdy tehdejší královské město Brno dostávalo majetek darem, zástavou nebo odměnou. Koupí začalo získávat lesy až v 15. století od pánů v okolí města. V první polovině 16. století koupilo město jeden z nejdůležitějších majetků – tvrz a ves Kuřim, kde zřídilo správní středisko statků města Brna a odtud později brněnská radnice spravovala jako vrchnost všechna svá venkovská panství. Šest století snažení městských radních vedlo k tomu, že v roce 1938 dosáhly brněnské městské lesy rozlohy 7 514 ha.

Neblahý rok našich dějin 1948 těžce zasáhl i hospodaření městských lesů. Po velkém politickém nátlaku byla brněnská radnice v roce 1954 nejvyššími státními orgány donucena předat veškerý lesní majetek státu. V jednáních se však podařilo prosadit, že městu zůstanou ve správě lesy, které mají charakter lesoparku a leží v nejbližším okolí města.

Zvrat nastal až po roce 1989. Vydáním zákona ČNR č. 172/1991 Sb. o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí se město Brno stalo znovu vlastníkem svého původního lesního majetku. Pro zajištění odborné správy v městských lesích byla v roce 1992 zřízena příspěvková organizace Lesy města Brna. Společnost Lesy města Brna, spol. s r. o. vzniká v roce 1994 z původní příspěvkové organizace. Zakladatelem a jediným vlastníkem je město Brno. Dne 28.června 2006 schválilo Zastupitelstvo města Brna změnu právní formy na akciovou společnost. Statutárním orgánem je představenstvo. Předmětem činnosti je odborná správa a rozvoj majetku statutárního města Brna, podnikání s ním, plnění veřejných služeb s obecně prospěšným posláním.

Dnešní majetek statutárního města Brna, jehož odbornou správu Lesy města Brna, a.s. provádějí, představuje více než 8.200 ha plochy, která zahrnuje 8.150 ha pozemků určených k plnění funkcí lesa, zbývající část je orná půda a ostatní plochy. Od začátku novodobého hospodaření (tedy od r. 1993) došlo k nárůstu pozemků spravovaných LMB o 900 ha. Plošné zastoupení dle kategoriií lesa:

- Lesy hospodářské 6.075 ha
- Lesy ochranné 169 ha
- Lesy zvláštního určení
  - Rekreační 1.747 ha
  - v oblasti vodních zdrojů 63 ha
  - na chráněných území 150 ha

Historie lesního majetku

Lesní majetek vznikl v minulosti postupnou koupí několika menších statků a jejich spojením. Statek Deblín byl v první polovině 14. stol. majetkem rodu pánů z Lomnice. Majitelé se pak střídali až poslední páni z Boskovic r. 1470 jej prodali městu Brnu i s příslušnými obcemi.

Statek Kuřim se datuje z 13. a 14. století, r. 1547 byl prodán městu Brnu.

Statek Vohančice se datuje z 13. století. V letech 1255 - 1573 náležel pánům z Vohančic. Od r. 1573 do r. 1620 byl majetkem rodu Pergů. Po Bílé Hoře byl prodán za 12 232 tolarů setníkovi Hanušovi Mölsingovi. Majitelé se střídali až v r. 1693 byl vlastníkem panství Karel Maxmilián Lev sv.p. z Rožmitálu, který intabuloval Vohančice městu Brnu.

Nejstarší zprávy o dobývání rud stříbrných existují z r. 1234 u Deblína. V tomto roce Přemysl markrabě moravský daroval všechno své právo na stříbrných horách u Deblína Ratiborovi z Deblína, který byl purkrabím v Brně. Deblínské doly rozkvetly až po přechodu do vlastnictví města Brna v r. 1470. Roku 1531 propůjčil král Ferdinand I. městu Brnu právo dolovací pro nově založený důl Deblínský, za důl Danielův. Tento důl dával užitky až do konce 16. století.

Železná ruda byla dolována u Lažánek již v r. 1236. Kutací právo měl purkrabě veverský Stiboř. Větší využití bylo až v 19. století, kdy se v železárnách u Maršova (v blízkosti Veverské Bítýšky) zpracovávaly rudy lažánecké, svatoslavské a javůrské.

První pokusy lesního odhadu jsou z r. 1736, pochází od zemského měřiče Karla Besolda. Roku 1754 vypracoval zemský měřič Jan Isidor Jelínek mapy celého velkostatku.

V r. 1780 bylo provedeno nové zaměření několika obcí a r. 1782 nechala městská rada v Brně zaměřit opět celý velkostatek Ing. V. Štočkem. Mapy byly vyhotoveny v měřítku 1:590 dolnorakouských sáhů.

První LHP byl vypracován r. 1811 Janem Příborským, lesmistrem z Koryčan. Stanovil obmýtí u lesa vysokého na 80 a 60 let, u lesa nízkého 50 let. Jednalo se o zařizovací metodu kombinovanou soustavou plošnou a hmotovou. LHP určoval těžbu na holosečích, ale nebyla návaznost na produkci sazenic, proto vytěžené plochy nebyly včas zalesněny.

V r. 1828 byla provedena revize hospodaření v lesích A. Venkem, vrchním lovčím panství Moravský Krumlov. Doporučoval zavedení přirozené obnovy s doplněním setbou.

V r. 1837 byl proveden nový LHP, který zavrhl nízkou obmýtní dobu předchozího LHP, holosečný způsob hospodaření a pařezinu. Zavedl les vysokokmenný s přirozenou obnovou. Staré holiny doporučuje zalesnit sadbou (3 letých smrkových sazenic) i setbou. Dochází k závěru, že dub a habr se nedoporučuje k pěstování ve vyšších polohách statku, zde doporučuje jedli a buk a pro nejvyšší polohy smrk a borovici (Lipůvka). Hospodářská osnova je vyhotovena podle metody staťové soustavy kombinované. Byl vypracován těžební návrh pro 4 dvacetileté periody obmýtí. Podle těchto směrnic se zde hospodařilo do r. 1872. Po tomto roce zavádí A. Krentzer metodu nejvyššího čistého výnosu půdy saské lesnické školy, zavedl opět holoseče vysazované čistým smrkem. V r. 1877-78 bylo zavedení metrické míry, ponecháno obmýtí 80 let pro obě polesí. Těžba mýtní byla vypočtena podle kamerální taxy, předmýtní těžba odhadem podle stavu porostů. Obnova byla prováděna na úzkých holosečích a sečemi prosvětlovacími.

Revizní plán v r. 1898 ponechává obmýtí 80 let s hlavním zaměřením na dosažení normality věkových tříd.

V r. 1924 a 1926 byl proveden opět nový LHP, byla vytyčená nová rozdělovací síť – hospodárnice, a to hlavně s ohledem na pravidelný tvar oddělení s jejich průměrnou výměrou 20 ha, ke konfiguraci terénu nebylo přihlíženo.

Vývoj skladby dřevin

Z r. 1811 při vyhotovení LHP J. Příborským vyplývá, že převládaly lesy listnaté - buk, dub, habr s příměsí javorů, lípy a osiky. Z jehličnanů byly zastoupeny jedle, smrk a borovice (velmi tvárná)

První historický doklad o dřevinné skladbě kuřimských lesů podává popis lesů statků královského města Brna z r. 1782. Revír Lelekovice byl rozdělen na 30 lečí včetně pastvin. Výměra lesa byla 693,38 ha a výměra pastvin 188,59 ha.

Z dřevin byly v horní etáži asi 200 let staré výstavky dubů a buků, v porostech dub, bříza, buk, osika a něco habru. Z jehličnanů se vyskytovala borovice a něco málo jedle. Z celkové plochy bylo možno označit 20 % jako společný pastevní les, listnaté porosty a pařeziny byly zastoupeny ze 66 %, smíšené porosty asi 12 % a holiny 2 %.

Certifikace

Účelem certifikace PEFC je podpora trvale udržitelného hospodaření v lesích a spotřeby dřeva jako ekologicky obnovitelného zdroje a výrobků ze dřeva, ochrany přírody a trvale udržitelného rozvoje společnosti prostřednictvím realizace evropského systému certifikace lesů, v rámci České republiky pak prostřednictvím Českého systému certifikace lesů - PEFC České republiky. Certifikace lesů je proces, v rámci kterého vydává nezávislá organizace certifikát potvrzující splnění stanovených kriterií

trvale udržitelného hospodaření v lesích. Lesy města Brna, a.s. splňují svým hospodařením tato kritéria a jsou od 1.11.2002 účastníkem certifikace lesů podle Českého systému certifikace lesů a přílohy 7 technického dokumentu PEFC schváleného organizací Pan European Forest Certification Council, a je držitelem osvědčení č. 0624 o účasti v certifikaci lesů.

Lesy města Brna, a.s. jsou držitelem souboru dalších významných certifikátů, jimiž deklarují, že hospodaří na svěřeném majetku a produkují výrobky a služby v souladu s přísnými kritérii mezinárodních a harmonizovaných národních norem:

- PEFC (Pan European Forest Certifikation Council) - hospodaření v lesích odpovídá požadavkům certifikačních kriterií definovaných v dokumentech Českého systému certifikace lesů,
- proces ověřování spotřebitelského řetězce dřeva (C-o-C) je v souladu s požadavky normy CFCS 1004:2006 revize 3,
- systém managementu jakosti ve shodě s požadavky normy ČSN EN ISO 9001:2009,
- výrobková certifikace Technickým a zkušebním ústavem stavebním výrobku „Řezivo - konstrukční dřevo obdélníkového průřezu - typ: fošny, prkna, hranoly, trámy, lišty, latě“ proces výroby a vlastnosti výrobku jsou ve shodě s požadavky normy EN 14081-1:2006,
- výrobková certifikace Technickým a zkušebním ústavem stavebním výrobku „Dřevo na stavební konstrukce - typ: frézované palisády středové a mimostředové“ proces výroby a vlastnosti výrobku jsou ve shodě s požadavky normy ČSN 73 2824-1,
- výrobková certifikace TÜV SÜD Czech výrobku „Sestava kombi jednoduchá, Sestava pro dvě houpačky a Sestava „kombi“ pro houpačku a skluzavku“ proces výroby a vlastnosti výrobku jsou ve shodě s požadavky normy ČSN EN 1176-1:2009, ČSN EN 1176-3:2009, ČSN EN 1176-7:2009.

5.3.3. Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny

Název podniku: Mendelova univerzita v Brně
Sídlo podniku: Zemědělská 1665/1, 613 00 Brno-sever - Černá Pole
IČ: 62156489 DIČ: CZ62156489
Právní forma: Vysoká škola
Evidována u MŠMT jako veřejná vysoká škola dle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách
Zákonem č. 460/1919 Sb., byla založena Vysoká škola zemědělská v Brně, jejíž právní postavení a název byly upravovány postupně vydávanými zvláštními předpisy, právní úprava existence bezprostředního právního předchůdce byla dána zákonem č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, ve znění zákona č. 216/1993 Sb., a zákonem č. 192/1994 Sb., o změně názvu některých vysokých škol uvedených v příloze zákona č. 172/1990 Sb., o vysokých školách, byla přejmenována na Mendelovu zemědělskou a lesnickou univerzitu v Brně s identifikačním číslem organizace 62156489 a zákonem č. 419/2009 Sb., byl název změněn na Mendelova univerzita v Brně s identifikačním číslem 62156489.

Organizační složka:
Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny MENDELU v Brně (ŠLP), 679 05 Křtiny 175

Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny (ŠLP) je organizační součástí Mendelovy univerzity v Brně, účelovým zařízením především její Lesnické a dřevařské fakulty. Od svého založení v roce 1923 ŠLP naplňuje tři základní poslání:

- poskytuje v rámci pedagogické a vědecké činnosti praktické zázemí posluchačům studijních programů lesnictví, krajinářství i dřevařství a vytváří podmínky vysokoškolským učitelům k řešení pedagogických, výzkumných a ověřovacích úkolů,
- zabezpečuje řádné obhospodařování univerzitního majetku, a to s prestiží patřit mezi vedoucí subjekty resortu,

- slouží široké veřejnosti, přičemž využívá svého nadstandardního rekreačního vybavení a bohatství, které poskytují rekreační a ostatní funkce lesa, realizuje také cílené projekty, jako je Lesní škola Jezírko či kulturní a společenská činnost na zámku Křtiny.

Lesní pozemky MENDELU v Brně mají rozlohu 10.265 ha (celková výměra všech pozemků činí 10.492 ha), vytvářejí souvislý komplex bezprostředně navazující na severní okraj moravské metropole Brna, sahající až k městu Blansku. Lesy se nacházejí v nadmořské výšce 210 až 575 m a vyznačují se značnou pestrostí přírodních podmínek, která předurčila zřízení výukového pracoviště univerzity. Na tomto relativně malém území, kde převládají smíšené porosty, ve kterých připadá 46 % na dřeviny jehličnaté a 54 % na dřeviny listnaté, je zmapováno 116 lesních typů ve 4 lesních vegetačních stupních. Limitující je průměrná roční teplota 7,5 °C a průměrné roční srážky, dosahující pouze 610 mm. Terén je velmi členitý s výraznými hlubokými údolími a žleby, zvláště řeky Svitavy a Křtinského potoka. Geologické podloží je tvořeno granodioritem, kulmskými drobami a vápencem, i proto se třetina podniku nachází v CHKO Moravský kras.

Zdejšími hlavními dřevinami jsou smrk, borovice, modřín, z listnatých dřevin pak buk a dub. Do lesních porostů se postupně vrací i jedle, která projevuje známky regenerace. Mimořádné růstové vlastnosti má modřín, jehož místní populace je označována jako modřín adamovský. Smíšené porosty buku s modřínem patří mezi nejproduktivnější, neboť v dospělosti jejich porostní zásoba přesahuje i 1.000 m3.ha-1. Tradice ŠLP spočívá především v užití jemnějších způsobů obhospodařování lesních porostů, s minimálními holosečnými prvky a s využitím přirozené obnovy. Toto podrostní hospodářství se daří s úspěchem realizovat u buku a dubu, na kyselých stanovištích i v porostech smrkových. Lze se setkat i s pozoruhodným pokusem o převod na les výběrný.

Na ŠLP je dlouhodobě řešena řada výzkumných úkolů a naplňována je široká pedagogická spolupráce. Tato činnost je napojena i na mezinárodní programy, a to v rámci Evropské unie, Ruska, Číny, Latinské Ameriky ad. Pro tento účel jsou využívány lesnické a dřevařské demonstrační objekty. Pro lesnický a krajinářský studijní program jsou to výzkumné plochy probírkové v porostech bukových, smrkových, jedlových a smíšených, provenienční plochy modřínu opadavého, smrku ztepilého, jedle bělokoré a borovice pokroucené, také tři genové základny (buk, dub a jedle) a semenné sady modřínu opadavého, borovice lesní, smrku ztepilého, topolu osika a jilmu horského. Velká péče je věnována modernizaci stávajících, ale hlavně budování nových výukových zařízení dřevařské prvo- a druhovýroby pro posluchače studijního programu dřevařství, jedná se např. o vytvoření centra racionálního zpracování dřevní hmoty jako obnovitelné suroviny. Zásadou a cílem je zpracování vlastní suroviny a vkládání přidané hodnoty do výrobku.

Obhospodařování lesních porostů vyžaduje jejich dobré dopravní zpřístupnění, proto je v návaznosti na prostorové rozdělení lesů postupně stavebně realizována moderně koncepčně řešená lesní dopravní síť. Důsledně se vkládáním lesních cest na terénní předěly oddělují lanovkové a traktorové terény. V členitém pahorkatinném terénu je hustota pevných odvozních cest 20,1 m.ha-1. Pro zajištění vhodného místního materiálu na opravu a stavbu lesních cest ve svém areálu ŠLP vlastní a provozuje kamenolom ve Vranově u Brna.

K řešení mechanizace pěstebních a těžebních prací významně přispívá výzkumná stanice ve Křtinách, která je součástí ŠLP. K dalšímu zpracování vytěženého surového dříví zbudoval ŠLP moderně vybavenou pilu v Olomučanech se třemi sušárnami řeziva. V zařízení dřevařské druhovýroby v Josefově se produkují hranoly, přířezy, spárovka, palubka, nekonečný vlys, obalový materiál a palety, zahradní program a nábytek na objednávku. V neposlední řadě na středisku v Brně–Útěchově se s využitím softwaru kanadské firmy MiTek vyrábějí dřevěné vazníky a konstrukce pomocí technologie styčníkových desek.

Výrobou sazenic lesních dřevin a vzrostlé zeleně k zalesňování a ozeleňování pro potřeby podniku i pro cizí se zabývá školkařské středisko Olomučany. V Adamově se nacházejí samostatná střediska pro sortimentaci, vagónování, dopravu dříví a opravy lesní mechanizace a automobilů, včetně mycí linky, pneuservisu a vlastní čerpací stanice. Ve Křtinách je sídlo stavebního střediska, které provádí práce při opravách a výstavbě cest, dále všechny zednické, stavební a odborné

řemeslné práce. Specielně vytvořené středisko lesní výroby je schopno na objednávku cizích subjektů provádět veškeré těžební a pěstební práce, včetně úpravy a ochrany krajiny.

Estetika lesa

Zcela výjimečné postavení má ŠLP v naplňování estetické a výchovné funkce lesů. K tomu účelu byly v minulosti uchovány bez zásahu celé porosty s přirozenou skladbou dřevin. Z nich postupně vzniklo dnešních 19 přírodních rezervací o celkové rozloze 862 ha, tj. cca 8 % rozlohy podniku. Pohodě i studiu slouží arboreta v Řícmanicích, Habrůvce a ve Křtinách. Přírodní krásy zdejší oblasti jsou dlouhodobě záměrně doplňovány, a tak vznikly objekty a místa, která zpříjemňují vycházky občanů blízkých měst a obcí v lesním prostředí. Na vyvýšeninách jsou udržovány výhledy, v komplexu souvislých lesů zase lesní palouky, kolem kterých jsou vysazovány cizokrajné dřeviny. Podchycovány jsou prameny a budovány lesní studánky. Na vybraných místech jsou umístěny památníky Lesnického Slavína. Ten byl vytvořen v roce 1929 u příležitosti oslav 10. výročí založení Vysoké školy zemědělské v Brně (předchůdce Mendelovy univerzity v Brně) rozmístěním prvních 40 pamětních desek. Ke dnešním dnům tvoří tento stále budovaný soubor již více než 70 památníků, studánek a pamětních desek, věnovaných význačným lesníkům, umělcům tvořícím o přírodě, ale i zvěři, stromům a lesům samotným, a je skutečným světovým unikátem. Slavné osobnosti našeho kulturního a lesnického dědictví jsou připomínány nejen jmény, ale i svými výroky a citáty z díla. Tak spolu s vyobrazeními a úpravami jednotlivých prvků Lesnického Slavína jsou přinášeny návštěvníku mnohá poučení a zážitky. Proto jsou také objekty využívány k různým kulturním akcím, jako například slavnost Vítání jara, recitály v přírodě a vzpomínková setkání. Odborníka i laika před procházkou v přírodě potěší připravená kniha Památníky Adamovských lesů a průvodce Lesnickým Slavínem.

Vedení ŠLP Křtiny reagovali na rozvoj cykloturistiky, který nastal po roce 1990 a dalo k dispozici veškerou cestní síť cykloturistům, která byla vyznačena v terénu a zanesena do map. V současnosti tato síť na ŠLP čítá na 160 km značených cyklotras. Díky této aktivitě ustala nepovolená a poškozující jízda po lese, návštěvníci na kolech začali využívat lesní cestní sítě, a to nejenom při sportu nebo tréninku pro zdraví, ale také cíleně za poznáním Lesnického Slavína.

Historie podniku

Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny (ŠLP) je organizační součástí Mendelovy univerzity v Brně a je od roku 1923 zřízen především pro její Lesnickou a dřevařskou fakultu (LDF). Ta v rámci svých studijních programů lesnictví, krajinářství a dřevařství využívá ŠLP jako unikátní účelové zařízení s mnoha lesnickými, environmentálními a dřevařskými demonstračními objekty, v neposlední řadě jako exkurzní a výukový objekt zcela mimořádného významu.

Prvním krokem k ustanovení ŠLP byl fakt, že zákonem č. 460/1919 Sb. ze dne 24. 7. 1919 byla zřízena samostatná Vysoká škola zemědělská v Brně, a to se dvěma studijními odbory. Jedním z nich byl se čtyřmi studijními ročníky Odbor lesnický, pro který se záhy projevila nutnost zajistit praktickou výuku v terénu, což vyústilo v založení školního statku. ŠLP je nejstarším školním statkem v resortu Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR. O jeho získání již usiloval jeden z prvních rektorů VŠZ v Brně, profesor hospodářské úpravy lesů Rudolf Haša (1881-1963), s ním od svého konstituování také celý profesorský sbor. Na návrh děkana Lesnického odboru Ing. Josefa Černého ze dne 20. 4. 1920 byla ustanovena komise, která začala usilovat o zakoupení a vybudování školního statku v Adamově. Jednání však bylo neúspěšné. V dalším období pak na základě předběžného jednání o řešení pozemkové reformy na liechtensteinských statcích přiznalo Ministerstvo zemědělství ČSR lesní statek Adamov, s dočasným vyloučením revíru Vranov, Vysoké škole zemědělské v Brně. Stalo se tak ministerským výnosem čj. 29.636/Ia 1922 ze dne 23. 5. 1922. Vlastní akt převzetí statku vysokou školou byl poté proveden 15. – 17. 2. 1923 s účinností od 1. 1. 1923. Školní statek byl spravován podle zásad zákona č. 404/1922 Sb., a to s důrazem na účelové zaměření k plnění především pedagogických úkolů, přičemž do čela jeho Správního výboru byl jednomyslně zvolen profesor lesní těžby a technologie Josef Opletal (1863-1953). Nadšení, které provázelo např. adaptaci zámku ve Křtinách či úspěšné začlenění statku do výchovného procesu Lesnického odboru VŠZ v Brně, se projevilo mj. i žádostí o přejmenování Lesního statku Adamov na Školní statek "Masarykův les". První prezident ČSR T. G. Masaryk v dopise čj. D/6292/1931 ze dne 12. 9. 1931vyslovil svůj

souhlas a Ministerstvo zemědělství ČSR vydalo výnos č. 118.642/V/16-1931 ze dne 14. 4. 1932, kterým podnik získal nové pojmenování Školní lesní statek Masarykův les Vysoké školy zemědělské v Brně. V době okupace výnosem Ministerstva zemědělství čj. 56.643/VIII/A/1/1940 ze dne 28. 6. 1940 podnik získal nový název Ředitelství školního lesního statku v Brně a sídlo se přestěhovalo z Adamova do Brna. Dostal se pod komisařskou správu a byl přidělen k přímé a technické správě Ředitelství státních lesů a statků v Hodoníně. Následně se začaly projevovat snahy o jeho zrušení, avšak bez úspěchu. Po osvobození v roce 1945 byla obnovena činnost statku v intencích předválečného stavu.

V poválečném období, nehledě na politické události roku 1948, se určujícím mezníkem stalo přijetí vysokoškolského zákona č. 58/1950 Sb., na základě kterého došlo k organizačním změnám. Školní lesní statek byl přejmenován na Školní lesní závod. Přestalo jeho přímé řízení Správním výborem a odpovědným za hospodaření se stal ředitel lesního závodu, podléhající přímo rektorovi školy. Správní výbor se přetvořil v Poradní sbor, jehož předsedou se stal proděkan pro Školní lesní závod. Hlavním úkolem Poradního sboru se stalo projednávání a schvalování koncepce rozvoje školního závodu a metodické řízení účelové činnosti. Následně v roce 1957 Školní lesní závod přešel z resortu Ministerstva zemědělství ČSR do resortu Ministerstva školství ČSR. Roku 1967 bylo ústředí školního závodu přemístěno z budovy Lesnické fakulty v Brně do Křtin, a poté v roce 1970 se změnil název na Školní lesní podnik Křtiny.

Po roce 1989 se management ŠLP soustředil na řádné hospodaření v lesích, zvelebení demonstračních výukových objektů pro studenty lesnictví a později i krajinářství. Především se však buduje materiálně-technické základna pro studijní program dřevařství, nově založený na Lesnické fakultě VŠZ, nynější Lesnické a dřevařské fakultě Mendelovy univerzity v Brně. K důležité majetkové změně dochází v roce 2000. Veškeré pozemky ŠLP byly Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně v souladu s ustanovením nového vysokoškolského zákona č. 111/1998 Sb., se souhlasem Ministerstva zemědělství ČR ze dne 7. 11. 2000, čj. 324/99-5140/N-112; 2272/99-5140; 2067/99-5140; 1126/00-5050 a na základě rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, čj. 14 518/99-14 ze dne 27. 12. 2000, převedeny do vlastnictví jako veřejné vysoké škole. To vše dává základní předpoklady i k otevření se světu, nabídce využití ŠLP lesnickými pedagogy a vědci, studenty, praktickými lesníky i laickou veřejností.

Certifikace

To je v souladu se skutečností, že na základě plnění požadovaných norem je ŠLP od roku 1997 držitelem ekologického certifikátu FSC podle certifikačního systému firmy Woodmark, od roku 2003 certifikátu PEFC, dále pak certifikátů C-o-C a IKEA. Především je však v současnosti Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny na základě zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. pro své vybavení a dlouhodobé výsledky důležitým objektem pro pedagogickou činnost a vědecké bádání nejen posluchačů Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně, ale i studentů a odborníků z České republiky, Evropské unie a dalších států celého světa.

Účelová činnost

Hlavní činností a posláním Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny je naplňování činnosti účelové, a to na základě zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. (č. 552/2005 Sb.), statutu MENDELU v Brně a zřizovací listiny. ŠLP při praktickém zabezpečování pedagogických, výzkumných a ověřovacích úkolů využívá svého přírodního i technického vybavení, širokého spektra demonstračních objektů i databáze odborných údajů a informací.

Celkový roční obrat této činnosti ve finančním vyjádření pravidelně dosahuje v posledních letech výše v rozmezí 3 – 4 mil. Kč. V rámci těchto finančních prostředků jsou splněny jmenovité úkoly účelové činnosti, zadané jednotlivými ústavy LDF MENDELU v Brně a ŠLP Křtiny, které se týkají zabezpečení výrobní a provozní praxe, semestrálních a hlavních cvičení posluchačů, propagace a publikační činnosti podniku a fakulty, zajištění provozu stálých účelových zařízení a demonstračních objektů, vytvoření podmínek vědecko-výzkumné práce studentů, pedagogů a zaměstnanců MENDELU v Brně, v neposlední řadě nespecifikovaného výzkumu.

- Praxe a praktická cvičení
- Exkurze
- Diplomové a doktorské práce
- Propagační a prezentační akce

Hospodářská činnost

Souběžně s hlavní – účelovou činností se Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny MENDELU v Brně (ŠLP) zabývá činností hospodářskou. Roční obrat ŠLP dosahuje výše cca 195 mil. Kč. Hospodářskou činnost naplňují především následující aktivity:

- Výroba řeziva
- Výroba a montáž vazníků metodou styčníkových desek
- Konstrukce, výroba a servis lesních strojů
- Práce v lesnictví pro cizí subjekty
- Opravy automobilů, traktorů, motorových pil a další lesnické techniky
- Produkce sadebního materiálu a vzrostlé zeleně
- Pěstební činnost, myslivost, ochrana lesa, ochranná služba

Etát ŠLP Křtiny dle platného LHP činí 68 560 m³, realizuje se výrobou vlastními zaměstnanci i dodavatelsky na polesích Vranov u Brna, Habrůvka a Bílovice nad Svitavou. Dřevosklad Adamov v průběhu roku na manipulační lince a manuelně zpracovává, následně vagónuje a dodává 32.000 m^3 hmoty. Na vlastní pile Olomučany se zpracovává cca 23 000 m^3 ročně. Zbývající surové dříví v objemu cca 13 000 m³ je prodáváno na lokalitách odvozní místo, sklad prodávajícího nebo dohodnuté místo prodeje. Marketing a koordinaci dodávek zajišťuje obchodní oddělení v uvedených činnostech:

5.4. Sledované jevy

Aby bylo možné provést analýzu rekreačního využívání brněnských příměstských lesů, bylo nutné vymezit hlavní okruhy sledovaných jevů a v jejich rámci sledované jevy.

Hlavní okruhy byly dány:

- druhem rekreačních aktivit z hlediska geografického a časového

rekreace pobytová chatová,
rekreace pohybová,

- z hlediska územního plánování

významné a navazující územní struktury

- z hlediska atraktivit a jejich původů

atraktivity přírodní významné
atraktivity umělé významné

- z hlediska limitů a jejich vztahu k RP

limity území s vlivem na RP

Návrh jevů ke sledování byl posuzován vždy z hlediska míry vlivu na rekreaci a RP. Ke sledovaným jevům pak byly voleny hodnověrné informační datové zdroje a podklady. Kromě datových zdrojů bylo využito také terénní šetření, zvláště při vymezení některých částí linie hranice brněnských příměstských rekreačních lesů. Analýzy sledovaných jevů byla zapracována do grafické a textové části dokumentu. Hlavní trendy, problémy, pozitiva a fakta byly podkladem pro formulace v návrhové části.

Sledované jevy	podklady
Pohyb - plochy zatížené pohybem, dopravní cesty	
Zastávky VHD, východiska cest, odstavná parkoviště	Generel pěší dopravy, partneři, průzkum
Turistické trasy KČT	Generel pěší dopravy, turistické mapy
Návaznost na účelové komunikace, cesty a pěšiny vně lesa	Pasport účelových komunikací, cest a pěšin
Hlavní pěší trasy	analytická část Generelu pěší dopravy, analýza
Cyklistické trasy	Generel cyklistické dopravy, cyklistické mapy
Krajské hipostezky	US problematika jízdy na koních na území Brna
Lokality s intenzivním pohybem koní, ranče	US problematika jízdy na koních na území Brna
Naučné stezky	ÚAP, Rezekvítek, LMB, LČR, text V.Urban
LC, zpevněné účelové komunikace	průzkum - LHP - OPRL
Pobyt - chatové lokality	
Chatové lokality na PUPFL (v rekreačních oblastech - mimo rekreační oblast)	ÚPmB, ÚAP, KN
Významné a navazující územní struktury	
Bydlení: návaznost krajina - město	ÚPmB
Zahrádkářské lokality	ÚPmB, LHP
Vymezení zóny intenzivního rekreačního pohybu osob	analýza
Území s významným rekreačním potenciálem	OPRL
Atraktivity přírodní významné	
Vyhlídky, horizonty	ÚPmB, Generel pěší dopravy, průzkum
Vodní toky, vodní plochy	ÚPmB, VÚV, ŠLP, LHP, editace z SMO
Studánky	ÚPmB, Generel pěší dopravy, LČR, LHP, ŠLP
Atraktivity umělé významné	
Rozhledny	ÚS, LMB, ÚAP
Sjezdovky	ÚS, LMB, ÚAP
Lanová centra	průzkum, partneři
Lavičky, přístřešky, altány, uprav.studánky, aj. - mobiliář	průzkum, partneři
Limity územní s vlivem na RP	
Kategorizace	SSL, partneři
ZCHÚ - CHKO, maloplošné ZCHÚ - NPR, PR, NPP, PP	ÚPmB, OPRL
Natura 2000	ÚPmB, mapserver CENIA
Přírodní parky	ÚPmB, OPRL
Honitby	SSL, mapserver ÚHÚL, partneři
Území povrchové těžby nerostů a hornin	analýza, mapserver CENIA, text V.Urban, web
PHO I, II	ÚAP, OPRL

5.5. Požadavky a náměty klíčových vlastníků lesů

Od začátku zpracování dokumentu byla vytvořena pracovní skupina zástupců klíčových partnerů (viz. **kap. 4. Klíčoví partneři)** a zadavatele jako jeden z důležitých nástrojů pro zpracování dokumentu Koncepce pro rekreační využití příměstských lesů. Pracovní skupina se pravidelně scházela na jednání dle harmonogramu dohodnutého vždy na každém jednání. V průběhu zpracování ANALYTICKÉ ČÁSTI klíčoví partneři – zástupci vlastníků lesů, státní správy lesů a samosprávy města postupně definovali svoje záměry, požadavky, přání, cíle a strategie rozvoje v návaznosti na průběh zpracovávání dokumentu Koncepce. Úkolem zpracovatele bylo na základě faktografických údajů a údajů z jednání pracovní skupiny zástupců klíčových partnerů postupně formulovat a verifikovat dokument Koncepce.

Zpracování dokumentu bylo zahájeno 18.5.2011 podpisem smlouvy se zpracovatelem, ukončení zpracování je smluvně dohodnuto k datu 31.10.2011.

Harmonogram jednání pracovní skupiny:

- 1. schůzka: dne 2.6.2011 v 13:00 hodin v prostorách UrbanCentra – Stará radnice, Mečová 5, Brno – zahájení zpracování dokumentu
- 2. schůzka: dne 1.7.2011 v 10,00 hodin v prostorách UrbanCentra – Stará radnice, Mečová 5, Brno
- 3. schůzka: dne 5.8.2011 v 10,00 hodin v budově MMB na Kounicově 67 v zasedací místnosti 415 – IV.poschodí, odbor OVLHZ
- 4. schůzka: dne 2.9.2011 v 10,00 hodin v budově MMB na Kounicově 67 v zasedací místnosti 415 – IV.poschodí, odbor OVLHZ
- 5. schůzka: dne 30.9.2011 v 10,00 hodin v budově MMB na Kounicově 67 v zasedací místnosti 415 – IV.poschodí, odbor OVLHZ – ukončení ANALYTICKÉ ČÁSTI
- 6. schůzka: dne 27.10.2011 ve 13:00 hodin v prostorách UrbanCentra – Stará radnice, Mečová 5, Brno – ukončení zpracování dokumentu

Výčet nejdůležitějších poskytnutých podkladů, námětů a informací:

Lesy České republiky, s.p.

- V podrobných lesnických mapách zakreslené atraktivity, mobiliář a vybavení pro rekreaci budované v rámci LČR Programu 2000
- Vyjádření, informace, faktografie a zkušenosti zástupců LČR k rekreačnímu využívání brněnských rekreačních lesů

Mendelova univerzita v Brně – Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny,

- Zákres pomníčků, upravených studánek a dalších prvků na území ŠLP Křtiny v rámci tzv. Lesnického Slavína
- Zákres toků a vodních nádrží na území ŠLP Křtiny
- Vyjádření, informace, faktografie a zkušenosti zástupců ŠLP k rekreačnímu využívání brněnských rekreačních lesů

Lesy města Brna, a.s.

- V podrobných lesnických mapách zakreslené atraktivity, mobiliář a vybavení pro rekreaci budované v rámci programu LMB pro podporu rekreace v lesích
- Zákresy naučných stezek budovaných LMB
- Zákresy navržených záměrů pro podporu rekreace v lesích
- Vyjádření, informace, faktografie a zkušenosti zástupců LMB k rekreačnímu využívání brněnských rekreačních lesů

Správa lesů Belcredi v Brně-Líšni,

- V mapové příloze dokumentu zakreslené atraktivity, mobiliář a vybavení pro rekreaci budované v režii vlastníka pro podporu rekreace v lesích
- Vyjádření, informace, faktografie a zkušenosti zástupců správy lesa k rekreačnímu využívání brněnských rekreačních lesů

Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,

- Údaje dat OPRL pro vybrané přírodní lesní oblasti
- Údaje o honitbách na území brněnských rekreačních lesů
- Poskytnutý informační servis k datům OPRL

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta

- Vyjádření, informace, faktografie a zkušenosti zástupců ústavu tvorby a ochrany krajiny a představitelů lesnické fakulty k rekreačnímu využívání brněnských rekreačních lesů
- Spolupráce při zpracování mapy rekreačního potenciálu brněnských příměstských rekreačních lesů dle metodik Vyskot I., a kol., Macků J. a kol.,

Všechny poskytnuté požadavky a náměty klíčových partnerů byly zapracovány do textu a map ANALYTICKÉ ČÁSTI dokumentu.

5.6. Požadavky a náměty orgánů samosprávy a státní správy

Zpracovatel dokumentu získával v rámci analytické části údaje požadavků a námětů zaujatých orgánů státní správy a samosprávy oslovených vybraných ÚMČ a obcí v zájmovém území. Tyto vybrané subjekty byly nejdříve osloveny dne 05.09.2011 dopisem odboru OVLHZ MMB pod č.j. OVLHZ/MMB/0337021/2011, MMB/0337024/2011.

Rozdělovník k č.j. MMB/0337024/2011 ze dne 5.9.2011 pro vedoucí odborů životního prostředí, případně pracovníci pro agendu životního prostředí:

ÚMČ Brno-Bosonohy, Bosonožské nám. 1, 642 00 Brno
ÚMČ Brno-Bystrc, nám. 28. dubna 60, 635 00 Brno
ÚMČ Brno-Ivanovice, Mácova 3, 621 00 Brno
ÚMČ Brno-Jehnice, Nám. 3. května 5, 621 00 Brno
ÚMČ Brno-Jundrov, Veslařská 56, 637 00 Brno
ÚMČ Brno-Kníničky, Nová 11, 635 00 Brno
ÚMČ Brno-Kohoutovice, Bašného 36, 623 00 Brno
ÚMČ Brno-Komín, Vavřinecká 15, 624 00 Brno
ÚMČ Brno-Královo Pole, Palackého tř. 59, 612 93 Brno
ÚMČ Brno-Líšeň, Jírova 2, 628 00 Brno
ÚMČ Brno-Maloměřice a Obřany, Selská 66, 614 00 Brno
ÚMČ Brno-Medlánky, Hudcova 7, 621 00 Brno
ÚMČ Brno-Nový Lískovec, Oblá 75a, 634 00 Brno
ÚMČ Brno-Ořešín, Ronovská 10, 621 00 Brno
ÚMČ Brno-Řečkovice a Mokrá Hora, Palackého nám. 11, 621 00 Brno

ÚMČ Brno-sever, Bratislavská 70, 601 47 Brno
ÚMČ Brno-Útěchov, Adamovská 6, 644 00 Brno
ÚMČ Brno-Žabovřesky, Horova 28, 616 00 Brno
ÚMČ Brno-Žebětín, Křivánkovo nám. 35, 641 00 Brno
Obecní úřad Bílovice nad Svitavou, Komenského 446, 640 01 Bílovice nad Svitavou
Obecní úřad Rozdrojovice, Rozdrojovice 7, 664 34 Kuřim
Obecní úřad Střelice, nám. Svobody 1, 664 47 Střelice
Obecní úřad Vranov, Vranov 24, 664 32 Vranov

Z iniciativy zpracovatele dokumentu byl kontaktován také:

Obecní úřad Lelekovice, Hlavní 75/7, 664 31 Lelekovice

V dopisu byly stručné informace o obsahu a zpracování dokumentu a výzva ke spolupráci se zástupci zpracovatele prostřednictvím pověřených zástupců oslovených subjektů. Pracovníci zpracovatele dokumentu se následně osobně kontaktovali s pověřenými zástupci uvedených subjektů a dotazovali se na příslušné informace.

Pro dotazování byly formulovány 4 otázky:

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu.
2. Budoucí záměry v předmětu zájmu.
3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí.
4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu.

Předmětem zájmu je vymezené území brněnských příměstských rekreačních lesů. K dotazům byla při osobním setkávání předkládána zpracovaná mapová část dokumentu – grafické zakreslení výsledků analytické části v podrobných mapách jednotlivých lesních komplexů a segmentů. Zástupcům oslovených subjektů byla nabídnuta také možnost vyjádření a zaslání jakýchkoliv informací k dané problematice v tištěné, digitální či elektronické podobě na uvedený email, případně na adresu kanceláře zpracovatele.

Zjištěné požadavky a náměty

01. ÚMČ: Brno-Bosonohy

Datum: 6. 10. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu

UMČ nechal zpracovat studii pro jedinou rekreační zónu v Bosonohách – „Urbanisticko architektonická studie pro úpravu lesního areálu ul. Práčata."

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu

Vybudování vodní plochy za účelem rekreačního využití za poldrem (postaven v 70. letech po velké vodě). Jedná se o lokalitu navazující na lesní areál Práčata.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu. Současné i budoucí

Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu

Nebyly uvedeny.

02. ÚMČ: Brno-Bystrc

Datum: 26. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny. Rekreační zájmy MČ jsou uplatňovány ve spolupráci se správci lesa.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu. Současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

03. ÚMČ: Brno-Ivanovice

Datum: 29. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Rozhledna na vrchu Sychrov. Lesopark za nově budovanou školkou (osloveny byly Lesy města Brna, a.s.). Úprava prameniště a vyčištění vodního toku v obci (před 8-mi lety zde byla vybudovaná studánka s lavičkami, ale neproběhla žádná údržba)

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Koně – problémy s poničenými lesními cestami a volným pohybem osob na koních po celém lese. Nejsou zde vytyčeny žádné stezky pro pohyb na koních.
Nepořádek v lesích po hospodaření (neudržované lesní cesty, těžební zbytky).

04. ÚMČ: Brno-Jehnice

Datum: 26. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Projekty cyklostezek jsou již hotové.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

05. ÚMČ: Brno-Jundrov

Datum: 7. 10. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
V současnosti nejsou zpracovány žádné studie a ani nic konkrétního se nechystá. Po debatě s paní starostkou Ivanou Fajnorovou vyplynulo několik podnětů pro zlepšení rekreačního využívaní příměstských lesů v působnosti ÚMČ Jundrov:

- revitalizace jezírek v oboře Holedná
- obnova původní mini zoo
- vyznačení běžeckých tras na Holedné
- vybudování většího množství laviček, stolů, přístřešků, odpadkových košů na Holedné
- vyznačení dětské sáňkařské dráhy

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
V případě realizace a budování dalších rekreačních ploch v okolí obory Holedná, je nutné brát v úvahu současnou zástavbu rodinných domů a možnost stížností jejich majitelů na zvýšení hluku a pohybu v jejich okolí.

06. ÚMČ Brno-Kníničky

Datum: 12. 10. 2011

Informace předal starosta MČ Bc.Martin Žák.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Vliv na rekreační využití lesů má výstavba zařízení pro hromadnou rekreaci, zejména penzionů a rozšiřování stávajících chat a jejich přeměna na objekty bydlení. Posílení významu lokality U Šuláka o nové a rekonstruované aktivity (rekonstrukce restaurace U Šuláka, restaurace Princezna, provozování bývalého podnikového rekreač. střediska). Aktivity majitele občerstvovny U Jerouška v Rozdrojovicích.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Pokračování okružní rekreační trasy pro pěší a cyklisty po břehu přehrady k lávce u hradu Veveří.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
MČ má zájem na regulaci rozšiřování rekreačních chat a jejich přeměny na objekty bydlení. Problém černých staveb. MČ má nově ve své působnosti stavební úřad.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Majitelé chat, zejména ti, kteří mají na chatě trvalé bydliště (cca 60 osob), požadují výstavbu a údržbu dopravní a tech. infrastruktury. Problémy s nakládání s odpady. Osoby, které se většinou zdržují na chatě platí poplatky za odpad v místě trvalého bydliště jinde. Likvidace nepořádku zůstává k tíži MČ. Platnost nebo neplatnost provozního řádu Rekreační oblasti Brněnské přehrady a problém jeho dodržování a vymahatelnosti.
K řešení problémů rekreační oblasti probíhají společná jednání starostů dotčených MČ.

07. ÚMČ Brno-Kohoutovice

Datum: 6. 10. 2011

Odpovědi byly zaslány e-mailem v *.pdf příloze.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Vydáno územní rozhodnutí na rozhlednu u hotelu Myslivna.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Obnovit lesopark při ulici Jírovcova.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Žádná omezení MČ nepřipravuje.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nelegální skládky odpadu.
Množství singulárních spoluvlastníků některých lesů – vzhledem k tomu, že si neustanovili žádného zástupce, je jakékoliv jednání velice problematické.

08. ÚMČ: Brno-Komín

Datum: 30. 9. 2011

Po telefonickém kontaktu s referentem Všeobecného oddělení Ing. Alicí Machařovou bylo sděleno, že ÚMČ nemá žádných připomínek k této koncepci.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

09. ÚMČ: Brno-Královo pole

Datum: 26. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Revitalizace rybníčků Zaječí potok (studie, vyřizuje Ing. Malá). Vlastníkem je Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Spory zahrádkářů s vlastníkem lesa ohledně černých skládek. Lesy by rády omezily nebo jinak regulovaly dopravu v dotčených lokalitách (dříve existovala vyhláška, kterou však soud zrušil). Problémové lokality: Pod Lesnou a Zaječí hora.

10. ÚMČ Brno-Líšeň

Datum: 20.10.2011

Dotazník obdržela MČ 4.10.2010, zabývala se jím stavební komise při RMČ Brno – Líšeň a následně na své schůzi dne 19.10.2011 Rada MČ Brno – Líšeň, která ve svém usnesení pověřila uplatněním připomínek a požadavků starostu MČ Brno – Líšeň. Na vyplnění dotazníku se podíleli členové stavební komise a stavební úřad ÚMČ Brno – Líšeň.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
V místech těžby obnova lesa v lomu poblíž Klajdovky v kombinaci se sportovním využitím, studie využití Mariánského údolí Architektonicko – stavební řešení Brno – Mariánské údolí, oddychový areál.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu

2.1. Využití pozemku p.č. 4110/59 v k.ú. Líšeň o výměře 56327 m2 zůstalo dle stávajícího využití v katastru nemovitostí a pozemek nebyl zahrnut do obnovy, případně rozšíření lesa
2.2. Využití pozemku p.č. 5046/9 v k.ú. Líšeň podél ul. Jedovnická zařadit jako vhodné místo pro rekreační funkční využití – zázemí nástup do lesa
2.3. Využití pozemků p.č. 3891/1 a p.č. 3892 v k.ú. Líšeň lokalita za hřbitovem v těsné blízkosti lesa, v současnosti zemědělsky využívané návrh funkčního využití pozemku pro veřejnou vybavenost, k vybudování skanzenu dokumentujícího vývoj osídlení
2.4. využití pozemků p.č. 5873/1 p.č. 5872/2 v k.ú. Líšeň lokalita Muchova bouda nerozšiřovat

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Navrhnout nástupní místa do rekreačních oblastí lesů s vymezením plochy pro zajištění dostatečné kapacity záchytných parkovišť dle předpokládaného využití, včetně občanské vybavenosti k zajištění hygienického zázemí, občerstvení, služby rekreantům (půjčovny kol, sportovních potřeb). Systém značených turistických a naučných tras, cyklostezky, v trasách navrhnout odpočívadla se zázemím pro turisty. Vytipovat dle historických podkladů místa vhodná pro vybudování skanzenů (historie mlynářství – Svobodův, Truksův mlýn – včetně vodní elektrárny spojené s výrobou zpracování dřeva – pila, život na venkově z počátku 19. století s pastevním chovem skotu – Kadlecův mlýn).

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Rozliv, přívalové deště, neupravené přirozené toky – navrhnout regulaci a úpravu přítoků Říčky obnova původních mlýnských náhonů, které umožnily zachycení přívalových dešťů a regulaci odtoku, snížily rozliv

11. ÚMČ: Brno-Maloměřice a Obřany

Datum: 26. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Zpracovaná studie sousední UMČ Vinohrady na sjezdovku (zatím nebylo vydané ani územní rozhodnutí.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
V plánu je silniční obchvat, ale v současnosti se neví kudy by to vedlo. Je možné, že by mohlo dojít k záboru lesní půdy.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu

Koně – problémy s majiteli koní, vlastníka lesů a ostatních uživatelů lesních cest. Proběhlo zde několik jednání, ale bez výsledku. V současnosti není žádná úprava vzájemného soužití všech dotčených stran.

Singulární vlastnictví lesů je problémem při jednání s velkým množstvím vlastníků. Momentálně zde není žádný mluvčí nebo zástupce.

12. ÚMČ Brno-Medlánky

ÚMČ byl kontaktován e-mailem a následně i několikrát telefonicky. K datu 31.10.2011 však nebyly získány žádné odpovědi.

13. ÚMČ: Brno-Nový Lískovec

Datum: 26. 9. 2011

Po telefonickém kontaktu s Ing. Michalem Šípkem (referent pro životní prostředí) bylo sděleno, že ÚMČ nemá žádných připomínek k této koncepci.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

14. ÚMČ Brno-Ořešín

Elektronicky byla zaslána žádost o vyjádření na adresu tajemníka (Ing. Marie Denkerová a předsedy Výboru pro životní prostředí (RNDr. Mojmír Vlašín). K datu 31.10.2011 však nebyly získány žádné odpovědi.

15. ÚMČ: Brno-Řečkovice a Mokrá Hora

Datum: 26. 9. 2011

Po telefonickém kontaktu s Ing. Janem Klementem (vedoucí OŽP ÚMČ) bylo sděleno, že ÚMČ nemá momentálně připomínek.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

16. ÚMČ: Brno-Sever

Datum: 30. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Studie a záměr výstavby cyklostezky spojující Lesnou a Soběšice. Dle záměru UMČ je vybudovat cyklostezku většího významu, která zde chybí. Proběhlo jednání s vlastníkem (ŠLP Křtiny), který se stavbou souhlasí.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Vyznačit přehledněji přístupovou cestu k rozhledně Strom a upravit její okolí.
Možnost využití a vyznačení běžkařských tras (odhadem cca 20 km) v lesích směrem na Ořešín a Soběšice. Před dvěma lety toto provedl místní nadšenec na své náklady.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Spory občanů s majiteli koní (např. stáje Panská lícha). Cca před 10-ti lety proběhlo jednání dotčených stran na UMČ s cílem dospět ke kompromisu. Vše zatím bez výsledku.

17. ÚMČ: Brno-Útěchov

Datum: 4. 10. 2011
Po kontaktu s PhDr. Zdeňkem Drahošem (starosta UMČ) bylo sděleno, že ÚMČ nemá momentálně připomínek k připravované koncepci.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.
4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

18. ÚMČ: Brno-Žabovřesky

Datum: 26. 9. 2011
Zpracováno dle písemného vyjádření vedoucího SÚ Ing. arch. Václava Havlíka.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Dotčené lokality – Žabovřeské louky a část Palackého vrchu.
Zpracovaná urbanistická studie Žabovřeské louky (ateliér ERA – arch. Pech a arch. Fixel), která byla řádně projednána v radě a na zastupitelstvu. Následně byla provedena i změna územního plánu (ÚpmB). UMČ požaduje zcela respektovat závěry této studie. Dále UMČ požaduje zapracovat požadavky na protipovodňová opatření stanovená v konceptu protipovodňové ochrany města Brna

(suchý poldr). V současnosti MMB provádí výkup pozemků na lukách tak, aby bylo území připraveno k realizaci studie, resp. územního plánu. Varianta, ve které byla v území navržena nová slepá ramena řeky Svratky a uměle obnoven lužní les (s nebezpečím vzniku líhně komárů) byla pro městskou část nevhodná a neakceptovatelná.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Návrhy nesouvisí s lesy:

Možný návrh lávky pro pěší přes Svratku mezi ŽB loukami a Jundrovem asi v polovině vodoteče mezi novým mostem u tenisového areálu a mostem na ul. Veslařská.

Mezi Komínem a Pisárkami vytvořit možnost krátké plavby malým výletním „parníčkem“ – tedy lodí s malým ponorem.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Co se týká Palackého vrchu, je a bude tlak vlastníků pozemků na zmenšování plochy zeleně za účelem výstavby bydlení v zeleni (ze zahraničí jsou známy velice zdařilé příklady, zejména v severských státech). Podobně bude asi i tlak na zvětšení povolené zastavěné plochy rekreačních objektů z 25 m2 na 50m2, jako je tomu na Brněnské přehradě.

19. ÚMČ: Brno-Žebětín

Datum: 26. 9. 2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Revitalizace žebětínského rybníka (správcem je AOPK), hráz je v havarijním stavu a je potřeba odstranit velké množství nánosů.
Přáním ÚMČ by bylo vybudování cyklostezek. V současnosti, ale není zpracován žádný návrh.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Přírodní památka Pekárna – zákaz vstupu pro koně.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Spory s majiteli koní – poničené lesní cesty (včetně stížností občanů)
Hluk z přilehlého Masarykova okruhu (správce AMK Masarykův okruh)
Všeobecný problém s jezdci na motorkách a čtyřkolkách v lesích.

20. OÚ Bílovice nad Svitavou

OÚ byl kontaktován e-mailem a následně i několikrát telefonicky. K datu 31.10.2011 však nebyly získány žádné odpovědi.

21. OÚ: Rozdrojovice

Datum: 26. 9. 2011

Po telefonickém kontaktu se starostou obce bylo sděleno, že OÚ nemá žádných připomínek k této koncepci.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

22. OÚ Střelice

OÚ byl kontaktován e-mailem a následně i několikrát telefonicky. K datu 31.10.2011 však nebyly získány žádné odpovědi.

23. OÚ: Vranov

Datum: 29. 9. 2011

Po telefonickém kontaktu zasláno elektronicky.

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
Je zpracovaná studie na cyklostezku z Brno - Lesná, Soběšice, Útěchov, Vranov a dále pod Babí lom a do Lelekovic.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Vybudování cyklostezky mezi Útěchovem a Vranovem.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Nebyly uvedeny.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Nebyly uvedeny.

24. OÚ Lelekovice

Datum: 29.9.2011

1. Probíhající akce, záměry, studie, plány a projekty v předmětu zájmu
V rámci integrovaného projektu venkovského mikroregionu „Rozvojová koncepce mikroregionu Ponávka“ je zpracovaná studie naučné stezky „Krajinou říčky Ponávky“, zpracovaná firmou URBANIA s.r.o. za spoluúčasti Ekologické dílny Brno v 03 2003. Stezka vede mezi obcemi Česká, Lelekovice a Vranov mikroregionu Ponávka, tedy sdružení těchto obcí. Od té doby jsou průběžně realizovány jednotlivé části navržené stezky. V rámci tohoto projektu se postupně vyznačují turistické trasy v okolí Vranova, Lelekovic a České, vybavují se informačními tabulemi s popisem zajímavostí v dané lokalitě. Na trasách naučné stezky bylo zbudováno několik zajímavých dřevěných plastik, jejichž autorem do roku 2006 byl výtvarník Jan Novák (+2007). Každým rokem se koná v měsíci květnu k výročí založení svazku obcí tzv. „Den Ponávky“, na kterém se schází občané, zástupci obcí svazku a hosté ke společné procházce po naučné stezce. Při této příležitosti bývá stezka doplňována novými sochami nebo informačními panely. Při první akci 19.5.2001, na které jsme si připomněli 40. výročí otevření rozhledny na Babím lomu, byla odhalena socha Lelkovače. Tato pozoruhodná skutečnost – Past na

lelky - získala Certifikát pelhřimovského muzea rarit, Agentury „Dobrý den“. V roce 2002 vznikla u Vranova socha Nekonečna, 2003 v jednotlivých obcích informační tabule s mapami a základními informacemi o nich. V roce 2004 byla v Lelekovicích v prostoru parku a hřiště u hasičky odhalena socha „Ponávky“, 2005 následovala realizace „pítka“ na návsi proti obecnímu úřadu v České. Dalším dřevěným objektem byly Mojžíšovy desky odhalené v roce 2006 na Vranově. V posledních letech byla v roce 2007 instalována na návrší před kostelem v Lelekovicích informační tabule o historii lelekovického hradu a v roce 2008 v České socha „chodce“ a na nádraží ČD u sochy Brejlení posezení s mapou jednotlivých zajímavostí mikroregionu. Dále se na značené stezce „Krajinou říčky Ponávky“ můžete seznámit u rybníka „Hluk“ s historií staré Tišnovky a stanice ČD Česká (původně jednokolejná trať z Brna do Tišnova), u Olšové studánky při cestě z Lelekovic k „lavkám“ s vývojem hřebene Babího lomu a okolní flórou. Na vlastním hřebeni u rozhledny (521 m.n.m.) se seznámíte s hlavním iniciátorem stavby (MUDr.Rudolf Albrecht) a informacemi o její stavbě, v sedle pod nejvyšším vrcholem hřebene (562 m n.m.) s původní „Starou rozhlednou“. Za pozornost stojí i zastavení ve Vranově v areálu kláštera řádu sv. Františka z Pauly s poutním ranně barokním chrámem Narození Panny Marie, pod kterým se nachází pozdně empírová hrobka vládnoucího rodu knížat z Liechtensteinu.

2009 - odhalení sochy „Vraní sloup“ (Vranov)

2010 - info tabule – u Lelkovače na rozcestí „U Lavek“
informační pultík k maketě hradu – náves Lelekovice

2011 – odhalení sochy „Améba“ (Měňavka) – (Česká)
50 let od kolaudace a zpřístupnění rozhledny na Babím lomu

Mikroregion Ponávka: v roce 2000 se zástupci obcí Česká, Lelekovice, Vranov dohodli na vzniku svazku obcí, který nazvali „Svazek obcí Ponávka“. Název vznikl podle říčky Ponávky pramenící na Vranově a tekoucí přes Lelekovice do Brna, kde se na jihu vlévá do řeky Svratky. Mikroregion leží v okrese Brno-venkov při severní hranici správního území města Brna a zahrnuje katastry tří obcí - České, Lelekovic a Vranova. Celková výměra území mikroregionu činí 2 170 ha. Hlavními společnými znaky obcí mikroregionu jsou nevysoký počet obyvatel, dynamický rozvoj v posledních 10 letech, zejména bydlení v rodinných domcích a těsná vazba na město Brno, kterou jsou obce v řadě aspektů výrazně ovlivňovány a kam také většinou směřuje z obcí hromadná doprava. Založení mikroregionu bylo provedeno především za účelem společného řešení problematiky životního prostředí, turistiky, nabídky pro bydlení a podnikání.

2. Budoucí záměry v předmětu zájmu
Pokračování budování částí naučné stezky „Krajinou říčky Ponávky“. Vytváření dalších prvků rekreační infrastruktury okolí Lelekovic.

3. Uvažované regulace, omezení a jiné v předmětu zájmu současné i budoucí
Řešená lokalita je díky dominantě hřebenu Babího lomu navštěvována výletníky již více než 100 let. Dřevěné plastiky a informační tabule projektu „Krajinou říčky Ponávky“ pouze doplňují turistické trasy ve snaze zvýšit informovanost turistů o navštíveném území v oblasti poznání přírody a historie. Realizace projektu, jeho účel a rozsah, nevyvolává potřebu přijetí regulací či omezení v lesích.
V zastavěném území obce a navazujících plochách pomocí nástrojů územního plánování a aktualizace územního plánu obce zajistit zachování „venkovského rázu“ obce s podporou rekreace, zachovat prostupy zastavěnou oblastí do krajiny, zamezit „živelné“ expanzi výstavby.

4. Střety a problémové jevy v předmětu zájmu
Značný zájem o pozemky k zástavbě a zahušťování zástavby, přeměna staveb pro individuální rekreaci na skryté trvalé bydlení s požadavky na zajištění infrastruktury – cesty, kanalizace, energie, dopravní obslužnost a dostupnost, atd.

6. ANALÝZA REKREAČNÍHO POTENCIÁLU ZAUJATÝCH LESNÍCH POROSTŮ Z HLEDISKA DOPRAVNÍ DOSTUPNOSTI, ATRAKTIVITY A PROVÁZANOSTI NA VELKÁ SÍDLIŠTĚ, Z HLEDISKA ZDRAVOTNĚ HYGIENICKÝCH FUNKCÍ, Z HLEDISKA SPORTOVNÍCH A TURISTICKÝCH AKTIVIT A Z HLEDISKA INDIVIDUÁLNÍ REKREACE V CHATÁCH, POSOUZENÍ STAVU A DŮSLEDKŮ CHATOVÉ REKREACE

6.1. Vymezení základních podkladů

- Údaje OPRL – především v části návrhu řešení dopravního zpřístupnění lesa,
- Údaje LHP – především grafické údaje vykreslující sítě lesních cest a dopravní přístupnost lesa
- Územní plán města Brna
- Program rozvoje lesního hospodářství Jihomoravského kraje
- Program 2000, zajištění veřejného zájmu, u podniku Lesy České republiky
- Výsledky ankety KPMB Kanceláře strategie města „Využití příměstských lesů“
- Strategie pro Brno a Oborové koncepce
- Urbanistická koncepce města Brna
- Pobytová rekreace, sport, rekreační pohybové aktivity
- Pěší doprava, pěší turistika, hipoturistika

Poznámka: RP = rekreační potenciál

Rekreační potenciál lesa – souhrn ekologických, vegetačních a hospodářských podmínek lesa, určujících maximální schopnosti jeho působení na rekreační aktivity člověka.

6.2. Analýza zájmového území z hlediska limitů území a jejich vztahu k RP

V zájmovém území brněnských příměstských rekreačních lesů byla mapována a analyzována území, která představují územní limity dle zákona. Tato území jsou obvykle určována některým ze správních postupů a vztahují se na ně limity a režimy dle zákona.

Limity územní s vlivem na RP

- Kategorizace – §§ 6 – 10, zák. č. 289/1995 Sb.,
- ZCHÚ – velkoplošné=CHKO, maloplošné=NPR, PR, NPP, PP – §§ 14-45 zák.č.114/1992 Sb.,
- Natura 2000 §§ 45a-45i zák.č.114/1992 Sb.,
- Přírodní parky § 12 zák.č.114/1992 Sb.,
- Honitby – myslivost dle zák. č. 449/2001 Sb.,
- Území povrchové těžby nerostů a hornin – dle zák.č.44/1988 Sb.,
- PHO I, II – § 30 zák. č. 254/2001 S., § 8 zák. č.289/1995 Sb.

Limity území mohou mít na RP ambivalentní vliv – někdy jej posilují, někdy naopak snižují, a to podle konkrétní situace a podmínek daného území a limitu.

Plochy se zvýšeným rekreačním potenciálem

- Příměstské a parkové lesy
- ZCHÚ – CHKO Moravský kras a některá maloplošná ZCHÚ
- Údolí velkých řek a významných toků – Svratka, Svitava, Ponávka, Říčka, Bobrava, Bílý potok
- Významné přírodní nebo vybudované atraktivity

Plochy se sníženým rekreačním potenciálem

- Celkově vojenské lesy a zvláště dopadové plochy v okolí střelnic.
- Některá ZCHÚ – dle schválených plánů péče.
- Pásma hygienické ochrany 1. stupně a 2. stupně vnitřní.
- Některá území NATURA 2000
- Lesy v bezprostřední blízkosti dálnic a význačných silničních tras.
- Lesy v bezprostřední blízkosti průmyslových a výrobních areálů, velkých prodejních a logistických center, území dobývání nerostů a hornin s probíhající těžbou

6.2.1. Kategorizace lesů

Lesy mají soubor funkcí, které zahrnují funkce bioprodukční, ekologicko-stabilizační, edaficko-půdoochranné, hydricko-vodohospodářské, zdravotně-hygienické a sociálně-rekreační. Lesy se dle zákona č. 289/1995 Sb., o lesích, §§ 6 – 10, člení podle převažujících funkcí do tří kategorií, a to na lesy ochranné, lesy zvláštního určení a lesy hospodářské.

Lesy ochranné

a) lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (sutě, kamenná moře, prudké svahy, strže, nestabilizované náplavy a písky, rašeliniště, odvaly a výsypky apod.),

b) vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy a lesy na exponovaných hřebenech,

c) lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Lesy zvláštního určení

Lesy zvláštního určení jsou lesy, které nejsou lesy ochrannými a nacházejí se

a) v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně,

b) v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod,

c) na území národních parků a národních přírodních rezervací.

Do kategorie lesů zvláštního určení lze dále zařadit lesy, u kterých veřejný zájem na zlepšení a ochraně životního prostředí nebo jiný oprávněný zájem na plnění mimoprodukčních funkcí lesa je nadřazen funkcím produkčním. Jde o lesy

a) v prvních zónách chráněných krajinných oblastí a lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách,

b) lázeňské,

c) příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí,

d) sloužící lesnickému výzkumu a lesnické výuce,

e) se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinotvornou,

f) potřebné pro zachování biologické různorodosti,

g) v uznaných oborách a v samostatných bažantnicích,

h) v nichž jiný důležitý veřejný zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření.

Lesy hospodářské

Lesy hospodářské jsou lesy, které nejsou zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo lesů zvláštního určení.

Priority funkcí lesa v rámci překryvů

Prioritní funkce lesa byly stanoveny ve smyslu Směrnice Mze č. 18/1997, č.j. 361/97 – 5010 ze dne 10.3.1997 k vyhlašování kategorií lesů v OPRL :

- les ochranný bude nadřazen lesům zvláštního určení
- les zvláštního určení dle § 8, odst. 1 (ze zákona) je nadřazen lesům zvláštního určení dle § 8, odst. 2
- překryvy lesů zvláštního určení dle §8, odst.1 mezi sebou navzájem budou řešeny následovně:
  - při vzájemném překryvu písmena a), b), c) budou navrženy k vyhlášení lesy dle písmene c)
  - při vzájemném překryvu lesů dle písmene a), b) budou navrženy k vyhlášení lesy dle písm. b)
- při vyhlašování lesů zvláštního určení dle § 8, odst. 2 bude následující pořadí priorit subkategorií:
  - písmeno a – lesy v I. zónách CHKO, PR, PP
  - písmeno b – lesy lázeňské
  - písmeno f – zachování biologické různorodosti – genové základny, prvky ÚSES
  - písmeno e – zvýšená funkce půdoochranná, vodoochranná, klimatická a krajinotvorná
  - písmeno h – jiný důležitý veřejný zájem (např. střelnice)
  - písmeno c – příměstské
  - písmeno d – lesnický výzkum a výuka
  - písmeno g – uznané obory a bažantnice

Střety zájmů a výhledy v rámci překryvů

Lesy ochranné

Hospodaření směřuje k ochraně půdy a střety zájmů vlastníka jsou limitovány ustanoveními zákona č. 289/1995 Sb. Vlastník má právo na úhradu újmy vzniklé omezením hospodaření vůči orgánu státní správy, který o omezení rozhodl.

Lesy zvláštního určení

Pokud při vyhlášení lesů zvláštního určení dojde ke střetu zájmů nebo omezení vlastníka, má tento právo na náhradu újmy vzniklé omezením hospodaření, podpořené rozhodnutím příslušného orgánu státní správy.

- V pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně se jedná o vymezené území kolem vodárenských odběrných míst, většinou malé oplocené plochy kolem podzemních zdrojů vody, kde omezení spočívá ve využívání mechanizace, chemizace a provádění stavebních prací.
- V ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod je nutná ochrana před zhoršením jejich kvality a před snížením vydatnosti. Z toho důvodu je třeba:
- Soustavně zlepšovat infiltrační poměry srážkových vod při lesním hospodaření, zejména zákazem holosečného způsobu hospodaření (používat pouze maloplošný, podrostní způsob), obnovu lesa v co nejkratší době a provádět důkladnou protierozní ochranu.

- Soustavně zpomalovat odtok povrchové vody zejména hrazením bystřin, budováním malých vodních nádrží a lesnické meliorace omezit pouze na území, kde jsou podmínkou obnovy lesa.
- Provádět protierozní ochranu budováním svážnic a lesních cest bez používání trhavin, neprovádět těžbu kameniva a sypkých surovin a pro odstraňování pařezů používat trhaviny jen po předchozím souhlasu Českého inspektorátu lázní a zřídel.
- Území národních přírodních rezervací se řídí schválenými plány péče a je podřízeno zachování lesního ekosystému, který se vyvíjí bez zásahu člověka a má pralesovitý charakter, lesy v přírodních rezervacích, přírodních památkách a v I. zóně CHKO jsou obhospodařovány podle schválených plánů péče a hospodaření se řídí především zájmy ochrany přírody (nepůvodní dřeviny).
- Příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí – zdravotně rekreační využívání lesů vždy ovlivňuje lesní ekosystémy a střet narůstá s intenzitou a významem rekreačních území. Nejvíce jsou ovlivněny lesní části v bezprostřední blízkosti objektů (sportovní zařízení, blízkost měst apod.). Ke snížení produkčního potenciálu lesních částí dochází v souvislosti s účelovou těžbou, volbou dřevin, poškozováním kmenů apod.
- Lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, krajinotvornou nebo klimatickou – hospodaření v nich je podřízeno deklarované funkci a vyžaduje jemnější způsoby, ochranu půdního povrchu a omezuje stavební činnost.
- Lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti – jsou to především genové základny, které mají specifický způsob hospodaření a omezení ve využívání reprodukčního materiálu.
- Uznané obory (a bažantnice) – stav zvěře ovlivňuje produkční a ekologické funkce a obnovu lesa a při dalším provozu bude vyžadovat zvýšené náklady pro vlastníka.
- Lesy, v nichž jiný důležitý zájem vyžaduje odlišný způsob hospodaření – u všech podchycených částí se jedná o oplocená území s objekty, do nichž je vstup značně omezen. Vstup je regulován obyčejně propustkami.

Lesy s deklarovanými zájmy rekreace

- **Lesy příměstské a parkové**

Vyhlášení přísluší MZe ČR. Rámcové směrnice hospodaření v příměstských lesích jsou součástí LHP. Pro parkový les je obvykle nezbytné zpracování projektu a jeho schválení příslušného OÚ. V rekreačních příměstských lesích je hospodaření řešeno zpravidla ve zvláštním hospodářském souboru, po těžbách (zpravidla v zimním období) je nutno provést rychle likvidaci klestu a dřevního odpadu, zřizují se zde drobná rekreační a sportovní zařízení, je nutná pravidelná údržba cest a chodníků a zdrojů pitné vody. V příměstských a parkových lesích je možno pracovat s pestřejší druhovou skladbou při zalesňování, včetně exotů. Podél cest je vhodné zakládat aleje, které kromě zpevňovací funkce mají i estetický účinek.

- **Lesy s intenzívní zástavbou rekreačních zařízení**

Lesy s intenzívní zástavbou rekreačních zařízení je možno navrhnout k vyhlášení za předpokladu schválené územně plánovací dokumentace (ÚPD). Dříve bylo rekreační využití řízeno obecně platnou vyhláškou – statutem rekreační oblasti, v současnosti tento postup není v souladu s právní praxí a jediným nástrojem jsou ÚPD. Hospodaření je zpravidla usměrňováno v lesních částech se zástavbou rekreačních zařízení, sportovišť a ostatních zařízení rekreačního charakteru.

- **Lesy v okolí národních kulturních památek se zvýšenou návštěvností**

Lesy v okolí národních kulturních památek se zvýšenou návštěvností mají charakter lesů příměstských a vyhlašuje je orgán příslušného OÚ. O kategorizaci rozhodne MZe ČR. Při hospodaření v těchto lesích musí být zachován charakter okolí národní kulturní památky, nesmějí být poškozeny chráněné aleje, stromy a jejich skupiny. Hospodářské zásahy se usměrňují tak, aby nedošlo k výrazné změně vzhledu a utváření význačných krajinných prvků v okolí národní kulturní památky, tvořených stromovou vegetací. Při obnově lesa jsou využívány především autochtonní dřeviny, pokud příslušné orgány státní správy nemají zvláštní požadavky.

- **Lesy v oblasti s intenzívní sportovní činností**

Lesy v oblasti s intenzívní sportovní činností se vyhlašují za lesy zvláštního určení na základě požadavků sportovních organizací. Jejich vyhlášení je v pravomoci MZe ČR, přičemž podkladem k návrhu jsou projekty sportovních areálů, včetně požadavků na odlesnění a hospodaření v přilehlých lesních částech. Lesy v blízkosti sportovních areálů, stadiónů, automobilových a motocyklových okruhů mají zpravidla charakter příměstských lesů s obdobným způsobem hospodaření. Lesy v okolí areálů zimních sportů (sjezdovky, lyžařské můstky, sáňkařské a bobové dráhy, běžecké trasy) jsou využívány jen v zimním období. Hospodaření v přilehlých lesních částech by se mělo realizovat v mimo sezónním období. Specifické požadavky na hospodaření zpravidla nejsou. V oblastech se zvýšenou intenzitou sportovní činnosti je nutno zabránit poškozování lesních porostů (např. kleče hranami lyží).

K vyhlášení za lesy pro individuální rekreační výstavbu nelze navrhnout:

- lesy tvořené souvislými porosty původních geneticky vhodných lesních dřevin (genové základy)
- lesy v příměstské oblasti, vymezené schválenou územně plánovací dokumentací
- lesy v oblastech klidu, vyhlášených příslušným úřadem státní správy a schválených vlastníkem
- lesy národních parků
- lesy na jejichž ploše jsou pietní místa, pořádají se slavnosti a veřejná shromáždění
- lesy ochranné
- lesy zajišťující jiné důležité potřeby společnosti, včetně hraničního pásma s omezeným vstupem
- lesní části s archeologickými lokalitami (mohyly, hradiště) a historickými stavbami
- lesní části v ochranných pásmech vodních zdrojů a přírodních léčivých zdrojů (POH 1. a vnitřního 2. stupně)
- lesy na území a v bezprostředním okolí obor a bažantnic (včetně uznaných bažantnic MS)
- lesy na území a v bezprostředním okolí státních přírodních rezervací, chráněných nalezišť, chráněných přírodních výtvorů, naučných stezek a výzkumných ploch
- lesy v návětrné oblasti v okolí větších zdrojů emisí, oblasti silně znečištěné popílkem a oblasti, v nichž znečištění ovzduší nebo hluk přesahuje hygienické normy
- lesy, v nichž by rekreační zástavba výrazně narušila ráz přírodního prostředí a tvořila nevhodnou dominantu v krajině
- lesy v oblastech poddolovaných

Za příměstské lesy nelze vyhlásit lesní části, v nichž převažuje jiná funkce:

- ochranná,
- vodohospodářská,
- zájmy ochrany přírody a kulturních památek,
- myslivosti,
- výzkumných ústavů,
- případně jiné důležité potřeby společnosti.

Střety zájmů resortní

Střety zájmů tvoří výrazné specifikum – specifika přírodních podmínek a jejich funkční potenciál mnohdy ostře kontrastuje s požadavky resortních zájmů. V zájmové oblasti brněnských příměstských rekreačních lesů dochází k intenzivnímu využívání území a tím k vyvolaným vzájemně protikladným požadavkům na plnění funkcí lesů. V rámci propagovaného polyfunkčního lesního hospodářství a zajištění veřejného zájmu na plnění funkcí lesů to předpokládá dosažení konsensu v následujících zájmových oblastech:

- na úrovni polyfunkčního lesa hospodářského a specifických zájmů ochrany přírody, především na území CHKO Moravský kras, ale i na území maloplošných ZCHÚ, opatření navržená v plánech péče o ZCHÚ nejsou vždy v souladu s přáním veřejnosti na intenzivní rekreační využívání, např. pořádání sportovních soutěží v letním i zimním období.
- výrazný střet zájmů v lesním provozu tvoří minimální podíl geograficky nepůvodních dřevin, tedy MD, DG, JDO, BOČ, VJ, DBČ, AK. To je problémem zejména u modřínu, který je významnou hospodářskou dřevinou a současně tvoří zpevňující a stabilizační prvek v porostech. Problémem je dále zastoupení akátu, které je sice v rozporu s požadavky na minimální podíl geograficky nepůvodních dřevin, ovšem na mnoha lokalitách je prakticky nemožné jej vymýtit, a proto je přijatelnější jeho pěstování jako kmenovina, než vytínání a následně vznik živelných nárostů akátových křovin a pařezin.
- zvýšené pěstování jehličnanů, hlavně smrku na úkor buku ve 4. a 5. vegetačním stupni, ale i dubu ve 3. vegetačním stupni vytváří rozpor mezi lesním provozem a klimatickými poměry, zejména srážkami: smrk ztepilý nachází optimální podmínky na kyselých - oligotrofních stanovištích vyšších poloh, takže například krasové oblasti tak mohou představovat prostředí, ve kterém se smrkové monokultury ocitají mimo své ekologické optimum takříkajíc "v hraničních podmínkách" a vysokému riziku jsou smrkové porosty vystaveny také na stanovištích s ročních úhrnem srážek pod 600 mm (300 – 350 mm ve vegetačním období).

Střety zájmů mimoresortní

- jsou to především investiční záměry na lesní půdě, těžba písku nebo kameniva, čerpání vody pitné, závlahové i pro průmyslové účely, zpevňování hrázového systému u řek. Jednou z priorit vedoucích k omezení tlaku na využívání nerostných surovin v citlivých oblastech je snaha o postupné vynětí některých ložisek z bilance zásob – to se týká hlavně ložisek vápence v CHKO Moravský kras. Velké investiční akce liniových staveb mohou ovlivnit negativně rekreační potenciál lesů v okolí – např. plánované dálniční spojení Brna směrem na Svitavy a na Vídeň, viz. text výše plochy se sníženým rekreačním potenciálem.
- Na území ŠLP Křtiny – který jako integrální část MENDELU v Brně je spravován a řízen jako výukový model lesního hospodaření, je jednou z předních organizací, která se věnuje ochraně lesa, zachování životního prostředí a progresivnímu lesnímu hospodaření a komerční zájmy jsou zde až druhořadé za výukou a demonstrací správných postupů při péči o les, je díky husté síti kvalitních lesních cest, nadstandardnímu množství estetických krajinářských prvků a mobiliáře vytvářen nadměrný tlak návštěvníků lesa a dochází k vjíždění motorových vozidel do lesa, poškozování mobiliáře a porostů, hromadění a častý výskyt nepovolených skládek odpadů, a to vše způsobuje nadměrné finanční náklady na nápravu.
- míra imisního zatížení hlavních znečišťujících látek (vykazuje trvale sestupný trend) a prachu (např. v Cementárně a vápence Mokrá).
- rekreace (cestovní ruch):
- V rámci obecně známých rekreačních aktivit patří k nově se vzmáhajícím odvětvím jízda na koni. Podrobné údaje jsou uvedeny v dokumentu „PROBLEMATIKA JÍZDY NA KONÍCH NA ÚZEMÍ MĚSTA BRNA“ zpracovaném v 09 – 2008 pro Magistrát města Brna, OÚPR. Tento dokument byl také jedním z podkladů analytické části tohoto dokumentu.
- jízda na silničním a trekkingovém kole a na kole horském (MTB). U dálkových cyklotras je možnost střetu zájmů malá. V bouřlivém vývoji je však budování místních cyklotras a cykloturistických tras s větším podílem vedení tras lesem. Stranou současných hlavních aktivit zůstává problematika tras pro horská kola, protože Český svaz cyklistiky – komise MTB ani KČT nevyvíjejí ohledně turistiky na MTB žádnou aktivitu. Pro jezdce na horských kolech je typická nechuť k organizování se, takže zatím veškeré aktivity kolem značených stezek pro horská kola leží na obecních úřadech v místech s aktivními a poučenými „bikery“ a podnikateli v cestovním ruchu a v cyklistice. V blízké budoucnosti je ale možné očekávat zesílení tlaku na budování stezek pro MTB. Podrobné údaje jsou uvedeny v dokumentu „GENEREL CYKLISTICKÉ DOPRAVY VE MĚSTĚ BRNĚ“ zpracovaném v 07 – 2010 pro Magistrát města Brna, OÚPR.

Kategorizace brněnských příměstských rekreačních lesů:

Celková rozloha území příměstských rekreačních lesů:	**37 722 ha**
Rozloha lesních pozemků příměstských rekreačních lesů:	**13 754 ha**
Rozloha lesních pozemků v rámci správního území města Brna:	**6 366 ha**
Rozloha lesních pozemků kategorie lesů příměstských a dalších lesů se zvýšenou rekreační funkcí:	**2 679 ha**
Průměrná lesnatost	**36 %**

Kategorie lesa	1 - hospodářské	2 - ochranné	3 – zvláštního určen	toho 32c - rekreační
Rozloha lesa v ha	5550	561	7644	2679

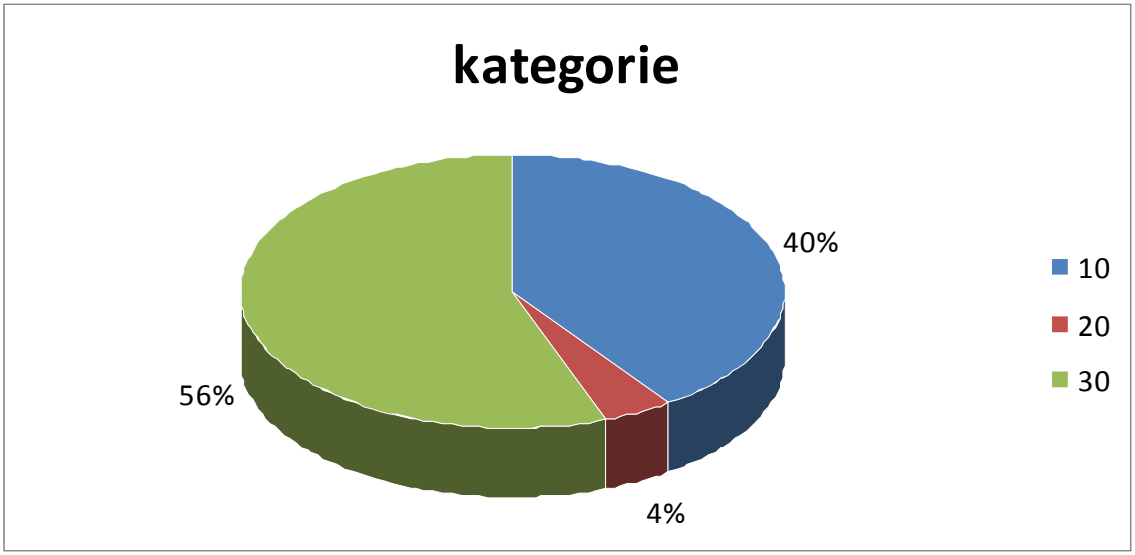

6.2.2. Zvláště chráněná území

Platný zákon ČNR č. 114/92 Sb., o ochraně přírody a krajiny v § 14 stanovuje a definuje kategorie zvláště chráněných území:

a) národní parky,

b) chráněné krajinné oblasti,

c) národní přírodní rezervace,

d) přírodní rezervace,

e) národní přírodní památky,

f) přírodní památky.

Ochrana přírody a krajiny je veřejným zájmem. Každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona. Hrozí-li poškozování území v národních parcích, národních přírodních rezervacích, národních přírodních památkách a v první zóně chráněných krajinných oblastí nebo poškozování jeskyně, zejména nadměrnou návštěvností, může orgán ochrany přírody po projednání s dotčenými obcemi omezit nebo zakázat přístup veřejnosti do těchto území nebo jejich částí. Zákaz či omezení vstupu musí být řádně vyznačeny na všech přístupových cestách a vhodným způsobem i na jiných místech v terénu.

Zvláště chráněná území (ZCHÚ) jsou podle přírodovědného významu a podmínek ochrany obecně rozděleny do kategorií: národní park (NP), chráněná krajinná oblast (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památka (NPP) a přírodní památka (PP). Podle rozlohy jsou dále rozděleny na:

- velkoplošné – CHKO, NP,
- maloplošné – (NPR), NPP, PR, PP.

Národní kategorie reprezentují celostátně významná chráněná území s nejpřísnějšími podmínkami ochrany. Kategorii rezervace označuje lokality s přirozenou druhovou skladbou rostlinných společenstev (lesy, rašeliniště, skalnaté svahy) a památkami jsou nazvány člověkem podmíněná a dlouhodobě ovlivňovaná stanoviště (louky, pastviny, rybníky, meze).

- Chráněná krajinná oblast je chápána jako rozsáhlé území s harmonicky utvářenou krajinou, charakteristicky vyvinutým reliéfem, významným podílem přirozených ekosystémů lesních a trvalých travních porostů, s hojným zastoupením dřevin, popř. s dochovanými památkami historického osídlení.
- Národní přírodní rezervace je menší území mimořádných přírodních hodnot, kde jsou na přirozený reliéf s typickou geologickou stavbou vázány ekosystémy významné a jedinečné v národním či mezinárodním měřítku.
- Přírodní rezervace je menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.
- Národní přírodní památka je přírodní útvar menší rozlohy, zejména geologický či geomorfologický, naleziště nerostů nebo vzácných či ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s národním nebo mezinárodním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, který vedle přírody formoval svou činností také člověk.
- Přírodní památka je útvar menší rozlohy zejména geologický či geomorfologický, naleziště vzácných nerostů nebo ohrožených druhů ve fragmentech ekosystémů, s regionálním ekologickým, vědeckým či estetickým významem, který svou činností formoval také člověk.

Ochranná pásma zvláště chráněných území

Je-li třeba zabezpečit zvláště chráněná území, s výjimkou chráněné krajinné oblasti, před rušivými vlivy z okolí, může být pro ně vyhlášeno ochranné pásmo, ve kterém lze vymezit činnosti a zásahy, které jsou vázány na předchozí souhlas orgánu ochrany přírody. Ochranné pásmo vyhlašuje orgán, který zvláště chráněné území vyhlásil, a to stejným způsobem. Pokud se ochranné pásmo národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace nebo přírodní památky nevyhlásí, je jím území do vzdálenosti 50 m od hranic zvláště chráněného území. Ke stavební činnosti, terénním a vodohospodářským úpravám, k použití chemických prostředků a změnám kultury pozemku v ochranném pásmu je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody.

Plány péče o zvláště chráněná území

Plán péče o zvláště chráněné území a jeho ochranné pásmo (dále jen "plán péče") je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma zajišťují orgány ochrany přírody příslušné ke schválení plánu péče, přitom postupují podle schváleného plánu péče. Obsah plánů péče o jednotlivé kategorie ZCHÚ a postup jejich zpracování je stanoven prováděcím právním předpisem.

Na území brněnských příměstských rekreačních lesů byla identifikována vymezená území těchto kategorií ZCHÚ: CHKO, NPR, PR, NPP, PP.

Na území města Brna, okres Brno – město je vyhlášeno 29 maloplošných ZCHÚ s celkovou rozlohou cca 373 ha (tj. cca 1,5 % z celkové rozlohy města), 1 velkoplošné ZCHÚ – CHKO Moravský Kras. V Brně jsou tedy: 8 PR, 2 NPP, 19 PP, a část 1 CHKO, která přechází do okresu Brno – venkov. Přechodně chráněná plocha je Mahenova stráň nad řekou Svratkou v Pisárkách.

Seznam zvláště chráněných území v příměstských lesích v okresu Brno – město

	Kód	Název	Druh	Popis území
1	1449	Augšperský potok	PP	Údolí s meandrujícím potokem, útočiště obojživelníků
2	1898	Babí doly	PR	Dva rybníčky s přirozenými společenstvy, výskyt obojživelníků a raků
3	1627	Bílá hora	PP	Ostrůvek teplomilné květeny
4	954	Bosonožský hájek	PR	Smíšený les, významná mykologická lokalita
5	1130	Břenčák	PR	Skalnaté svahy s listnatým, převážně dubovým porostem a řadou vzácných rostlin
6	698	Černovický hájek	PR	Poslední zbytek lužního lesa v těsné blízkosti Brna
7	2466	Červený kopec	NPP	Profil kvartérními sedimenty, paleontologické naleziště
8	1128	Holásecká jezera	PP	Systém vodních ploch s břehovými porosty - refugium obojživelníků
9	901	Jelení žlíbek	PR	Zbytek přirozeného bukového porostu
10	1460	Junácká louka	PP	Louka s hojným výskytem hořce křížatého
11	699	Kamenný vrch	PR	Bohatá lokalita koniklece velkokvětého
12	2154	Kavky	PP	Zbytek původních teplomilných rostlinných společenstev
13	1129	Krnovec	PR	Příkrá skalnatá stráň se suťovým porostem a velmi bohatým bylinným patrem
14	1459	Kůlny	PP	Skalnaté stráně se zakrslou doubravou a bohatým bylinným podrostem
15	2013	Medlánecká skalka	PP	Lokalita koniklece velkokvětého
16	1131	Medlánecké kopce	PP	Bohatá lokalita teplomilné květeny a teplomilného hmyzu, lokalita syslů
17	651	Mniší hora	PP	Teplomilné doubravy a dubohabřiny s výskytem vzácných a zvláště chráněných druhů rostlin
18	1650	Na skalách	PP	Skalnatý hřbet s dubohabrovým porostem a teplomilnou květenou, lokalita brambořík nachového
19	1126	Netopýrky	PP	Izolovaný ostrůvek teplomilných společenstev, výskyt ťuhýka obecného
20	1044	Obřanská stráň	PP	Skalnaté svahy s teplomilnými křovinami
21	1458	Pekárna	PP	Dubohabrový porost s bohatou květenou, ptačí hnízdiště
22	1899	Rájecká tůň	PP	Říční tůňka v nivě Svitavy, zbytek lužního lesa, výskyt obojživelníků
23	1457	Skalky u Přehrady	PP	Skalnaté svahy s teplomilnou a lišejníkovou vegetací
24	1043	Soběšické rybníčky	PP	Dva malé rybníčky, refugium obojživelníků
25	700	Stránská skála	NPP	Paleontologická lokalita
26	1042	Údolí Kohoutovického potoka	PP	Severní svahy potoka s přirozeným lesem v těsné blízkosti zástavby Pisárek
27	1127	Velká Klajdovka	PP	Vápencové skalky se stepními a lesostepními společenstvy
28	2247	Velký Hornek	PR	Ochrana stepních a lesostepních lokalit a fragmentů šípákových doubrav
29	955	Žebětínský rybník	PP	Menší rybník a mokřadní louky - refugium obojživelníků
30	72	Moravský kras	CHKO	Rozsáhlá krasová oblast s širokým spektrem krasových jevů

Seznam zvláště chráněných území dle k.ú. s datem vyhlášení			
kat	název	katastrální území	vyhlášeno
PP	Augšperský potok	Žebětín	NVmB 20.4.1989
PP	Bílá hora	Židenice	RMB 28.11.1991
PR	Bosonožský hájek	Bosonohy	NVmB 21.12.1985
PR	Brenčák	Kníničky	NVmB 10.12.1987
PR	Černovický hájek	Brněnské Ivanovice	NVmB 28.7.1977
NPP	Červený kopec	Štýřice	MVmB 24.11.1970
PP	Holásecká jezera	Holásky, Br.Ivanovice	NVmB
PP	Jelení žlíbek	Bystrc	NVmB 10.12.1987
PP	Junácká louka	Kníničky	NVmB 20.4.1989
PR	Kamenný vrch	Nový Lískovec	RMB 23.3.1978
PP	Kavky	Maloměřice, Židenice	MMB 22.6.2000
PR	Krnovec	Bystrc	NVmB 10.12.1987
PP	Kůlny	Kníničky	NVmB 20.4.1989
PP	Medlánecké kopce	Medlánky, Královo Pole	NVmB 10.12.1987
PP	Na skalách	Kníničky	RMB 28.11.1991
PP	Netopýrky	Komín	NVmB 10.12.1987
PP	Medlánecká skalka	Medlánky	RMB 1.10.1998
PP	Mniší Hora	Bystrc	MŠVU 11.2.1950
PP	Obřanská stráň	Obřany	NVmB 8.10.1987
PP	Pekárna	Žebětín	NVmB 20.4.1989
PP	Skalky u přehrady	Kníničky	MVmB 20.4.1989
PP	Soběšické rybníčky	Řečkovice	NVmB
NPP	Stránská skála	Slatina	RMB 23.3.1978
PP	Údolí Kohoutovic. potoka	Pisárky	NVmB 10.12.1987
PP	Žebětínský rybník	Žebětín	NVmB 21.12.1985
PR	Babí doly	Ořešín	RMB 27.3.1997
PP	Rájecká tůň	Brněnské Ivanovice	RMB 27.3.1997
PP	Velká Klajdovka	Maloměřice	NVmB 10.12.1987
PR	Velký Hornek	Líšeň	Správa CHKO Moravský kras

Vliv ZCHÚ na RP je dvoustranný – někdy jej zvyšují, za jiných podmínek naopak snižují. Například pěší turistika přírodní rezervací je umocněna zážitky ze zvláště zachovaného lesního ekosystému, ZCHÚ vytváří přírodní atraktivitu. Naopak při snaze o pobytovou rekreaci v ZCHÚ je většina činností, např. stavby, úpravy terénu, změna kultur atd. buď přímo zakázána, nebo silně omezena. To platí také o různých sportovních aktivitách, které by mohly poškodit některé prvky ekosystému ZCHÚ, např. závody cyklistů v terénu – cross-country cyklistika, případně lezení na vápencové skály Moravského krasu, atd.

Na území brněnských příměstských rekreačních lesů, okres Brno – venkov bylo identifikováno 15 maloplošných ZCHÚ, 1 velkoplošné ZCHÚ – CHKO Moravský Kras, které přechází do okresu Brno – město. Na území Brno – venkov jsou tedy: 1 NPR, 1 NPP, 9 PR, 4 PP, (a část 1 CHKO – započítáno mezi ZCHÚ výše).

Seznam chráněných území v příměstských lesích v okresu Brno-venkov

	Kód	Název	Druh	Popis území
1	189	Babí lom	1PR	Skalnatý hřeben budovaný červenými devonskými slepenci
2	1438	Březina	1PP	Doubrava s množstvím teplomilných druhů rostlin
3	632	Coufavá	2PR	Zbytek smíšených lesních porostů
4	103	Hádecká planinka	NPR	Druhově bohatý komplex přirozených doubrav a bukových doubrav na území krasové plošiny Hády
5		Holé vrchy	3PR	Přírodě blízká lesní společenstva telomilných doubrav a dubohabřinna podloží hornin brněnského masívu, převážně granodioritů, prostoupená skalkami a balvanitými sutěmi, s bohatým keřovým podrostem a výskytem vzácných, teplomilných a kalcifilních druhů rostlin v bylinném patře.
6	629	Jelení skok	4PR	Přirozené bukové a dubobukové porosty
7	143	Jeskyně Pekárna	NPP	Známá krasová jeskyně s doklady starých kultur
8	630	Malužín	5PR	Smíšený lesní porost, lokalita bramboříku evropského
9	895	Střelický les	2PP	Teplomilný háj s bohatým výskytem třemdavy bílé
10	1440	Šiberná	3PP	Lesní komplex bukové doubravy s bohatým podrostem
11	584	U Brněnky	6PR	Dubohabrový les s babykou, břekem a lípou
12	1441	U Staré Vápenice	4PP	Geomorfologicky cenné území s původními geobiocenózami lesních porostů
13	1442	Údolí Říčky	7PR	Přirozená lesní a lesostepní společenstva, geomorfologicky cenné krasové území v devonských vápencích s jeskynními systémy
14	2247	Velký Hornek	8PR	Ochrana stepních a lesostepních lokalit a fragmentů šípákových doubrav
15	594	Zadní Hády	9PR	Vápencové území se zbytky skalních stepí a smíšených porostů

6.2.3. NATURA 2000

Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie. Cílem této soustavy je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast (endemické). Vytvoření soustavy Natura 2000 ukládají dva nejdůležitější právní předpisy EU na ochranu přírody: směrnice 2009/147/ES O ochraně volně žijících ptáků („směrnice o ptácích“), směrnice 92/43/EHS O ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin („směrnice o stanovištích“). Směrnice ve svých přílohách vyjmenovávají, pro které druhy rostlin, živočichů a typy přírodních stanovišť mají být lokality soustavy Natura 2000 vymezeny. Tyto typy přírodních stanovišť či druhy mohou být označené jako "prioritní". Pro prioritní typy přírodních stanovišť a druhy platí přísnější kritéria ochrany než pro ostatní. Obě směrnice byly v naší legislativě implementovány do zák. č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, který definuje jako chráněná území soustavy NATURA 2000 evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti.

Na území brněnských rekreačních lesů byla identifikována tato území EVL NATURA 2000:

CZ0620010 - Modřické rameno

Rozloha:	6.3526 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	panonská
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0620010
Souřadnice středu:	16°37'12" v.d., 49°8'7" s.š.
Nadmořská výška:	192 - 198 m n. m.
Poloha:	Lokalita je průtočným ramenem - částí původního koryta řeky Svratky v úseku mezi Přízřenicemi a Modřicemi při J okraji Brna.

CZ0620120 - Zlobice

Rozloha:	61.5740 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0620120
Souřadnice středu:	16°30'36" v.d., 49°19'7" s.š.
Nadmořská výška:	326 - 380 m n. m.
Poloha:	Lesní celek ležící asi 2 km SZ od Kuřimi, mezi Kuřimí a Malhostovicemi.

CZ0622170 - Na lesní horce

Rozloha:	2.5949 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast :	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0622170
Souřadnice středu:	16°28'37" v.d., 49°18'10" s.š.
Nadmořská výška:	300 - 307 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází cca 4 km Z od Kuřimi, na svazích pahorku zvaném Horka, asi 0,8 km J od obce Čebín.

CZ0622173 - Netopýrky

Rozloha:	0.9127 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb v platném znění:	Příloha CZ0622173
Souřadnice středu:	16°33'9" v.d., 49°14'0" s.š.
Nadmořská výška:	265 - 274 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází na SZ okraji Brna, 0,6 km S od severního okraje sídliště Komín, na SV až V orientovaném svahu, při okrajích polí.

CZ0623344 - Nad Brněnskou přehradou

Rozloha:	567.0596 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR přírodní rezervace, PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0623344
Souřadnice středu:	16°28'25" v.d., 49°15'55" s.š.
Nadmořská výška:	228 - 417 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází SZ od Brna, tvoří ji dva izolované celky na svazích údolí nad horní částí Brněnské přehrady ležící 2 km VJV a 5,5 km JV od Veverské Bítýšky.

CZ0623366 - Střelická bažinka

Rozloha:	2.9268 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0623366
Souřadnice středu:	16°28'2" v.d., 49°8'50" s.š.
Nadmořská výška:	282 - 309 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází cca 8 km JZ od Brna, v údolí Bobravy za soutokem Bobravy a Omického potoka, u křížení železniční trati a silnice Střelice - Radostice, 2 km ZJZ od Střelic.

CZ0623807 - Hobrtenky

Rozloha:	131.1647 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0623807
Souřadnice středu:	16°31'42" v.d., 49°12'14" s.š.
Nadmořská výška:	250 - 379 m n. m.
Poloha:	Západní okraj města Brna mezi městskými částmi Kohoutovice, Jundrov a Bystrc. Lesy po pravé straně silnice mezi Kohoutovicemi a Bystrcí.

CZ0623808 - Pisárky

Rozloha:	70.6950 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0623808
Souřadnice středu:	16°33'15" v.d., 49°11'32" s.š.
Nadmořská výška:	225 - 324 m n. m.
Poloha:	Západní okraj města Brna, porosty na svazích mezi Pisáreckým tunelem a Kohoutovicemi, západně od Pisárek.

CZ0622220 - Bílá hora

Rozloha:	1.7868 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	panonská
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0622220
Souřadnice středu:	16°39'40" v.d., 49°11'34" s.š.
Nadmořská výška:	258 - 262 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází na východním okraji Brna v městské části Židenice na svazích Bílé hory.

CZ0624020 - Stránská skála

Rozloha:	16.8015 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	NPP národní přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální, panonská
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624020
Souřadnice středu:	16°40'33" v.d., 49°11'25" s.š.
Nadmořská výška:	253 - 285 m n. m.
Poloha:	Území se nachází ve Šlapanické pahorkatině, na JV okraji Brna, mezi Slatinou a Líšní.

CZ0624065 - Květnice

Rozloha:	127.5068 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624065
Souřadnice středu:	16°24'57" v.d., 49°21'26" s.š.
Nadmořská výška:	275 - 470 m n. m.
Poloha:	Ostrovní hora nad soutokem řek Svratky, Loučky a Lomničky na severozápadním okraji Tišnova.

CZ0624067 - Kamenný vrch

Rozloha:	13.7752 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR přírodní rezervace
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624067
Souřadnice středu:	16°33'18" v.d., 49°10'54" s.š.
Nadmořská výška:	286 - 329 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází na západním okraji Brna mezi městskými částmi Nový Lískovec a Kohoutovice.

CZ0624094 - Bosonožský hájek

Rozloha:	48.0958 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR přírodní rezervace
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624094
Souřadnice středu:	16°29'59" v.d., 49°11'22" s.š.
Nadmořská výška:	300 - 329 m n. m.
Poloha:	Území se nachází na Z okraji Brna, přibližně 1,4 km SV od Popůvek, mezi Augšperským potokem a silnicí vedoucí z Veselky do Žebětína.

CZ0624132 - Údolí Svitavy

Rozloha:	1204.5864 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR přírodní rezervace, PP přírodní památka
Biogeografická oblast -	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624132
Souřadnice středu:	16°38'60" v.d., 49°17'48" s.š.
Nadmořská výška:	225 - 507 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází severně od Brna a zahrnuje velmi cenné porosty přirozených a polopřirozených lesů v údolí Svitavy, mezi Blanskem a Bílovicemi nad Svitavou.

CZ0624129 - Luční údolí

Rozloha:	125.9743 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PR přírodní rezervace, PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624129
Souřadnice středu:	16°45'0" v.d., 49°18'39" s.š.
Nadmořská výška:	444 - 536 m n. m.
Poloha:	Lokalita se nachází východně od Adamova, 1 km S od obce Křtiny po pravé straně silnice ze Křtin do Jedovnice.

CZ0624130 - Moravský kras

Rozloha:	6485.3704 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	CHKO chráněná krajinná oblast, PR přírodní rezervace, PP přírodní památka
Biogeografická oblast -:	kontinentální, panonská
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb:	Příloha CZ0624130
Souřadnice středu:	16°43'27" v.d., 49°23'2" s.š.
Nadmořská výška:	225 - 573 m n. m.
Mapa:	Území lokality Moravský kras se rozkládá severně od Brna a tvoří ho disjunktní území ohraničené obcemi Brno - Maloměřice, Brno - Líšeň, Hostěnice, Ochoz, Březina, Rudice, Blansko, Olomoučany, Adamov, Babice nad Svitavou a Bílovice nad Svitavou.

CZ0624235 - Malhostovické kopečky

Rozloha:	2.6339 ha
Navrhovaná kategorie ochrany:	PP přírodní památka
Biogeografická oblast :	kontinentální
Příloha nařízení vlády 132/2005 Sb. v platném znění:	Příloha CZ0624235
Souřadnice středu:	16°29'43" v.d., 49°19'33" s.š.
Nadmořská výška:	290 - 312 m n. m.
Mapa:	Lokalita se nachází v severní části Tišnovské kotliny, asi 4 km JV od Tišnova, 0,6 km J od středu obce Malhostovice. Leží při cestě z Malhostovic do Čebína. Tvoří ji dvě samostatné plochy, severní plocha je vyhlášena jako přírodní památka Malhostovická pecka, jižní plocha jako přírodní památka Drásovský kopeček.

6.2.4. Přírodní parky

Krajinný ráz, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je chráněn před činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Zásahy do krajinného rázu, zejména umisťování a povolování staveb, mohou být prováděny pouze s ohledem na zachování významných krajinných prvků, zvláště chráněných území, kulturních dominant krajiny, harmonické měřítko a vztahy v krajině. K umisťování a povolování staveb, jakož i jiným činnostem, které by mohly snížit nebo změnit krajinný ráz, je nezbytný souhlas orgánu ochrany přírody. Podrobnosti ochrany krajinného rázu může stanovit ministerstvo životního prostředí obecně závazným právním předpisem. Krajinný ráz se neposuzuje v zastavěném území a v zastavitelných plochách, pro které je územním plánem nebo regulačním plánem stanoveno plošné a prostorové uspořádání a podmínky ochrany krajinného rázu dohodnuté s orgánem ochrany přírody.

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami, který není zvláště chráněn jako ZCHÚ dle zákona může orgán ochrany přírody zřídit obecně závazným právním předpisem přírodní park a stanovit omezení takového využití území, které by znamenalo zničení, poškození nebo rušení stavu tohoto území.

Na území brněnských příměstských rekreačních lesů byly dohledány a graficky v mapě vyznačeny přírodní parky:

- Baba
- Podkomorské lesy
- Bobrava

6.2.5. Honitby - myslivost

Myslivost lze provozovat jen v rámci uznané honitby. Proto spolu myslivost a honitby zcela souvisí. Právo myslivosti ve všech honitbách lze vykonávat dle ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti a podle předpisů, kterými se provádí tento zákon, včetně dalších příslušných obecně závazných norem.

Honitba je tvořena souvislými honebními pozemky. Orgán státní správy myslivosti prohlásí za honební příslušné pozemky, a to buď z vlastního podnětu nebo na návrh vlastníka, a ty se stávají součástí honitby dnem právní moci rozhodnutí o prohlášení pozemku za honební. Při tvorbě honiteb se nepřihlíží k hranicím katastrálních území, územních obvodů obcí nebo krajů. Hranice honiteb se mají, pokud je to možné, krýt s hranicemi přírodními v terénu zřetelnými (například vodoteče, cesty, silnice). Honební pozemky tvořící honitbu musí spolu souviset. I pozemky jinak vyhovující pojmu souvislosti

však nelze začlenit do jedné honitby, pokud tvoří překážku pohybu zvěře nebo jsou pro ni nebezpečím, například dálnice, silnice dálničního typu, přehrady a letiště se zpevněnou plochou. Při tvorbě honiteb se musí přihlížet k jejich tvaru. Nelze vytvořit ani uznat honitbu, která má tvar úzkého pozemkového pruhu v nejširším místě širokém jen 500 m, i když by dosahovala stanovené minimální výměry. Toto ustanovení se netýká okrajových částí honitby (výběžků). Stejně je nutno bránit vzniku hranice honitby, kterou by tvořilo rozhraní zemědělských a lesních pozemků. Za tím účelem se při tvorbě honiteb provádí vyrovnání hranic honiteb výměnou honebních pozemků nebo jejich přičleněním. Minimální výměra honitby se stanoví pro oboru 50 ha, pro ostatní honitby 500 ha.

Uživatel honitby je povinen každoročně provést v termínu stanoveném orgánem státní správy myslivosti sčítání zvěře v honitbě a do 5 dnů výsledek písemně tomuto orgánu oznámit. Držitel honitby a držitelé sousedních honiteb mají právo účastnit se svým zástupcem sčítání a vyjádřit se orgánu státní správy myslivosti k jeho výsledkům. Pokud některý držitel honitby nesouhlasí s výsledkem provedeného sčítání a oznámí to písemně orgánu státní správy myslivosti nejpozději do 1 týdne ode dne provedeného sčítání, nařídí tento orgán nové konečné sčítání.

Uživatel honitby je povinen vypracovat každoročně plán mysliveckého hospodaření v honitbě (dále jen "plán"). Při vypracování plánu vychází z posouzení celkového stavu ekosystému, výsledku porovnání kontrolních a srovnávacích ploch a výše škod způsobených v uplynulém období zvěří na lesních a zemědělských porostech, z výsledků sčítání zvěře, ze stanovených minimálních a normovaných stavů zvěře, poměrů pohlaví a koeficientů očekávané produkce, jakož i ze záměrů, které byly uvedeny v návrhu na uznání honitby. V části týkající se mysliveckého hospodaření se uvádí i zamýšlené zazvěřování, výstavba myslivecých zařízení, opatření v péči o zvěř a při ochraně a zlepšování životních podmínek zvěře. Jestliže je honitba v oblasti chovu zvěře, vychází plán ze závěrů a doporučení orgánu státní správy myslivosti, který vymezil příslušnou oblast chovu zvěře. Vypracovaný plán předloží uživatel honitby držiteli honitby k vyjádření. Jestliže se držitel honitby do 15 dnů od doručení plánu k němu nevyjádří, má se za to, že s ním souhlasí. Pokud po vyjádření držitele honitby nedojde mezi ním a uživatelem honitby k dohodě o plánu, určí jej na návrh některého z nich orgán státní správy myslivosti rozhodnutím. Odsouhlasený, popřípadě dohodnutý plán je uživatel honitby povinen zaslat orgánu státní správy myslivosti. Tento je oprávněn kontrolovat plnění zaslaných plánů včetně jejich změn. Za tím účelem, není-li dohodnuto jinak, mu uživatel honitby předkládá měsíční písemná hlášení o plnění plánu, a to do pátého dne měsíce následujícího po měsíci, v němž k lovu došlo.

V honitbách, kde pro některé druhy spárkaté zvěře nejsou stanoveny minimální a normované stavy, lze po vyjádření orgánu státní správy myslivosti u těchto druhů zvěře lovit samičí zvěř a samčí zvěř do stáří 2 let ve stanovené době lovu bez omezení a bez vypracování a projednání plánu.

Uživatel honitby je povinen vést záznamy o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní a podávat hlášení orgánu státní správy myslivosti pro statistické účely. Vedení myslivecké evidence a statistiky o honitbě a mysliveckém hospodaření v ní je součástí rezortního statistického zjišťování. Pověřené obecní úřady v přenesené působnosti dále zpracovávají statistická hlášení o myslivosti za honitby ve své územní působnosti.

Lovit lze jen zvěř, která není hájena podle zákona, a to ve stanovené době lovu. Lovit zvěř může pouze osoba oprávněná podle zákona (držitel loveckého lístku, zbrojního průkazu, povolení k lovu, pojištěná dle zákona, atd.) za zákonem stanovených podmínek na určeném místě a za konkrétních podmínek.

Omezení a zákazy v zájmu ochrany myslivosti

Ochranou myslivosti se rozumí ochrana zvěře před nepříznivými vlivy prostředí, před nakažlivými nemocemi, před škodlivými zásahy lidí a před volně pobíhajícími domácími zvířaty; ochrana životních podmínek zvěře, zajištění klidu v honitbě a ochrana mysliveckých zařízení. K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku. Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě tento souhlas, rozhodne o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro přikrmování zvěře orgán státní správy myslivosti.

Každý, kdo vstupuje se svou činností do přírody, si musí počínat tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejích životních podmínek.

Proto je zakázáno zákonem:

- plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, s výjimkou opatření k zabránění škodám působeným zvěří a dovolených způsobů lovu.
- rušit zvěř při hnízdění a kladení mláďat a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o činnosti při obhospodařování pozemků nebo o činnosti při návštěvách honiteb jako součástí krajiny.
- poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro přikrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení.

Na žádost uživatele honitby může orgán státní správy myslivosti, zejména v době hnízdění, kladení a odchovu mláďat nebo provádění lovů, nařídit:

- přiměřené omezení nebo i zákaz vstupu do honitby nebo jejích částí,
- omezení jízdy koňmi a tažnými psy
- omezení jiných sportovních nebo zájmových činností.

Uvedená opatření se nevztahují na hospodářskou činnost vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků. Orgán státní správy myslivosti spolupracuje s dalšími orgány státní správy, jimž jsou právnické i fyzické osoby povinny oznamovat konání hromadných akcí v přírodě a sděluje těmto orgánům požadavky potřebné k ochraně zvěře a jejích životních podmínek.

Pokud mají být naplněny priority formulované v kap. 2. tohoto dokumentu, tedy především přírodě blízké hospodaření, pak je nutné formulovat zásady myslivosti – tedy péče o populace zvěře tomu odpovídajícím způsobem. Tyto zásady jsou mimo jiné uvedeny také v Program 2000, zajištění veřejného zájmu, u podniku Lesy České republiky. Veřejný zájem v oblasti myslivosti je zde formulován takto:

- pěstování lesa a chov zvěře provádět ve vzájemném souladu a vyváženosti;
- podporovat zachování genofondu vzácných a ohrožených druhů zvěře, ale i volně žijících živočichů;
- umožnit seznámení laické veřejnosti se způsoby chovu zvěře, tradicemi a současností českého obornictví a bažantnictví.

Pro naplnění uvedených cílů veřejného zájmu budou je nezbytné:

- vytváření stabilního, kvalitního, druhově, prostorově a věkově skupinovitě smíšeného lesa, čemuž musí odpovídat i stavy veškeré zvěře, především spárkaté; které umožní odrůstání lesa i z přirozené obnovy;
- podpora vzácných a ohrožených druhů zvěře vázaných svými životními potřebami především na lesní a vodní prostředí; např. tetřeva hlušce, tetřívka obecného, jeřábka lesního, sov, rysa ostrovida, vydry říční, ve větších lesních komplexech se pokusit také o zajištění populace vlka evropského a medvěda brtníka, což je ovšem specifická problematika
- stálé zlepšování genofondu zvěře správnou péčí včetně dodržování příslušných zásad chovu a lovu;
- seznámení laické veřejnosti s původními i nepůvodními druhy zvěře, chovanými v našich honitbách a oborách s možností jejich pozorování.

V mapových přílohách je uveden zákres hranic honiteb v zájmovém území brněnských příměstských rekreačních lesů.

Seznam honiteb v zájmovém území brněnských příměstských rekreačních lesů:

		Název / jméno	výměra celkem ha	z toho les ha
	Honitba	**BRNO-SEVER**	831	629
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
1	uživatel	MS Zaječí hora	CZ6203110001	

	Honitba	**BRNO-KOMÍN**	714	222
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
2	uživatel	MS Brno-Komín	CZ6203110002	

	Honitba	**KŘIVÁ BOROVICE**	648	258
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
3	uživatel	MS Křivá borovice	CZ6203110003	

	Honitba	**BOSONOHY**	548	207
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
4	uživatel	MS Hájek Bosonohy	CZ6203110004	

	Honitba	**BRNO-CHRLICE**	628	1
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
5	Uživatel	Badal FO	CZ6203106005	

	Honitba	**BAŽANTNICE ČERNOVICE**	230	0
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
6	uživatel	MS Halali	CZ6203110006	

	Honitba	**LÍŠEŇ**	855	364
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
7	uživatel	MS Staré zámky	CZ6203110007	

	Honitba	**TUŘANY**	936	6
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
8	uživatel	MS Tuřany	CZ6203110008	

	Honitba	**OBORA**	920	854
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
9	uživatel	Veterinární univerzita Brno	CZ6203209009	

	Honitba	**POD KOMOROU**	845	818
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
10	uživatel	Škrášek s.r.o.	CZ6203206010	

		OBORA HOLEDNÁ	327	317
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
11	uživatel	Lesy města Brna, a.s.	CZ6203509011	

	Honitba	**OBORA KUŘIM**	555	550
	orgán SSM	Magistrát města Brna	**Kód honitby**	
12	uživatel	Šebesta FO	CZ6203206012	

	Honitba	**SYCHROV**	1540	500
	orgán SSM	MěÚ Kuřim	**Kód honitby**	
13	uživatel	MS Sychrov Moravské Knínice	CZ6209110004	

	Honitba	**JEHNICE PLÁSTKY**	934	375
	orgán SSM	MěÚ Kuřim	**Kód honitby**	
14	uživatel	MS Paseky Jehnice	CZ6209110005	

	Honitba	**KUŘIMSKÁ HORA**	766	520
	orgán SSM	MěÚ Kuřim	**Kód honitby**	
15	uživatel	Dvořák Jaroslav	CZ6209106001	

	Honitba	**MZLU ŠLP ML KŘTINY**	9406	8694
	orgán SSM	MěÚ Blansko	**Kód honitby**	
16	uživatel	ŠLP Křtiny	CZ6201909027	

	Honitba	**ŠLAPANICE**	1233	4
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
17	uživatel	MS Šlapanice	CZ6216110001	

	Honitba	**POPŮVKY**	586	484
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
18	uživatel	LESY HORSKÝ s.r.o.	CZ6216109002	

	Honitba	**VÝROVKA STŘELICE**	1455	600
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
19	uživatel	MS Výrovka Střelice	CZ6216110004	

	Honitba	**MORAVANY**	668	42
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
20	uživatel	HS Moravany	CZ6216101014	

	Honitba	**MODŘICE I. - BRNO JIH**	864	1
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
21	uživatel	HS Modřice I.-Brno jih	CZ6216101020	

	Honitba	**BOBRAVA NEBOVIDY-OSTOPOVICE**	583	155
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
22	uživatel	MS Bobrava	CZ6216110007	

	Honitba	**KANIČKY**	821	368
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
23	uživatel	MS Bílovice nad Svitavou	CZ6216110015	

	Honitba	**HÁDY**	897	889
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
24	uživatel	ŠLP Křtiny	CZ6216909023	

	Honitba	**PODOLÍ HORÁKOV**	639	50
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
25	uživatel	MS Hlásnice Podolí	CZ6216110006	

	Honitba	**OSTROVAČICE**	531	212
	orgán SSM	MěÚ Rosice	**Kód honitby**	
26	uživatel	MS Ostrovačice	CZ6214110001	

	Honitba	**VEVERSKÁ BÍTÝŠKA**	1222	529
	orgán SSM	MS V.Býtíška	**Kód honitby**	
27	uživatel	MS Ostrovačice	CZ6209110003	

	Honitba	**HORÁKOV - LES**	1072	1025
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
28	uživatel	MS Staré zámky	CZ6216210030	

	Honitba	**DOLNÍ LHOTA-BABÍ LOM**	3 100 ha	
	orgán SSM	MěÚ Blansko	**Kód honitby**	
29	uživatel	Lesy města Brna	CZ6201505026	

	Honitba	**LIPŮVKA**		
	orgán SSM	MěÚ Blansko	**Kód honitby**	
30	uživatel	MS Lipůvka	CZ6201110003	

	Honitba	**SENTICE**	659	
	orgán SSM	MěÚ Tišnov	**Kód honitby**	
31	uživatel	MS Chudčice - Sentice	CZ6217110018	

	Honitba	**VEVERSKÉ KNÍNICE**		
	orgán SSM	MěÚ Rosice	**Kód honitby**	
32	uživatel	MS Stráž Veverské Knínice	CZ6214110002	

	Honitba	**ŘÍČANY**		
	orgán SSM	MěÚ Rosice	**Kód honitby**	
33	uživatel	MS Říčany	CZ6214110005	

	Honitba	**MODŘICE**		
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
34	uživatel	MS Modřice	CZ6216101013	

	Honitba	**ŽELEŠICE**	934	
	orgán SSM	MěÚ Šlapanice	**Kód honitby**	
35	uživatel	MS Želešice - Hajany	CZ6216110012	

Dotčené okrajové části honiteb na hranici brněnských příměstských rekreačních lesů:

	Název honitby	Kód honitby
36	OŘECHOV	CZ6216110019
37	REBEŠOVICE	CZ6216110003
38	RAJHRAD-POPOVICE	CZ6221110002
39	SOKOLNICE-KOBYLNICE	CZ6216110016
40	HOSTĚNICKÝ LES	CZ6216210025
41	OCHOZ – LES	CZ6216206027
42	MALHOSTOVICE	CZ6217110012
43	ČEBÍN	CZ6209110002

Střety zájmů rekreace a myslivosti jsou v příměstských lesích relativně časté. Dochází k nim prakticky celoročně, nejdramatičtější však bývají na podzim, což je období lovu většiny spárkaté i drobné zvěře. Kromě individuálního lovu je v tomto období častý také společný lov, tzv. naháňky a hony, při kterých je střet s rekreanty zvláště nebezpečný. Klade to zvýšené nároky na organizaci a zabezpečení těchto společných lovů. Škody návštěvníci lesa způsobují celoročně také na volně žijící zvěři, především hlukem, procházením porostů mimo značené cesty, pouštěním psů bez náhubku volně po lese, pojížděním motorovými vozidly po lese, atd.

Jedním z konkrétních příkladů je situace kolem golfového hřiště u Jinačovic. Na 105 ha původních zemědělských pozemků honitby Kuřimská hora se nyní nachází golfové hřiště, které značně omezují výkon práva myslivosti. Na těchto pozemcích zvěř ztratila klid a kryt a snížily se možnosti nalezení potravy. Projekt výstavby golfového hřiště do budoucna počítá s vybudováním biokoridorů a biocenter, ale k výstavbě se má přistoupit až v následujícím decenniu. Současný stav není pro zvěř příznivý a na těchto pozemcích kde měla dříve klid a dostatek potravy se nevyskytuje. V přechodovém období do vzrůstu výsadby a krytiny pro zvěř (ca 5-10 let) působí provoz golfového areálu velice nepříznivě. K rušení dochází také v souvislosti s provozem areálu: pojezd motorových vozidel, přistávání vrtulníků, pohyb osob a s tím spojený celodenní ruch, atd.

6.2.6. Území povrchové těžby nerostů a hornin

O podmínkách využívání zdrojů nerostných surovin pojednává především zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon. Ten rozděluje nerosty na vyhrazené a nevyhrazené. Pro účely analýzy je možné uvést ty, jejichž těžba je v zájmovém území aktuální.

Vyhrazené nerosty (výběr):

- sklářský a slévárenský písek, minerální barviva, bentonit,
- granit, granodiorit, diorit, gabro, diabas, hadec, dolomit a vápenec, pokud jsou blokově dobyvatelné a leštitelné, a travertin,
- technicky využitelné krystaly nerostů a drahé kameny,
- kaolin, keramické a žáruvzdorné jíly a jílovce, sádrovec, anhydrit, živce, perlit a zeolit,
- křemen, křemenec, vápenec, dolomit, slín, čedič, znělec, trachyt, pokud tyto nerosty jsou vhodné k chemicko-technologickému zpracování nebo zpracování tavením,

Nevyhrazené nerosty:

- ostatní nerosty neuvedené ve vyhrazených, z toho vyplývá, že mezi jimi jsou např. písky a štěrky těžené mimo říční koryta.

V pochybnostech, zda některý nerost je nerostem vyhrazeným nebo nevyhrazeným, rozhodne Ministerstvo průmyslu a obchodu v dohodě s ministerstvem životního prostředí České republiky.

Výhradní ložiska a chráněná ložisková území (CHLÚ):

Nerostné bohatství podle tohoto zákona tvoří ložiska vyhrazených nerostů (dále jen "výhradní ložiska"). Nerostné bohatství na území České republiky je ve vlastnictví České republiky. Ložiskem nerostů je pak dle zákona (dále jen "ložisko") přírodní nahromadění nerostů, jakož i základka v hlubinném dole, opuštěný odval, výsypka nebo odkaliště, které vznikly hornickou činností a obsahují nerosty.

Vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost vykonávají právnické a fyzické osoby v rámci své podnikatelské činnosti při splnění podmínek stanovených právními předpisy.

Zjistí-li se vyhrazený nerost v množství a jakosti, které umožňují důvodně očekávat jeho nahromadění, vydá Ministerstvo životního prostředí osvědčení o výhradním ložisku. Řízení o stanovení chráněného ložiskového území je možné zahájit na návrh organizace nebo z podnětu orgánu státní správy a návrh doložit osvědčením o výhradním ložisku a návrhem hranic chráněného ložiskového území. Účastníkem řízení o stanovení chráněného ložiskového území je pouze navrhovatel. Chráněné ložiskové území po příslušném projednání dle zákona stanoví ministerstvo životního prostředí Hranice chráněného ložiskového území se vyznačí v územně plánovací dokumentaci. Ložisko nevyhrazeného nerostu je součástí pozemku.

Ministerstvo životního prostředí České republiky po projednání s orgánem kraje v přenesené působnosti zruší chráněné ložiskové území, jestliže pominuly důvody ochrany výhradního ložiska.

V zájmu ochrany nerostného bohatství lze v chráněném ložiskovém území zřizovat stavby a zařízení, které nesouvisí s dobýváním výhradního ložiska, jen na základě závazného stanoviska příslušného orgánu státní správy podle zákona.

Dobývací prostor (DP):

Oprávnění organizace k dobývání výhradního ložiska vzniká stanovením dobývacího prostoru. Dobývací prostor se stanoví na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být hospodárně vydobyto. Při stanovení dobývacího prostoru se vychází ze stanoveného chráněného ložiskového území a musí se přihlédnout i k dobývání sousedních ložisek a k vlivu dobývání. Dobývací prostor může zahrnovat jedno nebo více výhradních ložisek nebo, je-li to vzhledem k rozsahu ložiska účelné, jen část výhradního ložiska. Dobývací prostor se stanoví pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů. Současně se stanoví, které nerosty výhradního ložiska budou dočasně ukládány. Je-li oddělené dobývání jiného nerostu nebo skupiny nerostů jinou organizací racionálnější, stanoví se pro jejich dobývání zvláštní dobývací prostor. Hranice dobývacího prostoru na povrchu se stanoví uzavřeným geometrickým obrazcem s přímými stranami, jehož vrcholy se určují souřadnicemi, udanými v platném souřadnicovém systému. Jeho prostorové hranice pod povrchem se zpravidla stanoví svislými rovinami, které procházejí povrchovými hranicemi. Výjimečně se tyto prostorové hranice mohou stanovit podle přirozených hranic. Dobývací prostor může být vymezen i hloubkově. Hranice stanoveného dobývacího prostoru vyznačí orgán územního plánování v územně plánovací dokumentaci.

Zahájit dobývání výhradního ložiska ve stanoveném dobývacím prostoru může však organizace až po vydání povolení obvodním báňským úřadem. Předloží-li organizace současně se žádostí o stanovení dobývacího prostoru plán otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, včetně dokladu o vypořádání střetu zájmů, a jsou-li splněny ostatní zákonem stanovené podmínky, spojí obvodní báňský úřad správní řízení o stanovení dobývacího prostoru se správním řízením o povolení hornické činnosti podle zvláštního právního předpisu. Na projektování, výstavbu, popřípadě rekonstrukci dolů a lomů včetně výsypek, odvalů a odkališť se vztahují obecné předpisy o investiční výstavbě, pokud tento zákon nestanoví jinak.

Organizace, jíž vzniklo oprávnění k dobývání výhradních ložisek je povinna vypracovat plány otvírky, přípravy a dobývání těchto ložisek (POPD). POPD musí zajišťovat dostatečný předstih otvírky a přípravy výhradního ložiska před dobýváním a jeho hospodárné a plynulé dobývání při použití

vhodných dobývacích metod a zajištění bezpečnosti provozu. Součástí plánů otvírky, přípravy a dobývání je vyčíslení předpokládaných nákladů na vypořádání důlních škod vzniklých v souvislosti s plánovanou činností a na sanaci a rekultivaci dotčených pozemků včetně návrhu na výši a způsob vytvoření potřebné finanční rezervy.

Lomy a pískovny prohlášené za zvláště chráněná území:

- NPP Červený kopec (k.ú. Štýřice, okr. Brno-město) – spraš – profil celosvětového významu obsahující nejúplnější sled pleistocenních fosilních půd
- Opuštěné lomy jsou součástí i PR U Brněnky, PP Medlánecká skalka, NPP
- Stránská skála, PP Malhostovická pecka,

Rekultivované vápencové lomy:

- Hády – Růženin lom 1998-2002 – rekultivace probíhá doposud
- Hády – Džungle
- Hády – etážový lom 1998 - rekultivace probíhá doposud
- Hády – Lesní lom
- Čebínka (Čebín) 1999-2002
- Dálky (Čebín) 2002-2004
- Mokrá – východní lom 2004-2008

Lomy s ukončenou těžbou:

- Maloměřice (Hády) – vápenec, těžba do roku 1997
- Líšeň (Lesní lom) – vápenec, těžba ukončena 1998
- Ochoz u Brna – těžba ukončena
- Čebín – těžba vápence (Čebínka, Dálky, Malhostovická Pecka)
- Rudice (Seč) – povrchová těžba slévárenských písků zde probíhala ve 2.polovině 20. století a byla již ukončena.
- Rudice (Niva) – povrchová těžba ukončena 1978, pak zde byly ukládány skrývky z ložiska Seč
- Tišnov (Květnice) – těžba barytu – především v letech 1905-8 a za druhé světové války, zachovalo se 19 štol
- Modřice – těžba cihlářských surovin

Těžba probíhající:

- Pískovna Černovice-Jenišova jáma – Provozovatel: Pískovna Černovice – www.piskovna-cernovice.cz
- Kamenolom Omice – Provozovatel: Hutira – Omice – www.hutira.cz/omice
- Kamenolom Želešice – těženou horninou je amfibolit zelenošedé barvy s vysokou pevností, umožňující výrobu drtí v nejvyšších kvalitách, kamenolom je situován prakticky na okraji města Brna, 10 km od centra města, s výborným komunikačním napojením - 2 km na rychlostní komunikaci Brno – Pohořelice – Mikulov – Vídeň. S ohledem na tuto skutečnost a vysokou kvalitu těžené horniny je centrálním lomem společnosti.Vlastník: Kámen Zbraslav, spol. s.r. o. - www.kamenzbraslav.cz, Provozovatel: Lomy, spol. s r. o.,
- Lom Skalka – těženou surovinou je vápenec, Vlastník /provozovatel: Lom Skalka, s.r.o., 664 02 Ochoz u Brna – www.lom-skalka.cz
- František Matlák – Kamenolom Lažánky

- Lom Líšeň II – Provozovatel: Kalcit s.r.o., Tříkalova 902/10a, 638 00 Brno, Provozovna: Brno – Líšeň, Jedovnická ulice, 628 00 Brno, společnost Kalcit s.r.o. odkoupila v roce 2000 pozemky od rodiny Hudcových. Po získání těžebního práva na těžbu vápence se na této lokalitě těží vysokoprocentní vápenec.

- Kamenolom Vranov – těženou surovinou je granodiorit vysoké kvality, kamenolom je v nepřetržitém provozu od roku 1994. Nachází se v lokalitě u komunikace mezi obcí Vranov u Brna a Lelekovice. Vlastník /provozovatel: Kalcit s.r.o., Tříkalova 902/10a, 638 00 Brno

6.2.7. Pásma hygienické ochrany 1. stupně a 2. stupně vnitřní

Ochranná pásma vodních zdrojů definuje § 30 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), Hlava V, Díl 3.

Ochranná pásma vodních zdrojů – pásma hygienické ochrany (PHO):

K ochraně vydatnosti, jakosti a zdravotní nezávadnosti zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných nebo využitelných pro zásobování pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10.000 m^3 za rok a zdrojů podzemní vody pro výrobu balené kojenecké vody nebo pramenité vody stanoví vodoprávní úřad ochranná pásma opatřením obecné povahy. Vyžadují-li to závažné okolnosti, může vodoprávní úřad stanovit ochranná pásma i pro vodní zdroje s nižší kapacitou, než je uvedeno v první větě. Vodoprávní úřad může ze závažných důvodů ochranné pásmo změnit, popřípadě je zrušit. Stanovení ochranných pásem je vždy veřejným zájmem.

Ochranná pásma se dělí na ochranná pásma I. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostředním okolí jímacího nebo odběrného zařízení, a ochranná pásma II. stupně, která slouží k ochraně vodního zdroje v územích stanovených vodoprávním úřadem tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti.

Ochranné pásmo I. stupně stanoví vodoprávní úřad jako souvislé území v rozsahu dle zákona

- u vodárenských nádrží,
- u ostatních nádrží s vodárenským využitím,
- u vodních toků s jezovým vzdutím a bez jezového vzdutí na břehu odběru
- u zdrojů podzemní vody

Ochranné pásmo II. stupně se stanoví vně ochranného pásma I. stupně; může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími v rámci hydrologického povodí nebo hydrogeologického rajonu. Vodoprávní úřad může ochranné pásmo II. stupně, je-li to účelné, stanovovat postupně po jednotlivých územích.

Ochranná pásma stanoví vodoprávní úřad na návrh nebo z vlastního podnětu. Nepodají-li návrh na jejich stanovení ti, kteří mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, popřípadě ti, kteří o povolení k takovému odběru žádají, u vodárenských nádrží pak ti, kteří vlastní vodní díla sloužící ke vzdouvání vody v takových nádržích nebo jsou jejich stavebníky, může jim předložení tohoto návrhu s potřebnými podklady vodoprávní úřad uložit.

Zákazy a omezení v PHO:

Do ochranného pásma I. stupně je zakázán vstup a vjezd; to neplatí pro osoby, které mají právo vodu z vodního zdroje odebírat, a u vodárenských nádrží pro osoby, které tato vodní díla vlastní. Vodoprávní úřad může stanovit rozhodnutím i další výjimky ze zákazu vstupu a vjezdu.

V ochranném pásmu I. a II. stupně je zakázáno provádět činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, jejichž rozsah je vymezen v opatření obecné povahy o stanovení nebo změně ochranného pásma. Vodoprávní úřad stanoví, které činnosti poškozující nebo ohrožující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje nelze v tomto pásmu provádět, jaká technická opatření jsou v ochranném pásmu povinny provést osoby stanovené dle zákona, popřípadě způsob a dobu omezení užívání pozemků a staveb v tomto pásmu ležících.

Pásma PHO jsou zakreslena v mapě limitů v grafické části dokumentu.

6.3. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů dle dopravní dostupnosti

6.3.1. Dopravní dostupnost v lesních komplexech a segmentech

Dopravní dostupnost lesů je zajištěna především lesní dopravní sítí, která byla v minulosti postupně vybudována a je budována i v současnosti dle potřeb hospodaření v lese. Zpřístupnění lesa bylo budováno již od 18. století, zvláště na tehdejším majetku šlechtických rodů. Současná lesní dopravní síť využívá nejen historickou dopravní síť, ale i v nedávné době vybudované odvozní cesty, upravené staré cesty, které jsou dnes v převážné míře zatříděné do kategorie 1L nebo 2L. V jednotlivých oblastech zájmového území příměstských rekreačních lesů je zpřístupnění lesa dosti rozdílné. Vliv na současné dopravní zpřístupnění má hlavně geomorfologie terénu, odbyt dřeva a nákladovost výstavby cest. V oblasti rovin je skutečná hustota cest udávané v m/ha vyšší než modelová, jsou využívány také poměrně dobře rozvinuté veřejné silnice i účelové komunikace. V oblasti pahorkatin je situace obrácená. Všeobecně lze konstatovat, že komplexy lesa v minulosti dobře a odborně obhospodařované vykazují vyšší stupeň zpřístupnění. V průměru skutečná hustota odvozních cest téměř totožná s modelovou. V málo zpřístupněných odvozních celcích bylo pro zlepšení současného stavu odvozní sítě navrženo v PLO 30 k výstavbě celkem 225 km odvozních cest a v PLO 33 k výstavbě celkem 209,3 km odvozních cest – tento údaj je ovšem vztažen k celé PLO, takže pro zájmové území příměstských rekreačních lesů má pouze orientační charakter.

Zpřístupnění lesa jako součást OPRL je snad nejkontroverznějším šetřením. Vyhláška MZe ČR č. 83/96 Sb. vyjadřuje tento požadavek obsahu OPRL v odst. (5) j) návrh řešení dopravního zpřístupnění lesa, pouze tehdy, **vyžadují-li to místní podmínky**. Přitom nespecifikuje blíže techniku posouzení. Na požadavek zpracovatele metodiky o upřesnění náplně a rozsahu šetření se příslušný odbor MZe ČR jednoznačně vyjádřil, aby byla použita metodika ÚHÚL Brandýs n.L. (Speciální šetření – metodika šetření lesní dopravní sítě, 1990). Důvodem je především veřejný zájem, neboť zpřístupnění lesa představuje široký záběr otázek především týkající se dopadu na lesní ekosystém velmi těsně související s těžebně-dopravními technologiemi a jejich vlivu na přímé náklady vynaložené na hospodářská opatření.

Součástí šetření zpřístupnění lesa v rámci tvorby OPRL jsou:

- inventarizace odvozních cest s vazbami na majetkové poměry, jejich evidenci a kategorizaci včetně mapového vyjádření (digitální technologie),
- vymezení transportních segmentů s vazbami na porovnání modelové a skutečné hustoty odvozních cest,
- těžebně-dopravní klasifikace terénu s vazbami na modelové těžební technologie a přímé náklady na úrovni odvozního místa v rámci transportního segmentu.

Inventarizace odvozních cest:

Inventarizace odvozních cest představuje fyzickou rekognoskaci cest kategorií 1L a 2L ve smyslu ČSN 73 6108 včetně jejich možnosti na napojení modelového řešení odvozní sítě. Navrhování optimálního cílového stavu a postupu realizace vychází ze systémového pojetí úlohy cestní sítě v lesním hospodářství (Speciální šetření, ÚHÚL Brandýs n.L., 1990).

Po zkušenostech se kategorie cest 2L rozděluje na $2L_1$ a $2L_2$. Důvodem je ustanovení lesního zákona o pozemcích určených k plnění funkcí lesa §3 b) zpevněné lesní cesty náležející do „jiných pozemků" kam řadíme kategorie 1L a $2L_1$, kdežto $2L_2$ náleží do „bezlesí".

Identifikovány jsou odvozní lesní cesty typu :1L – celoročně sjízdné, 2L1 – celoročně sjízdné, 2L2 – sjízdné sezónně. Cesty 3 řádu (přibližovací) a vyklizovací linky 4 řádu (pěšiny) jsou součástí zobrazení porostního detailu a patrné z mapové dokumentace.

kategorie cesty	specifikace
V1L	veřejná odvozní
V2L	veřejná odvozní
L1L	lesní odvozní
L2L1	lesní odvozní
L2L2	lesní odvozní-sezónní
L3L	přibližovací
L4L	vyklizovací (pěšina)

Dle vlastnictví jsou pak rozlišeny cesty účelové v lesních komplexech patřící vlastníkovi lesa s ozn. L a cesty veřejné s ozn. V.

Podkladové materiály tvoří : - elaboráty minulých šetření lesní dopravní sítě (LDS)
- typologické mapy a charakteristiky lesních typů
- evidence odvozních cest dle typu vlastníků

Výstupními díly jsou tabulky Soupisů cest a Přehledu za lesní oblast (lesní správu). Tabulky obsahují pořadová a evidenční čísla, název cesty a její parametry (typ vozovky, funkce cesty a typ vlastníka). V obrysové mapě je kategorizace odvozních cest klíčována. Při číslování a vazbě na evidenci základních prostředků se vychází v maximální míře vstříc vlastníkům lesa tak, aby označení pokud možno korespondovalo.

LHC	L. majetek a LOC	Lesní cesty (km)				Veřejné cesty (km)			Cesty celkem (km)			
		L1L	L2L1	L2L2	Celkem	V1L	V2L1	Celkem	L1L+V1L	L2L1+V2L1	L2L2	Celkem

Současně se sledují lokality stávajících nebo potenciálních zdrojů kameniva (soupis místních zdrojů stavebních materiálů). Potenciální zdroje se zjišťují orientačně z typologické mapy.

6.3.2. Dopravní dostupnost k lesním komplexům a segmentům

Dopravní dostupnost k lesním komplexů a segmentům je zajištěna sítí veřejných silnic, a místních komunikací. Tyto silnice a komunikace jsou graficky zakresleny v územně plánovacích dokumentacích. Navazují ve všech případech na cesty vedoucí ven z lesních komplexů a segmentů – zde existuje návaznost na lesní dopravní síť (LDS) cest sloužících hospodaření v lesích, jak je popisovala předchozí kapitola.

Doprava k lesním komplexům a segmentům je zajištěna několika možnými způsoby:

- Pěšky – lesní komplexy a segmenty jsou tak blízko, že je možné jich dosáhnout pěšky natolik pohodlně, že je tento způsob upřednostněn před ostatními.
- Pomocí kola – tento způsob dopravy je využíván především v ročním období příznivých klimatických podmínek, tedy přibližně květen až září.
- Veřejnou hromadnou dopravou (VHD, MHD, IDOS) – tento typ dopravy je využíván u typu pohybu za účelem rekreace pěší a cyklo, a to v případech, kdy se návštěvníci lesa nechtějí nebo nemohou vracet do místa, odkud začali svůj pohyb po lese.
- Individuální dopravu vlastním motorovým vozidlem – využívají ti návštěvníci lesa, kteří se mohou a chtějí vrátit na to místo, odkud začali svůj pohyb po lese. Ti konají okružní cestu, nebo cestu tam a zpět po stejné trase – často to bývá při příležitosti konkrétního cíle: cesta tam a zpět např. při návštěvě nějaké sportovní nebo kulturní akce v lese, okružní cesta např. při sběru hub v sezóně. Tento typ dopravy využívají také cyklisté, kteří si přivezou kola na kraj lesa k začátku vyznačené cyklotrasy nebo trasy jimi zvolené po stávajících cestách.

Souhrn

Při zpracování analytické části tohoto dokumentu byly využity údaje OPRL pro PLO 30, 33 a 35 v části inventarizace lesních odvozních cest a grafické údaje LHP zachycující průběh lesních cest v území byly využity při analýze dopravní dostupnosti lesních porostů z hlediska rekreačního využívání a rekreačního potenciálu lesa, a to nejen situace dopravní prostupnosti v lesních porostech, ale i návaznosti lesní dopravní sítě na síť veřejných komunikací v okolním území, především území zastavěném. Grafické i numerické údaje byly verifikovány a porovnány se zákresy průběhů cyklotras (stávajících a navržených) uvedených v dokumentu „GENEREL CYKLISTICKÉ DOPRAVY VE MĚSTĚ BRNĚ“ zpracovaném v 07 – 2010 pro Magistrát města Brna, OÚPR, navržených krajských hipotras uvedených v dokumentu „PROBLEMATIKA JÍZDY NA KONÍCH NA ÚZEMÍ MĚSTA BRNA“ zpracovaném v 09 – 2008 pro Magistrát města Brna, OÚPR, a zákresy navržených rekreačních pěších tras obsažených v „GENERELU PĚŠÍ DOPRAVY NA ÚZEMÍ MĚSTA BRNA“ zpracovaném v 09 – 2010 pro Magistrát města Brna, OÚPR a se stávajícími turistickými a cykloturistickými trasami vyznačenými Klubem českých turistů (KČT).

Analýza potvrdila, že lesní porosty jsou díky lesní dopravní síti přístupné nejen z hlediska hospodaření v lesích, ale i z hlediska rekreačního využívání – převážná většina návštěvníků lesa se pohybuje po lesních cestách. Stávající síť cest zajišťuje velmi dobrou dostupnost do všech částí lesa – dle vyhodnocení zpřístupnění porostů parametry řádově o 50% převyšují optimální hustotu komunikací v lesích ČR. Rovněž dostupnost lesa po silnicích a komunikacích je velmi dobrá. Ve vazbě na zpřístupnění pro rekreační využití, lze konstatovat velmi dobré zpřístupnění brněnských příměstských rekreačních lesů. To zcela jednoznačně činí rekreační potenciál všech lesních komplexů a segmentů a území příměstských rekreačních lesů města Brna velmi vysoký.

6.3.3. Vyhodnocení území a prostupnosti lesů dle svažitosti terénu

Při pohledu na mapu území lesních komplexů a segmentů tvořících mozaiku brněnských příměstských rekreačních lesů je možné si všimnout, že směr hřbetů kopců a zaříznutá údolí vodních toků leží ve směru S – J.

Hlavní komunikační linie snadno prostupné:

právě údolí vodních toků a hřbety kopců tvoří výrazné komunikační linie, kterými prochází hlavní trasy cest kopírující jejich průběh. Mnohdy se jedná o tradiční a prastaré cesty v krajině, které se podílely i na jejím utváření. Protože tvořily a tvoří směry pohybu v krajině, určují také převažující směry pohybu při rekreaci.

Hlavní komunikační bariéry obtížně prostupně nebo neprostupné:

naopak hřbety a toky vytváří v krajině komunikační bariéry a jejich křížení je mnohdy nemožné. To se týká úseků hluboce zaříznutých údolí řek Svratky a Svitavy a také Říčky. Stejnou bariéru tvoří také hluboké žleby, skalní výchozy, závrty, jeskyně a propadání krasového území Moravského krasu především v oblasti lesního komplexu Bílovických lesů, ale také skalní hřeben slepenců Babího lomu, nebo uměle vytvořená území bývalých vápencových lomů na Hádech, provozovaného lomu v údolí Bobravy u Nebovid. Jinak území okolo Brna představuje zvlněnou krajinu prostupnou všemi směry.

Hlavní páteřní trasy jsou zakresleny u jednotlivých komplexů a segmentů brněnských příměstských rekreačních lesů. Současně jsou zakreslena problematická místa, kde komunikace chybí nebo je pohyb ztížen např. kolizí průběhu po frekventované silnici.

6.4. Analýza a zhodnocení RP komplexů lesů dle atraktivity a provázanost na velká sídliště

Rozdělení území lesa, jeho geografické vymezení a pojmenování bylo provedeno na základě provázanosti na velká sídliště v území:

1. Komplex Vranovské lesy se segmenty Opálenka, Březina, Strážná navazuje na zastavěná území obcí Šebrov – Kateřina na S, , Lelekovice na J, na Z je území ohraničeno průběhem „císařské silnice“ z Brna směrem na S – od kostela Sv.Jakuba na Lipůvku, Letovice, Svitavy, na V je území ohraničeno řekou Svitavou, a s obcí Vranov u Brna ležící uvnitř území. Nejvýznamnější atraktivitou je hřeben Babího lomu a údolí Ponávky.
2. Komplex Soběšické lesy se segmenty Západ navazuje na území obcí, které je ohraničují os S k jihu – Útěchov, Ořešín, Jehnice, Mokrá Hora, Řečkovice, Královo Pole, Lesná, Obřany, na V straně je území ohraničeno hluboce zaříznutým údolím řeky Svitavy, uvnitř území leží Soběšice, rozlohou lesů je největším segmentem. Nejvýznamnější atraktivitou je fenomén údolí řeky Svitavy a výjimečně známá studánka U buku.
3. Komplex bílovických lesů se segmenty Bílá hora na Z straně směrem od S k Jihu navazuje na zastavěná území Ochoz u Brna, Kanice, Řícmanice, Bílovice nad Svitavou, Obřany, Maloměřice, Židenice, Líšeň, a na V straně od J k S pak na zastavěná území obcí Mokrá – Horákov a Hostěnice, a mezi nimi navazuje na hranici dobývacího prostoru vápencového lomu Mokrá. Nejvýznamnější atraktivitou je údolí řeky Svitavy a údolí Říčky s vodními nádržemi a navazujícími krasovými jevy jeskyní, závrtů, propadání, skalních formací a žlebů.
4. Komplex střelických lesů se segmenty Černovický hájek navazuje na zastavěná území – na S obce Ostopovice, na Z obce Střelice, na V obcí Moravany a Želešice, na J je území ohraničeno řekou Bobravou a její údolní nivou, ve středu území leží obec Nebovidy. Nejvýznamnější atraktivitou je říčka Bobrava s údolní nivou
5. Komplex kohoutovických lesů se segmenty Chochola leží celý nejblíže centra brněnské městské aglomerace, je obklopen velkými komplexy sídlišť a městské zástavby – po západní straně ve směru od S k J je to Komín, Bystrc, Žebětín, Bosonohy, na V straně směrem od J k S je to Nový Lískovec, Pisárky, Stránice, Žabovřesky, uvnitř území leží Jundrov a Kohoutovice, střed území s kopcem Holedná je současně oborou. Nejvýznamnější atraktivitou je vrch Holedná s úpravami lesa parkového charakteru a s mobiliářem turistického zázemí včetně přítomnosti zvěře v porostech ležící ve středu obory, a dále údolí potoka Vrbovec nazývané „Údolí oddechu“.
6. Komplex podkomorských lesů se segmenty Hradní stráň pod hradem Veveří je rozlohou lesů druhým největším segmentem, komplex lesů je ze Z strany nenavazuje přímo na zastavěná území a je Boskovickou brázdou oddělen od okolních obcí, na J straně je komplex lesů narušen okruhem Atomotodromu Brno – Masarykův okruh, na V straně komplex lesů navazuje na zastavěné území Žebětín a Bystrc, ze S je komplex ohraničen vodní nádrží Brněnské přehrady. Nejvýznamnější atraktivitou je vodní nádrž Brněnské přehrady, hrad Veveří, Říšova a Helenčina studánka.
7. Komplex rozdrojovických lesů se segmenty Panská horka navazuje po Z straně od S k J na zastavěné území Moravských Knínic, Chudčic, Veverské Bítýšky, na J je území ohraničeno vodní nádrží Brněnské přehrady, na V straně navazuje od J k S na zastavěné území Rozdrojovic, které jsou hluboce vklíněny do komplexu lesů, a Jinačovic. Převážnou část území zaujímá obora. Nejvýznamnější atraktivitou je vodní nádrž Brněnské přehrady a nástup k východisku turistických cest především do údolí Bílého potoka.
8. Komplex Baba se segmenty Palackého vrch, Záruba, Horka, Šiberná je přírodním parkem, je tvořen dlouhým hřbetem protaženým ve směru osy S – J v délce 7,5 km měřeno od Kuřimi po ZOO Bystrc, který přímo navazuje na zastavěná území na S na Kuřim a na V na území navazující zástavby Česká – Ivanovice, na J pak na Medlánky, Bystrc a Kníničky, na Z se zastavěné území obce Jinačovice komplexu lesů nedotýká, zmíněná zastavěná území se dotýkají vždy jen relativně krátkého úseku okraje lesa, takže celý komplex lesů má okraj poměrně nenarušený, navazující na volnou krajinu. Ze Z strany je na úpatí svahů lesního komplexu Baba vklíněn nedávno dobudovaný areál golfového hřiště, který je tak nejvýznamnější atraktivitou území.

Podrobný popis a analýza území, včetně atraktivit, sportovních a rekreačních aktivit je uveden v popisu jednotlivých komplexů lesů vázaných na grafickou mapovou přílohu se zákresem popisovaných jevů a území – uveden v části **B – Tabulková část**.

Souhrn

Analýzou bylo zjištěno, že všechny vymezené komplexy a segmenty lesa v rámci příměstských rekreačních lesů města Brna mají velký rekreační význam a stejně tak rekreační potenciál – každý z komplexů má nějakou výraznou atraktivitu, pro kterou je navštěvován. Pochopitelně rekreační potenciál dílčích částí porostů příslušného komplexu nebo segmentu vzrůstá s blízkostí této atraktivity, a s tím také vzrůstá četnost návštěvníků a frekvence jejich pohybu po cestách i lesními porosty. V dokumentu tedy lesní komplexy a segmenty nejsou členěny dle nějaké stupnice atraktivity, neboť rozdíly mezi rekreačním potenciálem (RP) jednotlivých lesních komplexů a segmentů nevykazují měřitelné hodnoty, resp. v průměru jsou víceméně shodné.

Analýzou bylo zjištěno, že všechny komplexy a segmenty lesů navazují ve značné míře na zastavěná území brněnské městské aglomerace a navazujících okolních obcí – to je ostatně jedním z kritérií pro vymezení příměstského lesa. Přesto je možné konstatovat, že nejvíce rekreací zatížený a zástavbou nejvíce obklopený je komplex Kohoutovické lesy.

6.5. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů z hlediska zdravotně hygienických funkcí a sportovních a turistických aktivit

6.5.1. Zhodnocení z hlediska zdravotně hygienických funkcí

Rekreační využití lesů je hodnoceno ve smyslu schopnosti lesních ekosystémů produkovat účinky působící humánně-sociální uspokojení fyzických a psychických potřeb člověka (VYSKOT a kol., 2003), tedy jinak řečeno také zdravotně hygienických. Hodnotícím kritériem je sociálně-rekreační potenciál lesa kvantifikovaný jako maximálně možná funkční schopnost lesních ekosystémů uvedené účinky produkovat. Tento potenciál je vyhodnocen a graficky vyznačen v mapě Potenciál rekreačního využití příměstského lesa.

Souhrn

Na úrovni deklarovaných funkcí lesa se konstatuje zastoupení lesa zvláštního určení a ochranného z 60 % plochy, z nich lesy rekreační mají zastoupení 33 %. Druhová skladba lesů je ve prospěch listnáčů a z nich převládá zastoupení dubů. Porovnáním skutečného zastoupení dřevin se zastoupením dle přirozené skladby byl vyhodnocen stupeň přirozenosti porostů, který je téměř z poloviny příznivý ve prospěch vhodné druhové skladby. Z hlediska hodnocení porostů dle potenciální rekreace převládá stupeň průměrný nad 50 % až vysoký nad 20 %. Tato analýza umožní dobrou orientaci v rozhodovacím řízení k volbě atraktivních lokalit pro rekreační využití.

6.5.2. Zhodnocení z hlediska sportovních a turistických aktivit

Turistické a některé sportovní aktivity jsou spojeny převážně s atraktivitami. Jak bylo uvedeno, atraktivity jsou zahrnuty v tomto dokumentu mezi sledované jevy a jsou rozděleny na:

- Atraktivity přírodní – vyhlídky, horizonty, vodní toky, vodní plochy, studánky přírodní
- Atraktivity umělé – rozhledny, sjezdovky, lanová centra, lavičky, přístřešky, altány, studánky upravené, pomníčky, památná místa, církevní prvky
- Naučné stezky

Atraktivity jsou graficky zakresleny v mapové části u jednotlivých lesních komplexů a segmentů. Rozhodně nepředstavují úplný výčet, ale pouze reprezentativní výběr těch významných, zachycených z ÚPD, informací klíčových partnerů, orgánů státní správy a samosprávy oslovených ÚMČ a obcí, z veřejných mapových podkladů a turistických map, průzkumem.

Analýzou bylo zjištěno, že klíčoví partneři – významní vlastníci lesů, a také ÚMČ a obce v oblasti brněnských příměstských rekreačních lesů jsou ochotni budovat a dále rozšiřovat umělé atraktivity s turistickým využitím, a také tak průběžně činí. Lesy České republiky pro tyto aktivity mají definovaný tzv. Program 2000, a bohaté je také zázemí a atraktivity lesnického Slavína na území lesů ŠLP Křtiny. Lesy města Brna mají zase svůj program budování naučných stezek a mobiliáře turistického rekreačního zázemí v lesích. Tyto podniky a jejich aktivity jsou podrobněji popsány v kapitole **5.3. Lesy veřejného zájmu**.

Naučné stezky jsou samostatným a zcela specifickým jevem. Jsou budovány jednak jako turistické atraktivity a jednak jako cíle v rámci pohybu v lesích. Současně slouží k výuce a propagaci, např. ochrany lesa a životního prostředí obecně, trvale udržitelného nebo speciálního lesního hospodářství (péče o břehové porosty, péče o lesy v oborách a bažantnicích, v pásmech PHO I a IIa, aj.). Zcela jednoznačně zvyšují RP v lesích a současně usměrňují pohyb návštěvníků a mohou tak ochránit jiné části lesa před hlukem nebo poškozováním. Naučné stezky jsou pojednány v samostatné kapitole a zachyceny v grafických přílohách dokumentu.

Problematická je ovšem podpora a budování atraktivit pro sportovní aktivity v lesích. Zde se souhrn ostatních zájmů v široké spektru od hospodářských, přes turisticko-rekreační, ochranné, environmentální a další dostává do poměrně značného rozporu se sportovními aktivitami. Ty totiž využívají les pouze jako atraktivní kulisu a prostředí pro vlastní aktivitu, která často poškozuje jednotlivé části lesa – půdní kryt, bylinné a křovinné patro, porosty dřevin. Příkladem mohou být např. – lyžařské aktivity potřebují více nebo méně odlesněné plochy zbavené lesních porostů, při cyklo a moto soutěžích dochází k poškozování půdního krytu bylinného a křovinného patra, dochází k rušení hlukem (viz. Automotodrom Brno v Podkomorských lesích nebo motodrom ve Vranovských lesích), různé formy orientačního běhu vedou mimo cesty lesními porosty a dochází kromě narušování bylinného patra také k rušení zvěře v jinak klidových částech lesa, atd. Proto je na území brněnských příměstských rekreačních lesů zaznamenáno pouze jedno lanové centrum.

Při analýze a vyhodnocení zimních sportovních aktivit bylo zjištěno: sjezdovka pro lyžaře ve Wilsonově lese byla zrušena (nebyla na lesní půdě) a nyní se problematicky hledá jiné místo pro zřízení nějaké další. Nutno poznamenat, že oblast brněnských příměstských rekreačních lesů vzhledem k výše uvedeným klimatickým podmínkám nemá pro lyžařské sjezdové aktivity příliš vhodné podmínky. Vzhledem k dostupnosti Českomoravské vrchoviny nebo Svratecké pahorkatiny je budování takové sjezdovky v zástavbě brněnské městské aglomerace problematické a duplicitní (viz. blízké sjezdovky Hluboké u Kunštátu, Hořice u Blanska). Jednou z mála sportovních aktivit v zimním období, které jsou v minimálním konfliktu s uvedenými ostatními zájmy v lesích, je jízda na běžkách, kdy jsou využívány zasněžené širší lesní cesty nebo průseky, a také zamrzlá vodní nádrž Brněnské přehrady. Zde je ve střetu snad jen občasné prohrnování a protiskluzový posyp některých lesních cest lesními hospodáři. Pro bruslení jsou za příhodného klimatického stavu (dlouhodobý mráz a minimální sněhové srážky při období mrazů) hojně využívány zamrzlé vodní nádrže, tyto aktivity se ovšem dějí mimo les.

Souhrn

V souhrnu lze tedy konstatovat, že RP brněnských příměstských rekreačních lesů z hlediska turistických aktivit je velký. Mimo jiné je to vlivem převážného zastoupení lesů veřejného zájmu – lesů ve vlastnictví státu, ve vlastnictví obcí a lesů veřejných škol sloužící výuce, vědě a výzkumu. Vlastníci těchto lesů dlouhodobě budují atraktivity v lesích a neustále tak zvyšují jejich RP, takže lze konstatovat, že brněnské příměstské rekreační lesy mají velmi vysoký RP z hlediska turistických rekreačních aktivit. Naopak z výše uvedeného vyplývá, že s výjimkou jízdy na běžkách, pro který mají brněnské příměstské rekreační lesy vysoký RP, pro ostatní sportovní aktivity mají brněnské příměstské rekreační lesy nízký RP a tyto aktivity je žádoucí konat mimo komplexy lesů.

6.6. Analýza a zhodnocení RP komplexu lesů dle chatové rekreace – pobyt v lese

Pobyt v lese je soustředěn do chatových lokalit, které se nacházejí převážně v rekreačních oblastech. Na území Brna jsou rekreační oblasti Brněnská přehrada, Holedná a Ponávka. Rekreační oblasti byly vyhlášeny jako oblasti rekreačního zájmu města a jejich hranice jsou zakotveny v územním plánu. Pravidla upravující provoz v rekreační oblasti a umožňující vymáhat jejich dodržování jsou obvykle součástí provozního řádu, s nímž se návštěvníci rekreační oblasti mají možnost seznámit se na veřejně přístupném místě. Brněnské rekreační oblasti nejsou vybaveny provozními řády (ani je nemají), z jejich vymezení nevyplývají tedy žádné povinnosti.

V nejvíce atraktivních lokalitách probíhá postupná rekonstrukce chat umožňující jejich trvalé obývání. Jedná se zejména o případy kdy chata, pozemek pod chatou i okolní pozemek má jednoho vlastníka. Tomuto trendu nahrává nejenom vybavení lokalit základní technickou infrastrukturou (vodovodem, elektřinou) a povolování jímek splaškových vod, ale i nová legislativa, která má prakticky shodnou definici pro objekt pro rodinnou rekreaci a rodinný dům.

Chaty na území města Brna umístěné na PUPFL

Rekreační oblast Brněnská přehrada

- pravý břeh – Lesní komplex Podkomorské lesy

Rakovec	140	chat
Kozí horka	138	chat
Rokle	43	chat
Veveří	11	chat
Mečkov	10	chat
Celkem	342	chat

- levý břeh – lesní komplex Rozdrojovické lesy

Osada	400	chat
Trnůvka	146	chat
Celkem	546	chat

- Ostatní chatové lokality

Mokrá Hora	24	chat	Soběšické lesy
Obřany	10	chat	Bílovické lesy, údolí Svitavy
Líšeň	10	chat	Bílovické lesy, údolí Říčky

Brno celkem 932 chat na PUPFL

Celkové počty chat (na PUPFL a ostatních kulturách) v chatových lokalitách na katastru obcí na jejichž území přechází brněnské příměstské rekreační lesy:

k.ú.Hostěnice	184	chat
k.ú. Horákov	207	chat
k.ú. Ochoz	459	chat

Souhrn

RP pro individuální rekreaci v chatách je velmi vysoký v částech lesů lesních komplexů, které navazují na vodní nádrže nebo vodní tok a jeho údolní nivu. Především ty jsou totiž hlavními až zásadními atraktivitami, které určují RP pro individuální rekreaci v chatách v lesích. Dále je vysoký RP při okrajích lesních komplexů na terénních návrších a horizontech se zajímavými výhledy. V ostatních částech lesních komplexů lze RP považovat za průměrný. Tomu hodnocení odpovídá četnost chatové zástavby. RP lesů pro individuální rekreaci v chatách je ovšem podmíněný, jak je uvedeno v textu níže.

Střety zájmů

Při individuální rekreaci v chatách v lesích dochází k těmto jevům:

- Suburbanizace, odliv obyvatel do přidružených obcí v okrajových částech města a do obcí za hranicí města s kvalitním rekreačním zázemím v lesnaté krajině, s tím související nárůst individuální automobilové dopravy a hybnosti obyvatel.
- Přeměna rekreačních objektů na trvalé bydlení, postupná přeměna chatových lokalit v atraktivních částech rekreačních oblastí na bydlení.

Chatové oblasti jsou zvláštním dědictvím minulosti, neboť při důsledném respektování lesního zákona by nebylo možné v lesích tyto stavby stavět. Přesto i v současnosti je lesní zákon obcházen a tyto stavby jsou stavěny pod záminkou staveb sloužících lesnímu provozu, což se ovšem děje nikoliv v masovém měřítku.

Z toho logicky vyplývá, že vzniká velký tlak na vyjmutí pozemků okolo těchto staveb z PUPFL a následně přeměna na jiný druh pozemku, umožňující např. oplocení a další výstavbu a rozšiřování, tyto stavby pak vytváří tlak na dopravní obslužnost a vybavení včetně mobiliáře, zahušťují provoz v rekreačních oblastech, zvyšují nároky na kapacitu komunikací, parkovacích ploch, zvyšují emisní zátěž a další znečištění lesa. Stavby, zpevněné plochy a komunikace narušují krajinný ráz a postupně snižují atraktivnost a rekreační potenciál takových lokalit. Současně je nebezpečným trendem skutečnost, že v atraktivních rekreačních lokalitách příměstských lesů se stavby pro individuální rekreaci postupně rekonstruují na objekty umožňující trvalé bydlením s parametry rodinného domu a toto bydlení se stále více rozšiřuje, neboť stavební zákon a právní předpisy související tuto skutečnost umožňují. Tím se původní chatové oblasti a chatová zástavba v nejatraktivnějších a nejdostupnějších částech brněnských příměstských rekreačních lesů skrytě mění v městské části s trvalým bydlením.

7. VYHODNOCENÍ SÍTĚ VYCHÁZKOVÝCH CEST A TURISTICKÝCH TRAS, CYKLOSTEZEK A TRAS PRO JÍZDU NA KONÍCH V PŘÍMĚSTSKÝCH LESÍCH, NÁVAZNOST VEŘEJNÉ DOPRAVY NA VSTUP DO PŘÍMĚSTSKÉHO LESA A MOŽNOSTI PARKOVÁNÍ MOTORIZOVANÝCH NÁVŠTĚVNÍKŮ LESA

7.1. Vymezení základních podkladů

- Údaje OPRL – především v části návrhu řešení dopravního zpřístupnění lesa,
- Údaje LHP – především grafické údaje vykreslující sítě lesních cest a dopravní přístupnost lesa
- Územní plán města Brna
- Studie „Problematika jízdy na koních na území města Brna“
- Generel cyklistické dopravy ve městě Brně
- Generel pěší dopravy na území města Brna
- Urbanisticko architektonická studie pro úpravu lesního areálu ul. Práčata
- Urbanistická koncepce města Brna
- Pobytová rekreace, sport, rekreační pohybové aktivity
- Pěší doprava, pěší turistika, hipoturistika

7.2. Pohyb návštěvníků lesa

Rozloha lesů a jejich svobodné využívání pro rekreaci je ve střední Evropě fenoménem. Stejně tak fenoménem Brna je zázemí v lesnaté krajině výběžků Svratecké pahorkatiny a Moravského krasu. Podkomorské lesy Pohádky máje, bílovické lesy Lišky Bystroušky, stinný břeh řeky Svratky a Adamovské stráně jsou dějištěm stěžejních děl našeho literárního umění. Zlí kritikové, když chtějí snížit význam města a předhazují mu provinciálnost, hovoří o Brnu jako o „městu, co má pěkné okolí“.

Kvalita životního prostředí, rekreační zázemí města spolu s jeho ekonomickým potenciálem vytváří předpoklady pro jeho další rozvoj. Vytváří předpoklady pro optimální demografickou a sociální strukturu obyvatel. Pro migraci kvalifikovaných pracovních sil, které vedle ekonomického uplatnění kladou důraz na kvalitní bydlení a rekreaci. V uspořádání města a jeho urbanistickém rozvoji se to projevuje posunem těžiště bydlení do zalesněných severních a západních částí.

K tradičním uživatelům a návštěvníkům lesa, turistům, běžkařům, chatařům a houbařům přibývají noví, kteří přinášejí nové zátěže a střety s lesním hospodářstvím. Jedná se zejména o důsledky, které přináší:

1. Nárůst individuální automobilové dopravy a hybnosti obyvatel, který snížil význam tradičních vstupů do lesů od zastávek veřejné hromadné dopravy,
2. Nové sportovní disciplíny a rekreační aktivity spojené s kultem zdravého životního stylu (horská kola, čtyřkolky, hipoturistika, in-line bruslení, nordic walking a pod.)

Nové sportovní disciplíny rozšiřují „akční rádius“ a rozptylují pohyb návštěvníků lesa. K tradičním značeným cestám Klubu českých turistů (KČT) přibývají znační cykloturistických tras, MTB tras, běžeckých tras a tematických okruhů. Trasy jsou vyznačeny a propagovány v podrobných turistických

mapách včetně atraktivit a cílových bodů. K novým trasám patří i naučné stezky, převážně k přírodním zajímavostem. Na rozdíl od ostatních tras jsou vybaveny informačními tabulemi, které nejenom informují o zajímavostech, ale i kladou požadavky na chování návštěvníka lesa.

7.2.1. Pěší turistika

S výjimkou houbařů, se většina návštěvníků lesa pohybuje po značených trasách (turistických, cyklistických, běžeckých, naučných) na lesních cestách a to zejména po hlavních svozových cestách. Využívají „dopravní komfort“ těchto cest, jejich sklonové poměry, možnost zaparkovat v nástupních prostorech pro svoz dřeva a zpevněný povrch, který umožňuje prakticky bezbariérové užívání ve smyslu zákona č.183/2006 Sb. Tyto cesty umožňují bezpečné a samostatné užívání všem uživatelům, tedy i uživatelům, kteří v důsledku svého věku, postižení či omezení (fyzické, smyslové, pohybové nebo kognitivní různorodosti) mají na prostředí specifické nároky. Do této skupiny patří jak lidé s pohybovým, zrakovým, sluchovým a mentálním postižením/omezením, tak i část běžné populace: senioři, těhotné ženy, rodiče s dětmi v kočárku, malé děti atd. Jejich počet se pohybuje kolem 30 % a i letmým průzkumem lze zjistit, že jsou významnými a častými uživateli pěších tras.

Hlavní svozové cesty byly podrobeny analýze z hlediska návaznosti na zastávky VHD a hlavní cíle návštěvníků lesa. Byly vytipovávány páteřní trasy lesních komplexů, které mají předpoklady soustředit a usměrnit pohybu návštěvníků.

Diskuze s klíčovými partnery (zástupci vlastníků a správců lesa) potvrdila, že usměrnit pohyb návštěvníků mohou pouze „aktivní opatření“, která nejsou založená na zákazech, jejichž nedodržování není kontrolováno a postihováno, ale na nabídce atraktivních tras, které přirozeně soustředí pohyb návštěvníků a nebudou zásadně kolidovat s potřebami lesních hospodářů.

Povinností vlastníků a správců lesa je zajistit bezpečnost na veřejných účelových komunikacích, které jsou jejich majetku. Kumulace tras pro návštěvníky lesa vedených (vyznačených) po hlavních svozových cestách (převážně typ 1L a 2L) nese pro vlastníky a správce zvýšené riziko, že v případě nehody, budou čelit požadavkům na náhrady škod. Tato nová skutečnost je důsledkem rostoucího právního povědomí občanů a správci ji mohou doložit soudními rozhodnutími. Je zřejmé, že povinnosti návštěvníků lesa (pravidla pro pohyb návštěvníků lesa) budou nedílnou součástí opatření pro usměrnění jejich pohybu v lese.

Analýza pohybu návštěvníků lesa zahrnuje:

Stávající trasy

Sledovaný jev	*podklad*
Zastávky VHD, východiska cest	*IDS JMK*
Turistické trasy KČT	*turistické mapy KČT*
Cyklistické trasy	*cyklistické mapy okolí Brna*
Naučné stezky	*ÚAP, ERA, Rezekvítek, LMB*
Intenzivní pohyb koní, ranče, jezdecké oddíly	*US problematika jízdy na koních na území Brna*
Hlavní pěší trasy (návaznost)	*Generel pěší dopravy, analytická část*
Zpevněné účelové komunikace	*lesní hospodářské mapy, průzkum*
Páteřní trasy lesních komplexů	*průzkum, lesní hospodářské mapy*

Navržené trasy

Hlavní pěší trasy	*Generel pěší dopravy, návrh, rekreační pěší trasy*
Cyklistické trasy	*Generel cyklistické dopravy, rekreační trasy*
Krajské hipostezky	*„Koncept páteřních jezdeckých tras v JMK“ (09/2006)*

7.2.2. Naučné stezky Brno a okolí

V brněnských příměstských rekreačních lesích byly v rámci analýzy sledovány také naučné stezky. Tyto jsou jedním ze sledovaných jevů a jsou graficky prezentovány v mapové části dokumentu. Budování naučných stezek v lesích provádí především již vyjmenovaní reprezentanti lesů veřejného zájmu, tedy LČR, LMB a ŠLP. Další naučné stezky buduje také Město Brno nebo jeho městské části. V některých lokalitách se na zřízení naučné stezky podílí také občanská sdružení. Snahou je postupně budovat stezky, které by propojovaly a zpřístupňovaly mozaiku významných přírodních i historických lokalit. Aktuální přehled o nich poskytuje studie Mapování naučných stezek v městě Brně, která byla zpracována z podnětu Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna. Zmapování stávajících naučných stezek ve městě Brně provedlo občanské sdružení pro ekologickou výchovu a ochranu přírody Rezekvítek. Naučných stezek v Brně a okolí přibližují mapy, fotografie a popisy. Velmi podrobné mapování provedl také Mgr.Vítek Urban, pedagog Gymnázia kpt.Jaroše a zájemce o environmentální výchovu. Z uvedených zdrojů jsou převzaty také následující informace o NS.

V zájmovém území brněnských příměstských rekreačních lesů se nachází 17 NS v rámci okresu Brno – město a 7 NS v rámci okresu Brno – venkov.

Naučné stezky okresu Brno-město:

1. NS Jelení žlíbek II.

Otevřeno: 2009 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Magistrát města Brna Délka: 6 km
Trasa: Kozí horka – PR Jelení žlíbek Značení: NS
Počet zastavení: 6 Zaměření: přírodovědné

Stezka Jelení žlíbek je pojmenována je podle stejnojmenné rezervace, je určena pro pěší i cyklisty, projít lze za dvě hodiny.

2. NS Obora Holedná

Otevřeno: 2006 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Lesy města Brna Délka: 4 km
Trasa: obora Holedná (U jezírek - Hobrtenky) Značení:
Počet zastavení: 7 GPS: 7 Zaměření: myslivost
Webové stránky: http://www.lesymb.cz/-holedna.html?id=278

Naučná stezka Obora Holedná – nabízí dvě trasy: kratší hodinovou, vhodnou také pro kolo a kočárek, a delší, která zabere půldruhé hodiny, její průchod oborou nabízí občas pohled na oborní zvěř – divoká prasata, muflony, daňky, jeleny sika, nachází se ve velmi exponované lokalitě silně zatížené téměř permanentním pohybem návštěvníků lesa, obory a naučné stezky.

3. Naučná stezka lesnická – Brněnská

Otevřeno: 15. 5. 2011 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Lesy města Brna Délka: 5 km
Trasa: Kamenná kolonie – Kamenný vrch, v Pisárkách u řeky Svratky (Čertík), Značení: žádné
Počet zastavení: 9 GPS: 9 Zaměření: lesnictví
Webové stránky: http://www.lesymb.cz/brnenska.html?id=274

4. Naučná stezka přírodní rezervací Kamenný vrch

Otevřeno: 1994, obnoveno 2007 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Rezekvítek Délka: 0,8 km
Trasa: přírodní rezervace Kamenný vrch Značení: žádné
Počet zastavení: 7 GPS: 7 Zaměření: přírodovědné
Literatura: Povídání o koniklecové zahrádce na Kamenném vrchu, 1995 a 2007
Webové stránky: http://www.kamenak.rezekvitek.cz/
Lokalita, kterou vede, je známá především výskytem koniklece velkokvětého, cesta je nenáročná a vhodná pro kolo i kočárek, tabule na stezce jsou také v Braillově písmu.

5. Hády a údolí Říčky

Otevřeno: 2002 Okres: Brno – město, Brno – venkov
Zřizovatel: PS Hády Délka: cca 25 km
Trasa: Obřany – Hády – Líšeň Značení:
Počet zastavení: 17 GPS: 14 Zaměření: místní zajímavosti
Literatura: Naučná stezka Hády a údolí Říčky, 2002
Webové stránky: http://psh.ecn.cz/
Naučná stezka Hády se nachází se v údolí Svitavy, projít ji zabere celý den, hodí se pro pěší i cyklisty.

6. NS Kavky

Otevřeno: Okres: Brno – město
Zřizovatel: Pozemkový spolek Hády Délka: 0,7 km
Trasa: přírodní památka Kavky (pouze s průvodcem) Značení: neznačeno
Počet zastavení: 0 + 5 IP v blízkém okolí Zaměření: přírodovědné
Literatura: Přírodní památka Kavky, průvodce výukovou trasou, 2002

7. NS Bohunice

Otevřeno: Okres: Brno – město
Zřizovatel: 32. PTO Severka Brno Délka: 12 km
Trasa: okolí Bohunic Značení: NS
Počet zastavení: 11 GPS: 9 Zaměření: místní zajímavosti
Webové stránky: http://severka.org/stezkyindex/index.php?strana=mapa
Naučná stezka Bohunice se dá projít za hodinu, je určena pro pěší, ale v současné době není nijak značená.

8. Medlánecká naučná stezka II.

Otevřeno: 30. 4. 2011 Okres: Brno – město
Zřizovatel: TO KČT Fénix Brno-Medlánky + MČ Brno-Medlánky Délka: 5,5 km
Trasa: okolí Medlánek Značení: většina trasy TZ
Počet zastavení: 10 + 1 GPS: 11 Zaměření: místní zajímavosti
Cesta vede od Medláneckých kopců okolo letiště k úpatí lesnatých jižních svahů přírodního parku Baba a okruhem se vrací téměř k výchozímu místu, projít lze stezku přibližně za dvě hodiny.

9. Ekostezka Lesná (II.)

Otevřeno: 2001 Okres: Brno – město
Zřizovatel: MČ Brno - sever Délka: 2 km
Trasa: sídliště Lesná Značení:
Počet zastavení: 10 GPS: 10 Zaměření: místní zajímavosti
Naučná stezka Lesná je snadno dostupná a velmi dobře značená, dá se projet na kole i s kočárkem, pěšky to trvá asi hodinu a čtvrt.

10. Vodní nádrž Brno

Otevřeno: Okres: Brno – město
Zřizovatel: Povodí Moravy Délka:
Trasa: Levý i pravý břeh Brněnské přehrady Značení: žádné
Počet zastavení: 2 x 4 GPS: 1 x 4 Zaměření: vodohospodářství
Stezka Povodí Moravy okolo Brněnské přehrady vede trasou při levém i pravém břehu této významné vodní nádrže na dvě strany, obě trasy je možné projít za dvě hodiny.

11. Brněnská přehrada, jak ji neznáte II.

Otevřeno: 6. 11. 2010 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Nesehnutí Délka: 2 km
Trasa: komunikace k přístavišti – Sokolské koupaliště Značení: TZ
Počet zastavení: 6 GPS: 6 Zaměření: místní zajímavosti
Literatura: Brněnská přehrada, jak ji neznáte, 2010
Webové stránky: http://nesehnuti.ecn.cz/cz/stezka/stezka.htm
Naučná stezka „Brněnská přehrada jak ji neznáte“ vede po asfaltové cestě a je vhodná pro kolo i kočárek, projít lze za hodinu a půl a informuje o historii i současnosti přehrady.

12. Turistická trasa městem Brnem (soubor IP)

Otevřeno: červen 2008 Okres: Brno – město
Zřizovatel: Magistrát města Brna Délka:
Trasa: centrum města Brna Značení: 38 směrníků
Počet zastavení: 20 Zaměření: památky
1.náměstí Svobody, 2.Stará radnice, 3.Dominikánské náměstí, 4.Šilingrovo náměstí, 5.Petrov, 6.Zelný trh, 7.Kapucínské náměstí, 8.Hradební okruh, 9.Římské“ náměstí, 10.Minoritský klášter, 11.Malinovského náměstí, 12.Janáčkovo divadlo, 13.Moravské náměstí, 14.Jakubské náměstí, 15.Komenského náměstí, 16.Špilberk, 17.Staré Brno, 18.Výstaviště, 19.Vaňkovka, 20.Vila Tugenhat

13. Stezka zdraví Brno – Lelekovice

Otevřeno: 1997, později obnoveno Okres: Brno – město, Brno -venkov
Zřizovatel: EkoCentrum Brno Délka: 5,8 km
Trasa: Mokrá Hora - Lelekovice Značení: jen část mezi 4. a 5
zastavením, jinak TZ
Počet zastavení: 5 GPS: 4 Zaměření: místní zajímavosti
Literatura: Stezka zdraví Brno – Lelekovice
Webové stránky: http://www.lelekovice.cz/bb_priroda/bb_priroda_stezka.html
Naučná stezka zdraví Lelekovice vede údolím říčky Ponávky z Mokré hory do České, prochází okolo Jehnických rybníčků, cesta se hodí pro pěší, kolo i kočárek, projít stezku trvá dvě hodiny.

14. Černovický hájek – přírodní zázrak na jihu Brna

Otevřeno: 2009 (není dokončeno) Okres: Brno – město
Zřizovatel: Nadace Veronica Délka:
Trasa: Černovický hájek Značení: neznačeno
Počet zastavení: 4 (pouze 2 s textem) Stav: nedokončeno, Zaměření: přírodovědné

15. Naučná stezka Kohoutovický potok

NS Vede údolím Kohoutovického potoka, prochází stejnojmennou přírodní památkou, opatřena pouze 2 informačními panely, projít lze pěšky za hodinu, dostupná i pro rodiny s kočárkem.

16. Hrad Veveří

Hrad Veveří – je krátká, ale zajímavá stezka = soubor informačních panelů, vede údolím potoka Veverka a poté vystoupá hradní strání na návrší k hradu, především pro pěší, rodiny s dětmi, ale lze ji projet také na kole, délka na hodinu pěší chůze. Naučná stezka, věnovaná informacím o hradu Veveří, začíná u křižovatky silnice Bystrc–Veverská Bítýška a odbočky ke kostelíku Nanebevzetí Panny Marie. Poté prochází nádvořími hradu a končí před lávkou pod hradem.

17. Naučná stezka Ořešín

Není to typická naučná stezka tím, že cesty mezi zastaveními nejsou značeny, vede okolím MČ Ořešín.– VKP Údolí Rakoveckého potoka I/2010, Prameniště Ořešínského potoka I/2010, hodí se pro pěší i cyklisty a projít lze za hodinu chůze

Naučné stezky okresu Brno-venkov:

1. Krajem říčky Ponávky

Otevřeno: postupně 2001 až 2009 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Svazek obcí Ponávka Délka: 11 km
Trasa: Vranov – Babí lom – Lelekovice – Česká Značení: modrá vlnovka
Počet zastavení: 9 + 2 úvodní panely + 8 uměleckých děl
GPS: 3 Zaměření: místní zajímavosti, umění
Stezka Krajem říčky Ponávky – je místy rozdělena na cyklistickou a pěší variantu, projít lze ze čtyři hodiny.

2. Naučně-vzdělávácí trasa Hádecké lesy

Otevřeno: 2009 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Rezekvítek Délka: 3,7 km
Trasa: Hády Značení: výjimečně směrovky
Počet zastavení: 13 (bez IP) GPS: 9 Zaměření: lesnické
Literatura: Antonín Martiník a kol., Hádecké lesy, 2009

3. Lesní naučná stezka + Geologická stezka LŠ Jezírko

Otevřeno: jaro 2006 + podzim 2006 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: SEV Lipka Délka: 0 km
Trasa: hájenka U Jezírka Soběšice – Útěchov Značení: neznačeno
Počet zastavení: zatím 1 + 19 GPS: 2 Zaměření: přírodovědné

4. NS Údolí Říčky (III.) – stezka Bohuslava Klímy

Otevřeno: 2009 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Správa CHKO Moravský kras Délka: 3 km
Trasa: Pod Hádkem – Kaprálův mlýn Značení: TZ
Počet zastavení: 8 GPS: 6 Zaměření: místní zajímavosti

5. Vycházková trasa Zárubou a Horkou

Otevřeno: Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: město Kuřim Délka: 3 km
Trasa: kopce Záruba a Horka Značení: směrovníky a místy i značky s dubovým listem
Počet zastavení: 7 (nepojmenovaných) GPS: 7 Zaměření: přírodovědně – umělecké

6. Naučná cyklotrasa přírodním parkem Bobrava

Otevřeno: 2005 Okres: Brno – město, Brno – venkov
Zřizovatel: Sdružení cyklistická stezka Brno-Vídeň
Délka: 43 km
Trasa: Brno – údolí Bobravy – Modřice – Brno Značení: směrovky
Počet zastavení: 10 GPS: 9 Zaměření: místní zajímavosti
Naučná stezka Bobrava vede stejnojmenným přírodním parkem a je vhodná pro půldenní nebo celodenní výlety na kole. Cyklostezka údolím říčky Bobravy je okružní, od Pisárek až k Nákupnímu centru Olympia vede stezka městem okolo řeky Svratky po cyklotrase směrem na Vídeň, dále vede údolím Bobravského potoka po modré značce zčásti Přírodním parkem Bobrava, zpátky do města se stezka vrací přes Ostopovice a Nový Lískovec; první informační panel (IP) je Modřicích, poslední v Novém Lískovci; stezka je po celé trase vyznačena žlutými navigačními tabulkami.

7. NS „Jdeme do parku“

Otevřeno: květen 2010 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Someston Olympia CZ s.r.o, Délka: 0,5 km
Trasa: Olympia park Značení: žádné
Počet zastavení: 6 Zaměření: stromy

Naučné stezky budované LČR, LMB, ŠLP – lesy veřejného zájmu:

Název: NS Bučín

Otevřeno: listopad 2010 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: LČR Délka: 5,5 km
Trasa: údolí Brahovického potoka Značení: část po TZ
Počet zastavení: 9 GPS: 9 Zaměření: lesnictví

Název: Lesní NS „Jubilejní“

Otevřeno: před rokem 2005 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: LČR, LS Tišnov Délka: 3,5 km
Trasa: Závist – Jubilejní les – nad Předklášteřím Značení: žádné
Počet zastavení: 8 GPS: 8 Zaměření: lesnické

Název: Lesní správa Deblín (soubor informačních panelů)

Otevřeno: 2010 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Lesy města Brna Délka: 3,6 km až 6,5 km
Trasa: soutok Pejškovského a Maršovského potoka – Slunná Značení: část trasy TZ
Počet zastavení: 4 + 2 GPS: 6 Zaměření: lesnictví

Název: Naučná stezka lesnická - Deblínská

Otevřeno: 15. 5. 2011 Okres: Brno – venkov
Zřizovatel: Lesy města Brna Délka: 2,7 km
Trasa: lesy západně od Deblína za Deblínem v blízkosti rybníka Značení: směrovky
Počet zastavení: 6 + 2 GPS: 6 + 2 Zaměření: lesnictví
Webové stránky: http://www.lesymb.cz/deblinska.html?id=272

Název: NS Domácí dřeviny

Otevřeno: 2002, obnoveno 2009 Okres: Blansko
Zřizovatel: ŠLP Křtiny Délka: cca 4 km
Doba prohlídky: cca 3 hodiny
Trasa: Arboretum Křtiny Značení: žádné
Počet zastavení: nalezeno 112, (údajně 140) Zaměření: lesnictví

Název: Naučná stezka lesnická - Lipůvecká

Otevřeno: 15. 5. 2011 Okres: Blansko
Zřizovatel: Lesy města Brna Délka: 9 km
Trasa: Hořická hájenka – Bukovec (okruh) za rančem U Strakatého koně v Hořicích
Značení: neznačeno
Počet zastavení: 9 GPS: 9 Zaměření: lesnictví

Naučné stezky připravované:

- *Chvála stromům (Křtiny) – připravuje ŠLP*
- *Brněnské architektonické stezky*
- *Stezka zdraví (Brno-Žebětín)*

7.2.3. Cyklistická doprava v Brně

Podpora cyklistické dopravy společně se zvýšením bezpečnosti cyklistů v městském provozu pomáhá zlepšovat životní prostředí ve městech a následně přispívá k jejich oživení a vytváření lepších podmínek pro bydlení.

Nárůst motorové dopravy z posledních let s sebou přinesl přetížení existující komunikační sítě a s tím spojené zhoršení životního prostředí a kolo by se mohlo stát řešením. Ale aby mohla být cyklistická doprava užívána i k cestě do zaměstnání musí být pro ni vytvořeny optimální podmínky. Je nesmírně důležité rozvíjet cyklistickou infrastrukturu tak, aby umožnila optimální využití kvalit a možností cyklistické dopravy. Kolo může být použito především při realizování krátkých cest. Proto, aby bylo konkurenceschopné i při volbě dopravního prostředku na delší vzdálenosti, je nezbytné jeho začlenění do integrovaného dopravního systému.

V Brně bylo s realizací cyklotras započato v roce 1992. Byl vybudován, resp. vyznačen první úsek Komín/Sokolovna – Bystrc přístaviště.

Aby se předešlo chaotické výstavbě navzájem nepropojených úseků, byla ještě koncem téhož roku rozpracována a v roce následujícím dokončena studie cyklistických tras na území celého Brna. Ta podrobně vyhodnotila všechna důležitá propojení zdrojů a cílů cest a k nim přiřadila konkrétní koridory, v nichž by se měla jednotlivá propojení realizovat. Výsledkem byl návrh poměrně husté sítě cyklotras, která rovnoměrně pokrývala území celého města. Jako celek byla převzata do územního plánu města Brna a v roce 1994 jako jeho směrná část schválena.

V roce 2010 byl pořízen **Generel cyklistické dopravy**, který vymezuje podmínky pro fungování cyklistické dopravy ve městě a určuje potřebu investic pro podporu jízdy na kole. Hlavním cílem generelu je podpořit užívání jízdního kola pro přepravu po městě. Generel vymezil síť rychlých a klidných dopravních tras, které zajistí základní dopravní vztahy mezi bydlením, pracovišti a vybaveností a síť rekreačních tras. Základní systém rekreačních cyklotras navazuje na systém mezinárodních a krajských koridorů, které tvoří základ krajské sítě.

Mezinárodní cyklotrasy

Městem prochází dvě značené trasy mezinárodní významu

Trasa č.1

významná mezinárodní trasa. Je součástí systému Eurovelo č.4. Navazuje na stezku Brno-Vídeň v prostoru soutoku řek Svratky a Svitavy. Souběžně s řekou Svratkou prochází přírodně zajímavým územím města až k Brněnské přehradě. Tvoří páteřní trasu městského systému ve směru jih – severozápad.

Trasa č.5

Je součástí systému Eurovelo č.9 a mezinárodního tahu Krakov – Vídeň. V systému národních cyklotras je nazývána též Jantarová. Na trasu č. 1 navazuje v prostoru Komárova. Prochází průmyslovou oblastí města podél řeky Svitavy. Na severu napojuje město na rekreační oblast Moravského krasu.

Nadregionální trasy

Trasy nadregionálního významu korespondují s mezinárodními trasami. Ve směru východ západ je jedinou alternativou trasa č. 473 procházející jižně od města.

Regionální trasy

Mezi trasy regionálního významu lze zařadit trasy propojující město s významnými rekreačními oblastmi v aglomeraci. Jedná so o oblasti Moravského krasu, Slavkovského bojiště, Ždánického lesa nebo Bobravy.

Okraje města se dotýká trasa č. 5231 Pivní stezka začínající tamtéž je nasměrována k pivovaru Černá hora. Na jihu města je nově vyznačena naučná cyklotrasa Přírodním parkem Bobrava. Rozhraní mezi regionálními trasami a trasami místního významu tvoří tzv. Brněnské kolečko představované trasou č. 5005

Základní systém rekreačních cyklotras

Systém rekreačních cyklotras ve městě je založen na údolních trasách podél Svratky, Svitavy a Ponávky. Základním kritériem rekreačních tras je bezpečnost a atraktivita daná kvalitou povrchu, nenáročným podélným profilem a okolím trasy. Pokud bude rekreační síť dostatečně rozsáhlá, stane se sama atrakcí pro obyvatele města i jeho návštěvníky.

Hlavní opatření v rámci budování této sítě jsou:

- budování spojení město – krajina,
- zpřístupnění uzavřených zelených lokalit (kolonií zahrádek),
- zpřístupnění příměstských lesů a lesoparků,
- dobudování sítě podél řek

Uspořádání rekreačních tras by mělo splňovat nejenom požadavky na kvalitu a bezpečnost dopravní cesty, ale i na rekreační vybavenost zahrnující odpočívky, občerstvení, informační tabule, hrací a posilovací prvky apod.

7.2.4. Hipoturistika

Hipoturistika a s ní související infrastruktura jezdeckých tras a objektu je nová, dynamicky se rozvíjející forma rekreace, kterou lze obohatit možnosti trávení volného času všech skupin obyvatel v souladu s přírodou. V krátkosti by se dalo říci, že hipoturistika je kombinací rekreace a jízdy na koni.

Jezdectví je kromě sportu v současné době také stále více vyhledávanou formou relaxace a aktivního trávení volného času. Jeho velikou výhodou je, že se jedná o aktivitu vhodnou a dostupnou pro lidi všech životních stylů, pro muže i ženy, děti i dospělé, ale také pro postižené občany. Navázání bližšího kontaktu s koněm prokazatelně působí příznivě na lidskou mysl, čímž se posiluje souznění člověka s přírodou, které je v dnešní uspěchané době důležitou formou duševního odpočinku. Jsou také známy pozitivní léčebné účinky hipoterapie.

Turistika na koni, neboli hipoturistika, v sobě spojuje tři charakteristické složky:

1. technickou, která spočívá v tréninku a drezúře koní a zdokonalování vztahu člověk - kůň, důraz je kladen na výcvik koně a jeho výkonnost;
2. pohybovou neboli sportovní, jejíž základem je pohyb jako volnočasová aktivita;
3. poznávací, která má za úkol zprostředkovat jezdci zážitek z navštívených míst či známý „pohled na svět z koňského hřbetu“.

Většina potenciálních jezdců žije ve městech, proto také odtud přicházejí podněty k vybudování sítí jezdeckých stezek a příslušenství k nim. Hollý (2003) rozděluje hipoturistiku na tři základní formy:

- **Vycházky na koni** – jízda v terénu trvající 1–4 hodiny, při kterém se překoná vzdálenost 7–30 km, a které má svoji složku pohybovou, technickou a poznávací.
- **Výlety a túry** – cesty trvající zpravidla celý den. Překonána je vzdálenost od 30 do 70 km. Mají všechny obsahové složky, důraz je kladen zejména na složku pohybovou a poznávací.
- **Putování na koni** – hovoříme o něm, pokud je spojeno několik celodenních túr do jednoho celku. Svoji dominantní roli má složka poznávací. Je organizačně náročné a je k němu potřeba zázemí služeb na trase.

Součástmi jezdecké turistiky mohou být i její soutěžní formy, jako jsou zápočtové testy a výkonnostní odznaky či pomocné distanční jízdy, dostihy nebo westernové hry.

Toto jednoduché rozdělení forem hipoturistiky nám zároveň ukazuje, jakým způsobem je dobré vytvářet cestovní podmínky a druhy jezdeckých tras. Z těchto požadavků také vychází základní rozdělení cestní sítě pro hipoturistiku.

Jezdecká infrastruktura

Česká krajina je silně fragmentována překážkami přírodního charakteru, jako jsou vodní toky a plochy, prudké svahy, skály a strže, ale také antropogenními prvky v krajině představované frekventovanými rychlostními silnicemi či zástavbou. Vznikají tak riziková místa při křížení tras s vozovkami, případně jejich využívání pro krátké úseky jízdy. Respektovat je třeba pásma hygienické ochrany vod a zvláště chráněná území, v nichž platí určitá stanovená omezení. Těmto problémům je při navrhování hipotras snaha předejít nebo je řešit z hlediska trvale udržitelného využívání krajinného prostoru. Další problémy nastávají při konfrontaci hipoturistiky s majiteli a nájemci pozemku, se zemědělskými a lesními hospodáři a také dalšími druhy rekreantů. Proto byla formulována pravidla chování jezdců na hipostezce. Ta sice nejsou zakotvena zákonnou úpravou, jejich porušení nemá právní postih a jsou spíše záležitostí společenské etiky, vytvářejí však pro jezdce na koních určitý rámec chování.

Pravidla upravují provoz na hipostezce ze tří hledisek chování v krajinném prostoru:

- Životní prostředí - pravidla pro chování v přírodě, ochrana půdního povrchu, ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

- Zdraví a bezpečnost - nutnost koexistence všech účastníků pohybu na cestě – hipostezce, regulace velikosti skupin jezdců, rychlosti a stylu jízdy.
- Ochrana majetku - zajišťuje provoz na cestě – hipostezce tak, aby nedošlo k ničení soukromého majetku, zanechávání odpadku, znečišťování koňským trusem.

Z těchto hledisek bývá formulován provozní řád – souhrn pravidel regulující pohyb jezdců na hipostezce. Zatím není domluvena žádná oficiální jednotící verze těchto pravidel. Nalézt můžeme například „Zásady pohybu po jezdeckých stezkách na území České republiky“, které vychází z metodiky projektu „Putování na koni Jihomoravským krajem“(Jihomoravský kraj ČR, 2006), nebo jihočeský „provozní rád“ z projektu „Turistika na koni“ (2004) a další, které jsou uvedeny na internetových stránkách zabývajících se jezdeckou turistikou.

Hierarchické schéma sítě hipostezek má strukturu o třech úrovních: (Hollý, 2003)

Páteřní síť

Jsou to hlavní cesty přes celé území ČR, případně území kraje. Mají nadnárodní význam, na hraničních bodech navazují na již vybudovaná, nebo předpokládaná pokračování v jiných regionech a zemích. V ideálním případe budou jednou spojovat celou Evropu. Umožňují a jsou vhodné pro jezdeckou turistiku formou putování na koni, kdy je jezdec několik dní v terénu a turistická infrastruktura mu zajistí ubytování, stravu a veškerý komfort pro něj i koně. Jejich délka je ve stovkách kilometrů. Je složena z jednotlivých úseků o délce 30 - 70 km, které jsou odděleny koňskými stanicemi.

Regionální cesty

Jsou jezdecké stezky spojující buď jednotlivé páteřní stezky s lokálními centry hipoturistiky nebo propojující jednotlivé linie páteřní sítě. Mají strategický regionální význam, doplňují turistické možnosti a dotvářejí význam oblasti pro rekreační využití. Snaží se v jezdci vyvolat zájem o daný region a dopřát mu možnost pobytu v přírodě. Jejich délka je v desítkách kilometrů.

Lokální cesty a okruhy

Na této úrovni bychom mohli stezky rozdělit na dva druhy:

- okružní cesty v okolí jezdeckých center – jsou největším přínosem pro místní poskytovatele jezdeckých služeb, často slouží více pro pravidelnou sportovní jízdu, čemuž odpovídá četnost a frekvence využití.
- motivační trasy za určitým cílem - mohou být odbočkou z trasy páteřní nebo regionální, jejich význam je spíše rekreační, či dokonce komerční, délka bývá od několika málo kilometrů k desítkám kilometrů, mají lokální význam, zájem na jejich vybudování a údržbě je tedy mezi místními jezdeckými kluby a regionálními institucemi.

Stanice

Jedná se o specifická zařízení sloužící jak jezdcům tak koním. Jejich provozovateli jsou nejčastěji soukromníci a mají komerční charakter. Svou roli hrají zejména na páteřních hipostezkách nebo jako východiště pro lokální jezdecké okruhy, které také často sami spravují. V mnoha krajích už dnes existují seznamy evidující všechny koňské stanice a služby které poskytují. Jedná se o různé úrovně ubytování, poskytování stravování, zázemí pro koně jako je sprchování koní, veterinář, kovář, krmení, vázané stání venku či uvnitř, ohrada, stáj, boxy, venkovní či krytá jízdárna a další.

Objekty na jezdeckých stezkách

Nejčastěji je jezdecká trasa vedena po existující účelové komunikaci a těleso stezky doprovází odvodňovací a zabezpečovací objekty. Mezi ty, které zajišťují bezpečné odvedení srážkové vody a zabezpečují křížení vodotečí (Krešl – Sereda, 1989) patří:

- příkopy a rigoly pro vedení převážně povrchové vody podél cestního tělesa,
- svodnice pro příčné svádění vody z koruny zemních cest,
- drenáže pro odvádění a snižování hladiny podzemní vody,
- mosty, propusti a brody pro příčné převedení vodních toku pod cestou.

Pro koně není problém překonat vodoteč broděním a v případě navrhování hipostezek je třeba dbát jen o monitorování míst křížení vodotečí a zajištění jejich bezpečného a ohleduplného provozování bez narušení jejich správné funkčnosti. Lávky či mostky musí být dostatečně pevné, nebo označené varovnou cedulí.

Objekty zabezpečující hipostezku:

- úvaziště,
- směrové značky a tabule,
- informační panely.

Úvaziště

Je objekt na jezdecké stezce, sloužící ke krátkodobému přivázání koně. Nejčastěji je budován na vhodném místě, kterým mohou být například místa určená k odpočinku, jako jsou přístřešky, lavičky, altánky, tábořiště, místa na koupání, brody či „stání“ u restaurací, obchodu, ale také u pamětihodností – hradu, zámku nebo přírodních zajímavostí. Je to jednoduché dřevené zařízení sestávající se z masivního břevna ve výšce 1,0 – 1,2 m, ležící na kůlech upevněných do země a sloužící k uvázání koně za otěže. V zásadě máme 2 typy jednoduchých úvazišť:

- Typ A – přímé
- Typ B - rohové

Podmínkou pro vybudování je místo dostatečně veliké (předpoklad 5 x 3 m) a bezproblémové z hlediska vlastnictví pozemku. Co se týče nákladu na jejich vybudování, mnohdy na ne přispívají i majitelé služeb, kteří mají o úvaziště zájem. Ti se také zavazují k údržbě a úklidu jeho okolí.

Směrové značky a tabule

Oficiální celorepubliková metodika značení jezdeckých tras byla vytvořená Klubem českých turistů (Kerumová – Markvart, 2003) a určuje přesná pravidla a parametry značení. Tato metodika odpovídá instrukcím ke značení pěších tras, a to hned z několika důvodů:

- na stezce se jenom málokdy cválá a zejména při delších jízdách se koně převážně pohybují krokem, z tohoto důvodu je rychlost pohybu blízká spíše pěšímu turistovi, než cyklistovi nebo lyžaři,
- četnost a výška umístění pěších značek vyhovuje putujícím jezdcům lépe, než jiné druhy značení.
- Mimo oficiální značení jsou směrovky k soukromým podnikatelským cílům. Jejich umístění na trase je však žádoucí. Iniciace a povolování je v kompetenci zřizovatele hipostezky a pro přehlednost je vhodné, aby se jednalo o směrovky shodného formátu se směrovkami pro pásové značení trasy. Tyto tabulky budou obsahovat text s cílovým místem a budou doplněny o piktogramy, které budou podávat informace o tom, co v cílovém místě nalezneme.

Informační panely

Poskytují jezdci i ostatním návštěvníkům více informací o stezce, případně síti tras v lokalitě. Jejich umístění je žádoucí na těchto místech:

- východiště tras,
- křížení páteřní trasy s lokálními okruhy,

- kulturní a přírodní zajímavosti, památky, předměty zvláštní ochrany,
- body panoramatického rozhledu.

Splňovat musí parametry stejné jako informační tabule pro pěší. Obvykle se jedná o panely o rozměrech 1 000 - 1 500 mm na šířku a okolo 700 - 1 000 mm na výšku. Postaveny jsou na dřevených podpěrách zapuštěných do země do hloubky 1000 mm. Případně jsou na kovových „U“ nosičích zabetonovaných do země. Vyrobeny jsou z kulatiny nebo hraněného řeziva, z impregnovaného, mnohdy i lakovaného dřeva. V případě, že již v terénu existují takové prvky, je vhodné dodržet stejné standardy na velikost a úpravu i při budování nových.

Výhody, přínosy, rizika a hrozby turistiky na koni

Existuje hned několik důvodů, proč sítě jezdeckých stezek budovat, a to jak v měřítku lokálním, krajském, celorepublikovém, tak i mezinárodním. Hlavní cíle a následné přínosy sítě jezdeckých stezek lze zformulovat ve čtyřech základních oblastech:

Přístup do krajiny

Kůň s jezdcem se může v krajině pohybovat celkem volně, což ovšem způsobuje problémy, které nepřispívají k masovějšímu využívání agroturistiky, proto je nutno nové stezky budovat a umožnit tak přístup pro všechny zájemce a vyhnout se případným konfliktům, především majetkoprávním.

Zajištění bezpečnosti

Při snaze vyhnout se provozu motorových vozidel na silnicích a veřejných komunikacích mnoho jezdců na koni při svých vyjížďkách používá polních a lesních cest. Při navrhování hipotras je tedy snaha o maximální využití právě sítě polních a lesních cest, a to zejména lokální hipotrasy zpřístupňující místní přírodní a kulturní zajímavosti, při současném dodržení bezpečnosti jezdce i koně. Navíc vybudování sítě v podstatě jezdcům znemožní vyjíždět do polí a mimo úseky, které jsou k tomu určeny a vyznačeny.

Propojení s lokálními potřebami

Bereme-li jezdectví jako sport, je nejdůležitějším aspektem blízkost, tedy dostupnost pro uživatele. V mezinárodním i národním měřítku páteřních tras bude jejich sít zajišťovat i pokrytí lokálních potřeb. Páteřní stezky lze pak ještě vylepšit hustší sítí kratších regionálních tras. Výsledkem je pak propojení zonace město – venkov.

Pomoc ekonomickému vývoji

Ekonomický rozvoj představuje největší motivaci a zainteresovanost organizací i soukromých subjektů. Součástí sítě jsou také jezdecké stanice, kde je možno podnikat ve službách ubytovacích a stravovacích pro jezdce i pro koně, ve stylu Bed&Breakfast (British Horse Society 2001). Kromě nich profitují samozřejmě také lokální restaurace, hostince a obchody ve vesnicích. Je předpokladem, že peníze vložené do vybudování hipostezek budou k užitku celé společnosti, nejenom jezdcům na koních. Dnes je také stále vetší poptávka po prázdninových aktivitách na koni, což muže do ekonomiky zemědělských regionu přinést peníze. Problémem však je, že při poskytování služeb spojených s hipoturistikou jsou bezplatně užívány cizí pozemky a nejsou vyřešeny ani problémy s uhrazením zvýšených nákladů při poškozování pozemků, porostů, polních kultur, omezování ostatních uživatelů krajiny, atd.

Hipoturistika se jako relativně nové odvětví rekreace dotýká několika krajinných složek s nimiž je ve vzájemné interakci. Infrastruktura sítě hipostezek je navrhována zejména na účelových komunikacích jako jsou polní a lesní cesty. Při snaze o vyznačování jezdeckých tras dochází k problémům při křížení, případně napojení na pozemní komunikace, dochází ke konfrontacím s turistickými trasami a cyklostezkami, s místy pro koně těžko průchodnými, a také s fragmentovaným krajinným prostorem. Specifickým problémem je častý odpor majitelů a nájemců pozemku, jejichž souhlas je třeba při vedení

trasy přes jejich parcely. Pochází především z konfliktů spojených s lesním či polním hospodařením, poškozováním cest a s tím spojenými zvýšenými náklady na údržbu, a dále s konflikty střetů s dalšími uživateli cest – pěšími a cyklisty.

LESNICKÝ PROVOZ A HIPOTURISTIKA U LČR

V roce 1999 byl poprvé veřejnosti představen Program 2000, který je u státního podniku Lesy České republiky (LČR) zaměřen na soubor takzvaných mimoprodukčních funkcí lesa, které v jednadvacátém století nabývají čím dál více na důležitosti. LČR jako státní podnik zaměřený na komplexní péči o lesy ve vlastnictví státu v ČR jde tomuto trendu vstříc a od roku 2000 uvolňuje nemalé prostředky na nevýrobní sféru, především na podporu návštěvnosti lesů a využívání jejich přirozeného potenciálu pro rekreaci lidí. V Čechách jistě nenajdeme člověka, který by nebyl alespoň jednou za život na houbách nebo na borůvkách, který by se neprošel v lese a neměl o lese žádnou představu. Význam mimoprodukčních funkcí lesů stále stoupá. Hipoturistika a rekreační jezdectví do tohoto trendu zapadají, ale stejně jako u jiných aktivit veřejnosti v lesích je nutné počítat s určitými střety zájmu, které je nezbytné vzájemnými dohodami zmírňovat a odstraňovat.

Naplňování veřejného zájmu

Lesy České republiky, státní podnik (dále LČR), jsou založeny v souladu se zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku, v platném znění, „k uspokojování významných celospolečenských, strategických nebo veřejně prospěšných zájmu."

Text Programu 2000: 6.2.4 Vyčlenění samostatných stezek, příp. cest pro jízdu na koních

Praktická opatření:

- usměrňovat stezky na předem vytipované trasy;
- tyto stezky umožňovat pouze v místech, kde existují rekreační chovy koní, případně dostihové stáje, které se jako podnikatelské subjekty budou starat o údržbu těchto stezek a budou garantovat nevjíždění jezdců mimo hipostezky do lesů, hipostezky budou označeny symbolem s logem LČR.

V lesním zákoně č. 289/1995 Sb. není problematika hipostezek v podstatě řešena, §20 pouze zakazuje jezdit na koni mimo lesní cesty a vyznačené trasy. Z výše uvedeného je patrno, že problematika rekreačního jezdectví je přece jen složitější než problematika běžné rekreační cyklistiky nebo pěší turistiky. Požadavky na hipostezku jsou v podstatě stejně náročné jako založení singltrekových terénních stezek pro cyklisty, kdy je stezka vedena po lesní půdě porostem. U hipostezek může docházet k podstatnému poškození povrchu nezpevněných komunikací v lesích, při neukázněnosti jezdců i k poškození lesních porostů. V Programu 2000 také LČR zmiňují nesporný fakt, že hipoturistika je více než kterákoli jiná „měkká" turistická aktivita předmětem podnikání subjektů, které založené hipostezky následně využívají. Problematiku využívání lesa ke všem turistickým aktivitám je tedy potřeba vidět i v ekonomickém kontextu. Státní podnik Lesy České republiky je správcem lesního majetku ve vlastnictví České republiky, a prostřednictvím Programu 2000 se část prostředků získaných z hlavní produkční funkce lesa, to je produkce dříví, vrací do funkcí mimoprodukčních, zde zejména funkce rekreační. Jedná se tedy o finanční prostředky, které jsou investovány v rámci běžných nákladu státního podniku a nejsou hrazeny z dotací, tedy neprobíhají daňovým systémem, jsou to prostředky vydělané hospodařením na svěřeném státním lesním majetku. U velkých vlastníků lesa, zejména u šlechtických majetků, je situace ještě markantnější – vlastník investuje do mimoprodukčních funkcí své vlastní prostředky, a přitom ze strany veřejnosti rekreující se v lesích je vybavenost kvalitními cestami, mostky, odpočívadly a dalšími stavbami vnímána jako samozřejmost, a co víc – běžné hospodaření vlastníka pozemku ve svých lesích je zejména v médiích vnímáno jako újma rekreujících se občanů, nikoliv naopak – vlastník lesa přece poskytuje službu veřejnosti tím, že jeho les nese mimoprodukční funkce, a újma je činěna vlastníkovi, neboť všechny mimoprodukční funkce užíváme v České republice všichni zdarma.

Požadavky na hipostezku z fomulací Programu 2000 u LČR:

- rekreační jízdu na koních usměrňovat na méně frekventované cesty bez asfaltových povrchů, mimo hlavní pěší cesty a cyklotrasy
- subjekty, které stezku vyznačí, by měly přispívat nejen na značení, ale i na běžné opravy zejména měkkých cest
- subjekty provozující hipostezku poučí své jezdce o dodržování zákazu vjíždění do porostu a kultur
- každá hipostezka by měla být ošetřena vzájemnými dohodami mezi provozovateli jízdáren a vlastníky pozemku – nestačí jako u peších tras nebo cyklotras pouhá dohoda o vyznačení trasy – zejména jde o frekvenci jízd po měkkých cestách, kdy dochází k poškozování povrchu cest až do jejich neprůchodnosti pro pěší nebo cyklisty a o následné opravy.

V případě ochoty ke vzájemným jednáním se v otázce turistiky vždy najde shoda mezi vlastníky lesa a subjekty provozujícími rekreační aktivity veřejnosti. V zájmu Lesů ČR rozhodně je podpora hipoturistiky a umožnění provozu hipostezek. Přitom je nutno mít také na paměti, že les nedává jen odpočinek, ale i užitek v podobě dříví, a že těžební technika, nákladní auta a obrovské skládky dříví do dnešního lesa také patří, stejně jako cyklisté, běžkaři nebo jezdci na koních. Proto je na všech uživatelích lesa, aby využívali les ve všech jeho funkcích a zároveň byli schopni sladit zájmy vlastníků lesa, lesníků, turistů, myslivců i ochránců přírody.

Páteřní koňské trasy v Jihomoravském kraji

Jihomoravský kraj pořídil dokument „Koncept páteřních jezdeckých tras v JMK“ (09/2006), který je součástí projektu Jihomoravského kraje „Putování na koni“. Jeho součástí bylo projednání návrhů tras s obcemi a rozhodujícími vlastníky. Obce a rozhodující vlastníci obdrželi dopis s žádostí o stanovisko k návrhu trasy v příloze.

Územím města prochází 2 páteřní trasy:

Trasa č. 102 Vítějeves – Koryčany (s pokračováním Zlínským krajem a napojením na č. 101 směrem na Slovensko) prochází východní částí města. Na území města a v jeho blízkém zázemí jsou navrženy koňské stanice Panská Lícha s.r.o. a Dětská jezdecká škola Řícmanice

Trasa č. 301 Smrček – Jaroslavice (s pokračováním do Rakouska) prochází západní částí města. Na území města a v jeho blízkém zázemí jsou navrženy koňské stanice Penzion Eliot Žebětín, JS Archatt Žebětín, Povoznictví Kaše Troubsko (JK Troubsko).

Ze stájí blízkých navržené trase jsou uvedeny stáje, které požádaly o zařazení do katalogu koňských stanic. Koňské stanice poskytují základní služby pro projíždějící koně (ustájení pod přístřeškem, ohradu, potravu, vodu, kontakt na veterináře, kováře apod.) a jezdce (možnost přespání nebo postavení stanu, hygienické zařízení, stravování, možnost nákupu apod.). Dokument zůstal ve fázi pracovního návrhu.

Jedním z příkladů návrhu na budování hipostezek je záměr Svazku obcí „Panství hradu Veveří“ (dále jen „svazek“), který je právnickou osobou založenou na základě ustanovení § 46 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění. Sdružuje obce - Hvozdec- Chudčice- Javůrek- Ostrovačice- Rozdrojovice- Říčany u Brna- Veverské Knínice. Svazek obcí navrhuje vypracovat PD Koňská stezka na trase Hrad Veveří, Nový Dvůr, Hvozdec, Veverské Knínice přibližně v rozsahu zpracovaném v diplomové práci: ŠPIČÁKOVÁ, H.: Návrh hipoturistických tras na území obce Hvozdec a Veverské Knínice, DP, 2007, MENDELU, FLD, ÚTOK

7.3. Návaznost veřejné dopravy na vstup do lesa a možnosti parkování

V analytické části jsou graficky zaznamenány z dostupných územně plánovacích dokumentací a podkladů všechny zastávky veřejné hromadné dopravy (VHD, MHD, IDOS), členěné dle významu na významné a ostatní. Zastávky jsou uvedeny v grafické části dokumentu a v textovém popisu k jednotlivým mapám s vyhodnocením vzdálenosti zastávky od nástupu na cestu v lesním komplexu na jeho hranici. Tento typ dopravy je využíván u typu pohybu za účelem rekreace pěší a cyklo, a to v případech, kdy se návštěvníci lesa nechtějí nebo nemohou vracet do místa, odkud začali svůj pohyb po lese.

Pokud vhodnými opatřeními cílené nabídky a zvýšené dostupnosti a atraktivity VHD a MHD bude podpořen tento typ dopravy, nebude nutné vynakládat zvýšené náklady na budování parkovišť a vytvářet nadměrné požadavky na zábor lesní půdy. Při zvyšování atraktivity hromadné dopravy je možné argumentačně vhodně využít fakt, že není nutné se vracet opět na původní místo, např. víkendová nabídka „cyklo-busů“ (obdoba skibusů) projíždějícím okolo nejfrekventovanějších cyklotras. Velmi důležitým faktorem je také následující skutečnost: nejen anketa Využití příměstských lesů z roku 2009, ale i dlouhodobější praktické zkušenosti ukazují, že pokud by parkoviště měla být placená, pak mnoho motoristů bude dále hledat parkování v lese a na lesních cestách, protože nejsou ochotni při návštěvě lesa platit nějaký poplatek. Náklady na parkoviště by tak byly obtížně návratné a rovněž jejich komerční provozování by bylo problematické (to snesou snad jen nejexponovanější lokality, jako je např. nástup do punkevních jeskyní, aj.), kde je tento fakt vyvážen velmi výraznou a žádanou atraktivitou.

V případech individuální automobilové dopravy je významným faktem možnost parkování v místě nebo poblíž místa nástupu do lesa. Lze konstatovat, že záchytných parkovišť je velmi málo, takže návštěvníci lesa parkují buď v zastavěných částech na komunikacích, nebo na kraji lesa. Přitom často vjíždí do lesa nebo na okraje lesních cest. V některých případech vznikají velmi nebezpečné dopravní situace – nejmarkantnějším příkladem je začátek významné cyklostezky č.5 – Jantarová stezka – lesní cesta Svitavská v majetku ŠLP v místě jejího napojení za Kateřinským mostem přes řeku Svitavu na silnici Lipůvka – Šebrov – Blansko, kde motoristé vjíždějí auty na malý prostor v místě začátku cyklostezky, zde parkují, otáčejí se, pojíždějí, couvají, pohybují se pěší sundávající kola z aut a mezi tím projíždějí cyklisté. Přitom motorista přijíždějící od Blanska musí odbočovat na frekventované silnici s nepřehlednými zatáčkami doleva a křížit tak trasu vozidlům projíždějícím v obou směrech. Přitom místo pro „odstavení auta“ není parkovištěm a je malé s velmi omezenou kapacitou, což je v protikladu s významem cyklostezky a značným množstvím cyklistů. Bohužel některá místa vzhledem k prostorovým poměrům ani neumožňují vybudování nějakého parkoviště. Přitom je třeba uvést, že zábor lesní půdy na úkor parkovišť ve větším rozsahu není žádoucí a je také proti ustanovením lesního zákona a právních předpisů na ochranu PUPFL. Proto je navrženo zaměřit pozornost na:

- Zajištění možností parkování přednostně u vymezených hlavních páteřních tras lesními komplexy a segmenty
- vyhodnocení vzdáleností zastávek od nástupů na trasy lesem, na základě toho případně posunutím zastávek tuto vzdálenost zkrátit a učinit tak nástup z VHD a MHD pohodlnější

8. SWOT ANALÝZA

Obecné zásady:

SWOT analýza je metoda, jejíž pomocí je možno identifikovat silné (ang: **S**trengths) a slabé (ang: **W**eaknesses) stránky, příležitosti (ang: **O**pportunities) a hrozby (ang: **T**hreats), spojené s určitým projektem, záměrem, politikou (ve smyslu opatření) apod. Jedná se o metodu analýzy užívanou především v marketingu, ale také např. při analýze a tvorbě politik (*policy analysis*). Díky tomu je možné komplexně vyhodnotit fungování firmy, nalézt problémy nebo nové možnosti růstu. Je součástí strategického (dlouhodobého) plánování společnosti.

SWOT-analýza		Interní analýza	
		Silné stránky	**Slabé stránky**
Externí analýza	**Příležitosti**	*S-O-Strategie*: Vývoj nových metod, které jsou vhodné pro rozvoj silných stránek společnosti (projektu).	*W-O-Strategie*: Odstranění slabin pro vznik nových příležitostí.
	Hrozby	*S-T-Strategie*: Použití silných stránek pro zamezení hrozeb.	*W-T-Strategie*: Vývoj strategií, díky nimž je možné omezit hrozby, ohrožující naše slabé stránky.

Na základě shromáždění a analýzy rozsáhlého souboru dat, informací a dokumentů byla provedena následně SWOT analýza dle výše uvedeného schématu. Snahou bylo identifikovat a formulovat základní silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby, aby pak mohly být formulovány zásady koncepce rekreačního využití příměstských lesů v návrhové části tohoto dokumentu.

Silné stránky

- Bohaté a pestré přírodní podmínky lesních komplexů
- Legislativa umožňující volný pohyb v lese
- Struktura vlastnictví s převahou vlastnictví u vlastníků veřejného zájmu
- Rozsáhlý lesní majetek ve vlastnictví města Brna
- Kvalitní sítě lesních cest
- Kvalitní značení tras

Slabé stránky

- Problematické reálné využívání metodiky ocenění mimoprodukčních funkcí lesa
- Chybí přehledné a transparentní vyčíslování nákladů na mimoprodukční funkce lesa a jejich zveřejňování
- Nedostatečné vysvětlování pozice plnění mimoprodukčních funkcí jako plnění veřejné objednávky, nikoliv jako požívání veřejného statku
- Problematické reálném uplatnění legislativních podnětů
- Málo četné možnosti k setkávání a dialogu zájmových skupin odborných a veřejných

Příležitosti

- Podpora osvěty – edukace, reklama
- Podpora informací – značení tras info tabulemi, infocentra
- Podněty pro legislativu
- Ustavení pracovních skupin, či jiné platformy stálé komunikace a spolupráce zúčastněných
- Institucionální a organizační opatření složek státní správy a samosprávy
- Využívání dotačních programů a grantů na podporu vzdělání
- Využívání dotačních programů na doplnění infrastruktury – mobiliáře a atraktivity rekreace

Ohrožení

- Nedostatky v legislativě
- Neřešené finanční toky
- Nedostatečná informovanost jednotlivých účastníků rekreačního využívání lesa
- Nebezpečné precedenty a ohrožení soudní praxí a judikaturou
- Zásadní rozpor mezi odbornou a laickou veřejností ve vnímání a požadavcích na les - mnoho zájemců o rekreační využívání, kteří nejsou uspokojováni – př. požadavky na omezení vstupu na LC a současně požadavek maximální využívání veřejností
- Živelný a rychlý rozvoj různých forem rekreačních aktivit v lese, na které legislativa ani exekutiva nereagují
- Nedostatečný mobiliář a atraktivity, které by kromě jiného usměrnily pohyb návštěvníků lesa mimo kolize s LH

9. SOUHRN ANALÝZY

Při analýze bylo zjištěno:

- Síť turistických stezek a cyklostezek vede mimo les převážně po veřejných komunikacích, a na hranici lesa přechází na síť lesních cest a pěšin, což jsou převážně účelové komunikace, a to veřejné i neveřejné, vlastníci lesů považují tuto síť turistických tras a cyklotras za dostatečnou – uživatelé těchto tras ji považují za nedostatečnou
- Směrové značení turistických tras a cyklostezek je většinou dostatečné a kvalitní, chybí zcela vymezení hipotras – návštěvníci lesa považují za své právo k jízdě užívat všechny lesní cesty i jízdu porostem
- Chybí označení, že uživatel se již pohybuje v lese a na účelové komunikaci určitého vlastníka
- Dochází k rozporu ve vnímání volnosti pohybu v klese a rozsahu práv návštěvníků lesa
- Z hlediska zákona je vlastník – správce lesa odpovědný za bezpečnost uživatelů pěších – cyklo a hipo- tras, pokud k jejich vyznačení dal souhlas, tento souhlas není nijak institucionálně zajištěn
- Návštěvníci lesa považují vlastníky lesa a lesní hospodáře za správce a udržovatele krajiny, kteří jsou povinni udržovat zpřístupnění lesa pro pěší, cyklo a hipo rekreaci, vytvářet zajímavé a alternativní trasy, které by nekolidovaly s lesnickým hospodařením – tedy požadavek přesunutí pohybu ze stávajících lesních cest na jiné – účelově turistické pěší-, cyklo-, hipotrasy
- Žádný z účastníků procesu rekreačního užívání lesů – vlastníci lesů, občané – rekreanti, státní správa a samospráva nejsou schopni zodpovědět otázku, kdo bude rekreační infrastrukturu, mobiliář a atraktivity financovat, často existuje přesvědčení, že zajišťování tohoto rekreačního zázemí by měli provádět vlastníci lesů jako součást „udržitelného hospodaření v lesích“. U lesů veřejného zájmu je navíc jejich požadavek podpořen charakterem vlastníka – obecní lesy, státní lesy, ev. školní lesy jako lesy veřejného zájmu jsou vlastně občanů a proto mají právo požadovat uvedené.
- Přetrvává absence korektního a relevantního vyčíslení nákladů na uspokojení veřejných zájmů v lese, která se již projevila při požadavku na plnění environmentálních funkcí lesa, bez toho není v monetárním systému situaci uspokojivě vyřešit, les je označován za veřejný statek, jehož mimoprodukční funkce nelze vyčíslit, neboť jsou nevyčíslitelné, ovšem náklady na zabezpečení těchto funkcí vyčíslitelné jsou, a to jako újma – ztráta, nebo naopak náklad (např. 1 km zpevněné účelové komunikace stojí 5 mil. Kč)
- Není systémově vyřešena následná správa a údržba rekreačních zařízení – pokud by byla komerčními zařízeními, pak uživatelé – klienti – rekreanti odmítají za tyto služby platit, a očekávají, že jako veřejný statek by měly být hrazeny podobně jako např. sociální a zdravotní zabezpečení, vzdělání, aj.
- Z uvedených pohybových aktivit – pěší – cyklo – hipo – působí největší problémy vlastníkům lesa a místním samosprávám obcí hipoturistika – resp. nekoordinovaný a stále četnější pohyb hipoturistů po lesních cestách a lesními porosty
- Z pobytových aktivit nejvíce problémů působí hromadění odpadu v lesích okolo chatových a zahrádkářských kolonií
- Pohybovými aktivitami je maximálně zatížená oblast obory Holedná v komplexu Kohoutovických lesů – území je poměrně malé, leží v atraktivní lokalitě tří velkých sídlišť – Bystrc, Komín, Kohoutovice, je atraktivní dostupností, přítomností zvěře, atraktivním mobiliářem a hustou sítí kvalitních přístupových cest, pohyb v tomto lese má již téměř difúzní charakter – návštěvníci procházejí často lesními porosty se psy volně puštěnými, k tomu pohyb skupin s malými dětmi, cyklistů, jezdců na kolečkových bruslích, atd.

10. NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE

10.1. Zásady koncepce rekreačního využití příměstských lesů

1. Trvalá spolupráce klíčových partnerů a města Brna
2. Edukační – výuka, osvěta, vzdělávání, vyhlídky a exkurze, web aplikace
3. Propagační – značení, publikace, logo – značka, propagační akce, návštěvní dny,
4. Legislativní – užívání cizích pozemků, vstup do lesů na vlastní nebezpečí – odpovědnost za škody, zachování rovnosti práv a vlastnictví
5. Technicko – ekonomická – způsoby hospodaření, řešení ekonomiky uspokojování veřejného zájmu
6. Organizačně – personální – zajištění info středisek, vydavatelskou činnost, specializovaných útvarů, informačních organizací, sdružení, koordinace akcí v lesích jednotlivých zájmových skupin – oznamovací povinnost střety

Číslování zde vyjadřuje pořadí důležitosti, které jsou jednotlivým zásadám přikládány. Za nejdůležitější fakt je pokládáno zjištění, resp. potvrzení toho, že existuje a stále trvá základní rozpor ve vnímání lesa a jeho funkcí u odborné veřejnosti spolu s vlastníky lesa a návštěvníků lesa. Bez trvalé spolupráce zúčastněných a stále edukační a propagační činnosti nelze předpokládat účinek předkládaných návrhů.

10.2. Požadavky veřejnosti k lesu a rekreačním funkcím lesa

Na podzim roku 2009 měli občané možnost vyjádřit se k budoucímu využití příměstských lesů v anketě, kterou mohli vyplnit buď prostřednictvím městských informačních novin Brněnský Metropolitan a také na oficiálních internetových stránkách města. Na anketu bylo také upozorněno v informačních materiálech některých městských částí (anketa vyšla v Jižním kurýrovi – MČ Brno – jih). Uspořádané ankety se zúčastnilo celkem 576 respondentů, z toho 55 % muži a 45 % ženy, 77 % respondentů bylo ve věku 16 – 45 let, 62 % respondentů mělo VŠ vzdělání. Většina odpovědí byla zaslána elektronicky, to možná ovlivnilo skladbu respondentů věkovou a dosaženého vzdělání.

Anketa zaujala zejména ty osoby, pro které je les a pobyt v brněnském okolí častým způsobem trávení volného času. Polovina respondentů lesy navštěvuje několikrát měsíčně a jedna čtvrtina několikrát týdně.

Preference oblasti:

	%
1. Soběšice, Ořešín, Útěchov	29,0
2. Brněnská přehrada - Podkomorské lesy	17,2
3. Líšeň	16,7
4. Kohoutovice, Jundrov, Pisárky - Obora Holedná a Myslivna	16,1
5. Jiná oblast	8,3
6. Komín, Medlánky - Baba	7,8
7. Žebětín - Pekárna	2,1
8. Jehnice - údolí Ponávky	1,0

Nejvíce respondentů – téměř jednu třetinu lákají lesy mezi obcemi Soběšice, Ořešín a Útěchov.

Důvod návštěvy

	%
1. odpočinek, procházka, relaxace	79,5
2. sport	55,9

Sport

	%
1. pěší turistika	75,9
2. cyklistika	51,9
3. běh, běžkování	21,5

V lesích se nejvíce líbí

	%
1. příroda a les jako takový (fauna, flora, charakter lesa)	30,0
2. klid, ticho	19,4
3. vybavenost (značení, posezení)	16,0

V lesích nejvíce vadí

	%
1. nepořádek, odpadky, skládky	31,4
2. ničení lesa a vybavení, pouštění psů, psí výkaly	8,7
3. rozblácené a poničené cesty	8,3

V lesích nejvíce chybí

	%
1. mobiliář - lavičky, altány, přístřešky	17,9
2. něco jiného	16,7
3. lepší systém tras a stezek, značené oddělené stezky pro koně a cyklisty	8,3

V lesích by měly být

Vybavení	**Rozhodně ano (v %)**
1. studánky jako zdroje vody (i s informacemi o pitnosti vody)	63,7
2. lavičky, posezení a přístřešky	57,8
3. naučné stezky	46,5
4. odpočinkové plochy, palouky	45,5
5. informační tabule na parkovištích popisující jednotlivé výletní trasy	36,5
6. cyklistické a in-line stezky	34,2
7. odpadkové koše	31,9
8. rozhledny	31,8
9. dosazování dřevin (i nepůvodních)	26,6
10. kosení palouků	25,9
11. Cyklotrasy a koně mají být jinde, než jsou pěší	50,9

V lesích by nemělo být

	%
1. zásahy do přírodního charakteru (parkoviště, stánky s občerstvením, WC)	17,4
2. nepořádek, skládky, odpadky	16,7
3. motorismus (auta, čtyřkolky, motorky)	13,9

Peněžní ocenění návštěvy lesa

Velká část respondentů na otázku neodpověděla 44 %
(respondenti buď tuto otázku nepochopili, nebo jim přijde nelegitimní za návštěvu lesa platit).
Nejčastější částkou bylo 50,- Kč (celkem 63 respondentů), dále pak 20,- Kč (celkem 53 respondentů).

Nejdůležitější zjištění

- nejvíce respondentů (téměř jedna polovina) příměstské lesy navštěvuje několikrát měsíčně – například o víkendech;
- nejnavštěvovanější oblastí jsou lesy v okolí Soběšic, Útěchova a Ořešína;
- nejčastějším důvodem návštěvy je odpočinek, procházka a relaxace (79 %);
- nejvíce se lidé v příměstských lesích věnují pěší turistice (tři čtvrtiny respondentů), polovina respondentů zde jezdí na kole;
- nejvíce lidé na těchto lesích oceňují přírodu, les jako takový, charakter lesa;
- nejvíce respondentům vadí nepořádek, odpadky a černé skládky;
- nejvíce v lesích chybí mobiliář, jako jsou lavičky, altány, přístřešky apod.
- názory na to, zda v lesích mají či nemají být odpadkové koše, nejsou jednoznačné – polovina respondentů se domnívá, že v lesích být mají, druhá polovina má jiný názor;
- v lesích si respondenti přejí studánky, lavičky, posezení, přístřešky a altány, naučné stezky, odpočinkové plochy a palouky atd., tj. základní vybavení, které jednak zpříjemní pobyt v lese, jednak obohatí návštěvníka o nové dojmy a poznatky;
- polovina respondentů si přeje oddělit pěší trasy od tras cyklistů a koní, důvodem je zejména obava ze střetů a dále také stav cest, který je důsledkem pohybu koní;
- průměrná částka, na kterou respondenti ocenili jednu návštěvu lesa je asi 70,- Kč, velká část respondentů (44 %) však na tuto otázku vůbec neodpověděla.
- v lesích si respondenti nepřejí zejména takové aktivity či vybavení, které by narušily či výrazně pozměnily přírodní a přirozený charakter lesů.

Anketa potvrdila zjištění analytické části dokumentu a následně závěry SWOT.

Základem všech dlouhodobých opatření je podpora především takových, která jsou:

- **Proveditelná – lze je začít ihned postupně realizovat bez zajištění nákladných nebo složitých předběžných opatření**
- **Technicky a organizačně realizovatelná – od města a jeho správy nevyžadují neúměrně nákladné a složité stavební, technické, organizační nebo majetkoprávní opatření**
- **Mají kladný efekt – postupný již od počátku jejich realizace, a to především proto, že nejlépe odpovídají převládající přání a trendům zájemců o rekreaci, z toho důvodu je nezbytné zabezpečovat průběžně tok informací se „zpětnou vazbou“, vyhodnocovat prováděná opatření a průběžně je korigovat**

Hlavní dlouhodobá opatření vyplývající z analýzy a ankety:

- pro pohyb v lese určit hlavní páteřní trasy odpovídající přirozenému pohybu územím a na nich budovat přednostně mobiliář, zázemí a atraktivity, k nim odpovídající dopravní infrastrukturu, atraktivnější nabídkou směrovat pohyb návštěvníků po lese tak, aby byly zachovány také klidové části lesa s minimální návštěvností
- budování umělých atraktivit by nemělo narušit přirozený charakter lesa, v lese nebudovat stánky nebo jiné stavby
- z umělých atraktivit je žádoucí budovat poměrně jednoduchý mobiliář vhodného designu s preferencí přírodních materiálů

- je žádané budování naučných stezek, ovšem s hlavní zásadou kvalitního trasování zajímavou přírodou a kvalitního značení průběhu trasy
- zajišťovat průběžně čistotu lesa, zvláště v oblastech rekreace v lesích pobytové – v tomto směru chybí absence pravidel „rekreačních oblastí“ a je nezbytné hledat odpovídající nástroje v územním plánování a legislativě
- zaměřit se dlouhodobě na řešení pohybu koní v lese a hledání a podporování realizovatelných způsobů budování sítě hipostezek, snažit se pohyb koní směrovat pobídkami i legislativou na tyto hipostezky a tímto směrem se snažit dosáhnout kompromisu případně shody vlastníků pozemku a zájemců o hipoturistiku
- pro sportovní aktivity poškozující les a lesní ekosystémy hledat vhodné plochy mimo les – auto- a motodromy, singltreky a atraktivní trasy pro MTB, sjezdovky, zde podporovat infrastrukturu, která je naopak v lese nežádoucí – stravovací kapacity, parkoviště, mobiliář – koše na odpadky, WC a toalety – tyto aktivity podporovat jak formou neziskových organizací, tak podporou podnikání na komerční bázi
- zaměřit se na řešení hledání finančních zdrojů na zajištění dlouhodobých opatření, protože návštěvníci lesa mají minimální ochotu platit za návštěvu lesa, v této souvislosti také odstupňovat jednotlivé rekreační aktivity na:
  - měkké – u nich se snažit zachovat nulovou nebo minimální finanční náročnost ne jejich provozování – turistika, běh nebo běh na lyžích, rekreační cyklistika po značených hlavních cestách
  - dynamické – sportovní aktivity, které jsou sice zdraví prospěšné, ale les poškozují, u těchto je vhodné podporovat zvláště již existující nebo nová sdružení vznikající „zdola“ na podkladě přirozené aktivity, pomocí motivačních nástrojů podporovat to, aby sama tato sdružení formulovala a poté u svých členů zajišťovala pravidla chování při těchto druzích rekreace
  - komerční – tyto aktivity by měly být vhodnými postupy zpoplatněny a narovnány vztahy rovnosti před zákonem a rovnosti majetku, tedy aby nedocházelo k bezplatnému využívání pozemků bez souhlasu majitele za účelem komerční činnosti a aby vlastníci některého druhu majetku – zde lesních pozemků nebyly vystaveni neúměrným finančním a jiným břemenům ve srovnání s ostatními vlastníky jiných majetků
  - nežádoucí – jakýkoliv pohyb motoristů v lesích mimo péči o les nebo myslivost, případně zajištění jiných prací prováděných se souhlasem vlastníka – průzkumy, měření, terénní šetření atd.
- podporovat budování info center, edukační a propagační činnosti, zřizovat na komunální úrovni odpovídající infrastrukturu a technickým a personálním zázemím
- další podpora kvalitního značení tras, doplnění informačních a výstražných tabulí, jejich publikace v tištěné a elektronické podobě, podpora tématických web serverů s těmito informacemi, včetně např. termínů pořádání akcí v lesích, za úvahu stojí i informace o akcích při výkonu práva myslivosti, při kterých může docházet k nebezpečným kolizím se návštěvníky lesa, upozornění na zákonná omezení s jejich geografickou lokalizací,
- podporovat environmentální výchovu a uvažovat o vlastním systému „certifikovaného“ vzdělávání – certifikace ve smyslu marketingové značky, loga atd., např. LMB mohou v rámci vlastního vzdělávacího střediska pořádat kurzy lesnické a envi výchovy a po jejich absolvování udělovat „certifikát o absolvování kurzu“, podporovat tak další propagátory z řad veřejnosti, kteří by získané poznatky mohli dále využít na pracovišti, ve svých zájmových a sociálních skupinách

10.3. Návrh řešení hlavních problémů rekreačního využití příměstských lesů)

Návrh řešení pro další období z územně plánovacího hlediska a vyhodnocení synergie a střetů v oblasti:

- ochrany lesa a hospodaření v lese,
- ochrany vod,
- ochrany přírody,
- výkonu práva myslivosti,
- odpadového hospodářství,
- volnočasových aktivit navzájem – pěší turistika – cykloturistika a hipoturistika

Územní plánování je samostatnou a specifickou činností dle zákona, která má stanovená pravidla a postupy, kterými řeší příslušnou problematiků území. Tento dokument nemůže nahradit územní plán, pouze naznačit určitá doporučení. Výše uvedené body jsou zpracovány v analytické části dokumentu v textu, který se zabývá limity území se vztahem k RP. Limity jsou chápány jako zákonná ustanovení, která jsou v textu uvedena.

Základní doporučení pro výše uvedené oblasti problematiky:

- Využít nástrojů územního plánování pro re-definování rekreačních oblastí a pravidel pro činnosti v nich prováděné
- Využít antropogenních území a brownfields pro jejich revitalizaci zřizováním atraktivních sportovních areálů – př. Singltrek pod Smrkem je naplněním partnerství mezi lesníky, samosprávou a neziskovým sektorem – zde KŘ LČR v Liberci spolu se starosty obcí
- Vymezit hipostezky s využitím především pozemků mimo les a vhodně vybraných cest v lesích a s podporou územního plánování a legislativních novel zajistit pohyb po nich
- Zabránit odnímání PUPFL pro stavby a jiné účely – nevhodné a často i nereálné je budování paralelní sítě cest pro rekreaci v lesích, záchytných parkovišť v lesích, staveb pro rekreační zázemí typů hotelů, penzionů, chat, stánků aj., chránit celistvost lesních komplexů

Současně řešit také další oblasti střetů při rekreačních aktivitách v lesích:

- Neřešené finanční toky – mnoho zájemců o rekreační využívání, kteří nejsou uspokojováni Nedostatečný mobiliář a atraktivity, které by kromě jiného usměrnily pohyb návštěvníků lesa mimo kolize s LH a současně neochota veřejnosti finančně se podílet na realizaci uvedeného a předpoklad, že vlastníci lesů jsou povinni tyto služby zajišťovat již z titulu vlastnictví lesa jako jednu z jeho funkcí: **hledání finanční zdrojů při spolupráci klíčových partnerů vhodnou formou spolupráce**
- Vandalismus – příčinou je především anonymita prostředí města s téměř 400 tis. obyvateli a z toho plynoucí značná koncentrace návštěvníků lesa zvláště okolo sídlišť a chatových oblastí: **výchova a podpora dobrovolných aktivit typu „hlídek“ ochrany přírody, zájmových spolků s cílem péče o území, současně s opatřeními typu jízdních hlídek městské policie v určitých obdobích atd.**
- Osvěta - neinformovanost jednotlivých účastníků rekreačního využívání: **edukační a informační centra s budováním organizačního, technického a personálního, případně institucionálního zázemí, jak bylo uvedeno**

- Nedostatky v legislativě – živelný a rychlý rozvoj různých forem rekreačních aktivit v lese, na které legislativa ani exekutiva nereagují, z toho plynoucí kolize činností – myslivost – cyklo – hipo – dynamické sporty, nebezpečné precedenty a ohrožení soudní praxí a judikaturou při stanovení odpovědností za škodu na majetku a zdraví: **kvalifikované legislativní návrhy**

Uvádíme konkrétní legislativní podnět poskytnutý SSL MMB:

Problematika obecného užívání lesů jezdci na koních a kolech
(květen 2009)

NÁVRH NOVELY ZÁKONA Č. 289/1995 SB., O LESÍCH

Návrh paragrafového znění novely zákona:

1. V § 20 se vkládá nový odstavec 5, který zní:

„(5) Tam, kde jsou pro jízdu na kole nebo na koni vybudovány a vyznačeny trasy, je zakázáno jezdit na kole nebo na koni po lesních cestách. Trasy vybuduje a vyznačí vlastník lesa po předchozím souhlasu orgánu státní správy lesů.“

Dosavadní odstavce 5 až 7 se označují jako odstavce 6 až 8

2. V § 46 odst. 1 se doplňuje písmeno l), které zní:

„l) vybudování a vyznačení tras pro jízdu na kole nebo na koni.“

3. V § 48 odst. 2 se doplňuje nové písmeno d), které zní:

„d) schvaluje vybudování a vyznačení tras pro jízdu na kole nebo na koni.“

Dosavadní písmena d) až i) se označují jako písmena e) až j).

---

důvodová zpráva

Jezdectví a cykloturistika jako zájmové činnosti nebo formy rekreačních aktivit se v posledních letech trvale rozšiřují. K tomu přistupuje zejména jezdectví jako součást podnikatelských aktivit. Využívání přírodního prostředí, tedy i lesa nebo volné krajiny, k těmto činnostem by mělo být přiměřeně regulováno. Mají-li být respektovány jak oprávněné zájmy vlastníků nemovitostí (lesů), tak i zájmy provozovatelů jezdectví, je nutno, s přihlédnutím k zahraničním zkušenostem, cesty nebo trasy pro jezdectví a cykloturistiku v lesích i mimo les vyznačovat.

Právním předpisem k regulaci obecného užívání lesů je zákon č. 289/1995 Sb., o lesích, ve znění pozdějších předpisů. Zákon řeší užívání lesů a zákazy některých činností v lesích v hlavě třetí - Obecné užívání lesů, ust. § 19 a § 20. V ust. § 19 odst. 1 je stanoveno, že každý má právo vstupovat do lesa na vlastní nebezpečí. Při tom je povinen les nepoškozovat, nenarušovat lesní prostředí a dbát pokynů vlastníka, popřípadě nájemce lesa a jeho zaměstnanců. V ust. § 20 zákona je stanoven taxativní výčet činností, které jsou v lese zakázány. Dle ust. § 20 odst. 1 písm. j) je zakázáno mimo lesní cesty a vyznačené trasy jezdit na kole, na koni, na lyžích nebo na saních.

Lesní cestou se rozumí účelová komunikace nižšího řádu, která může být zpevněná, částečně zpevněná nebo nezpevněná, přičemž zpevněné cesty zaručují celoroční provoz.

Z platného znění shora uvedeného ustanovení zákona lze dovodit, že jezdci na kolech a na koních, v rámci obecného užívání lesa po lesních cestách, jezdit mohou. Povinnost zřizovat

„vyznačené trasy“ nemá ve stávajícím lesním zákoně oporu a vlastníkovi lesa ji tudíž nelze uložit. Stejně tak oporu v zákoně nemá vydání obecně závazné vyhlášky o zřízení stezek pro jezdce na koních a o regulaci těchto aktivit. Zákon pouze připouští jejich existenci. Vyznačení tras pro jezdce na koních je v současné době pouze věcí dohody vlastníků lesů s provozovateli stájí.

Orgány státní správy lesů nemohou dle platné legislativy omezit či zakázat vstup do lesa libovolně, ale pouze z důvodů uvedených v platném zákoně o lesích, ust. § 19 odst. 3, tj. z důvodů ochrany lesa nebo v zájmu zdraví a bezpečnosti občanů a pouze na omezenou dobu tří měsíců. První důvod se týká např. období zvýšeného nebezpečí požárů. Důvodem omezení či zákazu vstupu z hlediska ochrany zdraví a bezpečnosti občanů mohou být větrné či sněhové kalamity. Nelze tedy omezit či zakázat vstup do lesa jedné skupině obyvatel na úkor skupiny druhé, např. jezdcům na koních nebo kolech ve prospěch pěší turistiky.

Samostatný a dosud v podstatě neřešený problém tvoří podnikatelské aktivity některých majitelů stájí a podobných zařízení, které zpravidla sousedí s komplexy lesů. Vlastníci stájí svou činností vlastně využívají les ke svému podnikání, omezují vlastníky lesů v hospodaření a výkonu práva myslivosti. Cílem je předejít poškozování půdního povrchu, kořenů lesních dřevin a kolizím s pěší veřejností, ke kterým dochází při neregulovaném rekreačním využívání lesů.

Tuto problematiku nejlépe vyřeší novela stávajícího, kde bude tato problematika podrobněji řešena a jejíž návrh se předkládá:

1. Vlastníkům lesů příměstských, lázeňských a lesů se zvýšenou rekreační funkcí, kde vznikne potřeba regulovat pohyb jezdců na koni a cyklistů se doplněním ust. § 20 o odst. 5 v případě potřeby ukládá povinnost, resp. dává možnost, aby po předchozím souhlasu příslušného orgánu státní správy lesů vyznačili v lesích trasy, které bude možno odděleně využívat k jízdě na koních a cykloturistice, přičemž ostatní účelové lesní komunikace zůstávají pro pěší návštěvníky, lyžaře a sáňkaře bez omezení.

2. Stát podporuje hospodaření v lesích poskytováním služeb nebo finančních prostředků. Vyjadřuje tím zájem státu na zachování, zvelebování a ochraně lesů jako národního bohatství a důležité složky životního prostředí. Dosavadní výčet státem podporovaných opatření v lesích se novelou zákona v ust. § 46 odst. 1 doplňuje písmeno l) jako další podpora hospodaření v lesích, a to úhradou nákladů na vybudování a vyznačení tras pro jízdu na kole nebo na koni.

3. Orgány státní správy lesů plní funkci obecně dozorovou, rozhodovací, kontrolní a sankční. Doplněním ust. § 48 odst. 2 o další písmeno d), kterým se schvaluje vybudování a vyznačení tras pro jízdu na kole nebo na koni se rozšíří jejich působnost v rámci dozoru, případně i sankcí.

10.4. Požadavky klíčových partnerů a jejich zapracování do návrhu koncepce

Dokument vymezil za spolupráce s klíčovými partnery:

- brněnské příměstské rekreační lesy s intenzivní denní a pěší rekreací navazující přímo na zastavěné (urbánní) oblasti
- brněnské rekreační lesy dostupné hromadnou nebo individuální dopravou nenavazující přímo na zastavěné (urbánní) oblasti

V rámci perimetru oblasti brněnských rekreačních lesů se nacházejí přírodní i umělé atraktivity, které jsou navštěvovány obyvateli města Brna, a proto toto území jako brněnské rekreační lesy kvalifikují. Takto je chápou také zástupci vlastníků lesů – klíčových partnerů, především lesy veřejného zájmu, a proto v tomto území budují rekreační zázemí a mobiliář, a činí organizační a technická opatření pro podporu rekreace.

Výčet nejzajímavějších atraktivit:

Moravský kras

Krasové útvary CHKO - jeskyně Ochozské, Pekárna, Výpustek, Rudické a Hostěnické propadání

Josefovské údolí, Býčí skála, Stará huť,

Jedovnický rybník (rekreační a chatová oblast)

Poutní kostel Křtiny

Nový hrad u Adamova

Přírodní park Říčky (rekreační a chatová oblast)

Přírodní park Údolí Bílého potoka

Deblín – naučná stezka LMB

Přírodní park Bobrava – naučná stezka LČR

Údolí Svratky mezi Březinou a Veverskou Bítýškou (chatová oblast)

Bukovec – Hořice (lyžařský svah, koňský ranč, naučná stezka LMB)

Při zpracování byly průběžně získávány požadavky, náměty a připomínky klíčových partnerů a byly použity při zpracování analýzy a návrhů. Zapracovány jsou v textové a grafické části. Na navrhovaných řešeních se budou moci podílet všichni klíčoví partneři, zejména vlastníci lesů.

V této souvislosti lze uvést, že dokument byl vyhotoven také v digitální podobě, a pro území brněnských příměstských lesů je zpracován na úrovni GIS. Může být proto jedním ze základních podkladů, nad kterým mohou být vyhotovovány jednotlivé stupně projektových dokumentací, studie, plány, investiční záměry, podklad pro další řešení, jednání, projekty, dotace atd. Současně je nutno chápat, že tento dokument je základním koncepčním dokumentem. Uvedené podrobnější dokumentace proto musí být v příslušném rozsahu doplněny a dopracovány.

Při zpracování dokumentu byly zaznamenány také požadavky, náměty a připomínky oslovených MČ a obcí v zájmovém území. Jejich stálá spolupráce při realizaci návrhů tohoto dokumentu je neméně důležitá.

Klíčoví partneři formulovali dva zásadní požadavky ve vztahu k lesům:

- **Zachovat celistvost lesních komplexů a výměru lesa, podporovat tendence na scelování a doplňování porostních okrajů, bránit dělení lesů liniovými stavbami, enklávami výstavby, vyjímání pozemků z PUPFL pro účely výstavby rekreačních a jiných objektů pro „skryté trvalé bydlení“**
- **Na návrh klíčových partnerů propagovat a rozvíjet myšlenku „zelené město“ – využít maximálně velmi příznivých podmínek lesnatosti okolí Brna v kvadrantech SZ, SV, chránit lesní komplexy v citlivém kvadrantu JZ, pro doplňování lesa a zeleně v kvadrantu JV vypracovat strategický postup, deklarovat příslušný program podpory „zelené město“ v kvadrantu JV = „ZALESNĚNÍ JIHU BRNA“, pro zalesnění využívat vodní toky, vodní plochy a stará říční ramena, náhony atd. a dále antropogenní plochy, rekultivovaných skládek, těžebních prostorů pískoven, brownfields atd., problémem tohoto území je totiž až 10-ti násobně vyšší bonita = cena půdy na úrodných spraších JV Brna – PLO 35 proti půdám na SV Brna – PLO 30 (1 m2 Řícmanice 1,90 Kč, 1 m3 Telnice 13,80 Kč)**

10.5. Návrh základny pro trvalou spolupráci klíčových partnerů při realizaci koncepce

Jedním ze základních předpokladů zajišťování a realizace navržených dlouhodobých koncepcí a opatření je stálá a dlouhodobá spolupráce především klíčových partnerů. V dokumentu jsou navrženy 4 různé formy spolupráce od nejjednodušší a nejméně náročné až po institucionální takto:

- Námětové setkávání – typu „snídaně s primátorem“, workshop
- Pravidelné setkávání pracovní skupiny
- Komise města – poradní sbor atd.
- Instituce schopné přijímat dotace – o.p.s., o.s., sdružení – konsorcium, společný podnik

Spolupracující organizační složky klíčových partnerů:

- Statutární město Brno – Kancelář primátora města Brna (KPMB), Dominikánské náměstí 1, 601 67 Brno, další příslušné organizační složky Statutárního města Brna – MMB
- Lesy České republiky, s.p., Krajské ředitelství Brno, Jezuitská 13, 602 00 Brno,
  organizační složky – územně příslušné lesní správy:
  lesní správy Černá Hora, Náměšť nad Oslavou, Bučovice
- Lesy města Brna, a.s., Křížkovského 247, 664 34 Kuřim
- Správa lesů Belcredi v Brně-Líšni
  Brno, Pohankova 8, PSČ 628 00
- Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem,
  pobočka Brno, Vrázova 1, 616 00 Brno-Žabovřesky
- Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta
  Zemědělská 3, 613 00 Brno
  organizační složky: Ústav tvorby a ochrany krajiny
- Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny MENDELU v Brně (ŠLP), 679 05 Křtiny 175

11. AKČNÍ PLÁN

Pro přípravu postupu realizace navrhovaných zásad a opatření pro rekreační využívání brněnských rekreačních lesů je navrhován tento akční plán koncepce. Představuje určitý časový a věcný plán, který navrhuje pořadí a priority realizací v časovém rámci.

Akční plán navrhuje a formuluje postupy:

- pro nejbližší období
- střednědobé
- dlouhodobé

Návrhy akčního plánu sledují nejen přímou podporu rekreačních aktivit a funkcí lesa, ale také budování vztahu k lesu, lesnímu ekosystému a přírodě obecně u všech věkových a sociálních vrstev široké veřejnosti s očekáváním vytváření a upevnění pozitivních postojů, které se následně projeví kladně při rekreačních aktivitách v lesích. Návrhy vycházejí z přesvědčení a poznání, že primární využívání postupů motivace a pozitivních prvků (např. nabídky, podpory, aj.), případně prevence, jsou dlouhodobě účinnější, než využívání postupů represe, zákazů a regulací. Ty mohou být pouze dílčími podpůrnými prostředky, případně časově omezenými na přechodné období. Za základní principy pozitivních postupů je zde považována dlouhodobost, trpělivost, dobrovolnost a stálá komunikace.

11.1. Akční plán pro nejbližší období

- městský informační web pro rekreační užívání brněnských rekreačních lesů – personální, materiální, technické a ekonomické zajištění a podpora informačního kanálu pro všechny klíčové partnery, strany informačního webu, širokou veřejnost zájemců o rekreaci v lesích; poskytuje na jednom místě mapové a textové informace související s rekreací:
  - naučné stezky
  - cyklostezky
  - hipostezky
  - atraktivity
  - území limitů
  - doby a místa práce v lesích,
  - akce v lesích – myslivecké, turistické akce v lesích – pěší – cyklo – hipo, sportovní,
  - uzavírky a omezení dlouho i krátkodobé,
  - připravované akce oprav, rekonstrukcí a investic v lesích,
- výměna informací a stálá komunikace všemi formami mezi partnery informačního webu:
  - klíčoví partneři,
  - 23 zástupců lesních majetků v rámci LHC (u LHP – vlastníci a OLH, u LHO – SSL),
  - zájmové organizace související – KČT, ČEMBA, aj.,
  - myslivecká sdružení v zájmovém území – cca 35 subjektů,
  - Zeleň města Brna,
  - MČ, organizační složky MMB a dotčené obce, případně další subjekty
- značení informačními a výstražnými tabulemi na cestách a místech setkání – začátek a konec, cest, významná křížení a rozcestí, odstavné plochy, parkoviště, atraktivity (meeting point),
- management hledání finančních zdrojů v rámci dotačních a operačních programů regionálních, národních, evropských, zpracovávání dokumentací žádostí – průběžná a stálá činnost s nezbytným personálním, organizačním, technickým a ekonomickým zabezpečením, hledání vazeb mezi dotačními tituly a potřebami podpory a rozvoje rekreačního využívání brněnských rekreačních lesů.

11.2. Akční plán střednědobý

- Podpora a spolupráce v rámci zájmových kroužků s lesnickým zaměření při již existujících a dlouhodobě činných organizacích pro mládež – skaut, ZS, pionýr, ČSOP, o.p.s., VERONICA – „hlídky“ lesa a ochrany přírody s činnostmi typu: rekreačně sportovní činnosti šetrné k lesům, výsadba stromků, čištění lesa, pozorování zvěře a péče o ni, péče o ZCHÚ, péče o mobiliář naučných stezek, atd.
- Zřízení a materiální, technické, personální a ekonomické zabezpečení centra „lesnické propagace, osvěty a vzdělávání – např. v areálu bývalého podniku Explosia a.s. zřídit školicí středisko pro školení, vzdělávání a zájmovou činnost pod patronací LMB – MMB, pořádat školení a akce environmentálně – ekologicko – lesnické (udržitelné hospodaření, obnovitelné suroviny, podpora činností s malou ekostopou, biomasa – energetika, biodiverzita lesních ekosystémů, atd.) jejichž výsledkem bude absolvování akcí různé časové délky – týden, měsíc, půlrok, a na základě toho vydávat osvědčení o absolvování školení a jeho dosaženého stupně (časového, obtížnosti), nebo CERTIFIKÁT, který kvalifikuje na úrovni zájmové a populárně- naučné absolventa k tomu, aby získané poznatky a zkušenosti mohl dále prezentovat ve svém profesním nebo sociálním prostředí, tím zároveň vzdělává, propaguje, popularizuje les, lesnictví, lesní hospodářství, odborné lesní hospodáře a vytváří vztah k lesu a jeho funkcím včetně rekreačních.
- Pořádání workshopů – jednorázových akcí se sportovně – rekreační náplní, v termínech např. 4x do roka nebo nepravidelně, s využitím význačných momentů typu – měsíc lesa, rok ochrany vod (lesa, biodiverzity, Země, atd.), slunovrat nebo rovnodennost – příchod jara, odchod zimy atd., akce mohou získat zázemí při školícím středisku LMB a partnerství je možné uzavřít s výše uvedenými zájmovými organizacemi s patronací – LF MENDELU, ČMS – ČMJ – MS (myslivecký svaz, sdružení), LČR, ŠLP, NADACE PARTNERSTVÍ, aj.

11.3. Akční plán dlouhodobý

- Spolupráce klíčových partnerů s MMB a SSL (Mze, MŽP) – vytvoření platformy stálé spolupráce pro přípravu a podávání legislativních návrhů, přípravu investičních záměrů, vzájemnou výměnu informací a koordinaci postupů při předcházení střetům.
- Příprava investičních akcí – v rámci programu „zelené Brno“ a záměru doplnění JV perimetru Brna o rekreační zeleň a atraktivity realizovat navrhované atraktivity typu singltreků, MTB areálů, areálů pro in-line bruslení, „**U**„ dráhy pro skateboard, okruhy pro rychlostní jízdu na kole, areály pro dopravní výchovu malých cyklistů, atd. – především na atropogenních plochách, rekultivacích, brownfields, v zemědělsky méně bonitních lokalitách.
- Výstavba a údržba doplňující dopravní infrastruktury – cyklostezky, záchytná parkoviště, výhybny, odpočívky – dle výsledků analytické části a ankety MMB s veřejností.
- Scelování pozemků a doplňování komplexů lesa – výkup pozemků, jejich zalesňování, směna pozemků.

B – TABULKOVÁ ČÁST

Popisy k mapám C – 1.7.1. až C – 1.7.7. Rozbor rekreačních aktivit – komplex XXX

1) VHD nebo možnost parkování v docházkové vzdálenosti 500 m od začátku rekreační cesty
tj. 500 m od vstupu do lesa nebo od začátku nástupní rekreační trasy
tj. např. od konce zastavěného území, pokud trasa nevede po frekventované silnici a pod.

Vranovské lesy					
návštěvnické cíle v lese	Babí lom rozhledna, skalní útvar, rozcestí "Lelkovadlo", křížová cesta				
atraktivity ostatní	poutní kostel, Lichtenštejnská hrobka				
urbanistický kontext	zaplňování zemědělského prostoru původních obcí suburbánní výstavbou RD				
chatové lokality	ne				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo, lyžaři				
navržené rekreační trasy	krajská hipostezka				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Babí lom, U jelínka**	*východisko rek.trasy*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Lelekovice	bus	ne	v obci
		Vranov, konečná bus.	bus	ano	v obci
		Svinošice	bus	ano	v obci
		od Kuřimi (silnice I/43)		ne	problém
	Machatková cesta, okruh	Vranov, konečná bus.	bus	ano	v obci
		Vranov, myslivna	bus	ano	ano

Soběšické lesy					
návštěvnické cíle v lese	Lesnický Slavín (studánky, památníky), broková střelnice, Soběšické rybníčky, Zaječí potok, Melatín, Rakovec				
atraktivity ostatní	jezdecký areál Panská lícha, ranč "CH" Ořešín, rozhledna Strom, Zamilovaná hájek -rekreační louka, basebal				
urbanistický kontext	sídliště Lesná, zaplňování zemědělského prostoru původních obcí suburbánní výstavbou RD				
chatové lokality	Mokrá Hora - u Rakovce				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo, lyžaři				
navržené rekreační trasy	krajská hipostezka				
	Generel pěší dopravy				
	Generel cykl.dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Útěchov - Bílovice**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Útěchov, hospoda	bus	ano	v obci
		U buku	bus	ano	parkoviště
		Bílovice ž.st.	bus, vlak	ne, ne	v obci
	Útěchov - Ořešín	Útěchov, hospoda	bus	ano	v obci
		Ořešín, konečná bus	bus	ano	v obci
	Soběšice - Mokrá Hora	Soběšice, Klarisky	bus	ano	v obci
		Mokrá Hora	bus	ano	v obci
	Soběšice - Bílovice	Panská lícha	bus	ano	parkoviště
		Bílovice ž.st.	bus, vlak	ano, ne	v obci
problémy	Útěchov - Soběšice - Lesná, chybí cesta ve směru nekratšího spojení podél silnice, zejména mezi Soběšicemi a Lesnou				
	devastace cest jezdci na koních				
	kumulace rekreačních tras v úseku Soběšice - Vranov				

Soběšické lesy - segment Západ	Rekreační oblast "Údolí Ponávky"				
návštěvnické cíle	údolí Ponávky, rybníčky				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo				
naučné stezky	Krajem říčky Ponávky, Stezka zdraví				
navržené rekreační trasy	Generel cykl.dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Mokrá Hora - Lelekovice**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
	údolím Ponávky	Mokrá Hora		ne	v obci
		Globus	bus	ano	parkoviště
		Česká ž.st.	bus, vlak	ano, ano	v obci

Baba	Přírodní park Baba				
návštěvnické cíle v lese	hřebenová trasa, vyhlídky				
atraktivity ostatní	golfový areál Jinačovice, zoologická zahrada				
urbanistický kontext	suburbánnní výstavba: Ivanovice, Česká, Kuřim				
vyznačené rekreační trasy	KČT				
naučné stezky	naučná stezka "Medlánky"				
navržené rekreační trasy	Generel cykl.dopravy, trasa Medlánky - Sokolské koupaliště, údolím Mnišího potoka				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Medlánky - Kuřim**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Medlánky konečná	bus	ne	u zahrad
		silnice Kuřim - Jinačovice		ne	ano
	Komín - Kuřim	panel.cesta Medlánky - Komín		ne	problém
		silnice Kuřim - Jinačovice		ne	ano
problémy	problém přístupu, páteří trasa vzdálená od VHD, ze strany od Brna nezpevněná, úvozy, stoupání, chybí přístup od Řečkovic devastace cest jezdci na koních				
projekty, záměry	záměr sanace býv. Areálu Synthesia				

Baba - segment Palackého vrch					
návštěvnické cíle v lese	památník Palackého, vyhlídka				
atraktivity ostatní	vyhlídky Střelecký kopec, Medlánecký kopec, letiště				
urbanistický kontext	z východu navazuje kampus a koleje VUT, sídliště Žabovřesky enklávy zahrádek				
vyznačené rekreační trasy	KČT				
navržené rekreační trasy	Generel pěší dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**hřeben Palackého vrch -Medlán.kopce**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
	spojovací Kr.Pole - Komín žlíbkem	Palackého v./Technická	bus	ano	parkoviště
		Kolejní, nevhodné - stoupání	bus	ano	parkoviště
		Komín sídliště	Tbus	ne	ano
		Komín Štursova	Tbus	ano	problém

Rozdrojovické lesy	Přírodní park Podkomorské lesy, rekreační oblast "Brněnská přehrada"				
návštěvnické cíle v lese	hřebenová trasa, obora, křížová cesta, Junácká louka				
atraktivity ostatní	Brněnská přehrada, hrad Veveří				
urbanistický kontext	suburbánnní výstavba RD, rozvoj rekreace a rekreačního bydlení				
chatové lokality	Osada, Trnůvka				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo				
navržené rekreační trasy	Generel cykl.dopravy, trasa Osada - Veveří				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Osada - Trnůvka - M.Knínice**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Osada, U Šuláka	loď	ano	parkoviště
		M.Knínice, obora		ne	ne
	Veveří -Vev.Bitýška	Veveří, přístav/hrad	loď, bus	ano	parkoviště pod hradem
		Vev.Bitýška, přístav	loď, bus	ano	ano
	Osada - okruh	Osada, U Šuláka	loď, bus	ano	parkoviště
problémy	chybí pokračování cesty po levém břehu přehrady mezi přístavištěm "Cyklistická" a mostem Veveří postupná přestavba rekreačních chat na objekty pro trvalý pobyt				

Podkomorské lesy	Přírodní park Podkomorské lesy, rekreační oblast "Brněnská přehrada"				
návštěvnické cíle v lese	Říšova studánka, Helenčina studánka, Pokomorská myslivna, Kočičí žleb, hrad Veveří				
atraktivity ostatní	Brněnská přehrada, hrad Veveří, Automotodrom				
urbanistický kontext	sídliště Bystrc, bytový soubor Kamechy, rozvoj rekreace a rekreačního bydlení				
chatové lokality	Rakovec, Kozí horka, Rokle, Veveří, Mečkov				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo, lyžaři				
naučné stezky	naučná stezka "Hrad Veveří", "Jelení žlíbek"				
navržené rekreační trasy	Generel cykl.dopravy: trasa Kozí horka - Veveří, po pravém břehu a dále údolím Veverky , trasa Žebětín - Ostrovačice krajská hipostezka, úsek JK Eliot - JŠ Veveří				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Říšova studánka**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Rakovec	bus	ano	parkoviště
		Automotodrom, tribuna B	bus	ano	problém
		Kamechy, U borovice	bus	ano	problém
		Obora	bus	ano	parkoviště
	Kamechy - Rakovec	Kamechy, U borovice	bus	ano	problém
		Rakovec	bus	ano	parkoviště
problémy	chybí pěší a cyklistická stezka po pravém břehu přehrady mezi Kozí horkou a mostem Veveří postupná přestavba rekreačních chat na objekty pro trvalý pobyt				

Kohoutovické lesy	rekreační oblast "Holedná"				
návštěvnické cíle v lese	hřebenová trasa po plynovodu, Údolí oddechu, obora, Mini-ZOO, rybníčky, původní Masarykův kruh, Baltisbergrův pomníček, restaurace a hotel Myslivna, koniklecová rezervace Kamenný vrch, Mahenova stráň (Červený kopec), lanové centrum pod Červ.kopcem				
atraktivity ostatní	Riviéra, Antrophos, Káčata, Žabovřeské louky, Výstaviště				
urbanistický kontext	lesní komplex ze 3 stran obklopen zástavbou a zahrádkami včetně sídlišť Bytrc, Jundrov, N.Lískovec, téměř celý prostor lesní enklávy okolo starých Kohoutovic zastavěn pokračování bytové výstavby na svazích Kamenného vrchu, v Jundrově - Káčatech, ve výhledu zastavění Juranky				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo				
naučné stezky	"Obora Holedná", "Údolí Kohoutovického potoka", "Červený kopec", "Kamenný vrch"				
navržené rekreační trasy	krajská hipostezka, lesní segment Pekárna Generel pěší dopravy Generel cykl.dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Holedná - Kohoutovická Baba**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Údolí oddechu	tram, Tbus	ano	problém
		Stará dálnice	bus	ano	parkoviště
		Kohoutovice hájenka	bus	ano	v sídlišti
		Kohoutovice Libušina	Tbus	ano	v sídlišti
		Kohoutovice Jírovcova	Tbus	ano	v sídlišti
		Jundrov hájenka		ne	problém
	Kamenný Vrch	Kohoutovice Achtelky	Tbus	ano	ano
		Kohoutovice Myslivna	bus	ano	parkoviště
		N.Lískovec Koniklecová	Tbus	ano	v sídlišti
		Pisárky Pisárecká/Antrophos	Tbus	ano	parkoviště
	Červený kopec	Pisárky Antrophos	tram, Tbus	ano	parkoviště
		Vídeňská Mil.bratří	tram	ano	v obci
problémy	projíždění koní v segmentu Pekárna, divoké stezky MTB (zejm.Červ.kopec), propojení hřebenové trasy mezi Holednou a Kohout.Babou				
projekty, záměry	obnova lesoparku N.Lískovec, lyžařský svah pod Myslivnou - záměr, vysílač a rozhledna Hobrtěnky				

Kohoutovické lesy - segment Chochola				
vyznačené rekreační trasy	KČT			
navržené rekreační trasy	Generel pěší dopravy			
páteřní cesty (oblast, směr)	**spojovací trasa**	tram, Tbus	ano	ano

Střelické lesy	přírodní park "Bobrava"				
návštěvnické cíle	vyhlídky, Nebovid, údolí Bobravy, koně-stáje SKREE				
urbanistický kontext	rekreační potenciál pro sídliště St.Lískovec				
chatové lokality	Nebovidy-Bobrava				
vyznačené rekreační trasy	KČT údolím Bobravy				
naučné stezky	naučná stezka "Bobrava"				
navržené rekreační trasy	KČT z Ostopovic do údolí Bobravy				
	Generel pěší dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**Nebovidy-Bobrava-Střelice**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Nebovidy u kostela	bus	ne	ano
		Nebovidy Závist	bus	ano	ano
		Střelice obec.úřad	bus	ne	ano
problémy	dlouhé přístupové trasy, těžba v lomu Želešice, projížďky koní				

Bílovické lesy	CHKO Moravský kras				
návštěvnické cíle	vyhlídka Hády, údolí Svitavy, údolí Říčky, rybníčky, geologické útvary Mor.krasu,				
	památníky Lesnického Slavína,				
urbanistický kontext	potenciání rekreační oblast pro SV část města				
chatové lokality	na k.ú. obcí Hostěnice, Horákov, Ochoz, část mimo příměstské lesy				
vyznačené rekreační trasy	KČT, cyklo				
naučné stezky	NS Hády - údolí Říčky				
navržené rekreační trasy	krajská hipostezka				
	Generel pěší dopravy				
	Generel cykl.dopravy				
páteřní cesty (oblast, směr)	**údolí Říčky - Mokerská myslivna**	*východiska*	*VHD prostř.*	*VHD doch. 1)*	*možnost parkování 1)*
		Marián.údolí	bus	ano	parkoviště
		Ochoz, Říčky rozc.	bus	ano	ano
		Ochoz, mysl.Pod Hádkem	bus	ano	ano
		Kaprálův mlýn		ne	
		Prostřední mlýn		ne	
	Hády	Velká Klajdovka	bus	ano	ano
		Kopaniny		ne	problém
		Bílovice	vlak, bus	ano	ano, parkoviště nestačí
		zast. Červený písek	bus	ano	ano

esf evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST
B R N O
PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Rozvojové dokumenty strategie pro Brno
Koncepce rekreačního využití příměstských lesů

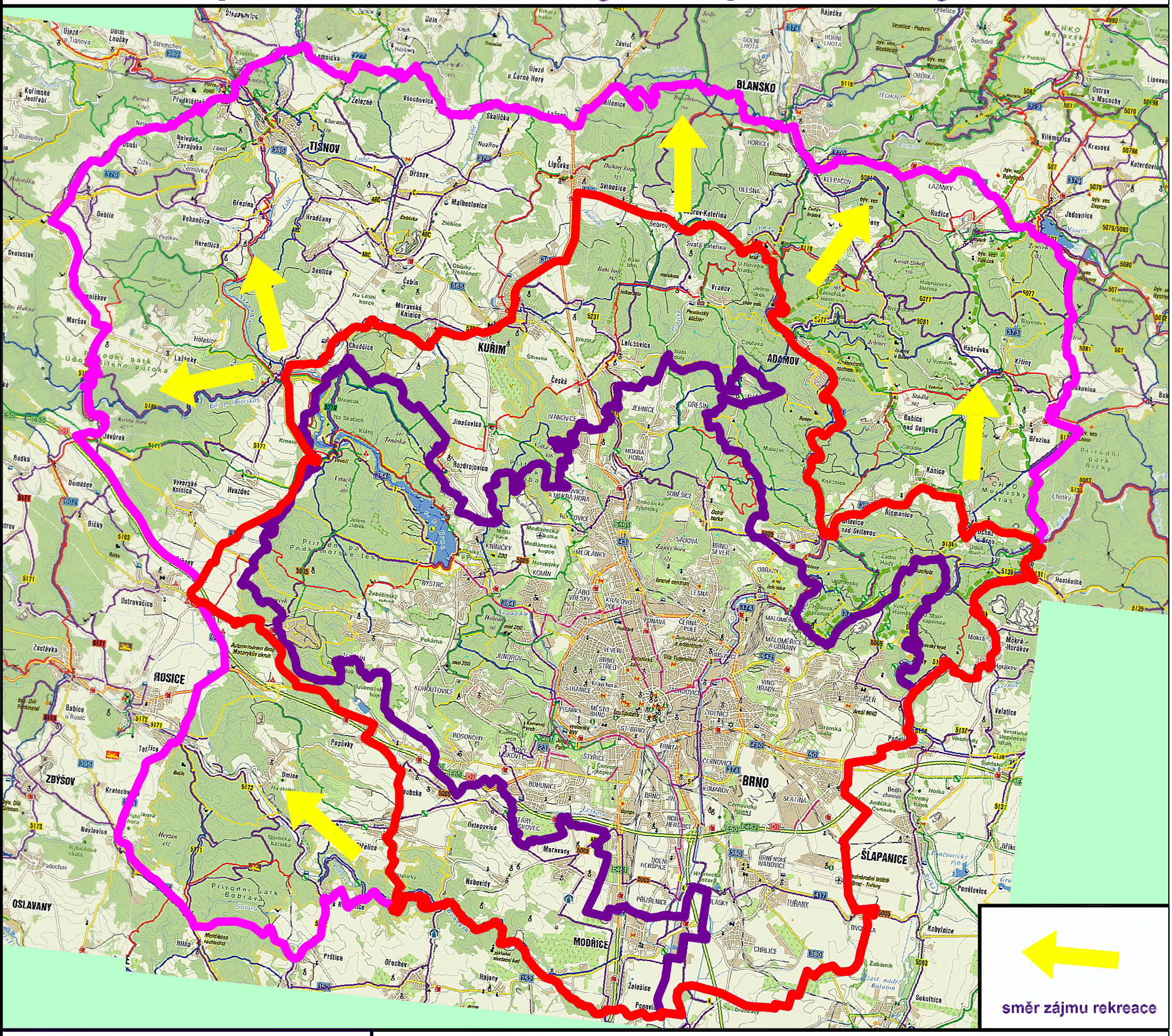

brněnské příměstské rekreační lesy

brněnské rekreační lesy

C-1.1. Mapa vymezení brněnských rekreačních lesů

Zadavatel: Statutární město Brno

Zpracovatel: LHProjekt a.s., Brno

evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST
B R N O
PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Rozvojové dokumenty strategie pro Brno

Koncepce rekreačního využití příměstských lesů

C-1.3.2. Mapa limitů území s vlivem na RP - kategorie lesů

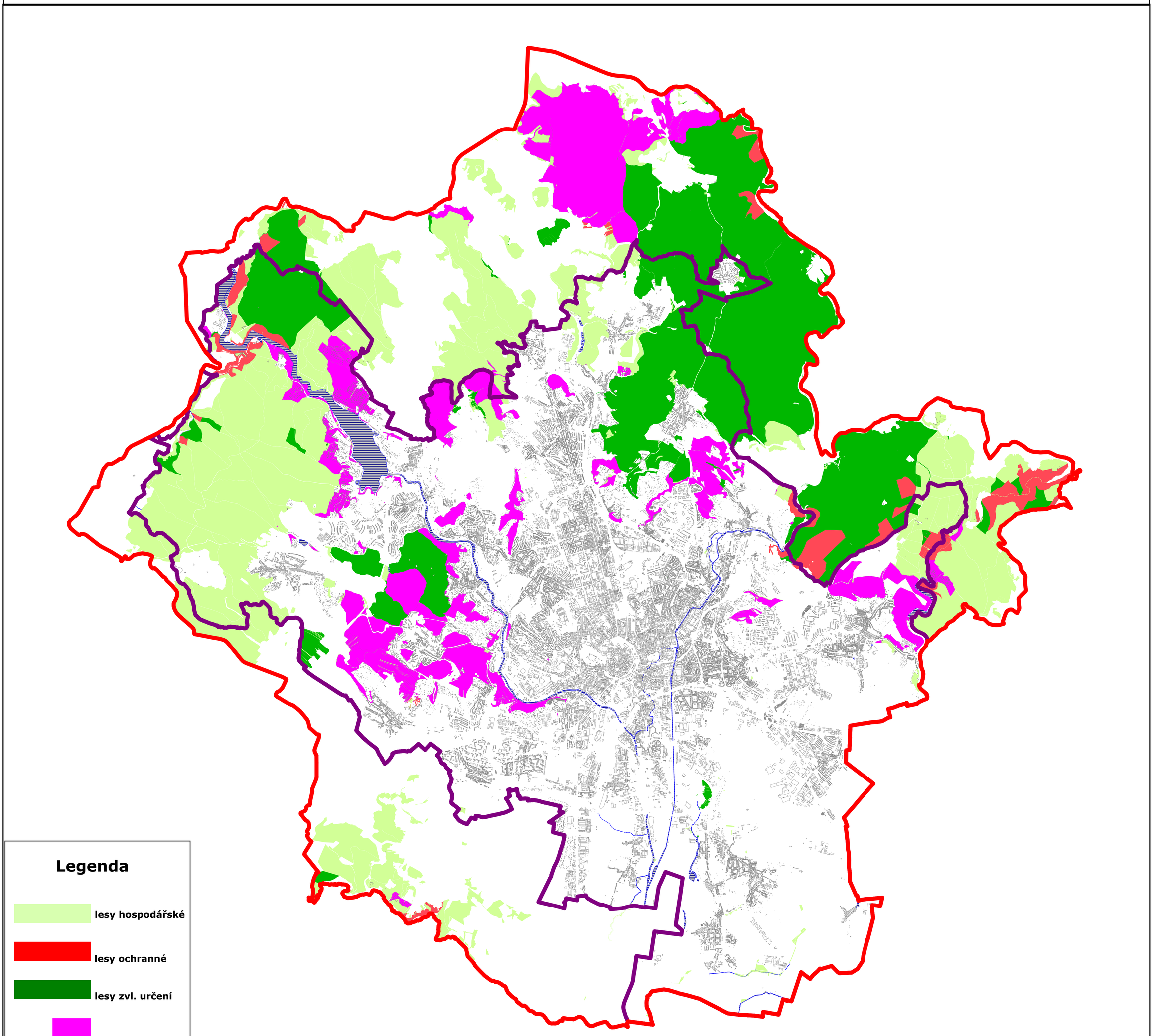

Zadavatel: Statutární město Brno

Měřítko 1:40 000

Zpracoval a vytiskl LHProjekt a.s., Brno

Studie: Vyhodnocení lesů na území města Brna

Potenciál rekreačního využití

stupeň	hodnocení
	velmi nízký
	nízký
	průměrný
	vysoký
	velmi vysoký
	ostatní lesní půda

1:25 000

Vytiskl: ÚHÚL pobočka Brno

Studie: Vyhodnocení lesů na území města Brna

Potenciál rekreačního využití

stupeň	hodnocení
	velmi nízký
	nízký
	průměrný
	vysoký
	velmi vysoký
	ostatní lesní půda

1:25 000

Vytiskl: ÚHÚL pobočka Brno

MEČKOV 10 CHAT

NAD ZOUVALKOU

VEVEŘI 11 CHAT

TRNŮVKA 146 CHAT

ROKLE 43 CHAT

OSADA 400 CHAT

KOZÍHORKA2 72 CHAT

KOZÍHORKA1 66 CHAT

RAKOVEC 140 CHAT

REKREAČNÍ OBLAST BRNĚNSKÁ PŘEHRADA

REKREAČNÍ OBLAST PONÁVKA

MOKRÁ HORA 24 CHAT

OBŘANY 10 CHAT

MARIÁNSKÉ ÚDOLÍ 10 CHAT

REKREAČNÍ OBLAST HOLEDNÁ

Veverská Bítýška

Chudčice

Kuřim

Moravské Knínice

Lelekovice

Česká

Adamov

ÚTĚCHOV

OŘEŠÍN

JEHNICE

BRNO-IVANOVICE

Babice nad Svitavou

Březina u Křtin

Křtiny

Bukovina

Proseč u Březiny

Habrůvka

Bílovice nad Svitavou

BRNO-SEVER

ŘEČKOVICE-MOKRÁ HORA

KNÍNIČKY

Rozdrojovice

Hvozdec u Veverské Bítýšky

MEDLÁNKY

BYSTRC

KOMÍN

KRÁLOVO POLE

OBŘANY-MALOMĚŘICE

Řícmanice

Kanice

Ochoz u Brna

Hostěnice

Mokrá u Brna

Horákov

ŽEBĚTÍN

JUNDROV

ŽABOVŘESKY

BRNO-SEVER

KOHOUTOVICE

VINOHRADY

LÍŠEŇ

ŽIDENICE

BRNO-STŘED

BOSONOHY

NOVÝ LÍSKOVEC

Popůvky u Brna

Omice

Troubsko

Podolí u Brna

ČERNOVICE

SLATINA

Bedřichovice

BOHUNICE

STARÝ LÍSKOVEC

Ostopovice

Střelice u Brna

BRNO-JIH

Moravany u Brna

Nebovidy u Brna

Radostice u Brna

BRNO-TUŘANY

REKREAČNÍ OBLASTI BRNĚNSKÁ PŘEHRADA
- RAKOVEC 140 CHAT
- KOZÍHORKA1 66 CHAT
- KOZÍHORKA2 72 CHAT
- ROKLE 43 CHAT
- VEVEŘI 11 CHAT
- MEČKOV 10 CHAT
- OSADA 400 CHAT
- TRNŮVKA 146 CHAT

CELKEM 888 CHAT

OSTATNÍ CHATOVÉ LOKALITY
- MOKRÁ HORA 24 CHAT
- OBŘANY 10 CHAT
- MARIÁNSKÉ ÚDOLÍ 10 CHAT

CELKEM 44 CHAT

BRNO CELKEM 932 CHAT

REKREAČNÍ OBLASTI A CHATOVÉ LOKALITY NA PUPFL
POBYTOVÁ REKREACE

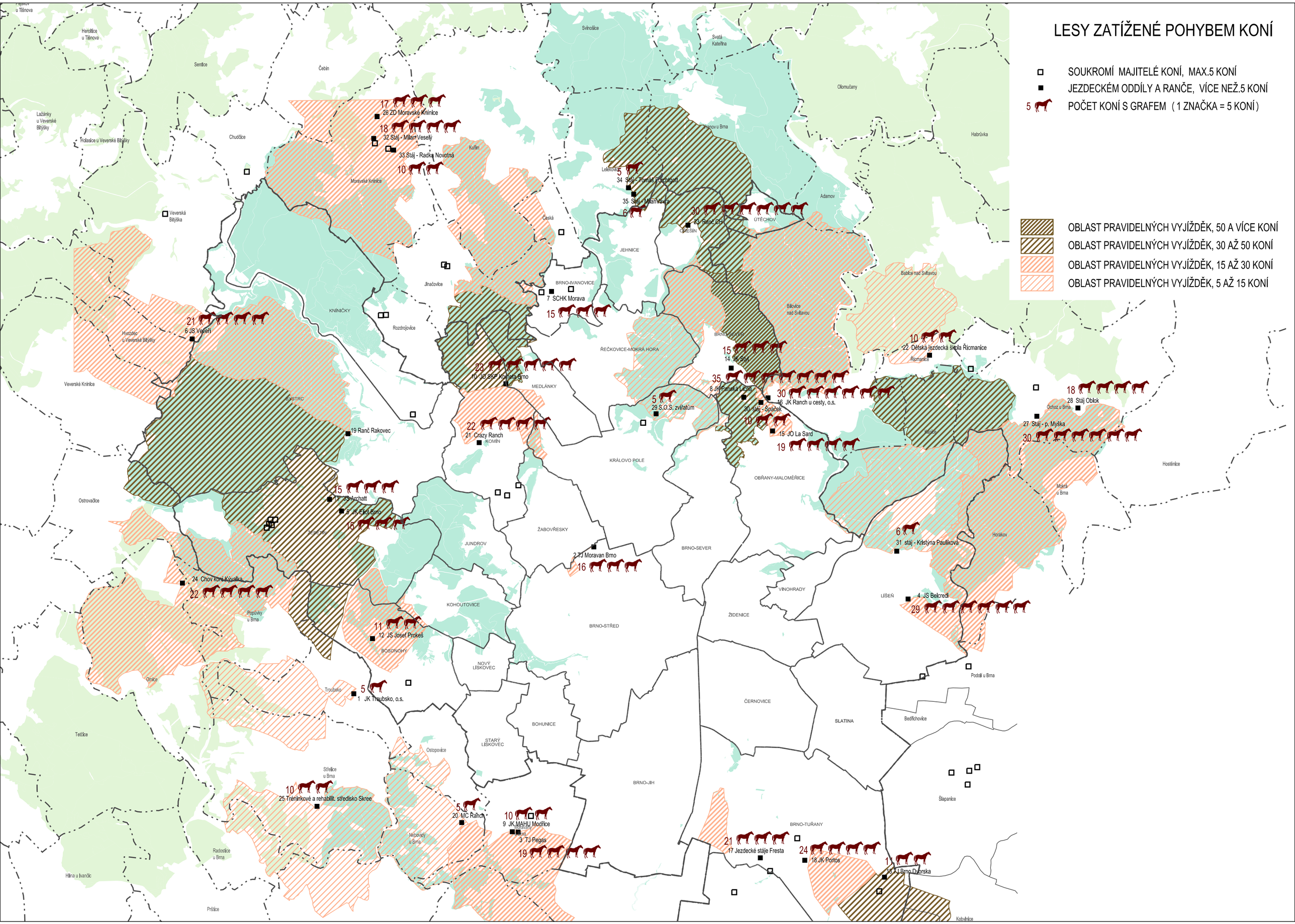
LESY ZATÍŽENÉ POHYBEM KONÍ
SOUKROMÍ MAJITELÉ KONÍ, MAX.5 KONÍ
JEZDECKÉM ODDÍLY A RANČE, VÍCE NEŽ.5 KONÍ
5 POČET KONÍ S GRAFEM (1 ZNAČKA = 5 KONÍ)
OBLAST PRAVIDELNÝCH VYJÍŽDĚK, 50 A VÍCE KONÍ
OBLAST PRAVIDELNÝCH VYJÍŽDĚK, 30 AŽ 50 KONÍ
OBLAST PRAVIDELNÝCH VYJÍŽDĚK, 15 AŽ 30 KONÍ
OBLAST PRAVIDELNÝCH VYJÍŽDĚK, 5 AŽ 15 KONÍ
17 26 ZD Moravské Knínice
18 32 Stáj - Milan Veselý
33 Stáj - Radka Novotná
10
5 34 Stáj - Tomáš Forchtgott
35 Stáj - Milan Vavra
6
30 23 Ranč CH
ÚTĚCHOV
OŘEŠÍN
JEHNICE
BRNO-IVANOVICE
7 SCHK Morava
15
21 6 JS Veveří
KNÍNIČKY
Rozdrojovice
Jinačovice
Česká
Kuřim
Moravské Knínice
Chudčice
Sentice
Čebín
Svinošice
Svatá Kateřina
Olomučany
Habrůvka
Adamov
Bílovice nad Svitavou
Babice nad Svitavou
Řícmanice
10 22 Dětská jezdecká škola Řícmanice
ŘEČKOVICE-MOKRÁ HORA
BRNO-SEVER
15 14 JK Styl
35 8 JK Panská Lícha
30 16 JK Ranch u cesty, o.s.
30 stáj - Špaček
10
15 JO La Sard
19
5 29 S.O.S. zvířatům
23 10 JO SKP Kometa Brno
MEDLÁNKY
22 21 Crazy Ranch
KOMÍN
19 Ranč Rakovec
SYSTRC
Veverské Knínice
Hvozdec u Veverské Bítýšky
Lažánky u Veverské Bítýšky
Holasice u Veverské Bítýšky
Veverská Bítýška
Ostrovačice
15 11 JS Archatt
5 JK Eliot Brno
15
ŽEBETÍN
JUNDROV
ŽABOVŘESKY
2 TJ Moravan Brno
16
KRÁLOVO POLE
OBŘANY-MALOMĚŘICE
BRNO-SEVER
18 28 Stáj Oblok
Ochoz u Brna
27 Stáj - p. Myška
30
Hostěnice
Mokrá u Brna
Horákov
6 31 stáj - Kristýna Paulíková
LÍŠEŇ
4 JS Belcredi
29
VINOHRADY
ŽIDENICE
24 Chov koní Kývalka
22
Popůvky u Brna
KOHOUTOVICE
11 12 JS Josef Prokeš
BOSONOHY
BRNO-STŘED
NOVÝ LÍSKOVEC
Omice
Troubsko
5 1 JK Troubsko, o.s.
Podolí u Brna
ČERNOVICE
SLATINA
Bedřichovice
BOHUNICE
STARÝ LÍSKOVEC
Tetčice
Ostopovice
Střelice u Brna
10 25 Tréninkové a rehabilit. středisko Skree
5 20 MC Ranch
10 9 JK MAHU Modřice
3 TJ Pegas
19
BRNO-JIH
Šlapanice
BRNO-TUŘANY
21 17 Jezdecké stáje Fresta
24 18 JK Portos
11 13 TJ Brno Dvorska
Nebovidy u Brna
Radostice u Brna
Hlína u Ivančic
Prštice
Kobylnice

KONCEPCE REKREAČNÍHO VYUŽITÍ PŘÍMĚSTSKÝCH LESŮ MĚSTA BRNA
ROZBOR REKREAČNÍCH AKTIVIT
1 : 25 000

LEGENDA

- ZNAČENÉ TURISTICKÉ TRASY KČT
- ZNAČENÉ CYKLOTURISTICKÉ TRASY
- NAUČNÉ STEZKY (Medlánky)
- HLAVNÍ REKREAČNÍ CYKLISTICKÉ TRASY
  GENEREL CYKLISTICKÉ DOPRAVY MĚSTA BRNA (STAV-NÁVRH)
- DOPLŇKOVÉ REKREAČNÍ CYKLISTICKÉ TRASY
  GENEREL CYKLISTICKÉ DOPRAVY MĚSTA BRNA (STAV-NÁVRH)
- REKREAČNÍ PĚŠÍ TRASY, GENEREL PĚŠÍ DOPRAVY MĚSTA BRNA (NÁVRH)
- KRAJSKÁ HIPOTURISTICKÁ TRASA (NÁVRH)
- JEZDECKÉ ODDÍLY
- RANČE
- JEZDECKÉ ODDÍLY A RANČE, KTERÉ MAJÍ ZÁJEM SE ZAPOJIT DO PROGRAMU KRAJSKÉ HIPOTRASY (RANČE)
- VÝZNAMNÉ CÍLE REKREAČNÍCH CEST
- VYHLÍDKY
- HLAVNÍ LESNÍ CESTY A ÚČELOVÉ KOMUNIKACE
- OPLOCENÉ AREÁLY, OBORY
- MOBILIÁŘ / ZAŘÍZENÍ STÁVAJÍCÍ
- MOBILIÁŘ / ZAŘÍZENÍ NÁVRH

- REKREAČNÍ LESY MĚSTA BRNA
- PŘÍMĚSTSKÉ REKREAČNÍ LESY MĚSTA BRNA
- CHATY NA PUPFL
- ZAHRÁDKY
- HRANICE MĚSTA
- HRANICE MĚSTSKÝCH ČÁSTÍ (KOMÍN)
- KATASTRY OBCÍ (Kanice)
- ZASTÁVKY VHD
- ZASTÁVKY VHD VÝZNAMNÉ PRO NÁSTUP DO PŘÍMĚSTSKÝCH LESŮ
- PARKOVIŠTĚ U VÝCHODISEK REKREAČNÍCH TRAS (P)
- PROBLÉMY S PARKOVÁNÍM (P)
- REKREAČNÍ OBLASTI, MĚSTO BRNO

LESNÍ KOMPLEXY A SEGMENTY

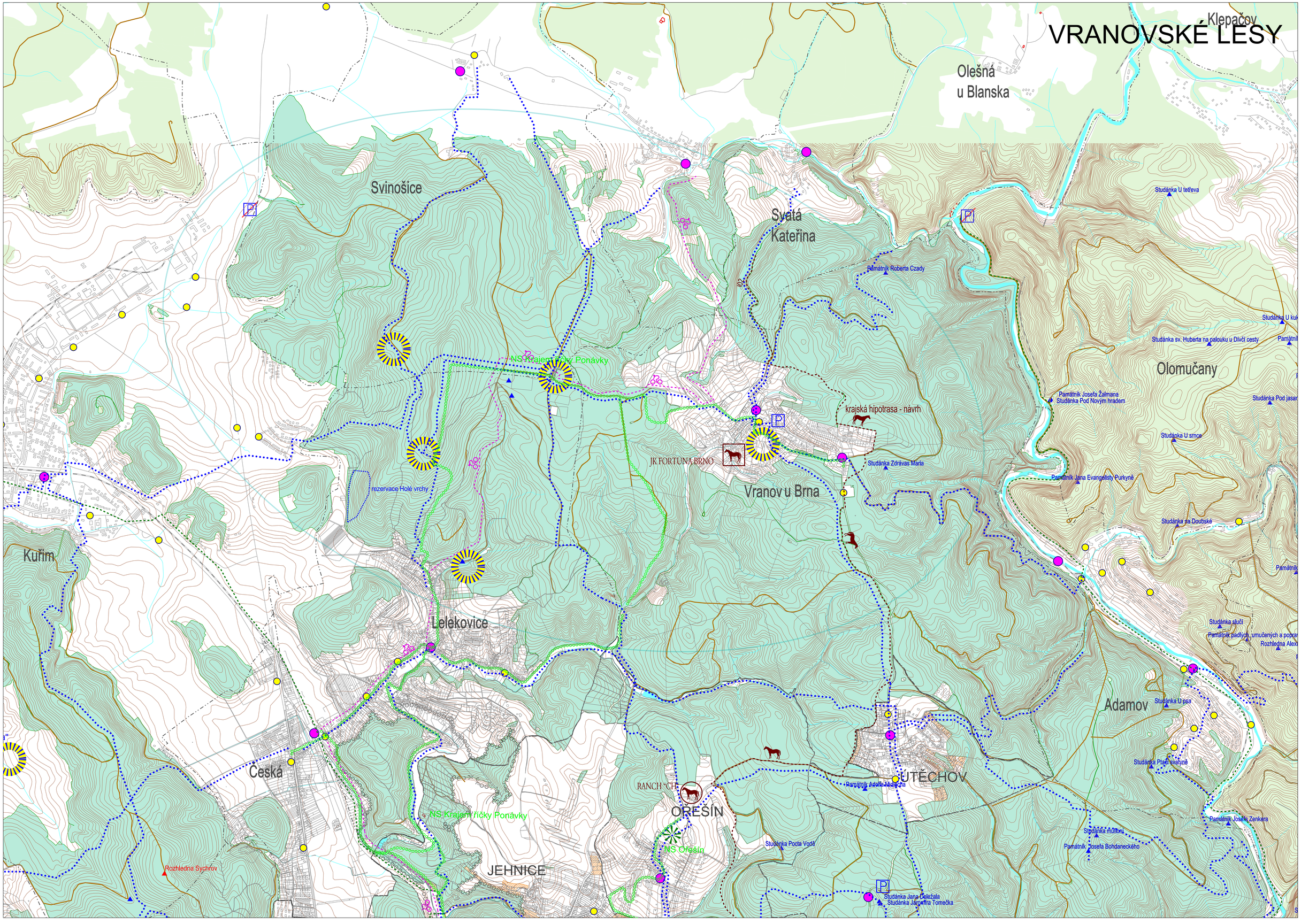
VRANOVSKÉ LESY
Klepačov
Olešná
u Blanska
Svinošice
Svatá
Kateřina
Olomučany
Vranov u Brna
Kuřim
Lelekovice
Česká
Adamov
UTĚCHOV
OŘEŠÍN
JEHNICE
krajská hipotrasa - návrh
JK FORTUNA BRNO
RANCH "CH"
NS Krajem Říčky Ponávky
NS Křetín Říčky Ponávky
NS Ořešín
rezervace Holé vrchy
Rozhledna Sychrov
Studánka U tetřeva
Památník Roberta Czady
Studánka sv. Huberta na palouku u Dívčí cesty
Památník Josefa Žalmana
Studánka Pod Novým hradem
Studánka U srnce
Studánka Zdrávas Maria
Památník Jana Evangelisty Purkyně
Studánka na Doubské
Studánka slučí
Studánka U psa
Studánka Ptačí svatyně
Památník Adolfa Midlocha
Studánka Pocta Vodě
Studánka Jana Doležala
Studánka Jaromíra Tomečka
Památník Josefa Zenkera
Studánka mulioni
Památník Josefa Bohdaneckého

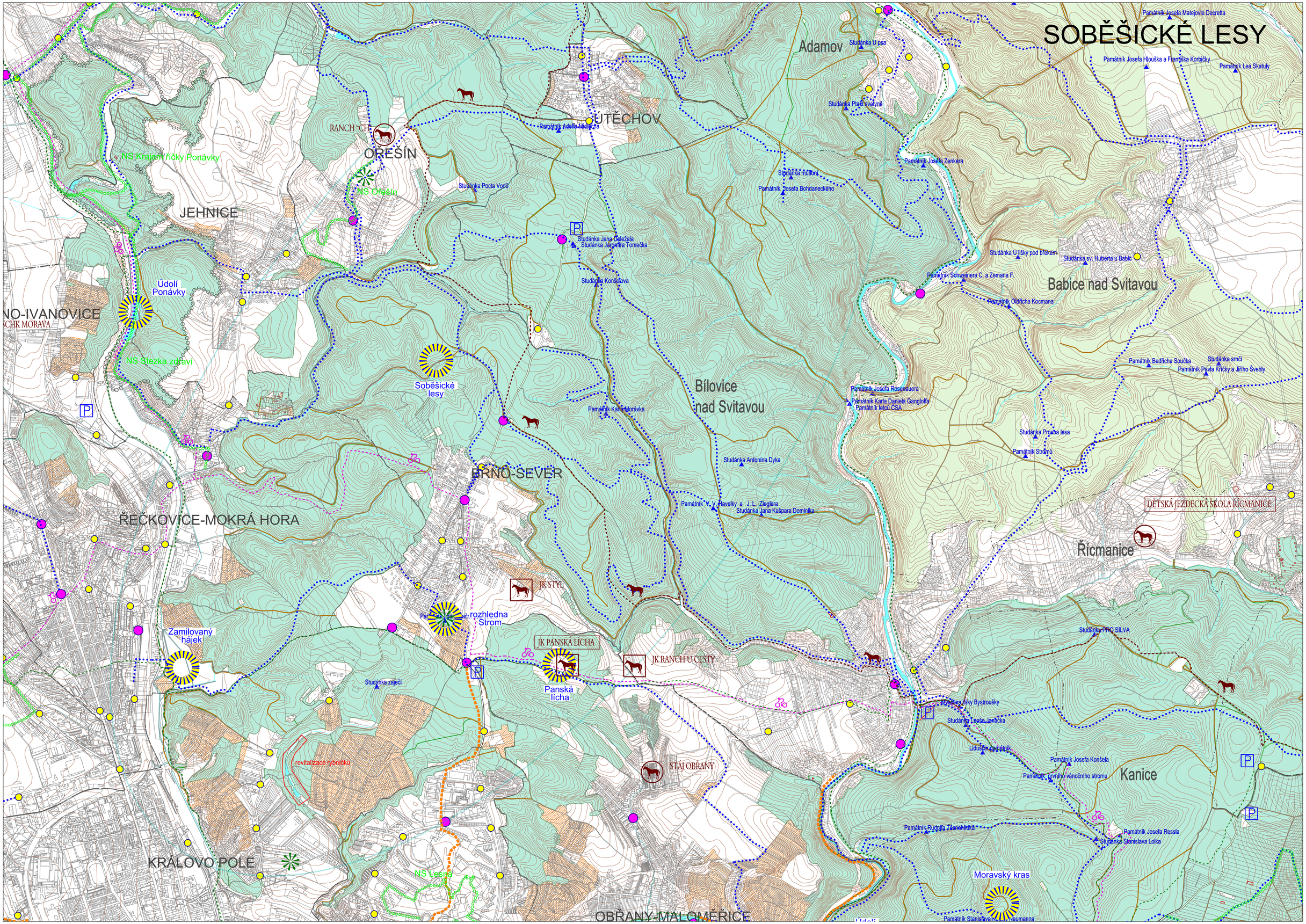
SOBĚŠICKÉ LESY
Adamov
Studánka U psa
Studánka Ptačí svatyně
Památník Josefa Matejovie Decretta
Památník Josefa Hlouška a Františka Korbičky
Památník Lea Skatuly
UTĚCHOV
Památník Adolfa Mielecha
RANCH "CH"
OŘEŠÍN
NS Kráton říčky Ponávky
NS Ořešín
Studánka Pocta Vodě
Studánka mufloní
Památník Josefa Bohdaneckého
Památník Josefa Zenkera
JEHNICE
Studánka Jana Doležala
Studánka Jaromíra Tomečka
Studánka Konšelova
Studánka U lišky pod břekem
Studánka sv. Huberta u Babic
Památník Schweinera C. a Zemana F.
Babice nad Svitavou
Památník Oldřicha Kocmana
Údolí Ponávky
NO-IVANOVICE
NS Stezka zdraví
Soběšické lesy
Bílovice nad Svitavou
Památník Karla Morávka
Památník Josefa Rosenauera
Památník Karla Daniela Gangloffa
Památník letců ČSA
Památník Bedřicha Součka
Studánka smčí
Památník Pavla Křičky a Jiřího Švehly
Studánka Prosba lesa
Památník Stromů
Studánka Antonína Dyka
BRNO-SEVER
Památník V. V. Havelky a J. L. Zieglera
Studánka Jana Kašpara Dominika
DĚTSKÁ JEZDECKÁ ŠKOLA ŘÍCMANICE
ŘEČKOVICE-MOKRÁ HORA
Řícmanice
JK STÝL
rozhledna Strom
Zamilovaný hájek
JK PANSKÁ LÍCHA
JK RANCH U CESTY
Panská lícha
Studánka PRO SILVA
Studánka zaječí
Studánka Leoše Janáčka
Lidušcin památník
Památník Josefa Konšela
Památník prvního vánočního stromu
Kanice
STÁJ OBŘANY
revitalizace rybníčků
Památník Rudolfa Těsnohlídka
Památník Josefa Ressla
Studánka Stanislava Lolka
KRÁLOVO POLE
NS Lesná
Moravský kras
OBŘANY-MALOMĚŘICE
Památník Stanislava Kostky Neumanna

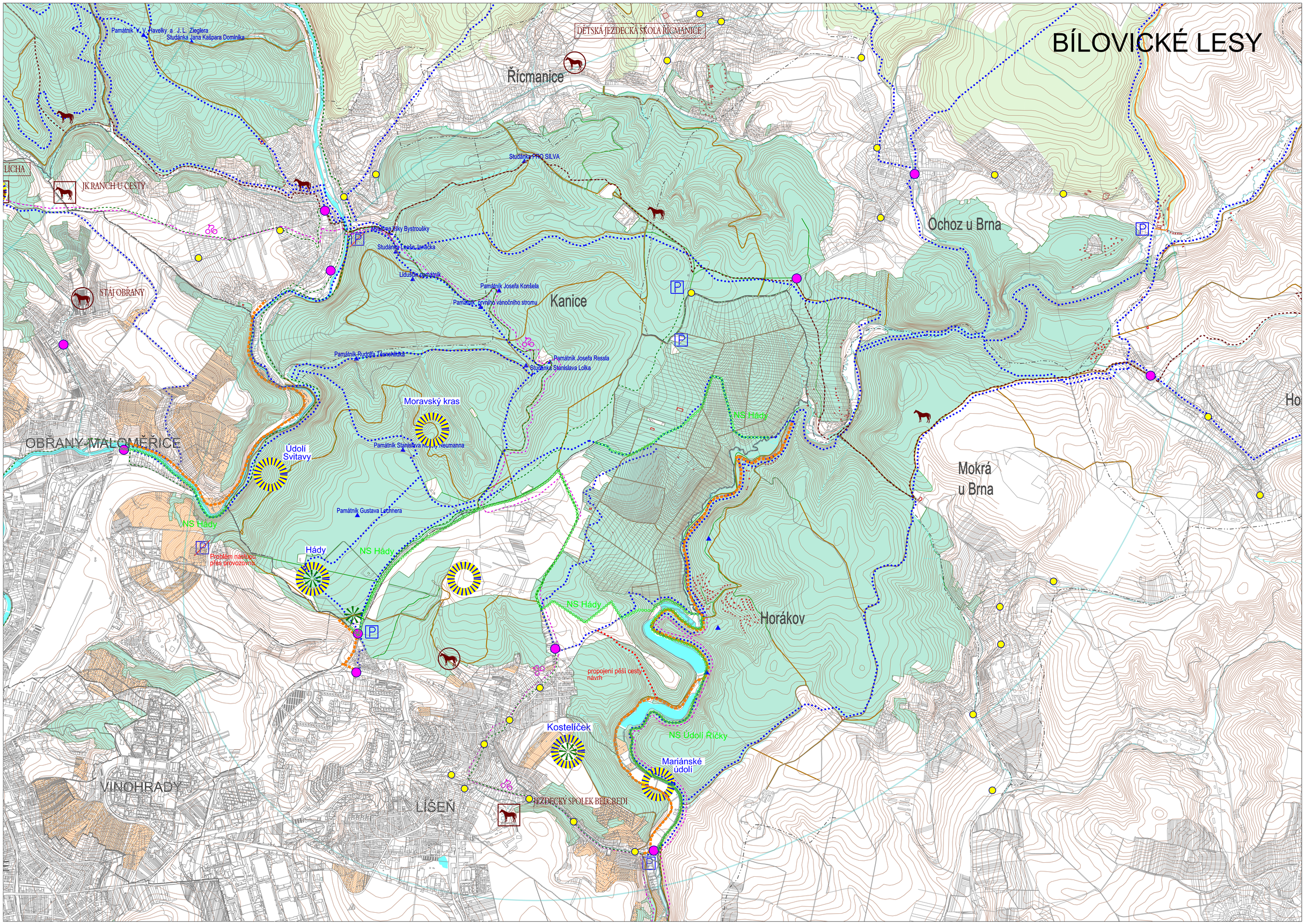
BÍLOVICKÉ LESY
DĚTSKÁ JEZDECKÁ ŠKOLA ŘÍCMANICE
Řícmanice
Ochoz u Brna
Kanice
Mokrá u Brna
Horákov
Moravský kras
Údolí Svitavy
Hády
Kostelíček
Mariánské údolí
OBŘANY-MALOMĚŘICE
VINOHRADY
LÍŠEŇ
JK RANCH U CESTY
STÁJ OBŘANY
JEZDECKÝ SPOLEK BELCREDI
NS Hády
NS Údolí Říčky
Studánka PRO SILVA
Studánka Leoše Janáčka
Lidušcin památník
Památník Josefa Konšela
Památník prvního vánočního stromu
Památník Rudolfa Těsnohlídka
Památník Josefa Ressla
Studánka Stanislava Lolka
Památník Gustava Lechnera
Problém nástupu přes provozovnu
propojení pěší cesty návrh

STŘELICKÉ LESY

Troubsko

JK TROUBSKO

POVOZNICTVÍ KAŠE

Pisárecké stráně

NS

BOHUNICE

STARÝ LÍSKOVEC

Ostopovice

Střelice u Brna

TRÉNINKOVÉ A REHABILITAČNÍ STŘEDISKO SKREE

MC RANCH

Moravany u Brna

TJ PEGAS

Nebovidy u Brna

Bobrava

Nebovid

Radostice u Brna

Prštice

Ořechov

Želešice

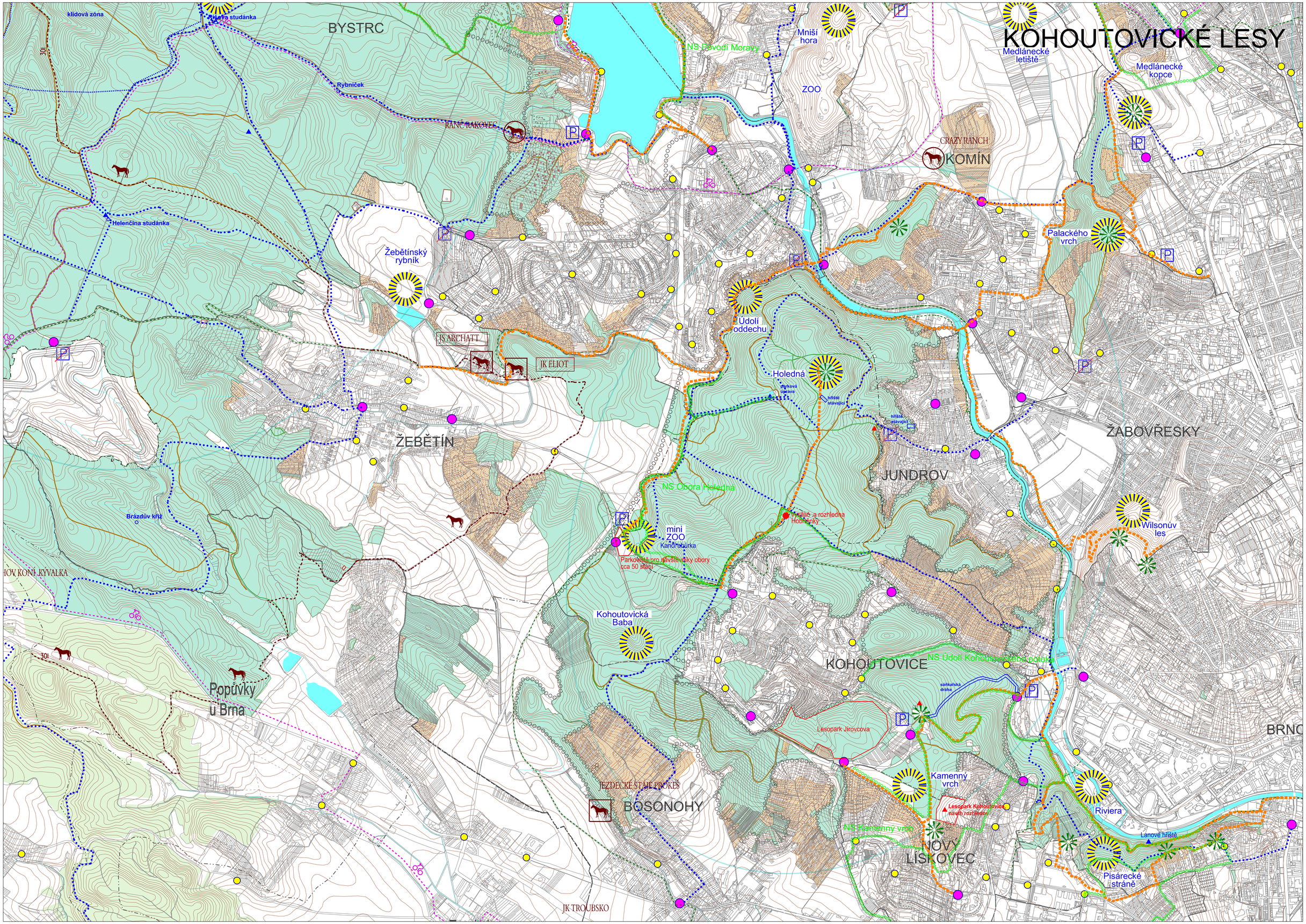
KOHOUTOVICKÉ LESY
BYSTRC
klidová zóna
Říšova studánka
Rybníček
RANČ RAKOVEC
Helenčina studánka
Žebětínský rybník
JS ARCHATT
JK ELIOT
ŽEBĚTÍN
Brázdův kříž
HOV KONÍ KÝVALKA
Popůvky u Brna
JEZDECKÉ STÁJE PROKEŠ
BOSONOHY
JK TROUBSKO
NS Povodí Moravy
Mniší hora
ZOO
Medlánecké letiště
Medlánecké kopce
CRAZY RANCH
KOMÍN
Palackého vrch
Údolí oddechu
Holedná
parková úprava
hřiště stávající
hřiště stávající
JUNDROV
ŽABOVŘESKY
NS Obora Holedná
mini ZOO
Kancí ohůrka
Parkoviště pro návštěvníky obory cca 50 stání
Vysílač a rozhledna Hobrženky
Wilsonův les
Kohoutovická Baba
KOHOUTOVICE
NS Údolí Kohoutovické potoka
sáňkařská dráha
Lesopark Jírovcova
Kamenný vrch
Lesopark Kohoutovice navrh rozhledny
NS Kamenný vrch
NOVÝ LÍSKOVEC
Riviera
Lanové hřiště
Písárecké stráně
BRNO

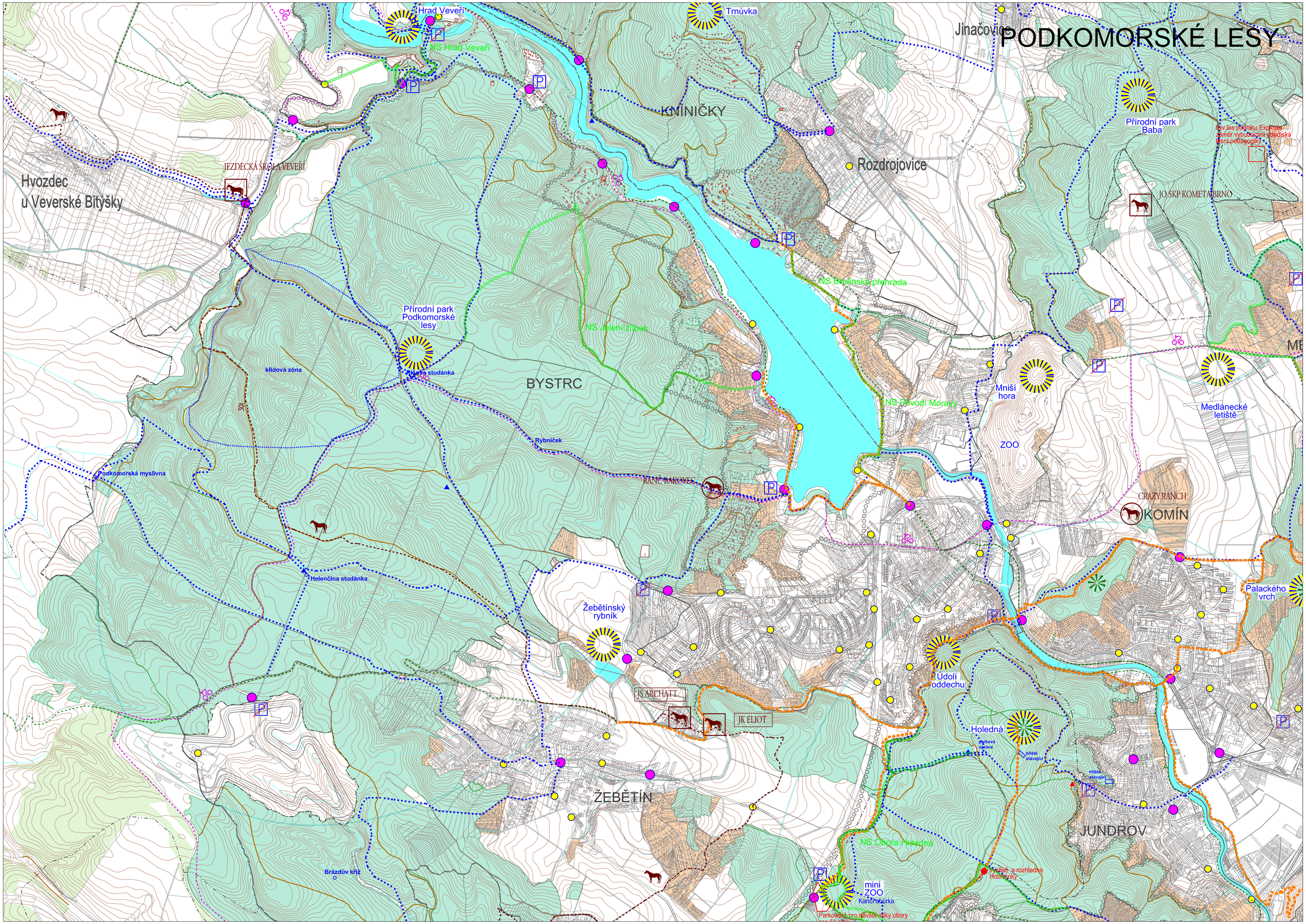
PODKOMORSKÉ LESY
Hrad Veveří
NS Hrad Veveří
Trnůvka
Jinačovice
KNÍNIČKY
Přírodní park Baba
Rozdrojovice
JEZDECKÁ ŠKOLA VEVEŘÍ
Hvozdec u Veverské Bitýšky
JO ŠKP KOMETA BRNO
NS Brněnská přehrada
Přírodní park Podkomorské lesy
NS Jelení žlíbek
klidová zóna
Říšova studánka
BYSTRC
Mniší hora
Medlánecké letiště
NS Povodí Moravy
ZOO
Rybníček
Podkomorská myslivna
RANČ RAKOVEC
CRAZY RANCH
KOMÍN
Helenčina studánka
Palackého vrch
Žebětínský rybník
Údolí oddechu
JS ARCHATT
JK ELIOT
Holedná
ŽEBĚTÍN
JUNDROV
NS Obora Holedná
Brázdův kříž
mini ZOO
Kančí oburka
Parkoviště pro návštěvníky obory

ROZDROJOVICKÉ LESY , BABA

Chudčice

Moravské Knínice

Kuřim

Golf "Kaskáda"

Česká

Obora

návrh změny trasy KČT

Hrad Veveří

NS Hrad Veveří

Trnůvka

Jinačovice

BRNO-IVANOVICE

JO SCHK MORAVA

KNÍNIČKY

Rozdrojovice

Přírodní park Baba

JEZDECKÁ ŠKOLA VEVEŘÍ

JO SKP KOMETA BRNO

NS Brněnská přehrada

Přírodní park Podkomorské lesy

NS Jelení žlíbek

klidová zóna

BYSTRC

MEDLÁNKY

NS Medlánky

Mniší hora

NS Povodí Moravy

Medlánecké letiště

Medlánecké kopce

Rozhledna Sychrov

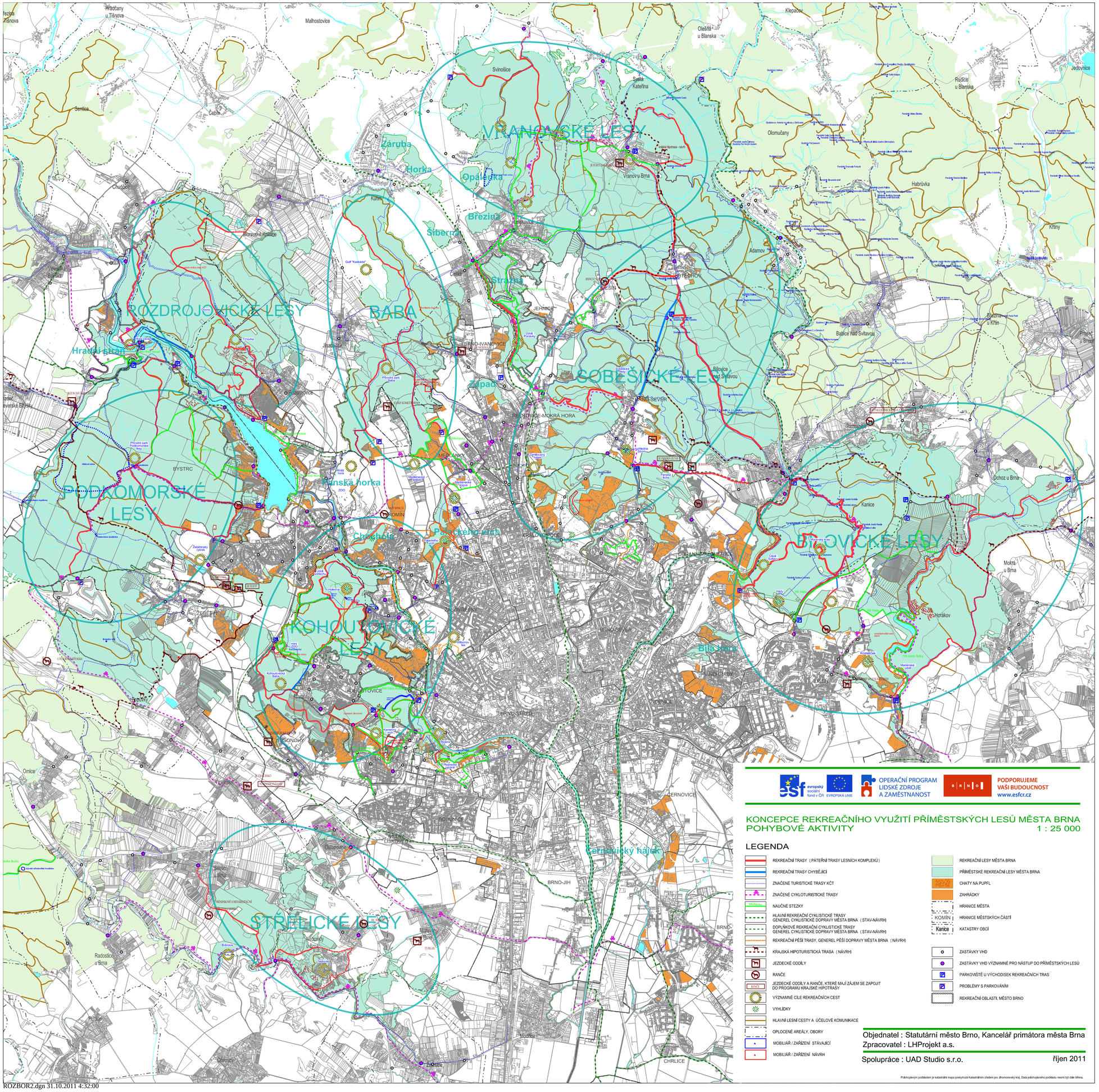
VRANOVSKÉ LESY
ROZDROJOVICKÉ LESY
BABA
SOBĚŠICKÉ LESY
PODKOMORSKÉ LESY
KOHOUTOVICKÉ LESY
STŘELICKÉ LESY
BŘÍDLOVICKÉ LESY
Žaruba
Horka
Opálenka
Březina
Šibeník
Strážná
Hradní strán
Pánská horka
Palackého vrch
Bílá hora
Černovický hájek
Hradčany u Tišnova
Malhostovice
Klepačov
Olešná u Blanska
Svinošice
Svatá Kateřina
Senice
Cebín
Chudčice
Kuřim
Vranov u Brna
Olomučany
Habrůvka
Adamov
Ráječko
Jedovnice
Rudice u Blanska
Knínice
Březina u Křtin
Moravské Knínice
Golf "Kaskáda"
Ostrov
Jehnice
Bílovice nad Svitavou
Babice nad Svitavou
Přísnotice u Brna
Ochoz u Brna
Kanice
Mokrá u Brna
Horákov
Zebětínský rybník
Zbýšov
Ochoz u Tišnova
Černá Hora
Kohoutovická Rokle
Kohoutovice
Bohunice
Černovice
Omice
Sivice u Brna
Radostice u Brna
Ostopovice
Modřice
Chrlice
Bystrc
Komín
Brno-střed
Brno-sever
Brno-jih
Brno-
Brno-Ivanovice
Řečkovice-Mokrá Hora
Medlánky
Líšeň
Žebětín
Tuřany
Kníničský
Přírodní park Podkomorské lesy
Přírodní park Svratka
Přírodní park Baba
Přírodní park Kamenný vrch
Přírodní park Údolí Říčky
Přírodní park Holásecká
Přírodní park Kamenný vrch
Přírodní park Údolí Říčky
Přírodní park Svratka
Přírodní park Baba
Přírodní park Podkomorské lesy